Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Slovenský jazyk a literatúra**
Časový rozsah výučby:	**5. ročník: 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne** **6. ročník: 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne** **7. ročník: 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne** **8. ročník: 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne** **9. ročník: 6 hodín týždenne, 198 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**Piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 1 – Primárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**Denná**
Vyučovací jazyk:	**Slovenský**
Dĺžka štúdia:	**Päť rokov**

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Obsahuje charakteristiku a kompetencie, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu a jednotlivých predmetových kompetencií. Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – jazyková zložka – si zachoval tabuľkovú formu, ktorá sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií – čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie – čítanie s porozumením, písanie, hovorenie – je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať. Postupnosť rozvíjania uvedených kompetencií je v právomoci učiteľa.

© Štátny pedagogický ústav

Vzdelávací štandard pre jazykovú zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- **riadky:** kontext, kľúčové kompetencie,
- **stĺpce:** predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria **aplikačný kontext a** kľúčové **pojmy**.

Aplikačný kontext sa stal v inovovanom vzdelávacom štandarde dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé slohové útvary/žánre stanovené v obsahovom štandarde. V rámci **kompetencie čítanie s porozumením** predstavuje textová zložka priestor na analýzu, t. j. priestor na vyvodzovanie, utvrdzovanie jednotlivých pojmov a nadobúdanie predmetových kompetencií. Pri **kompetenciách písanie a hovorenie** žiak deklaruje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie formou tvorby konkrétneho slohového útvaru/žánru. Jednotlivé slohové útvary/žánre tak predstavujú priestor, v ktorom žiak aplikuje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie z jednotlivých jazykových rovín a slohu.

Pojmy tvoria druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné pojmy z oblasti jazykovedy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **pojmy**, ktoré sa v danom ročníku zavádzajú a obsahovo súvisia s predmetovou kompetenciou uvedenou v príslušnom riadku tabuľky. V niektorých ročníkoch nie je uvedený nový pojem, pretože príslušná kompetencia si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom.

© Štátny pedagogický ústav

- **Napríklad:** predmetová kompetencia **V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.**

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV):statický opis; dynamický opis atď.		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie atď.		
Predmetové kompetencie	**Výkon**	**Obsah**
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov **1. <u>Vybrať</u>** a **<u>použiť</u>** slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.	***<u>Optimálny V.</u>*** **Žiak** **1.1** dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom vlastného textu a použiť ich. **1.2** si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte.	**<u>6. ročník:</u>** **<u>Učiteľ napĺňa stanovené výkony 1.1 a 1.2 bez zavádzania nových pojmov.</u>** **<u>7. ročník:</u>** • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviateho ročníka.

© Štátny pedagogický ústav

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	**Komunikačné kompetencie**	**Interpersonálne (sociálne) kompetencie**	**Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie**
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

© Štátny pedagogický ústav

Tabuľka 1	**Komunikačné jazykové kompetencie**[1]	
Čítanie s porozumením	**Písanie**	**Hovorenie**
Predmetové kompetencie		
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.
II. Pochopiť obsah textu.		II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.
	III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	IV. Štylizovať text.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	
	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.
	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	
	VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	

Inštrukcia

[1]) Jednotlivé tabuľky jazykových komunikačných kompetencií (čítanie s porozumením, písanie, hovorenie) sú v dokumente zaradené pod sebou, čo však neznamená, že učiteľ je povinný preberať ich v tej postupnosti, ako ich udáva pedagogický dokument. V právomoci učiteľa je rozhodnúť o postupe preberania jednotlivých komunikačných jazykových kompetencií a ich možnej kombinácii.

© Štátny pedagogický ústav

Tabuľka 2	**Čítanie s porozumením**
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
	Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť obsah textu.	Vyvodiť explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.
	Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.
	Overiť si význam slova.
	Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.
	Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.
	Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
	Určiť syntaktické zloženie viet.
	Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.

Tabuľka 3	**Písanie**
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu.
	Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	Zostaviť osnovu, koncept.
	Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
	Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.
	Prispôsobiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky.
	Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
	Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
	Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.
	Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek.
	Vytvoriť graf a tabuľku.
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.
	Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
	Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.
	Vytvoriť čistopis.
	Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.

© Štátny pedagogický ústav

Tabuľka 4	**Hovorenie**
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.
	Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.
	Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.
	Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.
	Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.
	Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.
	Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.	Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
IV. Štylizovať text.	Utvoriť jednoduché vety a súvetia.
	Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov.
	Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.
	Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.
	Využívať gestikuláciu a mimiku.

© Štátny pedagogický ústav

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby. **1.** **<u>Vybrať</u>** text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. **2.** Nahlas, ticho a opakovane **<u>prečítať</u>** text.	**<u>Optimálny I.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii. **1.2** dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. **2.1** dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. **2.2** dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.	**<u>5. ročník</u>**[1] • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • rozprávanie s prvkami opisu • opis pracovného postupu • interview
	<u>Minimálny I.</u> **Žiak** **1.1** dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov. **1.2** dokáže reprodukovať definície slohových útvarov/žánrov. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. **2.2** dokáže reprodukovať definície daných pojmov.	

[1] **Piaty ročník** základnej školy má v predmete slovenský jazyk a literatúra zabezpečiť plynulý prechod medzi prvým a druhým stupňom základnej školy. Obsahový štandard je z tohto dôvodu v 5. ročníku minimalizovaný. Dôraz sa kladie na skvalitňovanie a upevňovanie získaných vedomostí a nadobudnutých kompetencií z primárneho vzdelávania.

© Štátny pedagogický ústav

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
II. Pochopiť obsah textu. **1. <u>Vyvodiť</u>** explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. **2. <u>Porozumieť</u>** významu slov v umeleckých a vecných textoch. **3. <u>Overiť</u>** si význam slova. **4. <u>Prerozprávať</u>** obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.	**<u>Optimálny II.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. **1.2** dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu. **1.3** dokáže vybrať zaujímavú myšlienku z textu a odôvodniť svoj výber. **1.4** dokáže obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu. **2.1** dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. **2.2** dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť významy lexikálnych jednotiek. **3.1** si dokáže vybrať jazykovú príručku a overiť v nej význam neznámych lexikálnych jednotiek. **4.1** dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. **4.2** dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok.	**<u>5. ročník</u>** • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečia • jednovýznamové a viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • hlavná myšlienka • téma • poznámky/konspekt
	<u>Minimálny II.</u> **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému. **1.2** dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku. **2.1** dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte. **2.2** dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych lexikálnych jednotiek v texte. **3.1** dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať význam neznámych lexikálnych jednotiek v jazykových slovníkoch. **4.1** dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti. **4.2** dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

© Štátny pedagogický ústav

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
III. Pochopiť kompozíciu textu. **1. <u>Rozoznať a pomenovať</u>** časti vonkajšej kompozície textu. **2. <u>Rozoznať</u>** časti vnútornej kompozície textu.	**<u>Optimálny III.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní. **1.2** dokáže identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov. **2.1** dokáže posúdiť časovú a logickú nadväznosť udalostí v príbehu, resp. informácií v texte.	**<u>5. ročník</u>** • splývavá/viazaná výslovnosť • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk
	<u>Minimálny III.</u> **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa pri čítaní rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu.	
IV. Pochopiť gramatickú formu textu. **1. <u>Vyhľadať</u>** prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. **2. <u>Pochopiť a vysvetliť</u>** funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.	**<u>Optimálny IV.</u>** **Žiak** **1.1** pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné). **2.1** dokáže určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť. **2.2** dokáže samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu. **2.3** dokáže vysvetliť úlohu slovies v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise. **2.4** dokáže vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu. **2.5** dokáže vysvetliť význam jednotlivých stupňov prídavných mien v texte.	**<u>5. ročník</u>** • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk podstatné mená – ohybný slovný druh • vzor: chlap, hrdina, dub, stroj • životné – neživotné • vzor: žena, ulica, dlaň, kosť • vzor: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča • prídavné mená • akostné, vzťahové • stupňovanie • vzor: pekný, cudzí
	<u>Minimálny IV.</u> **Žiak** **1.1** po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní niektoré prostriedky nadväznosti. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa vymenovať jednotlivé vzory podstatných a prídavných mien. **2.2** dokáže s pomocou učiteľa roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu. **2.3** dokáže s pomocou učiteľa v známom texte vysvetliť vysokú frekvenciu slovies v rozprávaní. **2.4** dokáže s pomocou učiteľa stupňovať akostné prídavné mená.	

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. **Sformulovať** cieľ a tému písomného prejavu. 2. **Vybrať** vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.	**Optimálny I.** **Žiak** **1.1** dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. **2.1** dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.	**5. ročník** • rozprávanie s prvkami opisu • opis pracovného postupu • interview
	Minimálny I. **Žiak** **1.1** si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tú, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. **2.1** dokáže z navrhnutého súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať ten, ktorý zodpovedá téme.	
II. Organizovať text z hľadiska kompozície. 1. **Zostaviť** osnovu, koncept. 2. **Zoradiť** motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. 3. **Prispôsobiť** formálnu úpravu textu vybranému žánru.	**Optimálny II.** **Žiak** **1.1** dokáže urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu. **2.1** dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s prvkami opisu a dodržaním časovej postupnosti. **2.2** dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis pracovného postupu s dodržaním časovej a logickej postupnosti. **2.3** dokáže rozlíšiť interview od bežného rozhovoru. **2.4** dokáže vytvoriť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému. **2.5** dokáže samostatne vytvoriť otázky v súlade s témou interview a logicky ich zoradiť. **3.1** dokáže charakterizovať formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov a uplatňuje ju pri písaní vlastných textov.	**5. ročník** • poznámky /konspekt
	Minimálny II. **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa urobiť poznámky zo zadaného textu. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie s prvkami opisu. **2.2** dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu. **2.3** dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text interview na zadanú tému, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu. **3.1** dokáže s pomocou učiteľa vo vlastných textoch uplatniť formálnu úpravu jednotlivých	

© Štátny pedagogický ústav

	slohových útvarov/žánrov.	

PÍSANIE

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. 1. **Zosúladiť** slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. 2. **Využívať** bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka. 3. **Overiť si** v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	**Optimálny III.** **Žiak** **1.1** dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. **2.1** dokáže rozlíšiť príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie a použiť ich vo vlastnom texte. **2.2** dokáže rozlíšiť spisovné a nárečové slová a použiť ich vo vlastnom texte. **2.3** dokáže rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte. **3.1** pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.	**5. ročník** • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie
	Minimálny výkon III. **Žiak** **1.1** pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často nevhodne opakuje slová v rámci textu. **2.1** dokáže reprodukovať definície pojmov príslovie, pranostika, prirovnanie. **2.2** dokáže reprodukovať definície pojmov spisovný jazyk a nárečie. **2.3** dokáže reprodukovať definície jednovýznamových a viacvýznamových slov. **3.1** dokáže na základe odporúčania učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia. 1. **Utvoriť** jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	**Optimálny IV.** **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu.	**5. ročník** • slovosled
	Minimálny IV **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvité vety.	

PÍSANIE

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. **1.** **<u>Vybrať</u>** a **<u>použiť</u>** slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.	**<u>Optimálny V.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte. **1.2** dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte.	**<u>5. ročník</u>** • poznámky /konspekt
	<u>Minimálny V.</u> **Žiak** **1.1** dokáže využiť zadanú informáciu alebo časť textu vo vlastnom texte.	
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. **1.** **<u>Určiť</u>** rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. **2.** **<u>Vytvoriť</u>** modifikovaný text.	**<u>Optimálny VI.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže odlíšiť a porovnať slohové útvary/žánre. **2.1** dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.	**<u>5. ročník</u>** • poznámky /konspekt
	<u>Minimálny VI</u> **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchý opis.	

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. 1. **Skontrolovať a upraviť text** s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. 2. **Upraviť** text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. 3. **Vytvoriť** čistopis.	**Optimálny VII.** **Žiak** **1.1** dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. **2.1** dokáže nahlas plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom. **2.2** dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), opraviť obsahové a formálne chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok v texte. **3.1** dokáže napísať čistopis.	**5. ročník** • splývavá/viazaná výslovnosť • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu • dôraz • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • podstatné mená – ohybný slovný druh • vzory: chlap, hrdina, dub, stroj • životné – neživotné • vzory: žena, ulica, dlaň, kosť • vzory: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča • prídavné mená: akostné, vzťahové • stupňovanie • vzory: pekný, cudzí • predložková väzba • slovosled
	Minimálny VII. **Žiak** **1.1** dokáže na podnet a s pomocou učiteľa identifikovať chyby vo svojom texte. **2.1** dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text. **2.2** dokáže prijať hodnotenie druhých a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.	

© Štátny pedagogický ústav

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. **<u>Sformulovať</u>** vlastný názor a pomocou argumentov ho **<u>obhájiť</u>**. 2. **<u>Sformulovať</u>** tému adekvátnu komunikačnej situácii. 3. **<u>Zosúladiť</u>** jazykové prostriedky s cieľom komunikácie. 4. **<u>Zvoliť</u>** vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. 5. **<u>Zistiť</u>** pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. 6. **<u>Rešpektovať</u>** jazykové pravidlá.	**<u>Optimálny I.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty. **2.1** dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie. **2.2** dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich vysloviť. **2.3** dokáže samostatne sformulovať súvislý text na určenú tému. **2.4** dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď. **3.1** dokáže použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou. **4.1** dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje. **4.2** v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu. **5.1** dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu.	**<u>5. ročník</u>** • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • argument, dokazovanie
	<u>Minimálny I.</u> **Žiak** **1.1** dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a predovšetkým použiť subjektívne argumenty. **2.1** si dokáže vybrať jednu z ponúknutých komunikačných tém. **2.2** dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému. **2.3** dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému. **2.4** dokáže s pomocou učiteľa opraviť chyby v logickom usporiadaní svojej výpovede. **3.1** dokáže vo vlastnom prejave použiť obmedzenú lexiku a často opakuje slová. **4.1** po vyzvaní učiteľom dokáže zmeniť silu hlasu. **5.1** dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli jeho prejavu.	

HOVORENIE

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. **Vybrať** slová, vety a textové pasáže a **použiť** ich vo vlastnom prejave.	**Optimálny II.** **Žiak** **1.1** dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	**5. ročník** • poznámky/konspekt
	Minimálny II. **Žiak** **1.1** dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku. 1. **Využívať** v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. 2. **Rešpektovať** jazykové pravidlá.	**Optimálny III.** **Žiak** **1.1** dokáže v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.	**5. ročník** • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • slovosled
	Minimálny III. **Žiak** **1.1** dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	
IV. Štylizovať text. 1. **Utvoriť** jednoduché vety. 2. **Využívať** vo vetách správne gramatické tvary slov. 3. **Uplatňovať** logickú nadväznosť vytvoreného textu. 4. **Rešpektovať** jazykové pravidlá.	**Optimálny IV.** **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. **2.1** dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. **2.2** dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. **3.1** dokáže samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text.	
	Minimálny IV. **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť krátky text.	

© Štátny pedagogický ústav

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. **1. <u>Uplatňovať</u>** plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. **2. <u>Využívať</u>** gestikuláciu a mimiku.	**<u>Optimálny V.</u>** **Žiak** **1.1** sa dokáže v danej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať. **2.1** dokáže v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku.	**<u>5. ročník</u>** • splývavá/viazaná výslovnosť • znelé a neznelé, znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • prestávka, sila hlasu, dôraz • hlavný slovný prízvuk
	<u>Minimálny V.</u> **Žiak** **1.1** dokáže po upozornení zmeniť silu hlasu. **2.1** dokáže po upozornení vo svojom prejave upraviť gestikuláciu a mimiku.	

© Štátny pedagogický ústav

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby. **1.** **Vybrať** text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. **2.** Nahlas, ticho a opakovane **prečítať** text.	**Optimálny I.** **Žiak** **1.1** dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii. **1.2** dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. **2.1** dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. **2.2** dokáže správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidlá spodobovania.	**6. ročník:** • priama reč, uvádzacia veta • statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomné • projekt **7. ročník:** • spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet)
	Minimálny I. **Žiak** **1.1** dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov. **1.2** dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvar zodpovedajúci téme. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. **2.2** dokáže po príprave a s pomocou učiteľa správne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li domácich a cudzích slovách a dodržiavať správnu dĺžku slabík.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Pochopiť obsah textu.

1. <u>Vyvodiť</u> explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.
2. <u>Porozumieť</u> významu slov v umeleckých a vecných textoch.
3. <u>Overiť</u> si význam slova.
4. <u>Porozumieť</u> štruktúre slova a jeho častiam.
5. <u>Prerozprávať</u> obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</td><td><u>Optimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.
1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
2.2 dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam.
2.3 dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná.
3.1 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch.
4.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
4.2 dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu.
4.3 dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak.
4.4 dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.
5.1 dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.
5.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová
• slovník: výkladový, cudzích slov
• tvorenie slov odvodzovaním: prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo
• tvorenie slov skladaním, zložené slová
• argument, protiargument
• dokazovanie, dôkaz

<u>7. ročník:</u>
• spisovné slová – nespisovné slová
• domáce slová – slová cudzieho pôvodu
• nové slová
• zastarané slová, historizmy, archaizmy
• slangové slová
• nárečové slová
• skratky
• pointa</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému.
1.2 dokáže s pomocou učiteľa vyvodiť jednoduchý záver príbehu.
2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich určiť v texte.
2.2 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte.
2.3 dokáže v prečítanom texte s pomocou učiteľa vysvetliť význam slov, ktoré pozná.
3.1 dokáže identifikovať neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch.
4.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov.
4.2 dokáže s pomocou učiteľa určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.
5.1 dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.
5.2 dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Pochopiť kompozíciu textu.

1. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vonkajšej kompozície textu.
2. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</td><td><u>Optimálny</u> III.
Žiak
1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní.
1.2 dokáže vysvetliť pojmy: tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec.
1.3 dokáže určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi.
2.1 dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).</td><td rowspan="2"><u>6. ročník</u>
• vnútorná kompozícia: úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie

<u>7. ročník</u>
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
• graf
• spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny III.</u>
Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť niektoré časti vonkajšej kompozície textu.
1.2 dokáže označiť v tabuľke riadok a stĺpec.
2.1 dokáže určiť úvod v príbehu.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Pochopiť gramatickú formu textu.

1. <u>Vyhľadať</u> prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
2. <u>Určiť</u> syntaktické zloženie viet.
3. <u>Pochopiť a vysvetliť</u> funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu.
2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet.
3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
3.2 dokáže určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru páví, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť.
3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviek v texte.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• podstatné mená: konkrétne, abstraktné
• vokatív
• prídavné mená: privlastňovacie, druhové
• vzory: páví, matkin, otcov
• zámená: skloňovanie
• slovesá: zvratné, nezvratné; plnovýznamové, neplnovýznamové
• slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací
• príslovky – neohybný slovný druh
• druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny
• stupňovanie prísloviek
• predložky: vokalizácia
• citoslovcia – neohybný slovný druh
• hlavné vetné členy
• podmet: vyjadrený, nevyjadrený
• prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný
• vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda
• dvojčlenná veta: úplná, neúplná
<u>7. ročník:</u>
• pomnožné podstatné mená: rod
• číslovky – ohybný slovný druh
• delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné
• skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád
• slovesá: ohybný slovný druh
• slovesá: jednoduchý – zložený tvar
• vid: dokonavý, nedokonavý
• spojky – neohybný slovný druhy
• holá veta, rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom
• vetný základ
• vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny)
• jednočlenná veta: slovesná, neslovesná</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.
2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.
2.2 dokáže s pomocou učiteľa určiť holú a rozvitú vetu.
3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);slávnostný príhovor(prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

1. <u>Sformulovať</u> cieľ a tému písomného prejavu.
2. <u>Vybrať</u> vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.</td><td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
2.2 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• statický opis
• dynamický opis
• charakteristika
• rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
• vnútorná kompozícia: úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie,
• projekt

<u>7. ročník:</u>
• umelecký opis
• slávnostný príhovor (prívet)
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
graf</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
2.1 dokáže reprodukovať definíciu daných pojmov.
2.2 dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Organizovať text z hľadiska kompozície.

1. <u>Zostaviť</u> osnovu, koncept.
2. <u>Zoradiť</u> motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
3. <u>Zoradiť</u> motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.
4. <u>Prispôsobiť</u> formálnu úpravu textu vybranému žánru.</td><td><u>Optimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru.
2.2 dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky.
3.1 dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy.
4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• statický opis
• dynamický opis
• charakteristika
• rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
• vnútorná kompozícia: úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie
• projekt

<u>7. ročník:</u>
• umelecký opis
• slávnostný príhovor (prívet)
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
• graf</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text, ktorý má niektoré znaky stanoveného žánru, ale obsahuje chyby, sťažujúce jeho porozumeniu.
3.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie.
4.1 dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. **1.** **<u>Zosúladiť</u>** slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. **2.** **<u>Využívať</u>** bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka. **3.** **<u>Overiť si</u>** v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	**<u>Optimálny III.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže prispôsobiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie. **1.2** dokáže vysvetliť význam daných pojmov. **1.3** dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte. **2.1** pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. **3.1** dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku. **<u>Minimálny výkon III.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže reprodukovať definície pojmov. **1.2** dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť skratku. **2.1** dokáže pri tvorbe textu využívať obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu. **3.1** dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	**<u>6. ročník:</u>** • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov **<u>7. ročník:</u>** • spisovné slová – nespisovné slová • domáce slová –slová cudzieho pôvodu • nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy • slangové slová • nárečové slová • skratky
IV. Štylizovať jednoduché vety. **1.** **<u>Utvoriť</u>** jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	**<u>Optimálny IV.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. **1.2** dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. **1.3** dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ. **<u>Minimálny IV</u>** **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa tvoriť dvojčlenné holé a rozvité vety.	**<u>6. ročník:</u>** • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prisudzovací, zhoda • dvojčlenná veta: úplná, neúplná **<u>7. ročník:</u>** • holá veta • rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom • vetný základ • vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) • jednočlenná veta: slovesná, neslovesná

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. **1. <u>Vybrať</u>** a **<u>použiť</u>** slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. **2. <u>Vybrať</u>** a **<u>použiť</u>** údaje z grafov a tabuliek. **3. <u>Vytvoriť</u>** graf a tabuľku.	**<u>Optimálny V.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich. **1.2** si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte. **2.1** dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich v rámci svojho textu. **2.2** dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte. **3.1** dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.	**<u>6. ročník:</u>** **<u>7. ročník:</u>** • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec • graf
	<u>Minimálny V.</u> **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo svojom texte. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo svojom texte.	
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. **1. <u>Určiť</u>** rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. **2. <u>Vytvoriť</u>** modifikovaný text.	**<u>Optimálny VI.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre. **2.1** dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.	**<u>6. ročník:</u>** • statický opis • dynamický opis • charakteristika • rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) • projekt **<u>7. ročník:</u>** • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet) • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec • graf
	<u>Minimálny VI.</u> **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchú charakteristiku postavy.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.
1. <u>Skontrolovať a upraviť text</u> s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
2. <u>Upraviť</u> text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.
3. <u>Vytvoriť</u> čistopis.
4. <u>Skontrolovať</u> a <u>zhodnotiť</u> spolužiakov text.</td><td><u>Optimálny VII.</u>
Žiak
1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
1.2 dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným.
2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.
2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.
2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.
3.1 dokáže vytvoriť čistopis.
4.1 dokáže zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• statický opis
• dynamický opis
• charakteristika
• rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
• projekt

<u>7. ročník:</u>
• spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu
• umelecký opis
• slávnostný príhovor (prívet)
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
• graf</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny VII.</u>
Žiak
1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte.
2.1 dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text.
2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. **Sformulovať** vlastný názor a pomocou argumentov ho **obhájiť**. 2. **Sformulovať** tému adekvátnu komunikačnej situácii. 3. **Zosúladiť** jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie. 4. **Zvoliť** vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. 5. **Začať** a **ukončiť** komunikáciu na určitú tému. 6. **Zistiť** pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. 7. **Analyzovať** a **zhodnotiť** kvalitu ústneho prejavu. 8. **Rešpektovať** jazykové pravidlá.	**Optimálny I.** **Žiak** **1.1** dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky. **2.1** si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie. **2.2** dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť. **2.3** dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému. **2.4** dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď. **3.1** dokáže použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou. **4.1** dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje. **5.1** dokáže vhodne začať a ukončiť svoj prejav a použiť pritom vhodné výrazové prostriedky. **6.1** dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu. **7.1** dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii. **8.1** dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom.	**6. ročník:** • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová • slovník: výkladový, cudzích slov • gestikulácia, mimika, postoj • dialóg • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz **7. ročník:** • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • spisovné slová – nespisovné slová • domáce slová – slová cudzieho pôvodu • nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy • slangové slová • nárečové slová • skratky • komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ • efektívna komunikácia • asertívna komunikácia
	Minimálny I. **Žiak** **1.1** dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty. **2.1** si dokáže z ponúknutých komunikačných tém jednu vybrať. **2.2** dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému. **2.3** dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému. **3.1** dokáže s pomocou učiteľa identifikovať vo vlastnom prejave slangové slová a nahradiť ich spisovnými slovami. **6.1** dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu.	

© Štátny pedagogický ústav

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov. **1.** **<u>Vybrať</u>** slová, vety a textové pasáže a **<u>použiť</u>** ich vo vlastnom prejave.	**<u>Optimálny II.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov. **<u>Minimálny II.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	**<u>6. ročník:</u>** • dialóg • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz • gestikulácia, mimika, postoj **<u>7. ročník:</u>** • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku. **1.** **<u>Využívať</u>** v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. **2.** **<u>Rešpektovať</u>** jazykové pravidlá.	**<u>Optimálny III.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie. **<u>Minimálny II.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	**<u>6. ročník:</u>** • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová **<u>7. ročník:</u>** • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • spisovné slová – nespisovné slová • slangové slová • nárečové slová • domáce slová –slová cudzieho pôvodu • nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy

© Štátny pedagogický ústav

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
IV. Štylizovať text. 1. **Utvoriť** jednoduché vety a súvetia. 2. **Využívať** vo vetách správne gramatické tvary slov. 3. **Uplatňovať** logickú nadväznosť vytvoreného textu. 4. **Rešpektovať** v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. 5. **Rešpektovať** jazykové pravidlá.	**Optimálny IV.** **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. **2.1** dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. **3.1** dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. **3.2** dokáže samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text. **4.1** dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera. **Minimálny IV.** **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety. **2.1** dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu morfologickú chybu vo svojej výpovedi.	**6. ročník:** • podstatné mená: konkrétne, abstraktné • vokatív • prídavné mená: privlastňovacie, druhové • vzory: páví, matkin, otcov • zámená: skloňovanie • slovesá: zvratné, nezvratné; plnovýznamové, neplnovýznamové • slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací • príslovky – neohybný slovný druh • druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny; stupňovanie prísloviek • predložky: vokalizácia • citoslovcia – neohybný slovný druh • hlavné vetné členy • podmet: vyjadrený, nevyjadrený • prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný • vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda • dvojčlenná veta: úplná, neúplná **7. ročník:** • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • pomnožné podstatné mená: rod • číslovky – ohybný slovný druh • delenie číslovíek: určité, neurčité; násobné; • skloňovanie číslovíek; rod, číslo, pád • slovesá – ohybný slovný druh • slovesá: jednoduchý – zložený tvar

© Štátny pedagogický ústav

		• vid: dokonavý, nedokonavý • spojky – neohybný slovný druhy • holá veta • rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom • vetný základ • vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) • jednočlenná veta: slovesná, neslovesná

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.

1. <u>Uplatňovať</u> plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.
2. <u>Využívať</u> gestikuláciu a mimiku.</td><td><u>Optimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu.
1.2 dokáže správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk.
1.3 dokáže správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li.
2.1 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• dialóg
• gestikulácia, mimika, postoj

<u>7. ročník:</u>
• spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
• sila hlasu
• artikulácia
• komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ
• efektívna komunikácia
• asertívna komunikácia</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže po usmernení učiteľom opraviť chybnú artikuláciu vo svojom prehovore.
2.1 dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.

1. <u>Vybrať</u> text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
2. Nahlas, ticho a opakovane <u>prečítať</u> text.</td><td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.
1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.
2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>
• výťah
• prihláška
• úradný/štruktúrovaný životopis
• slávnostný prejav

<u>9. ročník</u>
• odborný opis
• úradný list
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: rozprávací, opisný, informačný, výkladový
• výklad
• úvaha
• zvuková rovina jazyka
• jazykoveda</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť výber na základe subjektívnych pocitov.
1.2 dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvar zodpovedajúci téme.
1.3 dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
II. Pochopiť obsah textu. 1. **Vyvodiť** explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. 2. **Porozumieť** významu slov v umeleckých a vecných textoch. 3. **Overiť** si význam slova. 4. **Prerozprávať** obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.	**Optimálny II.** **Žiak** **1.1** dokáže v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný úrovni daného ročníka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. **1.2** dokáže na základe explicitných a implicitných informácií z umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku. **2.1** dokáže vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich štylistický význam. **2.2** dokáže analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte. **3.1** dokáže vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek. **4.1** dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. **4.2** dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.	**8. ročník** • nepriame pomenovania: metafora • jednoslovné pomenovania • viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus **9. ročník** • slovná zásoba – systematizácia • odborné slová • náuka o významovej rovine jazyka
	Minimálny II. **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie. **1.2** dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku. **2.1** dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte. **3.1** dokáže určiť neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch. **4.1** dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti. **4.2** dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Pochopiť kompozíciu textu.

1. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vonkajšej kompozície textu.
2. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</td><td><u>Optimálny III.</u>

Žiak
1.1 rozlišuje jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní.
1.2 rozlišuje jednotlivé časti tabuľky, dokáže ich pomenovať a chápe vzťahy medzi nimi.
1.3 dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.
2.1 dokáže identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
2.2 dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>

<u>9. ročník</u>
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny III.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť pri čítaní jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu.
1.2 dokáže pomenovať niektoré časti tabuľky.
1.3 dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa identifikovať úvod a rozuzlenie vo vnútornej kompozícii umeleckého textu.
2.2 dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Pochopiť gramatickú formu textu.

1. <u>Vyhľadať</u> prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
2. <u>Určiť</u> syntaktické zloženie viet.
3. <u>Pochopiť a vysvetliť</u> funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu.
2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie).
3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
3.2 dokáže určiť podstatné mená, zámená, častice v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť.
3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>
• vsuvka, prístavok, oslovenie
• podstatné mená mužského rodu zvieracie
• podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l
• cudzie nesklonné podstatné mená
• skloňovanie podstatného mena pani
• zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie
• častice: neohybný slovný druh
• vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezhodný), prístavok
• jednoduché súvetie
• interpunkcia

<u>9. ročník</u>
• zápor v slovenčine
• súdržnosť textu
• jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
• morfológia/tvaroslovie
• syntax/skladobná rovina jazyka</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkcia.
2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.
3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

1. <u>Sformulovať</u> cieľ a tému písomného prejavu.
2. <u>Vybrať</u> vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.</td><td><u>Optimálny I.</u>
Žiak
1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania.
2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník:</u>
• výťah
• prihláška
• úradný/štruktúrovaný životopis
• slávnostný prejav

<u>9. ročník:</u>
• odborný opis
• úradný list
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: rozprávací, opisný, informačný, výkladový
• výklad
• úvaha</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>
Žiak
1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
2.1 dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
II. Organizovať text z hľadiska kompozície. 1. **<u>Zostaviť</u>** osnovu, koncept. 2. **<u>Zoradiť</u>** motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. 3. **<u>Zoradiť</u>** motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu. 4. **<u>Prispôsobiť</u>** formálnu úpravu textu vybranému žánru.	**<u>Optimálny II.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. **2.1** dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu. **2.2** dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. **2.3** dokáže vysvetliť význam daných pojmov. **3.1** dokáže pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii. **4.1** dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.	**<u>8. ročník</u>** **<u>9. ročník:</u>** • jazykové štýly: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
	<u>Minimálny II.</u> **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. **2.1**dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu. **2.2** dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. **2.3** dokáže reprodukovať definície daných pojmov. **4.1** dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.	

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. **1.** **<u>Zosúladiť</u>** slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. **2.** **<u>Overiť si</u>** v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	**<u>Optimálny III.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie. **2.1** dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku. **<u>Minimálny III.</u>** **Žiak** **1.1** pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu a nevhodne používa nespisovné slová. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	**<u>8. ročník:</u>** • spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov • nepriame pomenovanie: metafora • jednoslovné pomenovania • viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus **<u>9. ročník:</u>** • slovná zásoba – systematizácia • odborné slová • náuka o významovej rovine jazyka • národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia. **1.** **<u>Utvoriť</u>** jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka. **2.** **<u>Utvoriť</u>** jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	**<u>Optimálny IV.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. **1.2** dokáže v jednoduchých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciu. **1.3** dokáže správne tvoriť vety so záporom. **2.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. **2.2** dokáže pri tvorbe jednoduchých súvetí správne používať hlavné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť funkciu. **2.3** dokáže v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu.	**<u>8. ročník:</u>** • vsuvka, prístavok, oslovenie • jednoduché súvetie • vedľajšie vetné členy • predmet • príslovkové určenie: miesta, času, spôsobu, príčiny • prívlastok: zhodný, nezhodný • prístavok • interpunkcia • **<u>9. ročník:</u>** • súdržnosť textu • zápor v slovenčine • syntax/skladobná rovina
	<u>Minimálny IV.</u> **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou. **1.2** dokáže s pomocou učiteľa v jednoduchých vetách určiť významovú funkciu niektorých hlavných a vedľajších vetných členov. **1.3** dokáže s pomocou učiteľa tvoriť vety so záporom. **2.1** dokáže tvoriť jednoduché súvetia, ktoré však obsahujú logické a pravopisné chyby.	

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. **1.** **<u>Vybrať</u>** a **<u>použiť</u>** slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. **2.** **<u>Vybrať</u>** a **<u>použiť</u>** údaje z grafov a tabuliek. **3.** **<u>Vytvoriť</u>** graf a tabuľku.	**<u>Optimálny V.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať a zaznamenať si informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich vo vlastnom texte. **2.1** dokáže vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte. **3.1** dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.	**<u>8. ročník</u>** **<u>9. ročník:</u>** • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
	<u>Minimálny V.</u> **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo vlastnom texte. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo vlastnom texte. **3.1** dokáže s pomocou učiteľa z dostupných údajov a informácií vytvoriť tabuľku a použiť ju v texte.	
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. **1.** **<u>Určiť</u>** rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. **2.** **<u>Vytvoriť</u>** modifikovaný text.	**<u>Optimálny VI.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov. **2.1** dokáže aplikovať vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.	**<u>8. ročník</u>** **<u>9. ročník:</u>** • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
	<u>Minimálny VI.</u> **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa a podľa stanovených kritérií porovnať texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.	

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. 1. **<u>Skontrolovať a upraviť text</u>** s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. 2. **<u>Upraviť</u>** text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. 3. **<u>Vytvoriť</u>** čistopis. 4. **<u>Skontrolovať</u>** a **<u>zhodnotiť</u>** spolužiakov text.	**<u>Optimálny VII.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. **2.1** dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom. **2.2** dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu. **2.3** dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá. **3.1** dokáže vytvoriť čistopis. **4.1** dokáže skontrolovať texty vytvorené niekým iným. **4.2** dokáže spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť. **<u>Minimálny VII.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte. **2.1** dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text. **2.2** dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.	**<u>8. ročník:</u>** • vsuvka, prístavok, oslovenie • spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov • nepriame pomenovania: metafora • jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus • podstatné mená mužského rodu zvieracie • podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l • cudzie nesklonné podstatné mená • skloňovanie podstatného mena pani • zámená: ohybný slovný druh; skloňovanie zámen; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie • neohybné slovné druhy – častice • jednoduché súvetie • vedľajšie vetné členy: prívlastok(zhodný, nezhodný), prístavok • interpunkcia **<u>9. ročník</u>** • pravopis • spojovník, pomlčka • interpunkčné znamienka • zápor v slovenčine • súdržnosť textu • jazykové štýly: náučný, administratívny,

© Štátny pedagogický ústav

		publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový • morfológia/tvaroslovie • syntax/skladba

© Štátny pedagogický ústav

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie		
Predmetové kompetencie	**Výkon – Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.**	**Pojmy**
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. **Sformulovať** vlastný názor a pomocou argumentov ho **obhájiť**. 2. **Sformulovať** tému adekvátnu komunikačnej situácii. 3. **Zosúladiť** jazykové prostriedky s cieľom komunikácie. 4. **Zvoliť** vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. 5. **Začať** a **ukončiť** komunikáciu na určitú tému. 6. **Zistiť** pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. 7. **Analyzovať** a **zhodnotiť** kvalitu ústneho prejavu. 8. **Rešpektovať** jazykové pravidlá.	**Optimálny I.** **Žiak** **1.1** dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky. **2.1** si dokáže samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. **2.2** dokáže samostatne pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne. **2.3** dokáže samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému. **3.1** dokáže samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou. **4.1** dokáže v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje. **5.1** dokáže pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže použiť správne prostriedky. **6.1** dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu. **7.1** dokáže zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom. **Minimálny I.** **Žiak** **1.1** dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty. **2.1** si dokáže vybrať jednu z ponúknutých tém. **2.2** dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému. **2.3** dokáže podľa pokynov a s pomocou učiteľa sformulovať krátky text na danú tému. **3.1** dokáže s pomocou učiteľa určiť vo vlastnom prejave nespisovné prostriedky a nahradiť ich spisovnými. **5.1** dokáže začať a ukončiť komunikáciu v súlade s témou a rečníckym žánrom. **6.1** dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu. **7.1** dokáže spoločensky vhodne vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie.	**8. ročník** • vsuvka, oslovenie, prístavok • nepriame pomenovanie: metafora • jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus • slávnostný prejav **9. ročník** • rétorika • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký • slohové postupy: rozprávací, výkladový, informačný, opisný • výklad • úvaha • národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

1. <u>Vybrať</u> slová, vety a textové pasáže a <u>použiť</u> ich vo vlastnom prejave.</td><td><u>Optimálny II.</u>
Žiak
1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.</td><td rowspan="4"><u>8. ročník:</u>
• spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov
• nepriame pomenovania: metafora
• jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)
• frazeologizmus

<u>9. ročník:</u>
• slovná zásoba – systematizácia
• odborné slová
• náuka o významovej rovine jazyka
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
• národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>
Žiak
1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.

1. <u>Využívať</u> v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.
2. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td><td><u>Optimálny III.</u>
Žiak
1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny III.</u>
Žiak
1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný príhovor; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad; komunikačná situácia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Štylizovať text.

1. <u>Utvoriť</u> jednoduché vety a súvetia.
2. <u>Využívať</u> vo vetách správne gramatické tvary slov.
3. <u>Uplatňovať</u> logickú nadväznosť vytvoreného textu.
4. <u>Rešpektovať</u> v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.
5. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.
2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.
2.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.
4.1 dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu.
4.2 dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.
4.3 dokáže zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>
• vsuvka, prístavok, oslovenie
• podstatné mená mužského rodu zvieracie
• podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l
• cudzie nesklonné podstatné mená
• skloňovanie podstatného mena pani
• zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie
• častice: neohybný slovný druh
• jednoduché súvetie

<u>9. ročník</u>
• zápor v slovenčine
• súdržnosť textu
• jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
• morfológia/tvaroslovie
• syntax/skladobná rovina jazyka</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia.
2.1 dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu syntaktickú a konkrétnu morfologickú chybu vo svojej výpovedi.
2.2 dokáže reprodukovať definície daných pojmov.
4.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu.
4.2 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. **1. <u>Uplatňovať</u>** plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. **2. <u>Využívať</u>** gestikuláciu a mimiku.	**<u>Optimálny V.</u>** **Žiak** **1.1** dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať. **1.2** dokáže funkčne využívať tempo reči vo výpovedi. **2.1** dokáže vysvetliť význam daných pojmov. **2.2** dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.	**<u>8. ročník</u>** **<u>9. ročník</u>** • rétorika
	<u>Minimálny V.</u> **Žiak** **1.1** dokáže opraviť artikulačné chyby vo svojom prehovore. **1.2** po usmernení učiteľom dokáže upraviť tempo reči. **2.1** dokáže reprodukovať definície daných pojmov. **2.2** dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	

© Štátny pedagogický ústav

Literárna zložka

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením;
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- hodnotenie textu.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – **literárna zložka** – si zachoval tabuľkovú formu. Inovovaná forma neobsahuje popis procesuálnej stránky nadobúdania vzdelávacieho obsahu.

Vzdelávací štandard pre literárnu zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- **riadky:** kontext, kľúčové kompetencie;
- **stĺpce:** predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie nie sú charakteristické pre literárnu zložku predmetu, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria **kontext a pojmy**.

Kontext v inovovanom vzdelávacom štandarde sa stal dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé literárne žánre stanovené v obsahovom štandarde. Kontext predstavuje priestor pre rozvoj čitateľských a interpretačných kompetencií, ktoré sú spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literatúre.

Pojmy predstavujú druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné literárnovedné pojmy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **novozavedené pojmy**, ktoré obsahovo súvisia s predmetovými kompetenciami. V niektorých ročníkoch nie je

© Štátny pedagogický ústav

uvádzaný novozavedený pojem, pretože funkcia príslušnej kompetencie si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom, prípadne v konkrétnom ročníku daného dvojročného obdobia sa nové pojmy nezavádzajú z toho dôvodu, aby vznikol priestor na opakovanie už zavedených pojmov v textoch s analogickou štruktúrou.

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviateho ročníka.

© Štátny pedagogický ústav

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

POZNÁVACIE A ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE

1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
3. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
5. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
6. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
7. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
8. Usporiadať známe javy do tried.
9. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
10. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
11. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
12. Transformovať literárny text.
13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
14. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
15. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, pieseň

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela. **2.** Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. **3.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **4.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **5.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **6.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **7.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela.	**<u>Optimálny:</u>** **Žiak** • dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže vysvetliť pojem rytmus v básni. • dokáže vysvetliť pojem personifikácia, epiteton a vyhľadať ich v neznámom texte. • dokáže vysvetliť pojem refrén a vyhľadať ho v neznámom texte. • dokáže vytvoriť personifikáciu, epiteton. • dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. **<u>Minimálny:</u>** **Žiak** • dokáže po predchádzajúcej príprave plynulo prečítať text známej básne. • dokáže reprodukovať definíciu pojmu rytmus. • dokáže reprodukovať definíciu pojmu personifikácia, epiteton. • dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť refrén. • dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť personifikáciu, epiteton. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	**<u>5. ročník</u>** • pieseň • rytmus • personifikácia/zosobnenie • epiteton • refrén • téma

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, prozaický text		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvorivo myslieť		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. **2.** Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. **3.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **4.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **5.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **6.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **7.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže predniesť báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu. • dokáže vysvetliť pojem nonsens. • dokáže na konkrétnej ukážke vysvetliť podstatu nonsensu. • dokáže vytvoriť krátky text s prvkami nonsensu. • dokáže analyzovať úryvok alebo celé dielo z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. **Minimálny:** **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovať definíciu nonsensu. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	**5. ročník** • nonsens

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): filmová/televízna rozprávka</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
2. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.
8. Transformovať literárny text.</td><td><u>Optimálny:</u>
Žiak
• dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
• dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom.
• dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a filmovou/televíznou rozprávkou.
• dokáže vysvetliť pojem scenár a úlohu scenáristu.
• dokáže vysvetliť funkciu herca a režiséra pri realizácii dramatického diela.
• dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho/audiovizuálneho diela.
• dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela.
• dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
• dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho/audiovizuálneho diela.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.
• dokáže zdramatizovať literárny text do podoby jednoduchého scenára.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• filmová/televízna rozprávka
• téma
• scenár
• scenárista
• režisér
• herec
• dramaturg
• dialóg</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny:</u>
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text.
• dokáže reprodukovať definíciu filmovej/televíznej rozprávky.
• dokáže reprodukovať definície pojmov scenár a scenárista.
• dokáže zreprodukovať definície pojmov herec a režisér.
• dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): ľudová povesť; autorská povesť; legenda		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. **2.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **3.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **4.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **5.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **6.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela. **7.** Vytvoriť krátky umelecký text.	**<u>Optimálny:</u>** **Žiak** • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže vysvetliť pojmy ľudová povesť, autorská povesť a legenda. • dokáže vysvetliť rozdiely medzi ľudovou povesťou a autorskou povesťou. • dokáže vysvetliť rozdiely medzi povesťou a legendou. • dokáže vyhľadať reálne a fantastické prvky v legende. • dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho diela. • dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho diela. • dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela. • dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho diela. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. • dokáže vymyslieť povesť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu.	**<u>5. ročník</u>** • ľudová povesť • autorská povesť • legenda • téma • rozprávač
	<u>Minimálny:</u> **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať umelecký text. • dokáže reprodukovať definície pojmov ľudová povesť, autorská povesť a legenda. • dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho diela. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): náučná literatúra; encyklopédia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; formulovať a riešiť problémy; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; vytvárať vlastný hodnotový systém.</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Nahlas a plynulo čítať náučný text.
2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
4. Vytvoriť krátky náučný text.
5. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
6. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.</td><td><u>Optimálny:</u>
Žiak
• dokáže plynulo čítať súvislý náučný text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
• dokáže vysvetliť pojmy náučná literatúra a encyklopédia.
• dokáže na základe analýzy odlíšiť náučný text od umeleckého textu a svoj názor odôvodniť.
• dokáže vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii.
• dokáže vytvoriť encyklopedické heslo.
• dokáže v encyklopédii vyhľadať informácie podľa hesiel.
• dokáže získať potrebné informácie v príslušnej encyklopédii a použiť ich.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• náučná literatúra
• encyklopédia</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny:</u>
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať náučný text.
• dokáže reprodukovať definície pojmov náučná literatúra a encyklopédia.
• dokáže v encyklopédii vyhľadať požadované heslo.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; prozaický text</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.
2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
4. Usporiadať známe javy do tried.
5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
8. Transformovať literárny text.
9. Vytvoriť krátky umelecký text.</td><td>Optimálny výkon:
Žiak
• dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
• dokáže vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota a uviesť príklad.
• dokáže vysvetliť význam konkrétneho príslovia, porekadla a pranostiky.
• dokáže vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu.
• dokáže funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte.
• dokáže vytvoriť krátky vtipný príbeh. Pri jeho tvorbe aplikuje svoje znalosti o anekdote.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník</u>
• príslovie
• porekadlo
• pranostika
• anekdota

<u>7. ročník</u></td></tr>
<tr><td>Minimálny výkon:
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
• dokáže zreprodukovať definície pojmov príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota.
• dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví.
• dokáže zreprodukovať obsah anekdoty.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): bájka		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. **2.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **3.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **4.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **5.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **6.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. **7.** Transformovať literárny text.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vysvetliť pojem bájka. • dokáže vyvodiť z bájky mravné ponaučenie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. **Minimálny:** **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovať pojem bájka. • dokáže zreprodukovať obsah bájky. • dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	**<u>6. ročník</u>** • bájka **<u>7. ročník</u>**

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báj; poviedka; balada

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Obsah
1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. **2.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **3.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **4.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **5.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **6.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. **7.** Zdramatizovať prozaický text. **8.** Napísať kratší prozaický útvar.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov. • dokáže v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela. • dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. • dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať ho v dramatizovanom čítaní. • dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. • dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície. • dokáže rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. • dokáže transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. • dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.	**6. ročník:** • báj • poviedka • balada • kompozícia literárneho diela • vnútorná kompozícia literárneho diela: úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie • spôsob rozprávania: ja-rozprávanie, on-rozprávanie • anekdota • humor **7. ročník**
	Minimálny: **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovať definície jednotlivých pojmov. • dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy. • dokáže s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej kompozície – zápletku. • dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dobrodružná literatúra</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor a argumentovať</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Obsah</th></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.
2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</td><td>Optimálny:
Žiak
• dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
• dokáže vysvetliť pojmy dobrodružná literatúra, umelecká literatúra.
• dokáže nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• dobrodružná literatúra

<u>7. ročník</u>
• umelecká literatúra</td></tr>
<tr><td>Minimálny:
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
• dokáže reprodukovať definície pojmov dobrodružná literatúra, umelecká literatúra.
• dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozhlasová rozprávka		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city, spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Obsah**
1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. **2.** Modulovať hlas podľa zmyslu textu. **3.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **4.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **5.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **6.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **7.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. **8.** Transformovať literárny text.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. • dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a rozhlasovou rozprávkou. • dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárnej/rozhlasovej rozprávky. • dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárnej/rozhlasovej rozprávky. • dokáže určiť na základe analýzy rozhlasovej rozprávky hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. • dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický. • dokáže vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky. • dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry a uviesť, čo ho vyvolalo.	**<u>6. ročník:</u>** **<u>7. ročník:</u>** • rozhlasová hra • monológ
	Minimálny: **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. • dokáže reprodukovať definíciu rozhlasovej rozprávky. • dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah rozhlasovej rozprávky. • dokáže určiť hlavnú postavu. • dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry.	

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; populárna pieseň		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Obsah**
1. Recitovať spamäti básnické diela. **2.** Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. **3.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **4.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **5.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **6.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **7.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže vysvetliť rozdiel medzi striedavým a združeným rýmom. • dokáže vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte. • dokáže vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým. • dokáže analyzovať text populárnej piesne z hľadiska témy, štylizácie a metriky. • dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne a uviesť, čo ho vyvolalo.	**<u>6. ročník:</u>** • populárna pieseň • verš • rým: striedavý, združený, **<u>7. ročník</u>** • rým: prerývaný, obkročný • voľný verš
	Minimálny: **Žiak** • dokáže spamäti zarecitovať známu báseň. • dokáže v známej básni s pomocou učiteľa určiť striedavý a združeným rým. • dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, lyrika: lyrické dielo, ľúbostná lyrika, prírodná lyrika, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika; modlitba</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Obsah</th></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.
2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
3. Usporiadať známe javy do tried.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
7. Vytvoriť krátky umelecký text.</td><td>Optimálny:
Žiak
• dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
• dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky.
• dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov.
• dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru.
• dokáže určiť v texte básnickú otázku, metaforu a vytvoriť vlastné príklady.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>
• lyrika: ľúbostná lyrika, prírodná lyrika
• modlitba
• básnická otázka
• metafora

<u>9. ročník</u>
• spoločenská lyrika
• reflexívna lyrika</td></tr>
<tr><td>Minimálny:
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
• dokáže zreprodukovať definície daných pojmov.
• dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť básnickú otázku.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): epika: epické dielo; detektívny román; biografický román; dievčenský román; historický román; dobrodružný román, román vo forme denníka; vedecko-fantastická literatúra; literatúra faktu; populárno-vedecká literatúra

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	Obsah
1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. **2.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **3.** Usporiadať známe javy do tried. **4.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **5.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **6.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. **7.** Vytvoriť krátky umelecký text. **8.** Transformovať literárny text.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. • dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. • dokáže určiť text ako aforizmus a svoje tvrdenie odôvodniť. • dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. • dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať v dramatizovanom čítaní. • dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodní. • dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície. • dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.	**<u>8.ročník</u>** • epika: román: detektívny román, biografický román, dievčenský román, historický román, dobrodružný román, román vo forme denníka • diel • vedecko-fantastická literatúra • literatúra faktu • vedecko-populárna literatúra **9. <u>ročník</u>** • epika: aforizmus • vonkajšia kompozícia literárneho diela
	Minimálny: **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže zreprodukovať definície daných pojmov. • dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy. • dokáže v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom štylistické prostriedky. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dráma: dramatické dielo; tragédia, komédia, činohra

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín; reflektovať vlastnú identitu

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	Obsah
1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. **2.** Modulovať hlas podľa zmyslu textu. **3.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **4.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **5.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **6.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **7.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. **8.** Transformovať literárny text.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. • dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. • dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. • dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie dokáže podložiť argumentmi. • dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický. • dokáže vytvoriť krátky dramatický text. • dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. • dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.	**8. ročník** **9. ročník** • dráma: tragédia, komédia, činohra • dejstvo
	Minimálny: **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. • dokáže zreprodukovať definície daných pojmov. • dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy a charakterizovať ich. • dokáže s pomocou učiteľa transformovať dramatický literárny text na prozaický. • dokáže v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom štylistické prostriedky. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

© Štátny pedagogický ústav

DIKTÁTY				PÍSOMNÉ PRÁCE	
Ročník	**Počet**	**Zameranie**	**Rozsah**	**Počet**	**Zameranie**
5. ročník	4	✓ opakovanie zo 4. ročníka ✓ podstatné mená ✓ prídavné mená ✓ slovesá	50 – 60 plnovýznamových slov	1	✓ rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	4	✓ opakovanie učiva z 5. ročníka ✓ prídavné mená ✓ slovesné spôsoby ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka	61 – 70 plnovýznamových slov	2	✓ statický opis ✓ rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	4	✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka ✓ cudzie slová ✓ číslovky ✓ záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka	71 – 80 plnovýznamových slov	2	✓ umelecký opis ✓ charakteristika osoby
8. ročník	4	✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka ✓ podstatné mená mužského rodu: zvieracie ✓ neživotné zakončené na -r, -l ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka	81 – 90 plnovýznamových slov	2	✓ slávnostný prejav ✓ životopis
9. ročník	4	✓ opakovanie učiva z 8. ročníka ✓ interpunkcia ✓ jednoduché súvetie ✓ záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka	91 – 100 plnovýznamových slov	2	✓ výklad ✓ úvaha

© Štátny pedagogický ústav

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtať, v nevyhnutnom prípade majú dať chybne napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2.Vnútorná forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútorná stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletka, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.

© Štátny pedagogický ústav

Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviec. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Napr.: <u>Ríchly</u> chlapec mal <u>ríchly</u> krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.	

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

© Štátny pedagogický ústav

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiaca stupnica			
DIKÁTY		**PÍSOMNÉ PRÁCE**	
Známka	**Chyby v diktáte**	**Známka**	**Body**
1	0 – 1 chyba	**1**	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	**2**	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	**3**	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	**4**	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	**5**	8 – 0 bodov

Poznámka:

- Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Ríchly chlapec mal ríchly krok. = 1 chyba
- Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

© Štátny pedagogický ústav

Obsahový vzdelávací štandard pre 2. stupeň základnej školy

1. – 4. ročník gymnázií s osemročným vzdelávacím programom

Slovenský jazyk a literatúra

Časť: slovenský jazyk

Poznámka:
⊗ označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.
✓ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku.
👍 označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje.
Tučné písmo – pojmy už boli zavedené na 1. stupni.

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje súbor *jazykovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmto vzdelávacím štandardom musia byť ***povinne zaradené*** do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Súbor jazykovedných termínov obsahuje aj všetky jazykovedné pojmy, ktoré boli štandardizované pre 1. stupeň základnej školy (sú zvýraznené osobitným typom písma). Tieto pojmy sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica na zaradenie do obsahu vyučovania na 2. stupni. Sú len informáciou pre učiteľov tohto stupňa základnej školy.

© Štátny pedagogický ústav

Zvuková rovina jazyka a pravopis	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
abeceda	👍	👍	👍	👍	👍
písmená: malé, veľké, písané, tlačené	👍	👍	👍	👍	👍
hlásky, slabiky, slová	👍	👍	👍	👍	👍
delenie hlások: samohlásky – spoluhlásky – dvojhlásky	👍	👍	👍	👍	👍
samohlásky: krátke – dlhé	👍	👍	👍	👍	👍
spoluhlásky: tvrdé – mäkké	👍	👍	👍	👍	👍
dĺžeň, mäkčeň, vokáň	👍	👍	👍	👍	👍
bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka	👍	👍	👍	👍	👍
spojovník, pomlčka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
melódia vety (oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, zvolacia, želacia)	👍	👍	👍	👍	👍
pravopis	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
bodkočiarka	👍	👍	👍	👍	👍
úvodzovky	👍	👍	👍	👍	👍
priama reč, uvádzacia veta	👍	✓	👍	👍	👍
slabikotvorné hlásky -l, -Í, -r, -ŕ	👍	👍	👍	👍	👍
výslovnosť	👍	👍	👍	👍	👍
splývavá/viazaná výslovnosť	✓	👍	👍	👍	👍
výslovnosť a výskyt ä	👍	👍	👍	👍	👍
výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách	⊗	👍	✓	👍	👍
spodobovanie	👍	👍	👍	👍	👍
znelé – neznelé; znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky	✓	👍	👍	👍	👍
obojaké spoluhlásky	👍	👍	👍	👍	👍
vybrané slová	👍	👍	👍	👍	👍
rozdeľovanie slov na slabiky	👍	👍	👍	👍	👍
rozdeľovanie predponových slov	👍	👍	👍	👍	👍
slabičné a neslabičné predpony	👍	👍	👍	👍	👍
prestávka, sila hlasu, **tempo**	✓	👍	👍	👍	👍
hlavný slovný prízvuk	✓	👍	👍	👍	👍
dôraz	✓	👍	👍	👍	👍
vsuvka, oslovenie	⊗	⊗	⊗	✓	👍
prístavok	⊗	⊗	⊗	✓	👍
pravidlo o rytmickom krátení	👍	👍	👍	👍	👍
interpunkčné znamienka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Významová/lexikálna rovina		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
slovo		👍	👍	👍	👍	👍
slovná zásoba		✓	👍	👍	👍	👍
spisovný jazyk – nárečia		✓	👍	👍	👍	👍
spisovné slová – nespisovné slová		⊗	⊗	✓	👍	👍
slangové slová		⊗	⊗	✓	👍	👍
nárečové slová		⊗	⊗	✓	👍	👍
neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová		⊗	✓	👍	👍	👍
domáce slová – slová cudzieho pôvodu		⊗	⊗	✓	👍	👍
nové slová		⊗	⊗	✓	👍	👍
zastarané slová, historizmy, archaizmy		⊗	⊗	✓	👍	👍
odborné slová		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
jednovýznamové a viacvýznamové slová		✓	👍	👍	👍	👍
synonymá		👍	👍	👍	👍	👍
antonymá		👍	👍	👍	👍	👍
slovníky		👍	👍	👍	👍	👍
	pravopisný, synonymický	👍	👍	👍	👍	👍
	výkladový, cudzích slov	⊗	✓	👍	👍	👍
	frazeologický	👍	👍	👍	👍	👍
tvorenie slov odvodzovaním		⊗	✓	👍	👍	👍
	predpona	👍	👍	👍	👍	👍
	prípona	⊗	✓	👍	👍	👍
	slovotvorný základ	⊗	✓	👍	👍	👍
	základové slovo	⊗	✓	👍	👍	👍
	odvodené slovo	👍	✓	👍	👍	👍
tvorenie slov		⊗	✓	👍	👍	👍
	skladaním	⊗	✓	👍	👍	👍
	zložené slová	⊗	✓	👍	👍	👍
spôsoby obohacovania slovnej zásoby		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	tvorenie slov	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	preberanie slov	⊗	⊗	⊗	✓	👍
skratky		⊗	⊗	✓	👍	👍
nepriame pomenovania (metafora)		⊗	⊗	⊗	✓	👍
jednoslovné a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)		⊗	⊗	⊗	✓	👍
ustálené slovné spojenie/frazeologizmus		👍	👍	👍	✓	👍
príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie		✓	👍	👍	👍	👍
slovná zásoba – systematizácia		⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Tvarová/morfologická rovina jazyka			5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
skloňovanie			👍	👍	👍	👍	👍
pád – pádové otázky			👍	👍	👍	👍	👍
podstatné mená			👍	✓	👍	👍	👍
	ohybný slovný druh		⊗	✓	👍	👍	👍
	všeobecné – vlastné		👍	👍	👍	👍	👍
	konkrétne – abstraktné		⊗	✓	👍	👍	👍
	životné – neživotné		✓	👍	👍	👍	👍
	rod		👍	👍	👍	👍	👍
		mužský, ženský, stredný	👍	👍	👍	👍	👍
	číslo		👍	👍	👍	👍	👍
		jednotné, množné	👍	👍	👍		👍
	pád		👍	👍	👍	👍	👍
		nominatív, genitív, datív, akuzatív, lokál, inštrumentál	👍	👍	👍	👍	👍
		vokatív	⊗	✓	👍	👍	👍
	vzor		✓	👍	👍	👍	👍
		chlap, hrdina dub, stroj	✓	👍	👍	👍	👍
		žena, ulica, dlaň, kosť	✓	👍	👍	👍	👍
		mesto, srdce, vysvedčenie, dievča	✓	👍	👍	👍	👍
	pomnožné		⊗	⊗	✓	👍	👍
		rod pomnožných podstatných mien	⊗	⊗	✓	👍	👍
	podstatné mená mužského rodu		⊗	⊗	⊗	✓	👍
		zvieracie	⊗	⊗	⊗	✓	👍
		neživotné zakončené na -r, -l	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	cudzie nesklonné podstatné mená		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	skloňovanie podstatného mena pani		⊗	⊗	⊗	✓	👍
prídavné mená			✓	👍	👍	👍	👍
	ohybný slovný druh		✓	👍	👍	👍	👍
	akostné		✓	👍	👍	👍	👍
	stupňovanie		✓	👍	👍	👍	👍
	vzťahové		✓	👍	👍	👍	👍
	privlastňovacie		⊗	✓	👍	👍	👍
	privlastňovacie: druhové		⊗	✓	👍	👍	👍
	rod, číslo, pád		👍	👍	👍	👍	👍
	vzor		✓	👍	👍	👍	👍
		pekný, cudzí	✓	👍	👍	👍	👍
		páví	⊗	✓	👍	👍	👍
		matkin, otcov	⊗	✓	👍	👍	👍

© Štátny pedagogický ústav

Tvarová/morfologická rovina jazyka			5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
zámená			👍	👍	👍	✓	👍
	ohybný slovný druh		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	skloňovanie		⊗	✓	⊗	✓	👍
	základný tvar		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	rod, číslo, pád		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	delenie zámen		👍	👍	👍	✓	👍
		osobné – základné, privlastňovacie	👍	👍	👍	👍	👍
		opytovacie	⊗	⊗	⊗	✓	👍
		ukazovacie	⊗	⊗	⊗	✓	👍
číslovky			👍	👍	✓	👍	👍
	ohybný slovný druh		⊗	⊗	✓	👍	👍
	skloňovanie		⊗	⊗	✓	👍	👍
	rod, číslo, pád		⊗	⊗	✓	👍	👍
	delenie čísloviek		⊗	⊗	✓	👍	👍
		určité	⊗	⊗	✓	👍	👍
		neurčité	⊗	⊗	✓	👍	👍
		základné	👍	👍	👍	👍	👍
		radové	👍	👍	👍	👍	👍
		násobné	⊗	⊗	✓	👍	👍
slovesá			👍	✓	👍	👍	👍
	ohybný slovný druh		⊗	⊗	✓	👍	👍
	tykanie/vykanie		👍	👍	👍	👍	👍
	časovanie		👍	👍	👍	👍	👍
	osoba 1., 2., 3.		👍	👍	👍	👍	👍
	číslo		👍	👍	👍	👍	👍
	čas		👍	👍	👍	👍	👍
		minulý, prítomný, budúci	👍	👍	👍	👍	👍
	zvratné, nezvratné		⊗	✓	👍	👍	👍
	neurčitok		👍	👍	👍	👍	👍
	sloveso byť		👍	👍	👍	👍	👍
	jednoduchý a zložený tvar		⊗	👍	✓	👍	👍
	plnovýznamové – neplnovýznamové		⊗	✓	👍	👍	👍
	spôsob		⊗	✓	👍	👍	👍
		oznamovací, rozkazovací, podmieňovací	⊗	✓	👍	👍	👍
	vid		⊗	⊗	✓	👍	👍
		dokonavý, nedokonavý	⊗	⊗	✓	👍	👍

© Štátny pedagogický ústav

Tvarová/morfologická rovina jazyka			**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
príslovky			👍	✓	👍	👍	👍
	neohybný slovný druh		⊗	✓	👍	👍	👍
	druhy prísloviek		⊗	✓	👍	👍	👍
		miesta, času, spôsobu, príčiny	⊗	✓	👍	👍	👍
	stupňovanie prísloviek		⊗	✓	👍	👍	👍
predložky			👍	✓	👍	👍	👍
	neohybný slovný druh		⊗	✓	👍	👍	👍
	väzba s pádom		✓	👍	👍	👍	👍
	vokalizácia		⊗	✓	👍	👍	👍
spojky			⊗	⊗	✓	👍	👍
	neohybný slovný druh		⊗	⊗	✓	👍	👍
častice	neohybný slovný druh		⊗	⊗	⊗	✓	👍
citoslovcia			⊗	✓	👍	👍	👍
	neohybný slovný druh		⊗	✓	👍	👍	👍

© Štátny pedagogický ústav

Syntaktická/skladobná rovina			5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
veta			👍	👍	👍	👍	👍
jednoduchá veta			👍	👍	👍	👍	👍
	holá		⊗	⊗	✓	👍	👍
	rozvitá		⊗	⊗	✓	👍	👍
	rozvitá s viacnásobným vetným členom		⊗	⊗	✓	👍	👍
vety podľa obsahu			👍	👍	👍	👍	👍
	oznamovacia		👍	👍	👍	👍	👍
	opytovacia		👍	👍	👍	👍	👍
	rozkazovacia		👍	👍	👍	👍	👍
	želacia		👍	👍	👍	👍	👍
	zvolacia		👍	👍	👍	👍	👍
slovosled			✓	👍	👍	👍	👍
hlavné vetné členy			⊗	✓	👍	👍	👍
	podmet		⊗	✓	👍	👍	👍
		vyjadrený	⊗	✓	👍	👍	👍
		nevyjadrený	⊗	✓	👍	👍	👍
	prísudok		⊗	✓	👍	👍	👍
		slovesný	⊗	✓	👍	👍	👍
		neslovesný; slovesno-menný	⊗	✓	👍	👍	👍
	vetný základ		⊗	⊗	✓	👍	👍
vedľajšie vetné členy			⊗	⊗	✓	👍	👍
	predmet		⊗	⊗	✓	👍	👍
	príslovkové určenie		⊗	⊗	✓	👍	👍
		miesta	⊗	⊗	✓	👍	👍
		času	⊗	⊗	✓	👍	👍
		spôsobu	⊗	⊗	✓	👍	👍
		príčiny	⊗	⊗	✓	👍	👍
	prívlastok		⊗	⊗	⊗	✓	👍
		zhodný	⊗	⊗	⊗	✓	👍
		nezhodný	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	prístavok		⊗	⊗	⊗	✓	👍
zhoda			⊗	✓	👍	👍	👍
vetné sklady			⊗	✓	👍	👍	👍
	prisudzovací		⊗	✓	👍	👍	👍
jednočlenná veta			⊗	⊗	✓	👍	👍
	slovesná		⊗	⊗	✓	👍	👍
	neslovesná		⊗	⊗	✓	👍	👍
dvojčlenná			⊗	✓	👍	👍	👍
	úplná		⊗	✓	👍	👍	👍
	neúplná		⊗	✓	👍	👍	👍
jednoduché súvetie			⊗	⊗	⊗	✓	👍
zápor v slovenčine			⊗	⊗	⊗	⊗	✓
súdržnosť textu			⊗	⊗	⊗	⊗	✓
interpunkcia			⊗	⊗	⊗	✓	👍

© Štátny pedagogický ústav

Sloh		**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
pozdrav		👍	👍	👍	👍	👍
oslovenie		👍	👍	👍	👍	👍
predstavenie sa		👍	👍	👍	👍	👍
privítanie		👍	👍	👍	👍	👍
rozlúčenie		👍	👍	👍	👍	👍
prosba/želanie		👍	👍	👍	👍	👍
poďakovanie		👍	👍	👍	👍	👍
ospravedlnenie – ústne		👍	👍	👍	👍	👍
ospravedlnenie s vysvetlením		👍	👍	👍	👍	👍
vyjadriť súhlas/nesúhlas		👍	👍	👍	👍	👍
blahoželanie – ústne/písomne		👍	👍	👍	👍	👍
adresa		👍	👍	👍	👍	👍
adresa odosielateľa		👍	👍	👍	👍	👍
adresát		👍	👍	👍	👍	👍
pohľadnica		👍	👍	👍	👍	👍
súkromný list – ústne/písomne		👍	👍	👍	👍	👍
tvorba otázok (žiadosť o informáciu)		👍	👍	👍	👍	👍
rozhovor		👍	👍	👍	👍	👍
začiatok a koniec telefonického rozhovoru		👍	👍	👍	👍	👍
osnova		👍	👍	👍	👍	👍
nápis		👍	👍	👍	👍	👍
nadpis		👍	👍	👍	👍	👍
odsek		👍	👍	👍	👍	👍
rozprávanie – ústne		👍	👍	👍	👍	👍
jednoduché rozprávanie – ústne/písomne		👍	👍	👍	👍	👍
	úvod, jadro, záver	👍	👍	👍	👍	👍
	časová postupnosť v rozprávaní	👍	👍	👍	👍	👍
rozprávanie s prvkami opisu – ústne/písomne		✓	👍	👍	👍	👍
rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomne		⊗	✓	👍	👍	👍
vnútorná kompozícia		⊗	✓	👍	👍	👍
	úvod	⊗	✓	👍	👍	👍
	zápletka	⊗	✓	👍	👍	👍
	vyvrcholenie	⊗	✓	👍	👍	👍
	obrat	⊗	✓	👍	👍	👍
	rozuzlenie	⊗	✓	👍	👍	👍
opis – ústne/písomne		👍	👍	👍	👍	👍
	predmetu	👍	👍	👍	👍	👍
	obrázka/ilustrácie	👍	👍	👍	👍	👍
	osoby	👍	👍	👍	👍	👍
	pracovného postupu	✓	👍	👍	👍	👍
	statický opis	⊗	✓	👍	👍	👍
	dynamický opis	⊗	✓	👍	👍	👍
	umelecký opis	⊗	⊗	✓	👍	👍
	odborný opis	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	charakteristika	⊗	✓	✓	👍	👍

© Štátny pedagogický ústav

Sloh			**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
umelecký a vecný text			👍	👍	👍	👍	👍
krátke správy			👍	👍	👍	👍	👍
	SMS, e-mail		👍	👍	👍	👍	👍
oznámenie			👍	👍	👍	👍	👍
správa			👍	👍	👍	👍	👍
pozvánka			👍	👍	👍	👍	👍
plagát			👍	👍	👍	👍	👍
vizitka			👍	👍	👍	👍	👍
kľúčové slová			👍	👍	👍	👍	👍
poznámky/konspekt			👍	👍	👍	👍	👍
výťah			⊗	⊗	⊗	✓	👍
koncept			👍	👍	👍	👍	👍
reprodukcia ústna			👍	👍	👍	👍	👍
inzerát			👍	👍	👍	👍	👍
reklama			👍	👍	👍	👍	👍
rétorika			⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	artikulácia		⊗	⊗	✓	👍	👍
	sila hlasu		⊗	⊗	✓	👍	👍
	gestikulácia		⊗	✓	👍	👍	👍
	mimika		⊗	✓	👍	👍	👍
	postoj		⊗	✓	👍	👍	👍
cielený rozhovor (interview)			✓	👍	👍	👍	👍
hlavná myšlienka			✓	👍	👍	👍	👍
téma			✓	👍	👍	👍	👍
pointa			⊗	⊗	✓	👍	👍
prihláška			⊗	⊗	⊗	✓	👍
úradný list			⊗	⊗	⊗	⊗	✓
úradný/štruktúrovaný životopis			⊗	⊗	⊗	✓	👍
slávnostný príhovor (prívet)			⊗	⊗	✓	👍	👍
slávnostný prejav			⊗	⊗	⊗	✓	👍
jazykové štýly			⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náučný štýl		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	administratívny štýl		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	publicistický štýl		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	rečnícky štýl		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	hovorový štýl		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	umelecký štýl		⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Sloh		**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
slohové postupy		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	informačný	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	rozprávací	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	opisný	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	výkladový	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
úvaha		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
výklad		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
diskusia		✓	👍	👍	👍	👍
	argument, dokazovanie	⊗	✓	👍	👍	👍
	protiargument	⊗	✓	👍	👍	👍
dôkaz		⊗	✓	👍	👍	👍
debata		✓	👍	👍	👍	👍
názor		👍	👍	👍	👍	👍
odosielateľ/vysielateľ		⊗	⊗	✓	👍	👍
prijímateľ		⊗	⊗	✓	👍	👍
komunikačná situácia		⊗	⊗	✓	👍	👍
efektívna komunikácia		⊗	⊗	✓	👍	👍
asertívna komunikácia		⊗	⊗	✓	👍	👍
dialóg		⊗	✓	👍	👍	👍
projekt		⊗	✓	👍	👍	👍
tabuľka		⊗	⊗	✓	👍	👍
	názov, hlavička, riadok, stĺpec	⊗	⊗	✓	👍	👍
graf		⊗	⊗	✓	👍	👍

Jazykoveda a národný jazyk		**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
národný jazyk		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	spisovný jazyk	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	nárečia	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
jazykoveda		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náuka o zvukovej rovine jazyka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náuka o významovej/lexikálnej rovine jazyka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náuka o tvarovej/morfologickej rovine jazyka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náuka o skladobnej/syntaktickej rovine jazyka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Obsahový vzdelávací štandard pre 2. stupeň základnej školy
1.– 4. ročník gymnázií s osemročným vzdelávacím štúdiom

Slovenský jazyk a literatúra

Časť: literárna výchova

Poznámka:
⊗ označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.
✓ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku.
☝ označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje.
Tučné písmo – pojmy už boli zavedené na 1. stupni.

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu *poznávacích a čitateľských kompetencií* a súbor *literárnovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmito vzdelávacími štandardmi musia byť *povinne zaradené* do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Súbor literárnovedných termínov obsahuje aj všetky literárnoteoretické pojmy, ktoré boli štandardizované pre 1. stupeň základnej školy (sú zvýraznené osobitným typom písma). Sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica, na zaradenie do obsahu vyučovania na 2. stupni. Sú len informáciou pre učiteľov tohto stupňa základnej školy.

Všeobecné pojmy	5.	6.	7.	8.	9.

© Štátny pedagogický ústav

		ročník	ročník	ročník	ročník	ročník
autor – spisovateľ – poslucháč		👍	👍	👍	👍	👍
čitateľ – divák		👍	👍	👍	👍	👍
herec		✓	👍	👍	👍	👍
režisér		✓	👍	👍	👍	👍
scenárista		✓	👍	👍	👍	👍
dramaturg		✓	👍	👍	👍	👍
kniha		👍	👍	👍	👍	👍
knižnica		👍	👍	👍	👍	👍
časopis		👍	👍	👍	👍	👍
noviny		👍	👍	👍	👍	👍
rozhlas		👍	👍	👍	👍	👍
televízia		👍	👍	👍	👍	👍
film		👍	👍	👍	👍	👍
text		👍	👍	👍	👍	👍
ilustrácia		👍	👍	👍	👍	👍
scenár		✓	👍	👍	👍	👍
poézia		👍	👍	👍	👍	👍
próza		👍	👍	👍	👍	👍
divadelná hra		👍	👍	👍	👍	👍
bábkové divadlo		👍	👍	👍	👍	👍
	bábka	👍	👍	👍	👍	👍
literatúra pre deti		👍	👍	👍	👍	👍
náučná literatúra		✓	👍	👍	👍	👍
encyklopédia		✓	👍	👍	👍	👍
umelecká literatúra		⊗	⊗	✓	👍	👍
dobrodružná literatúra		⊗	✓	👍	👍	👍
literatúra faktu		⊗	⊗	⊗	✓	👍
vedecko-fantastická literatúra		⊗	⊗	⊗	✓	👍
vedecko-populárna literatúra		⊗	⊗	⊗	✓	👍
humor		⊗	✓	👍	👍	👍

Literárne druhy		**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
epika		⊗	⊗	⊗	✓	👍
dráma		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
lyrika		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	prírodná lyrika	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	ľúbostná lyrika	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	spoločenská lyrika	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	reflexívna lyrika	⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Literárne žánre		**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
komiks		👍	👍	👍	👍	👍
bájka		👍	✓	👍	👍	👍
báseň		👍	✓	👍	👍	👍
pieseň		✓	👍	👍	👍	👍
	ľudová pieseň	👍	👍	👍	👍	👍
	populárna pieseň	⊗	✓	👍	👍	👍
hádanka		👍	👍	👍	👍	👍
vyčítanka		👍	👍	👍	👍	👍
príslovie		👍	✓	👍	👍	👍
porekadlo		👍	✓	👍	👍	👍
pranostika		👍	✓	👍	👍	👍
rozprávka		👍	👍	👍	👍	👍
	ľudová rozprávka	👍	👍	👍	👍	👍
	autorská rozprávka	👍	👍	👍	👍	👍
	televízna rozprávka	✓	👍	👍	👍	👍
	filmová rozprávka	✓	👍	👍	👍	👍
rozhlasová hra		⊗	⊗	✓	👍	👍
báj		⊗	✓	👍	👍	👍
legenda		✓	👍	👍	👍	👍
poviedka		⊗	✓	👍	👍	👍
modlitba		⊗	⊗	⊗	✓	👍
román		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	detektívny román	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	dobrodružný román	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	biografický román	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	historický román	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	dievčenský román	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	román vo forme denníka	⊗	⊗	⊗	✓	👍
povesť		👍	👍	👍	👍	👍
	ľudová povesť	✓	👍	👍	👍	👍
	autorská povesť	✓	👍	👍	👍	👍
balada		⊗	✓	👍	👍	👍
anekdota		⊗	✓	👍	👍	👍
aforizmus		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
tragédia		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
komédia		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
činohra		⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Štruktúra diela			5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dej			👍	👍	👍	👍	👍
hlavná myšlienka			👍	👍	👍	👍	👍
téma			✓	👍	👍	👍	👍
literárna postava			👍	👍	👍	👍	👍
	hlavná literárna postava		👍	👍	👍	👍	👍
	vedľajšia literárna postava		👍	👍	👍	👍	👍
rozprávač			✓	👍	👍	👍	👍
	spôsob rozprávania ja-rozprávanie – on-rozprávanie		⊗	✓	👍	👍	👍
kompozícia literárneho diela			⊗	✓	👍	👍	👍
	vonkajšia kompozícia literárneho diela		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
		nadpis	👍	👍	👍	👍	👍
		odsek	👍	👍	👍	👍	👍
		kapitola	👍	👍	👍	👍	👍
		diel	⊗	⊗	⊗	✓	👍
		verš	👍	👍	👍	👍	👍
		strofa	👍	👍	👍	👍	👍
		dejstvo	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	vnútorná kompozícia literárneho diela		⊗	✓	👍	👍	👍
		úvod	⊗	✓	👍	👍	👍
		zápletka	⊗	✓	👍	👍	👍
		vyvrcholenie	⊗	✓	👍	👍	👍
		obrat	⊗	✓	👍	👍	👍
		rozuzlenie	⊗	✓	👍	👍	👍

Štylizácia textu	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dialóg	✓	👍	👍	👍	👍
monológ	⊗	⊗	✓	👍	👍
prirovnanie	👍	👍	👍	👍	👍
zdrobnenina	👍	👍	👍	👍	👍
personifikácia/zosobnenie	✓	👍	👍	👍	👍
metafora	⊗	⊗	👍	✓	👍
epiteton	✓	👍	👍	👍	👍
básnická otázka	⊗	⊗	⊗	✓	👍
nonsens	✓	👍	👍	👍	👍

© Štátny pedagogický ústav

Metrika		**5 ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
rým		👍	👍	👍	👍	👍
	združený	⊗	✓	👍	👍	👍
	striedavý	⊗	✓	👍	👍	👍
	obkročný	⊗	⊗	✓	👍	👍
	prerývaný	⊗	⊗	✓	👍	👍
rytmus		✓	👍	👍	👍	👍
verš		⊗	✓	👍	👍	👍
voľný verš		⊗	⊗	✓	👍	👍
refrén		✓	👍	👍	👍	👍

© Štátny pedagogický ústav

Slovenský jazyk a literatúra – 5. ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Jazyková komunikácia – 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne

Opakovanie 4. ročníka	4 hodiny
Zvuková stránka jazyka	30 hodín
Zhovárame sa	30 hodín
Zhovárame sa na diaľku	15 hodín
Tvaroslovie	20 hodín

Komunikácia a sloh – 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Rozprávanie	3 hodiny
Zhovárame sa a diskutujeme	6 hodín
Píšeme si so známymi	5 hodín
Chceme byť informovaní	4 hodiny
Informujeme včas a správne	6 hodín
Opisujeme svet vôkol	5 hodín
Zhotovujeme podľa návodu	4 hodiny

Literatúra - 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Opakovanie učiva 4. ročníka	3 hodiny
Ľudová pieseň	4 hodiny
Rozprávky	13 hodín
Povesti	6 hodín
Komiks a encyklopédia	4 hodiny
Dramatické umenie	3 hodiny

Slovenský jazyk a literatúra – 6. ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Jazyková komunikácia – 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne

Opakovanie 5. ročníka	4 hodiny
Zhovárame sa a diskutujeme	30 hodín
Svet plný zaujímavých ľudí	30 hodín
Svet v pohybe	15 hodín
Aj vety tvoria príbehy	20 hodín

Komunikácia a sloh – 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Rozprávanie	8 hodín
Opis	7 hodín
Charakteristika	9 hodín
Rozprávanie s priamou rečou	9 hodín

Literatúra - 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Opakovanie učiva 5. ročníka	3 hodiny
Poézia	7 hodín
Bájka	13 hodín
Detská populárna pieseň	2 hodiny
Próza	30 hodín
Dramatické umenie	6 hodín
Záverečné opakovanie	5 hodín

Slovenský jazyk a literatúra – 7. ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Jazyková komunikácia a sloh **–** 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne

Opakovanie vedomostí 6. ročníka	10 hodín
Komunikačné situácie	10 hodín
Komunikácia v spoločnosti	20 hodín
Slovné druhy	30 hodín
Skladba	12 hodín
Projekt	8 hodín
Opakovanie učiva zo 6. a 7. ročníka	9 hodín

Literatúra - 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Opakovanie učiva 6. ročníka	3 hodiny
Anekdoty	2 hodín
Poézia	13 hodín
Próza	36 hodiny
Dramatické umenie	7 hodín
Záverečné opakovanie	5 hodín

Predmet Slovenský jazyk a literatúra v 7. ročníku sa navyšuje o jednu vyučovacie hodinu a bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

- ✓ rozvoj čitateľskej gramotnosti – schopnosť porozumieť textu, práca s informáciami, schopnosť argumentovať, pochopiť formálnu stránku textu, rozvoj interpretácie,
- ✓ vlastná tvorba jazykových prejavov,
- ✓ rozvoj pravopisných zručností žiakov,
- ✓ upevňovanie vedomostí v gramatickej zložke.

Slovenský jazyk a literatúra – 8. ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Jazyková komunikácia a sloh – 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne

Opakovanie učiva zo 7. ročníka	7 hodiny
Debatujeme na úrovni	15 hodín
Buďte asertívni	20 hodín
Kto prednesie prejav?	15 hodín
Priame a nepriame pomenovania	15 hodín
Uvažujeme nielen o bežných veciach, syntax	30 hodín
More informácií	20 hodín
Opakovanie učiva z 8. ročníka	10 hodín

Literatúra - 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Opakovanie učiva zo 7. ročníka	3 hodiny
Ľúbostná poézia	16 hodín
Prírodná poézia	3 hodiny
Modlitba	2 hodiny
Epická poézia	5 hodín
Zo života mladých ľudí	6 hodín
Dievčenský román	3 hodiny
Dobrodružná literatúra	2 hodiny
Vedecko-fantastická literatúra	8 hodín
Denník	4 hodiny
Vedecko-populárna literatúra	6 hodín
Literatúra faktu	4 hodiny
Opakovanie učiva z 8. ročníka	4 hodiny

Slovenský jazyk a literatúra – 9. ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Jazyková komunikácia a sloh – 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne

Opakovanie učiva z 8. ročníka	6 hodín
Zvuková rovina jazyka a pravopis	6 hodín
Významová (lexikálna) rovina	31 hodín
Tvarová (morfologická) rovina –	33 hodín
Syntaktická (skladobná)	20 hodín
Jazykové štýly	14 hodín
Slohové postupy	10 hodín
Písomné práce zo slohu	9 hodín
Záverečné opakovanie	7 hodín

Literatúra - 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Opakovanie učiva z 8. ročníka	3 hodiny
Poézia – lyrická a epická	13 hodín
Epika a epické žánre	37 hodín
Dramatické umenie	8 hodín
Opakovanie učiva z 9. ročníka	5 hodín

Predmet slovenský jazyk a literatúra v 9. ročníku sa navyšuje o jednu vyučovacie hodinu a bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

- ✓ rozvoj čitateľskej gramotnosti – schopnosť porozumieť textu, práca s informáciami, schopnosť argumentovať, pochopiť formálnu stránku textu, rozvoj interpretácie,
- ✓ vlastná tvorba jazykových prejavov,
- ✓ rozvoj pravopisných zručností žiakov,
- ✓ upevňovanie vedomostí v gramatickej zložke.

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Anglický jazyk**
Časový rozsah výučby:	**3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne (5. ročník)** **3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne(6.-9. ročník)**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**päť rokov**

ANGLICKÝ JAZYK

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A1.

Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. V aktuálnej verzii sa používa namiesto pojmu *sociolingvistická kompetencia* pojem sociolingválna kompetencia, *komunikačné zručnosti* sa uvádzajú ako komunikačné jazykové činnosti a stratégie, *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

©Štátny pedagogický ústav

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu v prvom cudzom jazyku, t. j. v anglickom jazyku na konci 5. ročníka ZŠ. Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším vetám, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a vety dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,

©Štátny pedagogický ústav

- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

©Štátny pedagogický ústav

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,

©Štátny pedagogický ústav

- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

4 Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci 5. ročníka ZŠ.

©Štátny pedagogický ústav

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,

©Štátny pedagogický ústav

- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci 5. ročníka sa v anglickom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A1. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového

©Štátny pedagogický ústav

štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. **Jazyková dimenzia** dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzná dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožnuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Časti **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** v obsahovom štandarde sú iba **odporúčané** a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** sú pre učiteľa východiskom a poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

Prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2.
Kompetencie a funkcie relevantné pre komunikačnú úroveň A1 sú zvýraznené.

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	**Upútať pozornosť** **Pozdraviť** **Odpovedať na pozdrav** **Poďakovať sa a vyjadriť uznanie** **Rozlúčiť sa**

©Štátny pedagogický ústav

2. Vypočuť si a podať informácie	**Informovať sa** **Potvrdiť a trvať na niečom** **Začleniť informáciu** **Odpovedať na požiadavky**
3. Vybrať si z ponúkaných možností	**Identifikovať** **Opísať** Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	**Vyjadriť názor** **Vyjadriť súhlas** **Vyjadriť nesúhlas** Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť vôľu	**Vyjadriť želania** **Vyjadriť plány**
6. Vyjadriť schopnosť	**Vyjadriť vedomosti** **Vyjadriť neznalosť** **Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť**
7. Vyjadriť pocity	**Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie** **Vyjadriť smútok, skľúčenosť** Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvahu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať sa **Zistiť spokojnosť/nespokojnosť**
9. Predstaviť záľuby a vkus	**Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam** **Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád** Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	**Vyjadriť príkaz/zákaz** Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu **Žiadať o povolenie a súhlas** **Dať súhlas** Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na	Obviniť (sa), priznať (sa)

©Štátny pedagogický ústav

porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	**Ospravedlniť (sa)** Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	**Žiadať niekoho o niečo** **Odpovedať na žiadosť** Navrhnúť niekomu, aby niečo urobil Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili **Ponúknuť pomoc** Navrhnúť, že niečo požičiam/darujem **Odpovedať na návrh**
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť niekomu niečo Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	**Predstaviť niekoho** **Predstaviť sa** **Reagovať na predstavenie niekoho** **Privítať** Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	**Začať list** Rozvinúť obsah listu **Ukončiť list**
19. Telefonovať	**Začať rozhovor** **Udržiavať rozhovor** **Ukončiť rozhovor**
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme

©Štátny pedagogický ústav

	Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/ Argumentovať	Navrhnúť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/výklad/ argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Prehľad výskytu kompetencií na jednotlivých úrovniach SERR:

Kompetencie	**Úroveň A1**	**Úroveň A2**	**Úroveň B1**	**Úroveň B2**
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou				
2. Vypočuť si a podať informácie				
3. Vybrať si z ponúkaných možností				
4. Vyjadriť názor				
5. Vyjadriť vôľu				
6. Vyjadriť schopnosť				
7. Vyjadriť pocity				
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne				
9. Predstaviť záľuby a vkus				
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii				
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam				
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností				
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť				
14. Dať ponuku a reagovať na ňu				
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti				
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti				
17. Reagovať pri prvom stretnutí				
18. Korešpondovať				
19. Telefonovať				
20. Komunikovať				
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu				
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu				
23. Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať				
24. Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené				
25. Porozprávať príbeh				

©Štátny pedagogický ústav

5 Obsahový štandard pre 5. ročník

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na kompetencie žiakov, ktorí sa začali učiť anglický jazyk v rámci primárneho vzdelávania. Obsahový štandard je vymedzený pre 5. ročník, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Časti Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia v obsahovom štandarde sú nepovinné a dotvárajú kontext na rozvíjanie kompetencií a využívanie funkcií jazyka.

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 1: « RELATING WITH OTHERS IN A COMMUNICATIVE SITUATION » LEVEL A1
Kompetencia č.1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Relating with others in a communicative situation *Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou*	Getting someone’s attention *Upútať pozornosť*	Excuse me, please. Sorry.	Slovosled vo vetách v prítomnom jednoduchom a priebehovom čase, tvorba otázky, odpovede, záporu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - neverbálna komunikácia s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: úryvky a dramatizácie rozprávok, riekanky, pesničky, básničky, komiksy a pod.	Pravidlá slušnosti v komunikácii. Interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru a neverbálnej komunikácii.
	Greeting sb *Pozdraviť*	Hello. Hi, how are you today? Good morning, how are you doing?			
	Responding to a greeting *Odpovedať na pozdrav*	Fine, thanks. I am well, and you?			
	Expressing thanks and appreciation *Poďakovať sa a vyjadriť uznanie*	That’s very kind of you. You are welcome. Not at all. No problem.			
	Parting *Rozlúčiť sa*	See you. Have a nice day/weekend.			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 2: « LISTENING TO AND GIVING INFORMATION » LEVEL A1
Kompetencia č. 2: „Vypočuť si a podať informácie“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Listening to and giving information *Vypočuť si a podať informácie*	Asking for information *Informovať sa*	Are you a student? Is there a bank near here? How many brothers have you got? How can I get to the bank, please? Where is the bank? How much does it cost? Were you at the cinema yesterday? What´s the time?	Časovanie pomocného slovesa *to be, have got* a základných plnovýznamových slovies v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, odpovede a záporu. Opytovacie zámená *who, where, why, what, when, which, how, how much/how many*. Privlastňovacie prídavné mená a zámená.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, plagáty, krátke telegramy, jednoduché telefonické rozhovory, pohľadnice, blahoželania, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Služby: pošta, miestne úrady, polícia atď.
	Confirming and insisting on sth *Potvrdiť a trvať na niečom*	Yes, I do. No, I, don´t. Yes, I am. No, I am not. Yes, there is/there are. No, there are not/there is not. I want/I don´t want.			
	Classifying information *Začleniť informáciu*	Martin is my brother. It is not mine. I live in Bratislava. She lives in that street. My sister’s name is Audrey.			
	Replying to requests *Odpovedať na požiadavky*	Yes, of course. No, I am sorry. Yes, I do. No, I don´t. The bus leaves at ten o´clock.			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 3: « CHOOSING FROM GIVEN OPTIONS» LEVEL A1
Kompetencia č. 3: „Vybrať si z ponúkaných možností“ Úroveň A1

Kompetencie	**Funkcie**	**Interakčné schémy**	**Jazyková dimenzia**	**Diskurzná dimenzia**	**Interkultúrna dimenzia**
Choosing from given options *Vybrať si z ponúkaných možností*	Identifying *Identifikovať*	John´s working in France now. It´s raining again. The train ticket is 30 pounds. The school is on the left.	Neurčitý a určitý člen. Základné číslovky 30 - 100. Intenzifikátory *really, very.* Prítomný priebehový čas základných plnovýznamových slovies, tvorba otázky, odpovede, záporu a rozkazu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklamy a pod.	Základné pravidlá a interkultúrne rozdiely pri nákupoch.
	Describing *Opísať*	She´s tall. She´s very friendly. She´s got long hair. She´s wearing a blue dress. Edwin is a really good friend. It´s got a long tail.			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 4: « EXPRESSING AN OPINION » LEVEL A1
Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková diemenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing an opinion *Vyjadriť názor*	Expressing an opinion *Vyjadriť názor*	This house is bigger than our house. That dress is nice.	Pravidelné stupňovanie krátkych prídavných mien.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozprávanie, pozvánky, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní prekvapenia a svojho názoru v neformálnom, styku.
	Expressing agreement *Vyjadriť súhlas*	Yes. That’s a good idea.			
	Expressing disagreement *Vyjadriť nesúhlas*	No, I don’t. No, I don’t like it.			

COMPETENCE 5: « EXPRESSING WILLINGNESS » LEVEL A1
Kompetencia č. 5 „Vyjadriť vôľu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing willingness *Vyjadriť vôľu*	Expressing wishes *Vyjadriť želania*	I want to live with my parents. I need a large room.	Sloveso *want* + *neurčitok.* Sloveso *need* + *podstatné meno.* Vyjadrenie budúceho deja pomocou *to be going to.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: ilustrované opisy, pozvánky, pohľadnice, jednoduché telefonické rozhovory a pod.	Základné spoločenské normy pri vyjadrení želaní a túžob, napr. eliminácia direktívneho tónu, ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.
	Expressing plans *Vyjadriť plány*	What are your plans? Are you going out tonight? We are meeting on Sunday. We are going to sing.			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 6: « EXPRESSING ABILITY » LEVEL A1
Kompetencia č. 6: „Vyjadriť schopnosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing ability *Vyjadriť schopnosť*	Expressing knowledge *Vyjadriť vedomosti*	I can speak French.	Časovanie modálneho slovesa *can, could*, tvorba otázky, odpovede a záporu. Spojky *and*, *but, because.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché telefonické rozhovory, pozvánky, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Záujmy a záľuby mládeže (šport, hudba a pod.) v cieľovej krajine.
	Expressing lack of knowledge *Vyjadriť neznalosť*	I can't speak German.			
	Expressing ability to do sth *Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť*	He can swim very well. I can swim, but not very well. He plays football and his sister goes dancing.			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 7: « EXPRESSING FEELINGS » LEVEL A1
Kompetencia č. 7: „Vyjadriť pocity“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing feelings *Vyjadriť pocity*	Expressing joy, happiness, satisfaction *Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie*	I’m really happy. I’m glad. It’s wonderful! Great! Fantastic! She likes her new red bike. You’re lucky.	Prídavné mená miery, farby a kvality v základnom tvare.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke oznámenia, jednoduché telefonické rozhovory, krátke blahoželania, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť, nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny.
	Expressing sadness, dejection *Vyjadriť smútok, skľúčenosť*	It is very sad. What a pity!			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 8: « EXPRESSING AND RESPONDING TO EXPECTATIONS » LEVEL A1
Kompetencia č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing and responding to expectations *Vyjadriť očakávania a reagovať na ne*	Ascertaining satisfaction/ dissatisfaction *Zistiť spokojnosť/nespokojnosť*	What’s the matter? What happened? Do you like the food? Did you like the party?	Jednoduchý minulý čas pravidelných slovies, tvorba otázky, odpovede a záporu. *Wh*- otázky.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pozvánka, jednoduché telefonické rozhovory, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Medziľudské vzťahy a vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, spokojnosti, nespokojnosti.

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 9: « EXPRESSING INTERESTS AND TASTES» LEVEL A1
Kompetencia č. 9: „Predstaviť záľuby a vkus“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing interests and tastes *Predstaviť záľuby a vkus*	Expressing likes and respects *Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam*	What do you like (doing)? I love/like English. I like reading because it’s interesting. My brother plays computer games. I always go shopping on Saturdays. I´d like a cake.	*Like/love/hate* + *sloveso* + *ing*. Príslovky *sometimes, never, always, yeasterday.* Väzba *I´d like.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg. Typy textov: jednoduché osobné listy, reklamné materiály, brožúry a prospekty, plagáty.	Voľnočasové aktivity, rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajín cieľového jazyka.
	Expressing dislikes about sb/sth *Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád*	I don’t like it (very much).			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 11: « SETTING, STATING, TAKING A STANCE TOWARDS RULES AND OBLIGATIONS» LEVEL A1
Kompetencia č. 11: „Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam“ Úroveň 1

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Setting, stating, taking a stance towards rules and obligations *Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam*	Expressing commands/prohibitions *Vyjadriť príkaz/zákaz*	Go home. Go away! Don´t talk to the driver.	Modálne slovesá *can, could,* tvorba otázky a záporu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: plagáty, recepty, odkazy, verejné značenia a nápisy.	Rozdielnosti v spôsobe vyjadrenia a prijatia základných pravidiel a povinností medzi Slovenskom a cieľovou krajinou. Rozdielnosti vo vyjadrení nesúhlasu, odmietnutia, sľubov a zákazov.
	Asking for permission *Žiadať o povolenie a súhlas*	Could/Can I go now? Could I use your phone.			
	Granting permission *Dať súhlas*	Yes, OK. Sure, no problem.			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 12: « RESPONDING TO BROKEN RULES OR OBLIGATIONS » LEVEL A1
Kompetencia č. 12: „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Responding to broken rules or obligations *Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností*	Apologizing *Ospravedlniť (sa)*	I’m sorry. I was ill yesterday. I couldn´t come to school. Sorry for/about that. Excuse me.	Minulý jednoduchý čas slovies *to be, to have.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s použitím základných fráz a základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, osobné listy, krátke formálne listy.	Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosti, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku. Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským jazykom a cieľovým jazykom.

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 14: « MAKING AND RESPONDING TO AN OFFER » LEVEL A1
Kompetencia č. 14: „Dať ponuku a reagovať na ňu“ Úroveň A1

Kompetencie	**Funkcie**	**Interakčné schémy**	**Jazyková dimenzia**	**Diskurzná dimenzia**	**Interkultúrna dimenzia**
Making and responding to an offer *Dať ponuku a reagovať na ňu*	Asking sb for sth *Žiadať niekoho o niečo*	Give me some coins, please. Speak slowly, please. Can you repeat that?	Vyjadrenie množstva pomocou *any, some, a lot of.* Zdvorilé ponuky s pomocou *can/could.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	Rozdiely a zvláštnosti pri zdvorilom ponúkaní pomoci.
	Responding to a request *Odpoveď na žiadosť*	Oh, yes. Of course. No, I’m sorry. I’m afraid can’t because...			
	Offering help *Ponúknuť pomoc*	Can I help you with your bag?			
	Responding to a suggestion *Odpovedať na návrh*	OK. Oh, thank you. Yes, please. That’s very kind of you. No, thanks very much.			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 17: « REACTING AT THE FIRST MEETING» LEVEL A1
Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Reacting at the first meeting *Reagovať pri prvom stretnutí*	Introducing sb *Predstaviť niekoho*	This is my very good friend Jane. She’s English. Can I introduce you to my mother?	Prítomný jednoduchý čas plnovýznamových slovies, tvorba otázky, odpovede, rozkazu a záporu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	Spoločenské normy a zdvorilostné frázy pri zoznámení, napr. Angličania si pri stretnutí podávajú ruky, Francúzi si vymenia bozk na líce atď.
	Introducing oneself *Predstaviť sa*	My name´s Tina Jones. I’m from the USA. I´m American.			
	Responding to introductions *Reagovať na predstavenie niekoho*	How do you do? Nice to meet you. How are you? Fine, thanks. And you?			
	Expressing welcome *Privítať*	Come in.			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 18: « CORRESPONDENCE » LEVEL A1
Kompetencia č. 18: „Korešpondovať“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Correspondence *Korešpondovať*	Beginning a letter *Začať list*	Dear Mary, Hello/Hi, Mary. How are you? Thank you for your letter. Did you like your holiday?	Minulý jednoduchý čas nepravidených plnovýznamových slovies, tvorba otázky, odpovede, záporu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - písomná forma s uplatnením neformálneho štýlu. Typy textov: jednoduché osobné listy, pohľadnice.	Dodržiavanie zdvorilosti v písomnom prejave. Príklady jednoduchej korešpondencie.
	Closing a letter *Ukončiť list*	Bye, Love, See you soon, All the best,			

©Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 19: « MAKING A PHONE CALL » LEVEL A1
Kompetencia č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Making a phone call *Telefonovať*	Beginning a phone call *Začať rozhovor*	Hello. Hi, Mr. King, it´s Mary. Hold on… Is that Liz? Can I speak to Jo, please?	Nepravidelné stupňovanie prídavných mien *good, bad.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg. Typy textov: telefónny zoznam, brožúry, prospekty.	Základné pravidlá pri používaní tiesňových liniek (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc a pod.).
	Keeping a phone call going *Udržiavať rozhovor*	Just a minute/a moment. It´s better to call tomorrow.			
	Ending a phone call *Ukončiť rozhovor*	See you on Sunday. Bye. All right. Goodbye.			

©Štátny pedagogický ústav

6 Tematické okruhy a slovná zásoba

Slovná zásoba patrí k základným prvkom tvorby zmysluplného jazykového prejavu, preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína, najmä pri menej špecifickej, všeobecnej lexike.

Predložený dokument uvádza základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce základné tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Naplnenie tematických okruhov konkrétnou slovnou zásobou, prípadne formulácia podtém, je špecifické pre každý jazyk. Nižšia úroveň vždy tvorí základ pre navŕšenie lexiky na vyššej úrovni (až po úroveň B2).

Uvedené tematické okruhy a vybraná slovná zásoba sú odporúčané, nie povinné.

Tematické okruhy

Rodina a spoločnosť
Osobné údaje
Rodina - vzťahy v rodine
Národnosť/štátna príslušnosť
Tlačivá/dokumenty
Vzťahy medzi ľuďmi
Náboženstvo

Náš domov
Môj dom/byt
Zariadenie bytu
Domov a jeho okolie
Bývanie v meste a na dedine
Spoločnosť a životné prostredie
Spoločnosť a jej životný štýl

Ľudské telo,
starostlivosť o zdravie
Ľudské telo
Fyzické charakteristiky
Charakterové vlastnosti človeka
Choroby a nehody
Hygiena a starostlivosť o telo
Zdravý spôsob života
Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Človek na cestách
Dopravné prostriedky
Osobná doprava
Príprava na cestu a cestovanie
Turistika a cestovný ruch
Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca
Škola a jej zariadenie
Učebné predmety
Pracovné činnosti a profesie
Školský systém
Celoživotné vzdelávanie
Pracovné podmienky

Človek a príroda
Zvieratá/fauna
Počasie
Rastliny/flóra
Klíma
Človek a jeho životné prostredie
Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby
Záľuby
Literatúra, divadlo a film
Rozhlas, televízia a internet
Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie
Mäso a mäsové výrobky
Zelenina a ovocie
Nápoje
Mliečne výrobky
Cestoviny a múčne výrobky
Stravovacie návyky

©Štátny pedagogický ústav

Stravovacie zariadenia
Príprava jedál
Kultúra stolovania
Zdravá výživa

Uprostred multikultúrnej spoločnosti
Cudzie jazyky
Rodinné sviatky
Štátne a cirkevné sviatky
Zvyky a tradície v rôznych krajinách
Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Odievanie a móda
Základné druhy oblečenia
Odevné doplnky
Výber oblečenia na rôzne príležitosti
Druhy a vzory odevných materiálov
Móda a jej trendy

Šport nám, my športu
Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
Športové disciplíny
Význam športu pre rozvoj osobnosti
Nové smerovania v športe
Čestnosť športového zápolenia

Obchod a služby
Nákupné zariadenia
Pošta a telekomunikácie
Nakupovanie a platby
Hotelové a reštauračné služby
Centrá krásy a zdravia
Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta
Krajiny a svetadiely
Moja krajina a moje mesto
Geografický opis krajiny
Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie
Druhy umenia
Kultúra a jej formy
Spoločnosť – kultúra – umenie
Kultúrny život
Kultúra a jej vplyv na človeka
Umenia a rozvoj osobnosti

Človek a spoločnosť; komunikácia
Jazyk ako dorozumievací prostriedok
Formy komunikácie
Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet
Aktivity mládeže
Vzťahy medzi rovesníkmi
Generačné vzťahy
Predstavy mládeže o svete
Konflikty predstáv a reality

Profesia a pracovný život
Výber profesie
Zamestnania
Pracovné pomery a kariéra
Platové ohodnotenie
Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva
Technické vynálezy
Vedecký pokrok

Vzory a ideály
Človek, jeho vzory a ideály
Pozitívne a negatívne vzory
Individuálne priority a hodnoty

Slovensko
Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím
Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície
O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

©Štátny pedagogický ústav

Vybraná odporúčaná lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie
1. Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Národnosť/štátna príslušnosť Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi Náboženstvo	name, address, age, birthday, street, country, boy, girl, family, daughter, son, mother, father, brother, sister, parents, grandmother, grandfather, baby, child, family tree, student, date
2. Náš domov Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie Spoločnosť a jej životný štýl	town, village, farm, garden, floor, door, window, wall, room, living room, dining room, bathroom, bedroom, kitchen, toilet, live, paint, table, desk, chair, bed, lamp, sofa, bath, picture, shower, cup, fruit tree, plant, tired
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie	head, face, nose, eye, ear, mouth, tooth, teeth, body, back, arm, hand, leg, foot, feet, tired, cold, doctor, tall, short, young, old, hair, long, beautiful, slim, fat, beard
4. Človek na cestách Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí	car, bus, boat, plane, taxi, train, go by car, take a taxi, leave, fly, drive, ride, catch, ticket, driver, come, get home/to school, here, there, get a bus/train, road, street, station, travel, visit

©Štátny pedagogický ústav

5. Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie Pracovné podmienky	teacher, school, classroom, board, chair, desk, schoolbag, pencil, pen, book, homework, popular, important, favourite, learn, write, read, start, finish lesson, subject, English, Slovak, Maths, Geography, History, Science, Music, Art, P.E., R.E., student, holiday, good, teach, study, waiter, driver, clever, take
6. Človek a príroda Zvieratá/fauna Počasie Rastliny/flóra Klíma Človek a jeho životné prostredie Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia	animal, bird, pet, cow, pig, dog, mouse, horse, chick, summer, winter, hot, cold, weather, sun, rain, fog, cloud, wind, snow, snow, flower, tree, grass, farm, zoo, sun, fruit, beach, factory, water, river, sea, plant
7. Voľný čas a záľuby Záľuby Literatúra, divadlo, film Rozhlas, televízia a internet Výstavy a veľtrhy	free time, hobby, photo, drawing, reading, plastic/paper model, poster, playing, computer game, show, do sport, page, e-mail, newspaper
8. Výživa a zdravie Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie Nápoje Mliečne výrobky Cestoviny a múčne výrobky Stravovacie návyky Stravovacie zariadenia Príprava jedál Kultúra stolovania Zdravá výživa	food, meat, egg, chicken, fish, hot dog, hamburger, fruit, apple, orange, lemon, banana, vegetable, tomato, potato, drink, milk, tea, coffee, fruit juice, meals, breakfast, lunch, dinner, restaurant, be hungry, have a drink, eat, drink, cook, cold, hot, school, box, sandwich, pizza, bread, wash, put
9. Uprostred multikultúrnej spoločnosti Cudzie jazyky Rodinné sviatky Štátne a cirkevné	language, food, Easter, Christmas, carol, stocking, tree, family, birthday, meet, visit, buy/give/get a present, party, picnic, invite, music, phone

©Štátny pedagogický ústav

sviatky Zvyky a tradície v rôznych krajinách Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií	
10. Odievanie a móda Základné druhy oblečenia Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Druhy a vzory odevných Materiálov Móda a jej trendy	clothes, T-shirt, shirt, jeans, trousers, skirt, cap, sock, dress, jacket, coat, costume, hat, shoe, put on, wear, watch, blouse
11. Šport nám, my športu Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne Športové disciplíny Význam športu pre rozvoj osobnosti Nové smerovania v športe Čestnosť športového zápolenia	sport, game, football, basketball, play football, ball, summer/winter sports, kick, run, player, tennis, horse-riding, team, summer, winter, expensive
12. Obchod a služby Nákupné zariadenia Pošta a telekomunikácie Pošta a telekomunikácie Nakupovanie a platby Hotelové a reštauračné služby Centrá krásy a zdravia Kultúra nakupovania a služieb	cinema, hotel, shop, supermarket, letter, bank, pay, card, buy, close, bag, cheap, expensive, get, shop, go shopping, open, closed, send
13. Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny Kultúrne a historické	world, country, town, village, city, flat, family house, in the country, street, park, live, like, river, sea, beach, nice, old, new, big, small, sea, road

©Štátny pedagogický ústav

pamiatky krajín a miest	
14. Kultúra a umenie Druhy umenia Kultúra a jej formy Spoločnosť – kultúra – umenie	cinema, dance, sing, read, book, film, band, group, play an instrument, recorder, guitar, music, song, picture, paint watch, ticket, learn, CD player, draw
15. Človek a spoločnosť; Komunikácia Jazyk ako dorozumievací prostriedok Formy komunikácie Kultúra komunikácie	language, speak, talk, listen, read, write, phone call, e-mail, SMS, internet, telephone number, well, friend, party, present, understand, little, question, visit, ask, love, letter, say, tell, word
16. Mládež a jej svet Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy Predstavy mládeže o svete Konflikty predstáv a reality	play, study, computer, film, music, past, school, happy, sad, good, well, like, favourite, fine, birthday, birthday party, class, lesson, meet friends
17. Profesia a pracovný život Výber profesie Zamestnania Pracovné pomery a kariéra Platové ohodnotenie Nezamestnanosť	hospital, factory, school, shop, farm, driver, teacher, farmer, cook, footballer, computer, teacher, doctor, holiday, work as, job, teach, buy, money
18. Veda a technika v službách ľudstva Technické vynálezy Vedecký pokrok	internet, mobile, tablet, CD, DVD, game, machine, modern, phone, use, make, photo, CD player
19. Vzory a ideály Človek, jeho vzory a ideály Pozitívne a negatívne vzory Individuálne priority a hodnoty	friend, favourite, famous, happy, important, difficult, boring, interesting, kind, nice, good, example, fun, clever
20. Slovensko Geografické údaje	Slovakia, Slovak, town, city, village, go on holiday, river, zoo, near, to be from, beautiful, bus, train

©Štátny pedagogický ústav

História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície	
21. Krajina, ktorej jazyk sa učím Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím	England, Great Britain, the USA, English, American, London, Washington, New York, English, visit, holiday, beach, travel, travelling, carry, end, cross, wall, interesting, river, sea

©Štátny pedagogický ústav

Literatúra

BEACCO, J.-C.: *Les Dimensions culturelles des enseignements de langue,* Paris : Hachette éducation 2000.

BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R.: *Niveau B2 pour le français (utilisateur / apprenant indépendant) – Un Référentiel*. Paris: Didier 2004.

BEACCO, J.-C., DE FERRARI, M., LHOTE, G.: *Niveau A1.1 pour le français (Publics adultes peu francophones, scolarisés, peu ou non scolarisés) – Référentiel et certification (dilf) pour les premiers acquis en français*. Paris: Didier 2005.

BELZ, H., SIEGRIST, M.: *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení v praxi*. Praha: Portál 2001, ISBN 80-7178-479-6.

BÉRARD, É.: *Grammaire du français comprendre, réfléchir, communiquer (Niveaux A1/A2 du Cadre européen)*. Paris: Didier 2005.

BUTAŠOVÁ, A a kol.: *Jazyková politika v Slovenskej republike 2004. Jej východiská a smerovanie*, ŠPÚ 2006, ISBN 80-89225-04-07, (vsunuté kapitoly v publikácii: 1.1, s. 12 – 35), publikovanie čiastkových výstupov v rámci projektu ESF *Prehĺbenie efektívnosti vyučovania cudzích jazykov v súvislosti so vstupom Slovenska do EÚ*

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Kontinuita vo vzdelávaní v cudzích jazykoch pri prechode zo základnej na strednú školu, *Pedagogická revue*, 57, 2005, 2, s. 139-161.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Úroveň niektorých cudzojazyčných kompetencií žiakov 9. ročníka základných škôl, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 2, s. 156-176.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Zloženie vyučujúcich a klíma vyučovania cudzích jazykov, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 3, s. 292-311.

Cadre européen commun de référence pour les langues: Apprendre, Enseigner, Evaluer. Paris: Didier 2001.

COMMISSION EUROPÉENNE, 2002. *Compétences clés*. Eurydice.

CONSEIL DE L'EUROPE, 1997. *Key competencies for Europe*. Report of the Symposium in Berne 27-30 March 1996. Strasbourg.

English Profile. Introducing the CEFR for English. Cambridge, 2011. ISBN 978-1-907870-45-3.

©Štátny pedagogický ústav

Európsky Referenčný Rámec. Európske spoločenstvá, 2007. [cit. 2012.11.05] Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_sk.pdf.

English Vocabulary Profile. English Profile Programme, registered with the Council of Europe. [cit. 2013.06.04] Dostupné na internete: http://vocabulary.englishprofile.org/.

GADUŠOVÁ, Z. a kol.: *Pedagogická dokumentácia z anglického jazyka. Úroveň A1.* Bratislava: Štátny pedagogický ústav 2009. ISBN:978-80-89225-67-5.

GOULLIER, F.: *Cadre européen commun et Portfolios*. Paris: Didier 2005.

NORTH, B. - ORTEGA, A. – SHEEHAN, S.: *Core Inventory for General English.* British Council/EAQUALS, 2010. [cit. 2012.10.04] Dostupné na internete: http://clients.squareeye.net/uploads/eaquals2011/documents/EAQUALS_British_Council_Core_Curriculum_April2011.pdf. ISBN 978-086355-653-1.

Slovensko-anglicko-francúzsko-nemecký slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky. Vydanie 2. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. ISBN 978-80-89225-71-2.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie a hodnotenie (Franko, Š: slovenský preklad). Bratislava: ŠPÚ 2006. Revidované vydanie 2013.

©Štátny pedagogický ústav

ANGLICKÝ JAZYK

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A2 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A2.

Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. V aktuálnej verzii sa používa namiesto pojmu *sociolingvistická kompetencia* pojem sociolingválna kompetencia, *komunikačné zručnosti* sa uvádzajú ako komunikačné jazykové činnosti a stratégie, *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života,

©Štátny pedagogický úst

či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba prvého cudzieho jazyka, t. j. anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A2 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (napríklad najzákladnejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepise a o zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich si jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,

©Štátny pedagogický úst

- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

©Štátny pedagogický úst

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať ich pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

3.3 Jazykové kompetencie

Žiak dokáže používať:

©Štátny pedagogický úst

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov,
- obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

3.4 Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu prostredníctvom najjednoduchších bežných výrazov (upravené SERR, 2013, s. 123).

3.5 Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadani slov, príčina/následok),
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zisťovať postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi,
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,

©Štátny pedagogický úst

- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede (upravené SERR, 2013, s. 124 – 132).

4 Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci každého ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci nižšieho stredného vzdelávania dosiahnuť úroveň A 2.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Výkonový štandard nadväzuje na výkony stanovené pre 5. ročník ZŠ, t.j. na komunikačnú úroveň A1.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach.
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,

©Štátny pedagogický úst

- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach.
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe (upravené SERR, 2013, s. 68, 69).

©Štátny pedagogický úst

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,

©Štátny pedagogický úst

- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov (upravené SERR, 2013, s. 71 – 74).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

©Štátny pedagogický úst

- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy (upravené SERR, 2013, s. 85 – 86, 127).

©Štátny pedagogický úst

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,

©Štátny pedagogický úst

- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- opísať každodené skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- opísať každodené skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- opísať každodené skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,

©Štátny pedagogický úst

- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- opísať každodené skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti (upravené SERR, 2013, s. 60).

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci 6. až 9. ročníka ZŠ sa v anglickom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A2. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. **Jazyková dimenzia** dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzná dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožnuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním

©Štátny pedagogický úst

a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Časti **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** v obsahovom štandarde sú iba **odporúčané** a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** sú pre učiteľa východiskom a poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

©Štátny pedagogický úst

Prehľad spôsobilostí a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2. Kompetencie a funkcie relevantné pre komunikačnú úroveň A2 sú zvýraznené.

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	**Upútať pozornosť** **Pozdraviť** **Odpovedať na pozdrav** **Poďakovať sa a vyjadriť uznanie** **Rozlúčiť sa**
2. Vypočuť si a podať informácie	**Informovať sa** **Potvrdiť a trvať na niečom** **Začleniť informáciu** **Odpovedať na požiadavky**
3. Vybrať si z ponúkaných možností	**Identifikovať** **Opísať** **Potvrdiť/Odmietnuť** Opraviť
4. Vyjadriť názor	**Vyjadriť názor** **Vyjadriť súhlas** **Vyjadriť nesúhlas** **Vyjadriť presvedčenie** Vyjadriť vzdor Protestovať **Vyjadriť stupne istoty**
5. Vyjadriť vôľu	**Vyjadriť želania** **Vyjadriť plány**
6. Vyjadriť schopnosť	**Vyjadriť vedomosti** **Vyjadriť neznalosť** **Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť**
7. Vyjadriť pocity	**Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie** **Vyjadriť smútok, skľúčenosť** Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť **Utešiť, podporiť, dodať odvahu**
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	**Vyjadriť nádej** **Vyjadriť sklamanie** **Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť** **Ubezpečiť** Vyjadriť úľavu **Vyjadriť spokojnosť** **Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať sa** **Zistiť spokojnosť/nespokojnosť**
9. Predstaviť záľuby a vkus	**Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam** **Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád** **Vyjadriť, čo uprednostňujem**
10. Reagovať vo	Vyjadriť hnev, zlú náladu

©Štátny pedagogický úst

vyhrotenej situácii	Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	**Vyjadriť príkaz/zákaz** **Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu** **Žiadať o povolenie a súhlas** **Dať súhlas** **Odmietnuť** Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa **Sľúbiť**
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť (sa), priznať (sa) **Ospravedlniť (sa)** Odmietnuť/ poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	**Vyjadriť záujem o niečo** Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva **Vyjadriť prekvapenie** Vyjadriť, že ma niekto/ niečo neprekvapilo/-lo **Vyjadriť nezáujem**
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	**Žiadať niekoho o niečo** **Odpovedať na žiadosť** **Navrhnúť niekomu, aby niečo urobil** **Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili** **Ponúknuť pomoc** **Navrhnúť, že niečo požičiam/darujem** **Odpovedať na návrh**
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti	**Varovať pred niekým/niečím** **Poradiť** Povzbudiť Vyjadriť želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	**Spomenúť si na niečo/niekoho** Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol **Pripomenúť niekomu niečo** Kondolovať **Blahoželať**
17. Reagovať pri prvom stretnutí	**Predstaviť niekoho** **Predstaviť sa** **Reagovať na predstavenie niekoho** **Privítať** Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	**Začať list** **Rozvinúť obsah listu** **Ukončiť list**
19. Telefonovať	**Začať rozhovor** **Udržiavať rozhovor** **Ukončiť rozhovor**
20. Komunikovať	Začať rozhovor

©Štátny pedagogický úst

	Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/ Argumentovať	Navrhnúť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	**Rozprávať** **Začať príbeh, historku, anekdotu** **Zhrnúť**

Prehľad výskytu kompetencií na jednotlivých úrovniach SERR

Kompetencie	**Úroveň A1**	**Úroveň A2**	**Úroveň B1**	**Úroveň B2**
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou				
2. Vypočuť si a podať informácie				
3. Vybrať si z ponúkaných možností				
4. Vyjadriť názor				
5. Vyjadriť vôľu				
6. Vyjadriť schopnosť				
7. Vyjadriť pocity				
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne				
9. Predstaviť záľuby a vkus				
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii				
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam				
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností				
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť				

©Štátny pedagogický úst

14. Dať ponuku a reagovať na ňu				
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti				
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti				
17. Reagovať pri prvom stretnutí				
18. Korešpondovať				
19. Telefonovať				
20. Komunikovať				
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu				
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu				
23. Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať				
24. Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené				
25. Porozprávať príbeh				

©Štátny pedagogický úst

5 Obsahový štandard

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A2 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na kompetencie žiakov, ktorí sa učia anglický jazyk od primárneho vzdelávania a dosiahli úroveň A1. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený úrovňovo/ročníkovo, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Navrhované delenie obsahových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci nižšieho stredného vzdelávania dosiahnuť úroveň A 2.

Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Časti Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia v obsahovom štandarde sú nepovinné a dotvárajú kontext na rozvíjanie kompetencií a využívanie funkcií jazyka.

Odporúčané rozdelenie kompetencií z obsahového štandardu do ročníkov:

Ročník	Čísla kompetencií
6. ročník	1, 2, 3, 4, 5, 17,18, 19
7. ročník	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 17, 18, 19
8. ročník	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
9. ročník	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 25

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 1: « RELATING WITH OTHERS IN A COMMUNICATIVE SITUATION » LEVEL A2

Kompetencia č. 1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Relating with others in a communicative situation *Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou*	Getting someone's attention *Upútať pozornosť*	Can I help you? What's the matter? Beautiful day, isn't it?	Slovosled vo vetách v prítomnom a minulom jednoduchom čase, tvorba otázky, odpovede, záporu. Krátka prídavná otázka so slovesom *to be*. Zdvorilá otázka so slovesom *can.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - neverbálna komunikácia s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: úryvky a dramatizácie rozprávok, riekanky, pesničky, básničky, komiksy a pod.	Pravidlá slušnosti v komunikácii. Interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru a neverbálnej komunikácii.
	Greeting sb *Pozdraviť*	Hello. How´s your day. Good to see you.			
	Responding to a greeting *Odpovedať na pozdrav*	Great, thanks. What about you?			
	Expressing thanks and appreciation *Poďakovať sa a vyjadriť uznanie*	Many thanks! Thank you so much. Thank you very much.			
	Parting *Rozlúčiť sa*	It was lovely to see you. Thanks. The same to you. I'll be in touch. Take care.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 2: « LISTENING TO AND GIVING INFORMATION » LEVEL A2
Kompetencia č. 2: „Vypočuť si a podať informácie“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Listening to and giving information *Vypočuť si a podať informácie*	Asking for information *Informovať sa*	Whose luggage is this? Have you got a bigger one? What is 6 plus 4?	Časovanie plnovýznamových slovies v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, odpovede a záporu. Opytovacie zámeno *whose*. Číslovky nad 100. Počtové výrazy *plus, minus, times, multiplied by, divided by*.	Komunikačný kontext sa realizuje: - jednoduchý dialóg, - monológ, - stručné komentáre s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke interview, jednoduché správy, inzeráty, krátke oznámenia, opisy, jednoduché osobné listy, brožúry, úryvky z rozprávky, komiksy, poznámky a odkazy, letáky a pod.	Špecifiká komunikácie pri využívaní základných služieb (pošta, informačná kancelária a pod.) a v masmédiách.
	Confirming and insisting on sth *Potvrdiť a trvať na niečom*	Sure. 36 divided by 12 equals 3, not 4.			
	Classifying information *Začleniť informáciu*	The capital city of Australia is Canberra. Whose face is in this picture?			
	Replying to requests *Odpovedať na požiadavky*	Yes, of course. No, I am sorry. I´m afraid, I can´t.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 3: « CHOOSING FROM GIVEN OPTIONS» LEVEL A2
Kompetencia č. 3: „Vybrať si z ponúkaných možností“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Choosing from given options *Vybrať si z ponúkaných možností*	Identifying *Identifikovať*	The fastest animal in the world is the cheetah. The next train to Prague leaves at 4.	Budúci dej vyjadrený pomocou *will,* tvorba otázky, odpovede a záporu. Určitý a neurčitý člen. Tvorba množného čísla nepravidelných podstatných mien.	Komunikačný kontext sa realizuje: - jednoduchý dialog, - súvislý monológ - komentáre s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozprávanie, opisy udalostí a činností, jednoduché osobné listy, brožúry, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, letáky, reklamný materiál, jedálny lístok a pod.	Životný štýl a interkultúrne rozdiely v jednotlivých regiónoch krajín, v mestách a na vidieku.
	Describing *Opísať*	Put some potatoes in a saucepan and boil them.			
	Confirming/Refusing *Potvrdiť/Odmietnuť*	So I’ll meet you at 2 p.m.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 4: « EXPRESSING AN OPINION » LEVEL A2
Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing an opinion *Vyjadriť názor*	Expressing an opinion *Vyjadriť názor*	Well, the show was really interesting. Her story was really amusing. The food was excellent. I was bored. In my opinion, London is a very beautiful city.	Prídavné mená s koncovkou *-ed, - ing*. Intenzifikátory *very, really, quite, quite so, a bit*. Jednoduchý minulý čas, tvorba otázky, odpovede a záporu. Vyjadrenie budúceho deja pomocou *will*.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozprávanie príbehov, opisy udalostí a činností, jednoduché osobné listy, brožúry, úryvky z článkov, poznámky a odkazy, letáky, reklamný materiál a pod.	Špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní ospravedlnenia a nesúhlasu.
	Expressing agreement *Vyjadriť súhlas*	I think you’re (probably) right. I agree with you. Not a bad idea.			
	Expressing disagreement *Vyjadriť nesúhlas*	I’m afraid I don’t agree with you. That can’t be true. That’s nonsense. No, you’re wrong! Are you sure about that?			
	Expressing conviction *Vyjadriť presvedčenie*	I hope you understand.			

©Štátny pedagogický úst

	Expressing degrees of certainty *Vyjadriť stupne istoty*	I don't think I'll be at home at seven. Life will be different in 10 years.			

COMPETENCE 5: « EXPRESSING WILLINGNESS » LEVEL A2

Kompetencia č. 5: „Vyjadriť vôľu" Úroveň A2

Kompetencie	**Funkcie**	**Interakčné schémy**	**Jazyková dimenzia**	**Diskurzná dimenzia**	**Interkultúrna dimenzia**
Expressing willingness *Vyjadriť vôľu*	Expressing wishes *Vyjadriť želania*	The flat must have central heating. The room can be very large. The rent must be higher. I enjoy dancing.	Modálne slovesá *can, could, may, must.* Vyjadrenie budúceho deja pomocou *to be going to.* Vyjadrenie budúceho deja pomocou *will*. Vyjadrenie budúceho deja pomocou prítomného priebehového času.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché osobné listy, brožúry, inzeráty, príbehy, opisy udalostí a činností, úryvky z článkov, komiksy, letáky, reklamný materiál a pod.	Kultúrne/interkultúrne špecifiká komunikácie pri frekventovaných témach, ako sú škola, ekológia, predstavy o budúcnosti atď.
	Expressing plans *Vyjadriť plány*	When are they going to move to Dublin? Donna is flying to London tonight. I think I'll see you tomorrow. She'll definitely have lunch with her boyfriend. I won't be here tomorrow.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 6: « EXPRESSING ABILITY » LEVEL A2
Kompetencia č. 6: „Vyjadriť schopnosť“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing ability *Vyjadriť schopnosť*	Expressing knowledge *Vyjadriť vedomosti*	He may know the answer to your question. He never does his homework.	Príslovky frekvencie *often, usually, hardly ever, ever*. Pozícia prísloviek frekvencie vo vete. Príslovky miesta, spôsobu a času *everywhere, quickly, tomorrow*.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: stručné komentáre, príbehy, oznámenia, opisy udalostí a činností, jednoduché osobné listy, brožúry, úryvky z rozprávky, komiksy, poznámky a odkazy, letáky, reklamný materiál a pod.	Vyhľadanie a porovnanie informácií o školských systémoch vlastnej a cieľovej krajiny.
	Expressing lack of knowledge *Vyjadriť neznalosť*	I think I don’t know the answer. They hardly know anything about it.			
	Expressing ability to do sth *Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť*	Peter can run very quickly.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 7: « EXPRESSING FEELINGS » LEVEL A2
Kompetencia č. 7: „Vyjadriť pocity“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing feelings *Vyjadriť pocity*	Expressing joy, happiness, satisfaction *Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie*	I am happy to hear that. I am glad to know. That would be great. That sounds nice. What a wonderful day! They hope to finish it on time. It’s a great pleasure. I go jogging to get fit. It’s mine/his.	Samostatné privlastňovacie zámená *mine, yours, his, hers, its, ours, theirs.* Vyjadrenie účelu pomocou neurčitku. *Sloveso + neurčitok.* *Sloveso + ing.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ, - stručné komentáre s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: osobné listy, blahoželania, brožúry, príbehy, opisy udalostí a činností, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, jednoduché oznámenia, krátke žiadosti, poďakovania, pozvánky a pod.	Spôsob komunikácie pri dôležitých udalostiach v živote ľudí, zdieľanie pocitov s iným človekom.
	Expressing sadness, dejection *Vyjadriť smútok, skľúčenosť*	I am upset. How terrible! What a shame!			
	Expressing comfort, support and encouragement *Utešiť, podporiť, dodať odvahu*	No problem. Well done!			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 8: « EXPRESSING AND RESPONDING TO EXPECTATIONS » LEVEL A2
Kompetencia č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing and responding to expectations *Vyjadriť očakávania a reagovať na ne*	Expressing hope *Vyjadriť nádej*	I hope the weather will be good tomorrow.	Sloveso *hope* + *vyjadrenie budúceho deja.* Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená. Väzba *I'd like to* + *sloveso.* Neurčité zámená *some, any, no* a ich zloženiny.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke oznámenia, inzeráty, príbehy, opisy udalostí a činností, osobné listy, telefonické rozhovory, brožúry, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, letáky reklamný materiál a pod.	Medziľudské vzťahy a vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, spokojnosti, nespokojnosti.
	Expressing disappointment *Vyjadriť sklamanie*	What a shame!			
	Expressing fear, worry, anxiety *Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť*	I'm (so) worried.			
	Expressing assurance *Ubezpečiť*	He must be there by nine o'clock/at nine o'clock.			
	Expressing satisfaction *Vyjadriť spokojnosť*	What a lovely sweater! What super photos!			
	Expressing dissatisfaction, complaining *Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať sa*	Excuse me, I'd like to complain about the food. I'm not happy with this. I really must complain about the heating in my room. Somebody stole my bike!			
	Ascertaining satisfacation/dissatifacation *Zistiť spokojnosť/nespokojnosť*	What happened? Did you enjoy your meal?			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 9: « EXPRESSING INTERESTS AND TASTES » LEVEL A2
Kompetencia č. 9: „Predstaviť záľuby a vkus“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Expressing interests and tastes *Predstaviť záľuby a vkus*	Expressing likes and respects *Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam*	I enjoy/like/love/don’t mind sightseeing. He likes to go to the cinema.	Predprítomný čas, tvorba otázky, odpovede a záporu. Pravidelné stupňovanie krátkych a viacslabičných prídavných mien. Jednoduché určujúce vzťažné vety s použitím *who, which, that, where.* Nepravidelné stupňovanie prídavných mien. Radové číslovky.	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg. Typy textov: súvislé texty opisujúce záľuby alebo postoje voči prostrediu, opisy, osobné listy, jedálne lístky, jednoduché recepty, poznámky, brožúry a prospekty, obaly a nálepky na tovare.	Zásady správania sa v reštaurácii, porovnanie stravovacích zvyklostí.
	Expressing dislikes about sb/sth *Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád*	She hates/dislikes washing up. I don’t wear shoes that don´t fit well. She has never liked him.			
	Expressing preferences *Vyjadriť, čo uprednostňujem*	It’s the best job I’ve ever had. It’s my first choice.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 11: « SETTING, STATING, TAKING A STANCE TOWARDS RULES AND OBLIGATIONS » LEVEL A2
Kompetencia č. 11: „Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Setting, stating, taking a stance towards rules and obligations *Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam*	Expressing a command/ prohibition *Vyjadriť príkaz/zákaz*	Drive carefully. Look at the time – you must hurry!	Tvorenie prísloviek príponou *–ly.* Slovesá s predložkovými väzbami *listen to, look at, smile at.* Modálne slovesá *might, mustn't, have to, should.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ. Typy textov: informačné tabule, nápisy na verejných priestranstvách, jednoduché osobné listy, krátke formálne listy, brožúry, reklamný materiál.	Zákazy a predpisy - nápisy a obrázky na verejných priestranstvách, v reštauráciách, na autobusových a vlakových staniciach, na letiskách, v parkoch, v múzeách, v galériách, v obchodných domoch atď.
	Expressing a moral or social norm *Vyjdriť morálnu alebo sociálnu normu*	You mustn ´t cheat. Children should listen to their parents.			
	Asking for permission *Žiadať o povolenie a súhlas*	May/Could/Can I join you?			
	Granting permission *Dať súhlas*	You can take one piece of hand luggage.			
	Refusing permission *Odmietnuť*	No, of course not. No, thanks. No, thanks, not really.			
	Making a promise *Sľúbiť*	I'll help you. I´ll call you.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 12: « RESPONDING TO BROKEN RULES OR OBLIGATIONS » LEVEL A2

Kompetencia č. 12: „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Responding to broken rules or obligations *Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností*	Apologising *Ospravedlniť (sa)*	I’m afraid I’ve broken your hairdryer. There’s nothing I can do about it, I’m afraid. I’m sorry to hear that. He is sorry, but he won’t be able to come.	Opisné tvary *to be able to, to have to*, *to be allowed to.* Predprítomný jednoduchý čas, tvorba otázky, odpovede a záporu.	Komunikačný kontext sa realizuje: - jednoduchý dialóg, - monológ. Typy textov: listy, komiksy,databázy, referáty, verejné značenia a nápisy, poznámky.	Rozdielnosti, špecifiká a pravidlá písania formálnych listov v jazyku cieľovej krajiny a slovenskom jazyku za účelom ospravedlnenia, kritiky, reakcie na nedodržanie vopred dohodnutých pravidiel a povinností. Špecifiká písania osobných listov.

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 13: « RESPONDING TO A STORY OR EVENT » LEVEL A2
Kompetencia č. 13: „Reagovať na príbeh alebo udalosť“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Responding to a story or event *Reagovať na príbeh alebo udalosť*	Expressing interest *Vyjadriť záujem o niečo*	I see. How nice! That’s interesting.	Vyjadrenie modality pomocou *possibly, probably, perhaps.* Krátke prídavné otázky v prítomnom a minulom čase.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ, - stručné komentáre s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: osobné listy, brožúry, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, letáky, príbehy, opisy udalostí a činností.	Rozdielne formy reagovania v emocionálne zafarbených situáciách na Slovensku a v cieľovej krajine.
	Expressing surprise *Vyjadriť prekvapenie*	You’re joking! What a surprise! No, really?! She probably did it, didn´t she. Charlie hasn’t got a problem with Steve, has he?			
	Expressing indifference *Vyjadriť nezáujem*	I’m bored. Perhaps it’s interesting, I don’t know.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 14: « MAKING AND RESPONDING TO AN OFFER » LEVEL A2
Kompetencia č. 14: „Dať ponuku a reagovať na ňu“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Making and responding to an offer *Dať ponuku a reagovať na ňu*	Asking sb for sth *Žiadať niekoho o niečo*	Can I have some water/a cup of coffee, please? I need some help.	Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená. Väzba *I'd love to/I want to + sloveso.* Vyjadrenie množstva pomocou *any, some, a lot of, all, none, not (any), enough, (a) few*. Rozkazovací spôsob. Nulový a prvý kondicionál.	Komunikačný kontext a realizuje: - jednoduchý dialóg, - súvislý monológ, - stručné komentáre s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: osobné listy, brožúry, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, letáky, príbehy, opisy.	Rôzne formy a spôsoby reakcií na ponuku a odmietnutie v domácom a zahraničnom prostredí.
	Responding to a request *Odpovedať na žiadosť*	Sure, why not? I don't really want to go to the cinema. I'd love to come/go. I can manage. None of my friends are coming.			
	Suggesting sb do sth *Navrhnúť niekomu, aby niečo urobil*	Why don't you see the doctor? Would you like to come and visit me in summer?			
	Suggesting sb do sth together *Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili*	Let's buy some souvenirs from other cities. Why don't we go to England?			
	Offering help *Ponúknuť pomoc*	May/Can I help you? Are you looking for something? Do you need some help? What can I do for you?			
	Suggesting lending or giving something *Navrhnúť, že niečo*	I will lend you the book if you need it.			

©Štátny pedagogický úst

	požičiam/darujem				
	Responding to a suggestion *Odpovedať na návrh*	It will be fantastic. Thank you very much. I'll stay in if it rains this afternoon.			

COMPETENCE 15: « RESPONDING TO FUTURE EVENTS » LEVEL A2

Kompetencia č. 15: „Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti" Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Responding to future events *Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti*	Warning against sb/sth *Varovať pred niekým/niečím*	Be careful. Don't talk during the class. It's probably not a good idea to go by train. This won't last. If you do that one more time, I shall be very angry.	Modálne slovesá *should, shall, would, needn't, will, wont't.*	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - súvislý monológ, - stručné komentáre s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché osobné listy, brožúry, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, letáky, reklamný materiál, príbehy, opisy.	Paralely v spôsobe trávenia voľného času detí v Európe.
	Giving advice *Poradiť*	Never take a lot of money with you. Always keep your money safe. You should talk to somebody. You needn't worry. Go along this street. He went outside, he isn't here.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 16: « RESPONDING TO PAST EVENTS » LEVEL A2
Kompetencia č. 16: „Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti“ Uroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Responding to past events *Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti*	Recalling sth/sb *Spomenúť si na niečo/niekoho*	I used to live there. I didn’t use to like mushrooms but I like them now.	Vyjadrenie minulosti pomocou *used to.* Vyjadrenie účelu pomocou neurčitku. Určitý a neurčitý člen, nulový člen.	Komunikačný kontext sa realizuje: - jednoduchý dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: brožúry, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, listy, letáky, reklamný materiál, príbehy, opisy.	Zaužívané pravidlá pri špecifických udalostiach, napr. prijatie pozvania, písomné poďakovanie za oslavu, gratulácie.
	Reminding others of sth *Pripomenúť niekomu niečo*	Don’t forget/Remember to bring your umbrella. Don’t forget to lock the door.			
	Expressing congratulations *Blahoželať*	Congratulations! Happy New Year!			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 17: « REACTING AT THE FIRST MEETING» LEVEL A2
Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Reacting at the first meeting *Reagovať pri prvom stretnutí*	Introducing sb *Predstaviť niekoho*	That´s my brother, Peter. You know my sister Mia, don´t you.	Krátka prídavná otázka.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: príbehy, opisy, osobné listy, brožúry, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy, letáky, reklamný materiál.	Pretrvávanie stereotypov o Slovákoch a obyvateľoch cieľovej krajiny.
	Introducing oneself *Predstaviť sa*	My name´s John.			
	Responding to an introduction *Reagovať na predstavenie niekoho*	Pleased to meet you. How do you do.			
	Welcoming *Privítať*	Welcome to Slovakia!			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 18: « CORRESPONDENCE » LEVEL A2
Kompetencia č. 18: „Korešpondovať“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Correspondence *Korešpondovať*	Beginning a letter *Začať list*	Dear Mr/Mrs/Ms Hill, I am writing to you about my holiday.	Bežné frázové slovesá.	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ. Typy textov: osobné listy, pohľadnice, poznámky, správy, odkazy.	Dodržiavanie zdvorilosti v písomnom prejave. Príklady jednoduchej korešpondencie.
	Developing a subject-matter of a letter *Rozvinúť obsah listu*	I’ve got some very important news.			
	Closing a letter *Ukončiť list*	I look forward to hearing from you soon. Yours sincerely,			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 19: « MAKING A PHONE CALL » LEVEL A2
Kompetencia č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Making a phone call *Telefonovať*	Beginning a phone call *Začať rozhovor*	Hello, this is Bruce Johnson. Can I speak to Mrs Evans. Hello, Mr Johnson speaking. I'm ringing/calling about the project.	Bežné frázové slovesá. Nepravidelné stupňovanie prídavných mien.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg. Typy textov: telefónny zoznam, brožúry, prospekty.	Pravidlá pri používaní tiesňových liniek (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc a pod.).
	Keeping a phone call going *Udržiavať rozhovor*	Hold the line, please. I'll put you through. Can I take the message, please?			
	Ending a phone call *Ukončiť rozhovor*	Can you call back later? Thanks. Please ask him to ring/call me around/at 7.			

©Štátny pedagogický úst

COMPETENCE 25: « NARRATING A STORY » LEVEL A2
Kompetencia č. 25: „Porozprávať príbeh“ Úroveň A2

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Narrating a story *Porozprávať príbeh*	Narrating *Rozprávať*	A few minutes later... Then... It happened while I was watching TV yesterday. I was coming home when the car in front of me suddenly stopped. I used to have a really nice bike, but I broke it. My father cut himself when he was building a bookshelf.	Jednoduchý a priebehový minulý čas, tvorba otázky, odpovede a záporu. Súvetia s použitím *when* a *while*. Vyjadrenie minulosti pomocu *used to.* Prvý kondicionál. Vyjadrenie účelu pomocou neurčitku. Zvratné zámená.	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ doplnený jednoduchým dialógom. Typy textov: denníky, príbehy, opisy, listy, úryvky príbehov a rozprávok.	Známe príbehy z domácej literatúry a literatúry cieľových krajín.
	Beginning a story, tale, anecdote *Začať príbeh historku, anekdotu*	Once… Once upon a time there...			
	Summarising *Zhrnúť*	And they lived happily ever after.			

©Štátny pedagogický úst

6 Tematické okruhy a slovná zásoba

Slovná zásoba patrí k základným prvkom tvorby zmysluplného jazykového prejavu, preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína, najmä pri menej špecifickej, všeobecnej lexike.

Predložený dokument uvádza základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce základné témy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Naplnenie tematických okruhov konkrétnou slovnou zásobou, prípadne formulácia podtém, je špecifické pre každý jazyk. Nižšia úroveň vždy tvorí základ pre navŕšenie lexiky na vyššej úrovni (až po úroveň B2).

Uvedené tematické okruhy a vybraná slovná zásoba sú odporúčané, nie povinné.

Tematické okruhy

Rodina a spoločnosť
Osobné údaje
Rodina - vzťahy v rodine
Národnosť/štátna príslušnosť
Tlačivá/dokumenty
Vzťahy medzi ľuďmi
Náboženstvo

Náš domov
Môj dom/byt
Zariadenie bytu
Domov a jeho okolie
Bývanie v meste a na dedine
Spoločnosť a životné prostredie
Spoločnosť a jej životný štýl

Ľudské telo,
starostlivosť o zdravie
Ľudské telo
Fyzické charakteristiky
Charakterové vlastnosti človeka
Choroby a nehody
Hygiena a starostlivosť o telo
Zdravý spôsob života
Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Človek na cestách
Dopravné prostriedky
Osobná doprava
Príprava na cestu a cestovanie
Turistika a cestovný ruch
Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca
Škola a jej zariadenie
Učebné predmety
Pracovné činnosti a profesie
Školský systém
Celoživotné vzdelávanie
Pracovné podmienky

Človek a príroda
Zvieratá/fauna
Počasie
Rastliny/flóra
Klíma
Človek a jeho životné prostredie
Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby
Záľuby
Literatúra, divadlo a film
Rozhlas, televízia a internet
Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie
Mäso a mäsové výrobky
Zelenina a ovocie
Nápoje
Mliečne výrobky

©Štátny pedagogický úst

Cestoviny a múčne výrobky
Stravovacie návyky
Stravovacie zariadenia
Príprava jedál
Kultúra stolovania
Zdravá výživa

Uprostred multikultúrnej spoločnosti
Cudzie jazyky
Rodinné sviatky
Štátne a cirkevné sviatky
Zvyky a tradície v rôznych krajinách
Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Odievanie a móda
Základné druhy oblečenia
Odevné doplnky
Výber oblečenia na rôzne príležitosti
Druhy a vzory odevných materiálov
Móda a jej trendy

Šport nám, my športu
Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
Športové disciplíny
Význam športu pre rozvoj osobnosti
Nové smerovania v športe
Čestnosť športového zápolenia

Obchod a služby
Nákupné zariadenia
Pošta a telekomunikácie
Nakupovanie a platby
Hotelové a reštauračné služby
Centrá krásy a zdravia
Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta
Krajiny a svetadiely
Moja krajina a moje mesto
Geografický opis krajiny
Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie
Druhy umenia
Kultúra a jej formy
Spoločnosť – kultúra – umenie
Kultúra a jej vplyv na človeka
Umenie a rozvoj osobnosti
Kultúrny život

Človek a spoločnosť; komunikácia
Jazyk ako dorozumievací prostriedok
Formy komunikácie
Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet
Aktivity mládeže
Vzťahy medzi rovesníkmi
Generačné vzťahy
Predstavy mládeže o svete
Konflikty predstáv a reality

Profesia a pracovný život
Výber profesie
Zamestnania
Pracovné pomery a kariéra
Platové ohodnotenie
Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva
Technické vynálezy
Vedecký pokrok

Vzory a ideály
Človek, jeho vzory a ideály
Pozitívne a negatívne vzory
Individuálne priority a hodnoty

Slovensko
Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím
Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície
O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

©Štátny pedagogický úst

Vybraná odporúčaná lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie	
1. Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Národnosť/štátna príslušnosť Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi Náboženstvo	name, address, age, birthday, street, country, boy, girl, family, daughter, son, mother, father, brother, sister, parents, grandmother, grandfather, baby, child, family tree, student, date	first name, surname, schoolboy, schoolgirl, pupil, member, only child, girlfriend, boyfriend, aunt, uncle, cousin, husband, wife, teenager, great grandfather, church, telephone number, go out, Britain, British, Canada, Canadian, Poland, Polish, Greece, Greek, Italy, Italian, Germany, German, Russia, Russian, Spain, Spanish, Hungary, Hungarian, France, French, Brazil, Brazilian, Sweden, Swedish, China, Chinese, form, information, hometown, postcode, passport, identity card/ID, fill in, spell, complete, adult, single, married, be crazy about, colleague, room/flatmate, neighbour
2. Náš domov Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie Spoločnosť a jej životný štýl	town, village, farm, garden, floor, door, window, wall, room, living room, dining room, bathroom, bedroom, kitchen, toilet, live, paint, table, desk, chair, bed, lamp, sofa, bath, picture, shower, cup, fruit tree, plant, tired	mirror, fridge, cooker, washbasin, carpet, light, cupboard, drawer, armchair, repair, move, stay, build, hall, building, downstairs, upstairs, stairs, house, sitting room, flat, castle, countryside, ceiling, roof, gate, guest room, garage, playground, rent, make the bed, tidy up, coffee table, curtain, letter box, bookcase, stove, path, petrol, worried
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť	head, face, nose, eye, ear, mouth, tooth, teeth, body, back, arm, hand, leg, foot, feet, tired, cold, doctor, tall, short, young, old, hair, long, beautiful, slim, fat, beard	straight, dentist, nurse, cold, temperature, pain, heart, finger, stomach, neck, brain, thin, good looking, fit, intelligent, running nose, break, clean/brush teeth, have/take a shower/bath, toothbrush, toothpaste, comb, soap, shampoo, accident, pharmacy, take medicine, feel fit, get upset (with sb/about sth), blood, make-up, perfume, sick

©Štátny pedagogický úst

o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie		
4. Človek na cestách Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí	car, bus, boat, plane, taxi, train, go by car, take a taxi, leave, fly, drive, ride, catch, ticket, driver, come, get home/to school, here, there, get a bus/train, road, street, station, travel, visit	arrive, helicopter, bike, rocket, ship, liner, underground, motorcycle, ambulance, railway carriage, get on/in/off/out, miss, go on a trip/journey, zebra crossing, motorway, traffic lights, steward, stewardess, bus stop/station, railway station, coach, tram, airport, platform, waiting room, fare, driving licence, mechanic, petrol station, timetable, passport control, travel guide, map, sightseeing, tourist, visitor, book a holiday, change planes/trains, take off, rent, stay in, spend, get lost, car park, pack sb's luggage, receptionist, guest, tour, crowded, pay a bill, roundabout
5. Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie Pracovné podmienky	teacher, school, classroom, board, chair, desk, schoolbag, pencil, pen, book, homework, popular, important, favourite, learn, write, read, start, finish lesson, subject, English, Slovak, Maths, Geography, History, Science, Music, Art, P.E., R.E., student, holiday, good, teach, study, waiter, driver, clever, take	break, timetable, exercise book, map, ruler, pupil, blackboard, classmate, marks, playground, chalk, sponge, duster, to be good at, interested in, practice, Computer Science, Craft, Drama, Humanities, Handwriting, Chemistry, Biology, Physics, foreign languages, German, French, Spanish, Russian, factory worker, shop-assistant, policeman, postman, cook, actress, actor, taxi-driver, gardener, artist, teaching staff, file, pass, fail, library card, mechanic, prepare, department
6. Človek a príroda Zvieratá/fauna Počasie Rastliny/flóra	animal, bird, pet, cow, pig, dog, mouse, horse, chick, summer, winter, hot, cold, weather, sun, rain, fog, cloud, wind, snow, snow,	sky, kid, rainbow, sunny, rainy, foggy, cloudy, windy, dry, wet, spring, autumn, frog, elephant, puppy, kitten, lamb, types of animals, wild, insects, tail, wing, paw, cool, rainstorm, temperature, degrees, Indian summer, meteorologist, evacuate, country, island, mountain, hill, lake, ocean, wood, forest, grow, nature, desert, storm

©Štátny pedagogický úst

Klíma Človek a jeho životné prostredie Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia	flower, tree, grass, farm, zoo, sun, fruit, beach, factory, water, river, sea, plant	
7. Voľný čas a záľuby Záľuby Literatúra, divadlo, film Rozhlas, televízia a internet Výstavy a veľtrhy	free time, hobby, photo, drawing, reading, plastic/paper model, poster, playing, computer game, show, do sport, page, e-mail, newspaper	keeping pets, a musical instrument, chess, join a club, collect, stamps, hockey cards, collecting, building, photography, spare time, board game, hiking, doing crosswords, school club, visiting theme parks, be crazy about, interested in, sci-fi, fairy tale, writer, lend, borrow, news, cartoon, surf the Internet, magazine, photographer, newsagent, page, advertisement, copy, daily, weekly, show, print, public library, dog show, file, cartoon, print out

©Štátny pedagogický úst

8. Výživa a zdravie Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie Nápoje Mliečne výrobky Cestoviny a múčne výrobky Stravovacie návyky Stravovacie zariadenia Príprava jedál Kultúra stolovania Zdravá výživa	food, meat, egg, chicken, fish, hot dog, hamburger, fruit, apple, orange, lemon, banana, vegetable, tomato, potato, drink, milk, tea, coffee, fruit juice, meals, breakfast, lunch, dinner, restaurant, be hungry, have a drink, eat, drink, cook, cold, hot, school, box, sandwich, pizza, bread, wash, put	be thirsty, supper, fast food, lemonade, iced tea, soft drink, mineral water, pepper, onion, pea, bean, carrot, peach, pear, sausage, soup, starter, main dish, a snack, dessert, wash the dishes, have a meal, ham, strawberry, grapes, grapefruit, plum, apricot, melon, mushroom, syrup, alcohol, beer, wine, milkshake, bottle, mix, pasta, spaghetti, margarine, piece of cake, healthy, use, cut, make, boil, bake, roast, grill, barbecue, pub, cornflakes, add, cover, cafeteria, types of food, slice, cereal, mango, garlic, duck, steak, order, serve, enjoy one's meal, light meal
9. Uprostred multikultúrnej spoločnosti Cudzie jazyky Rodinné sviatky Štátne a cirkevné sviatky Zvyky a tradície v rôznych krajinách Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií	language, food, Easter, Christmas, carol, stocking, tree, family, birthday, meet, visit, buy/give/get a present, party, picnic, invite, music, phone	holiday, reindeer, congratulation, card, star, church, grammar, spelling, vocabulary, Thanksgiving, Christmas Day, Christmas Eve, Christmas dinner, Boxing Day, New Year's Eve, New Year's Day, chocolate egg, Easter egg, invitation, polite, spend, married couple, history, potato salad, difference
10. Odievanie a móda Základné druhy oblečenia Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne	clothes, T-shirt, shirt, jeans, trousers, skirt, cap, sock, dress, jacket, coat, costume, hat, shoe, put on, wear, watch, blouse	go with night shirt, anorak, pullover, get dressed, take off, boot, trainers, sandals, slippers, pyjamas, shorts, sweater, jumper, raincoat, sweatshirt, uniform, swimsuit, swimming costume, knickers, underpants, underwear, tights, gloves, scarf, button, pocket, try on, comfortable, jewellery, necklace, earring, ring, belt, handbag, tie, sunglasses, purse, umbrella, perfume, be in/out of fashion, trendy, wallet,

©Štátny pedagogický úst

príležitosti Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy		jewellery, chain, wool, leather
11. Šport nám, my športu Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne Športové disciplíny Význam športu pre rozvoj osobnosti Nové smerovana v športe Čestnosť športového zápolenia	sport, game, football, basketball, play football, ball, summer/winter sports, kick, run, player, tennis, horse-riding, team, summer, winter, expensive	table tennis, jump, team, race, badminton, bicycle, golf, swimming, skiing, skating, playground, volleyball, ice hockey, field, individual/team, gym, field, match, net, basket, darts, do exercise, go jogging, windsurfing, be interested in, give up, win, lose, throw, run quickly/fast/slowly, prize, trophy, amazing, changing room, fishing, pool, time out, club, break, relax, safe, competition, bat, danger, dangerous, rugby
12. Obchod a služby Nákupné zariadenia Pošta a telekomunikácie Nakupovanie a platby Hotelové a reštauračné služby Centrá krásy a zdravia Kultúra nakupovania a služieb	cinema, hotel, shop, supermarket, letter, bank, pay, card, buy, close, bag, cheap, expensive, get, shop, go shopping, open, closed, send	postcard, post office, stamp, envelope, postman, postcode, air-mail, pound, euro, cent, spend, receipt, sale, change, cheque, cash, lose, price, cost, bill, shopping centre, sell, post box, phone box, online shopping, gift shop, cheque, return, congratulations, pay in cash/by credit card, single room, double room, book, fill in the registration form, stay, stamp, fill in, price, fitness centre
13. Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny Kultúrne a historické	world, country, town, village, city, flat, family house, in the country, street, park, live, like, river, sea, beach, nice, old, new, big, small, sea, road	hill, mountain, lake, city centre, America, Europe, Africa, Australasia, Antarctica, Asia, the North Pole, the Equator, the southern hemisphere, subtropical, arctic, island, jungle, ocean, pond, hill, canal, direction, east, in the north, in the centre, town hall, home town, square, go sightseeing, walk back in time, tour, forest, channel, crowded

©Štátny pedagogický úst

pamiatky krajín a miest		
14. Kultúra a umenie Druhy umenia Kultúra a jej formy Spoločnosť – kultúra – umenie	cinema, dance, sing, read, book, film, band, group, play an instrument, recorder, guitar, music, song, picture, paint watch, ticket, learn, CD player, draw	listen to, piano, drums, programme, stage, star, instrument, message, concert, theatre, opera, play, show, rock, MP3 player, disco, star, take a photograph, painting, brush, cartoon, art, fan, album, actor, channel, classical music, hip-hop, pop, musical, player, singer, record, poster, stage, video, see on TV
15. Človek a spoločnosť; komunikácia Jazyk ako dorozumievací prostriedok Formy komunikácie Kultúra komunikácie	language, speak, talk, listen, read, write, phone call, e-mail, SMS, internet, telephone number, well, friend, party, present, understand, little, question, visit, ask, love, letter, say, tell, word	text message, clear, explain, mistake, Slovak, English, French, Spanish, German, Russian, Italian, Chinese, Czech, clear, colleague, foreign, slowly, quickly, by post, chat, website, beginner, advanced, call back, shout, answer, contact, meeting, describe, discuss, invitation, document, offer, repeat, spell
16. Mládež a jej svet Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy Predstavy mládeže o svete Konflikty predstáv a reality	play, study, computer, film, music, past, school, happy, sad, good, well, like, favourite, fine, birthday, birthday party, class, lesson, meet friends	guitar lesson, dream, future, teenager, kid, win, lose, boyfriend, girlfriend, football practice, yoga, ballet class, lunch break, go out with friends, have fun, family language/music school, weekend job, team, be popular with, colleague, friendly, miss, prefer, upset, lazy, hate, cry, believe, hope, worried, polite
17. Profesia a pracovný život Výber profesie Zamestnania Pracovné pomery a kariéra Platové ohodnotenie Nezamestnanosť	hospital, factory, school, shop, farm, driver, teacher, farmer, cook, footballer, computer, teacher, doctor, holiday, work as, job, teach, buy, money	builder, occupation, office, earn, sell, boss, manager, worker, actor, actress, singer, shop-assistant, waiter, waitress, cleaner, mechanic, pilot, policeman, secretary, chef, dancer, detective, staff, uniform, busy, spare time, boss, advertisement, order, job centre
18. Veda a technika	internet, mobile, tablet,	space, spaceship, laptop, science, screen, projector, patent, electric, engineer,

©Štátny pedagogický úst

v službách ľudstva Technické vynálezy Vedecký pokrok	CD, DVD, game, machine, modern, phone, use, make, photo, CD player	surfing the internet, chatting online, MP3 player, speaker, camera, download, electricity, improve, turn on/off, compete, engine, printer, explain, digital, digital camera, enter, file, keyboard
19. Vzory a ideály Človek, jeho vzory a ideály Pozitívne a negatívne vzory	friend, favourite, famous, happy, important, difficult, boring, interesting, kind, nice, good, example, fun, clever	interested, rich, strange, have a great time, lots of fun, have a terrible time, lazy, brave, strong, lovely, positive, negative, exciting, bored, friendly, difference, decide, share, gift, talent fan, miss, member, copy, collect, follow, join, improve, repeat, attractive, brilliant, amazing, horrible, pleasant, special, wonderful
20. Slovensko Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície	Slovakia, Slovak, town, city, village, river, go on holiday, zoo, near, to be from, beautiful, bus, train	far, lake, bus stop, train station, Hungary, Austria, the Czech Republic, Poland, Ukraine, airport, forest, mountains, go sightseeing, luggage, trip, passport, guidebook, sunny, area, castle, offer, mix, capital
21. Krajina, ktorej jazyk sa učím Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím	England, Great Britain, the USA, English, American, London, Washington, New York, English, visit, holiday, beach, travel, travelling, carry, end, cross, wall, interesting, river, sea	the Republic of Ireland, Australia, New Zealand, Canada, Malta, Scotland, Wales, Republic of South Africa, India, castle, city walls, skyscraper, river, ocean, market, build, century, journey, passenger, foreign, tourist, airport, well-known, fantastic, motorway, king, queen, last, well-known, desert, bill

©Štátny pedagogický úst

Literatúra

BEACCO, J.-C.: *Les Dimensions culturelles des enseignements de langue,* Paris: Hachette éducation 2000.

BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R.: *Niveau B2 pour le français (utilisateur / apprenant indépendant) – Un Référentiel*. Paris: Didier 2004.

BELZ, H., SIEGRIST, M.: *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení v praxi*. Praha: Portál 2001, ISBN 80-7178-479-6.

BÉRARD, É.: *Grammaire du français comprendre, réfléchir, communiquer (Niveaux A1/A2 du Cadre européen)*. Paris : Didier 2005.

BUTAŠOVÁ, A a kol.: *Jazyková politika v Slovenskej republike 2004. Jej východiská a smerovanie*, ŠPÚ 2006, ISBN 80-89225-04-07, (vsunuté kapitoly v publikácii: 1.1, s. 12 – 35), publikovanie čiastkových výstupov v rámci projektu ESF *Prehĺbenie efektívnosti vyučovania cudzích jazykov v súvislosti so vstupom Slovenska do EÚ*

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Kontinuita vo vzdelávaní v cudzích jazykoch pri prechode zo základnej na strednú školu, *Pedagogická revue*, 57, 2005, 2, s. 139-161.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Úroveň niektorých cudzojazyčných kompetencií žiakov 9. ročníka základných škôl, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 2, s. 156-176.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Zloženie vyučujúcich a klíma vyučovania cudzích jazykov, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 3, s. 292-311.

Cadre européen commun de référence pour les langues: Apprendre, Enseigner, Evaluer. Paris: Didier 2001.

English Profile. Introducing the CEFR for English. Cambridge, 2011. ISBN 978-1-907870-45-3.

Európsky Referenčný Rámec. Európske spoločenstvá, 2007. [cit. 2012.11.05] Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_sk.pdf.

English Vocabulary Profile. English Profile Programme, registered with the Council od Europe. [cit. 2013.06.04] Dostupné na internete: http://vocabulary.englishprofile.org/.

©Štátny pedagogický úst

COMMISSION EUROPÉENNE, 2002. *Compétences clés*. Eurydice.

CONSEIL DE L'EUROPE, 1997. *Key competencies for Europe*. Report of the Symposium in Berne 27-30 March 1996. Strasbourg.

GADUŠOVÁ, Z. a kol.: *Pedagogická dokumentácia z anglického jazyka Úroveň A2:* Štátny pedagogický ústav, Bratislava 2009. ISBN: 978-80-89225-77-4.

GOULLIER, F. *Cadre européen commun et Portfolios*. Paris: Didier 2005.

NORTH, B. - ORTEGA, A. – SHEEHAN, S. : *Core Inventory for General English.* British Council/EAQUALS, 2010. [cit. 2012.10.04] Dostupné na internete: http://clients.squareeye.net/uploads/eaquals2011/documents/EAQUALS_British_Council_Core_Curriculum_April2011.pdf. ISBN 978-086355-653-1.

Slovensko-anglicko-francúzsko-nemecký slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky. Vydanie 2. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. ISBN 978-80-89225-71-2.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie a hodnotenie (Franko, Š: slovenský preklad). Bratislava: ŠPÚ 2006, revidované vydanie 2013.

©Štátny pedagogický úst

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: ANJ 5.roč

Rodina a spoločnosť	18 hodín
Náš domov	18 hodín
Človek na cestách	10 hodín
Vzdelávanie a práca	12 hodín
Človek a príroda	19 hodín
Voľný čas	9 hodín
Výživa a zdravie	19 hodín
Multikulturálna spoločnosť	4 hodiny
Odievanie a móda	2 hodiny
Upevňovanie učiva	20 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: ANJ 6.roč

Rodina a spoločnosť	14 hodín
Náš domov	13 hodín
Človek na cestách	9 hodín
Vzdelávanie a práca	7 hodín
Človek a príroda	13 hodín
Voľný čas	3 hodiny
Výživa a zdravie	13 hodín
Multikulturálna spoločnosť	2 hodiny
Odievanie a móda	2 hodiny
Kultúra a umenie	8 hodín
Krajina, ktorej jazyk sa učím	6 hodín
Upevňovanie učiva	10 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: ANJ 7.roč

Rodina a spoločnosť	18 hodín
Náš domov	9 hodín
Človek na cestách	15 hodín
Vzdelávanie a práca	5 hodín
Človek a príroda	13 hodín
Voľný čas	10 hodín
Výživa a zdravie	6 hodín
Multikulturálna spoločnosť	4 hodiny
Kultúra a umenie	4 hodiny
Krajina, ktorej jazyk sa učím	4 hodiny
Upevňovanie učiva	10 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: ANJ 8.roč

Rodina a spoločnosť	13 hodín
Náš domov	5 hodín
Človek na cestách	5 hodín
Vzdelávanie a práca	14 hodín
Človek a príroda	11 hodín
Voľný čas	17 hodín
Výživa a zdravie	7 hodín
Multikulturálna spoločnosť	4 hodiny
Kultúra a umenie	7 hodiny
Krajina, ktorej jazyk sa učím	6 hodiny
Upevňovanie učiva	10 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: ANJ 9.roč

Rodina a spoločnosť	15 hodín
Náš domov	5 hodín
Človek na cestách	5 hodín
Vzdelávanie a práca	14 hodín
Človek a príroda	11 hodín
Voľný čas	17 hodín
Výživa a zdravie	7 hodín
Multikulturálna spoločnosť	6 hodín
Kultúra a umenie	7 hodiny
Krajina, ktorej jazyk sa učím	10 hodín
Upevňovanie učiva	10 hodín

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Nemecký jazyk – Druhý cudzí jazyk**
Časový rozsah výučby:	**2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**Šiesty, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2– Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**štyri roky**

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočnosti, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Osvojením si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní;
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej

  príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami,prostredníctvom ovládania

  normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry,ich

  verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov

Metódy a formy práce

Metódy práce

- vysvetľovanie (gramatické javy)
- situačný rozhovor – dialóg
- dramatizácia textu
- didaktická jazyková hra
- reprodukcia textu
- produkcia textu
- tvorba projektov
- čítanie s porozumením
- posluch s porozumením
- písomný prejav

Formy práce

- skupinová práca
- samostatná práca
- frontálne vyučovanie
- práca vo dvojiciach
- práca s počítačom

Obsah vzdelávania

Prehľad tematických celkov:

Bývanie - 10 hodín

Nakupovanie – 30 hodín

Doprava – 13 hodín

Životné prostredie - 13 hodín

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Bývanie	**Moje bydlisko** Adresa, typy domov, izby, zariadenie domu, nábytok, budovy v meste, popis cesty, navigácia v meste.	Vedieť opísať kde bývam, opísať dom, izby, zariadenie domu, vedieť pomenovať a opísať budovy v meste, vedieť sa opýtať na cestu, popísať smer cesty.
Nakupovanie	**Jedlo** Určovanie času, slovná zásoba – potraviny, jedlá a nápoje, komunikácia pri stole, obľúbené / neobľúbené jedlá, recept. **Nakupovanie** Peniaze, mena, druhy obchodov, komunikácia v obchode, komunikácia v reštaurácii. **Móda** Oblečenie, cena, farby, fráza *páči sa mi,* akuzatív podstatných mien,	Vedieť sa opýtať a povedať koľko je hodín, pomenovať rôzne druhy potravín, jedál a nápojov, povedať, čo jem na raňajky, desiatu, obed, povedať čo jem rád / nerád, vedieť popísať recept. Vedieť popísať nemeckú menu, pomenovať rôzne druhy obchodov, vedieť komunikovať v obchode a v reštaurácii. Pomenovať kusy oblečenia, opýtať sa na cenu a povedať, koľko čo stojí, opísať farbu, povedať, ako sa mi čo páči, vedieť povedať, čo nosín rád / najradšej.
Doprava	Dopravné prostriedky, komunikácia na autobus. a vlak. stanici, slovná zás. k téme bicykel, obľúbené dop.prostriedky.	Vedieť povedať akými doprav. prostriedkami sa dá cestovať, vedieť sa opýtať na odchod vlaku, autobusu,kúpiť si lístok, opísať bicykel a príslušenstvo, porovnať dopr.prostriedky.
Životné prostredie	Počasie, ročné obdobia, slovná zásoba k téme ochrana životného prostredia, druhy odpadov.	Vedieť popísať počasie, niekt.stromy, kvety a zvieratá, popísať predmety súvisiace s témou životné prostredie, pomenovať rôzne druhy odpadov, povedať čo môžem robiť pre životné prostredie.

Uplatnenie prierezových tém

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
Uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke
Spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti

Environmentálna výchova
Vedieť si vážiť prírodu
Uvedomiť si význam a dôležitosť ochrany prírody

Multikultúrna výchova
Spoznať kultúru,literatúru,hudbu,tance,výtvarné umenie nemecky hovoriacich krajín
Poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín
Viesť žiakov k vzájomnému medzinárodnému porozumeniu a tolerancii

Mediálna výchova
Vedieť sa zorientovať v množstve informácií a naučiť sa s nimi pracovať a efektívne ich využívať
Naučiť sa rozpoznať pravé hodnoty

Osobnostný a sociálny rozvoj

Poznať svoje práva a naučiť sa rešpektovať práva druhého

Naučiť sa zodpovednosti za svoje správanie

Ochrana života a zdravia

Naučiť sa vážiť si a chrániť svoje zdravie a zdravie svojich blízkych

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Vedieť samostatne, vo dvojici, v skupine vytvoriť projekt

Naučiť sa spolupracovať v skupine

Vedieť vyjadriť, prezentovať svoj názor, argumentovať

Akceptovať názor druhého

Naučiť sa prezentovať svoju prácu pred triedou

Vedieť obhájiť svoj názor a myšlienky

Učebné zdroje

Učebnica „Projekt Deutsch 2“

Pracovný zošit „Projekt Deutsch 2“

Audiokazeta –„ Projekt Deutsch 2“ časť 1,2

Prekladový slovensko- nemecký a nemecko- slovenský slovník

Počítačový program TS Nemčina 4

Internetová stránka www. klickdeutsch.com.br

Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 z 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie žiakov sa vykonáva klasifikáciou.

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Nemecký jazyk**
Časový rozsah výučby:	**2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**Štyri roky**

NEMECKÝ JAZYK

ÚVOD

Vzdelávací štandard z nemeckého jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A1.

Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. V aktuálnej verzii sa používa namiesto pojmu *sociolingvistická kompetencia* pojem sociolingválna kompetencia, *komunikačné zručnosti* sa uvádzajú ako komunikačné jazykové činnosti a stratégie, *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

© Štátny pedagogický ústav

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania nemeckého jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu nemecký jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,

© Štátny pedagogický ústav

- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

© Štátny pedagogický ústav

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí nemeckým jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,

© Štátny pedagogický ústav

- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

4 Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

© Štátny pedagogický ústav

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,

© Štátny pedagogický ústav

- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci nižšieho stredného vzdelávania sa v cudzom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A1. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

© Štátny pedagogický ústav

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. **Jazyková dimenzia** dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzná dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Časti **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** v obsahovom štandarde sú iba **odporúčané** a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** sú pre učiteľa východiskom a poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad kompetencií a funkcií stanovených všeobecne pre úrovne A1 až B2

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť svoje uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadrovať pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, skľúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvahu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu

© Štátny pedagogický ústav

postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnúť niekomu, aby niečo urobil Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnúť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore

© Štátny pedagogický ústav

21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie / Argumentovať	Navrhnúť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/výklad/ argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad výskytu kompetencií na jednotlivých úrovniach SERR pre jazyky:

Kompetencie	Úroveň A1	Úroveň A2	Úroveň B1	Úroveň B2
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou				
2. Vypočuť si a podať informácie				
3. Vybrať si z ponúkaných možností				
4. Vyjadriť názor				
5. Vyjadriť vôľu				
6. Vyjadriť schopnosť				
7. Vyjadriť pocity				
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne				
9. Predstaviť záľuby a vkus				
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii				
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam				
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností				
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť				
14. Dať ponuku a reagovať na ňu				
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti				
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti				
17. Reagovať pri prvom stretnutí				
18. Korešpondovať				
19. Telefonovať				
20. Komunikovať				
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu				
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu				
23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať				
24. Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené				
25. Porozprávať príbeh				

© Štátny pedagogický ústav

5 Obsahový štandard

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený úrovňovo, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Časti Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia v obsahovom štandarde sú nepovinné a dotvárajú kontext na rozvíjanie kompetencií a využívanie funkcií jazyka.

© Štátny pedagogický ústav

Kompetez 1 : « KONTAKT AUFNEHMEN » NIVEAU A1

Kompetencia č.1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Kontakt aufnehmen *Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou*	Aufmerksamkeit wecken *Upútať pozornosť*	Bitte? Hallo!	Ustálené slovné spojenia Oznamovacia veta – slovosled v hlavnej vete Osobné zámená Privlastňovacie zámená v nominatíve a v akuzatíve	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialógy - neverbálna komunikácia - hovorový štýl Typy textov: úryvok a dramatizácia rozprávky, riekanka, pesnička, básnička, komiks a pod.	Pravidlá slušnosti v komunikácii. Interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru a neverbálnej komunikácii.
	Begrüßen *Pozdraviť*	Hallo! Grüß dich! Grüß Gott! Guten Morgen! Morgen, Herr… /Frau…! Guten Tag ! Tag,…! Guten Abend! Abend,…! Gute Nacht! Nacht,…! Wie geht es dir? Wie geht es denn so?			
	Gruß erwidern *Odpovedať na pozdrav*	Hallo! Guten Morgen! Guten Tag! Guten Abend! Gute Nacht! Danke, prima/ gut/ nicht so gut/ es geht/ schlecht. Und dir ?			
	Dank und Anerkennung ausdrücken *Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie*	Danke. Das ist nett…/das ist aber nett…/Oh, vielen Dank.			
	Sich vorstellen	Ich bin… Ich heiße...			

© Štátny pedagogický ústav

	Predstaviť sa	Ich wohne... Ich komme aus der Slowakei. Ich wohne in der Slowakei.			
	Jemanden vorstellen *Niekoho predstaviť*	Das istmein Freund… /meine Freundin… …ist der Freund/die Freundin von… Hier ist…			
	Reagieren, wenn sich jemand vorstellt oder vorgestellt wird *Reagovať, keď sa niekto predstaví alebo je predstavený*	Freut mich!			
	Jemanden ansprechen und reagieren, wenn man angesprochen wird *Niekoho osloviť a reagovať na oslovenie*	Entschuldige, kann ich dich etwas fragen? Kannst du mir helfen? Entschuldigen Sie, …? Bitte, ist hier…? Ja? Bitte?			
	Sich verabschieden *Rozlúčiť sa*	Auf Wiedersehen! Bis bald. Bis morgen.	Ustálené slovné spojenia		

© Štátny pedagogický ústav

Kompetenz 2 : « INFORMATIONEN ANHÖREN UND EINE INFORMATION GEBEN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 2: „Vypočuť si a podať informácie“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Informationen anhören und eine Information geben *Vypočuť si a podať informácie*	Sich informieren *Informovať sa*	Wie geht es dir? Bist du…(müde/krank)? Kommst du aus Dunajská Streda/aus…? Womit fährst du nach Bratislava? Fährst du mit dem…/mit der…? Mit wem kommst du? Wer hat das gesagt? Kann ich dich etwas fragen/ dich anrufen/ besuchen…?	Opytovacia veta Ja/nein (Ist das...? Bist du...? Fährst du...? Kommst du…?) W-otázka (wer, was, wo, wohin, womit, mit wem, wann, wie) Modálne slovesá mögen, müssen, können, wollen, nicht dürfen (časovanie v prítomnom čase) Pozícia modálnych slovies vo vete, slovosled v oznamovacej a opytovacej vete Präteritum modálnych slovies	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, plagáty, krátky telegram, jednoduchý telefonický rozhovor, pohľadnica, blahoželanie, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Služby: pošta, miestne úrady, polícia, atď.
	Bestätigen und auf etwas bestehen *Potvrdiť a trvať na niečom*	Ja, das stimmt. Ich mag... Ich muss meine Hausaufgaben machen.			
	Ankündigen *Oznámiť*	Ich fahre nach… Ich bin… Ich steige in Poprad um.			

© Štátny pedagogický ústav

			Oznamovacia veta – slovosled v hlavnej vete Časovanie slovies s odlučiteľnou predponou v prítomnom čase (abfahren, abschreiben, anfangen, anrufen, aufwachen, aufmachen, anmachen (Licht), anziehen, aufschlagen (Buch) einschlafen, einsteigen, umziehen, weggehen) Slovosled v hlavnej vete so slovesami s odlučiteľnou predponou		

© Štátny pedagogický ústav

Kompetez 3 : « AUS DEN ANGEBOTENEN MÖGLICHKEITEN WÄHLEN» NIVEAU A1
Kompetencia č. 3: „Vybrať si z ponúkaných možností“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Aus den angebotenen Möglichkeiten auswählen *Vybrať si z ponúkaných možností*	Identifizieren *Identifikovať*	Wer bist du? Er ist klein,… Sie ist groß,... Das ist ein Ball/eine Tasche…der/die/das kein/keine...mein/meine... dein/deine... Heißt du...? Ich heiße nicht... Wo bist du?... Hier/dort... Ich bin... Hier woht ein Junge... ein Mädchen Das Mädchen mit dem Mantel… Der Junge mit der Brille … Wer bist du?	Člen podstatných mien v nominatíve a v akuzatíve (určitý/neurčitý člen) Prídavné meno ako predikativ (Der Garten ist klein.) Predložka *mit* (mit dem/mit der) Osobné zámená v nominatíve a akuzatíve (Personalpronomen) Obligatórne zámeno „es“ (unpersönliches „es“) Es ist heiß. Wie geht es dir? Ustálené slovné spojenia	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklamy a pod.	Základné pravidlá a interkultúrne rozdiely pri nákupoch.
	Beschreiben *Opísať*	Er/Sie/Es/Das ist… Ihr seid… Wir/Sie sind… Hier ist/sind... Vorne/hinten. Er/Sie/Es hat… Er/Sie/Es ist… Er hat blaue Augen. (Akkusativergänzung) Der Garten ist klein. Er sieht schlecht.			
	Bestätigen/ablehnen *Potvrdiť /Odmietnuť*	Ja, natürlich, das ist der/die/das... Ja, das geht... In Ordnung. Nein, danke. Nicht so…			

© Štátny pedagogický ústav

		Das gefällt mir aber nicht! Ja, aber das ist sehr teuer/sehr alt. Das stimmt, aber ich finde…	Pomocné slovesá haben, sein Časovanie v prítomnom čase a v präterite Zápor *kein* pred podstatným menom v nominative a v akuzatíve Zápor *nicht* po slovese Spojky *und, und auch, aber* Použitie a slovosled vo vete Rozkazovací spôsob (tvorba a slovosled vo vete)		

Kompetenz 4 : « ANSICHT AUSDRÜCKEN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Ansichten ausdrücken *Vyjadriť*	Ansicht /Meinung ausdrücken *Vyjadriť názor/mienku*	Meiner Meinung nach… Ich finde, der.../das…/die… Ich glaube/denke/meine, dass..., Das mag ich/mag ich nicht		Komunikačný kontext sa realizuje: dialóg s uplatnením hovorového štýlu.	Špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní prekvapenia a svojho

© Štátny pedagogický ústav

názor		Das ist prima/doof. Das ist interessant. Das finde ich gut/toll/Spitze/ nicht gut/blöd/langweilig. Den.../die.../das... finde ich nicht interessant.	Ustálené slovné spojenia Častice (Demonstrativpronomen) *der, das, die* Welche Bluse? Die. Modálne slovesá wollen, möchten v prítomnom čase a v präterite Slovosled v hlavnej vete s modálnym slovesom Slovosled vo vedlajšej vete s *dass* Zvolacia veta Deklinácia určitého člena v nominatíve a v akuzatíve Ustálené slovné spojenia (Ich fahre mit dem Auto. Wo geht es hier zum Bahnhof?)	Typy textov: rozprávanie, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	názoru v neformálnom, styku.
	Zustimmung ausdrücken *Vyjadriť súhlas*	Das stimmt. Das ist richtig. Ja, das ist wahr. Kein Problem,...			
	Widerspruch ausdrücken *Vyjadriť nesúhlas*	Nein, das stimmt nicht… Das ist nicht wahr.			
	Überzeugung ausdrücken *Vyjadriť presvedčenie*	Ja, ich weiß... Ich bin sicher,...			
	Trotz ausdrücken *Vyjadriť vzdor*	Das geht aber nicht so. Ich möchte lieber Karten spielen. Ich will unbedingt fernsehen.			
	Protestieren *Protestovať*	Ich bin dagegen! Ich möchte... nicht… Ich will… nicht…			
	Grad der Gewissheit ausdrücken *Vyjadriť stupeň istoty*	Ich bin ganz sicher…/nicht sicher…			

© Štátny pedagogický ústav

Kompetenz 5 : « WILLEN ÄUßERN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 5 „Vyjadriť vôľu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Willen äußern *Vyjadriť vôľu*	Wunsch ausdrücken *Vyjadriť želania/túžby*	Ich will... Ich möchte lieber... Ich wünsche mir...	Modálne slovesá (wollen, möchten) Predložka *an* (+ dem) Wann? Am Montag, am Dienstag/am... Ustálené slovné spojenia	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: ilustrované opisy, pozvánky, pohľadnice, jednoduché telefonické rozhovory a pod.	Základné spoločenské normy pri vyjadrení želaní a túžob, napr. eliminácia direktívneho tónu, ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.
	Pläne ausdrücken *Vyjadriť plány*	…mache ich heute/morgen Am Wochenende fahre ich nach…/besuche ich Peter/spiele ich Fußball/gehe ich ins Kino. Am Samstag möchte ich baden. Am Nachmittag… In der Nacht…			

© Štátny pedagogický ústav

Kompetenz 6 : « FÄHIGKEIT AUSDRÜCKEN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 6: „Vyjadriť schopnosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Fähigkeit ausdrücken *Vyjadriť schopnosť*	Kenntnisse ausdrücken *Vyjadriť vedomosti*	Ich kann gut… /sehr gut... Ich weiß es. Ich kenne den…/die… /das… Das weiß ich schon lange.	Modálne slovesá: können, dürfen, slovesá: wissen, kennen (zápor, časovanie v prítomnom čase) Predložky – *in, nach, aus* *Wo?* in Bratislava wohnen, in Bratislava/ in der Slowakei/in der Türkei/in der Schweiz sein *Wohin?* nach Košice fahren/in die Slowakei/in die Türkei/in die Schweiz fahren *Woher?* aus der Slowakei kommen/aus Bratislava kommen Pomocné slovesá haben, sein (zápor, časovanie v prítomnom čase)	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg -monológ, s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduchý telefonický rozhovor, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Záujmy mládeže (šport, hudba a pod.) v cieľovej krajine.
	Nichtwissen ausdrücken *Vyjadriť neznalosť*	Das weiß/kenne ich nicht. Ich weiß es nicht. Ich kenne …nicht.			
	Fähigkeit ausdrücken, etwas zu tun *Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť*	Ja, das kann ich machen/kann ich sogar sehr gut…/nicht so gut... Ich kann das allein...			

© Štátny pedagogický ústav

			Ustálené slovné spojenia (sie wohnt am Hauptplatz)		

Kompetenz 7 : « GEFÜHLE ÄUßERN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 7: „Vyjadriť city“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Gefühle äußern *Vyjadriť pocity*	Freude, Glück, Zufriedenheit ausdrücken *Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie*	Ja, toll/klasse/prima! Das macht Spaß/Oh, super. Vielen Dank/das ist sehr nett. Schön, dass ihr da seid/dass du da bist.	Ustálené slovné spojenia Obligatórne zámeno “es” Valencia slovies (Ich kann nicht schlafen. (ohne Ergänzung) Sie ist in Deutschland (lokale Situativergänzung) Ich gehe nach Hause. (Direktivergänzung, ako stálené slovné spojenia)	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke oznámenie, jednoduchý telefonický rozhovor, krátke blahoželanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť, nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny.
	Traurigkeit, Betrübtheit ausdrücken *Vyjadriť smútok, skľúčenosť*	Es geht mir gar nicht gut. Was mache ich jetzt bloß? Das tut mir Leid. Ich bin traurig.			
	Mitleid ausdrücken *Vyjadriť súcit*	Es tut mir Leid. Ich denke an dich. Ich bin für dich da. Ich möchte dir helfen. Du bist mir so wichtig.			
	Schmerz ausdrücken *Vyjadriť fyzickú bolesť*	Au! Das tut doch weh. Ich habe …-schmerzen.			
	Trösten, unterstützen, Mut geben *Utešiť, podporiť, dodať odvahu*	Keine Angst! Das ist nicht/nicht mehr so schlimm. Du Arme Susi...			

© Štátny pedagogický ústav

			Oznamovacia, opytovacia, zvolacia, želacia veta		

Kompetenz 8 : « ERWARTUNGEN ÄUßERN UND DARAUF REAGIEREN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Erwartungen äußern und darauf reagieren *Vyjadriť očakávania a reagovať na ne*	Hoffnung ausdrücken *Vyjadriť nádej*	Ich hoffe... Ich bin sicher...	Častice viele, nichts, etwas (Indefinitpronomen) Zápor kein/nicht mehr Zápor (gar nicht gut, schlecht ...) Jednoduchá veta Ustálené slovné spojenia Menný (slovesno-menný) prísudok (Peter ist gesund.)	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pozvánka, jednoduchý telefonický rozhovor, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Medziľudské vzťahy a vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, spokojnosti, nespokojnosti.
	Enttäuschung ausdrücken *Vyjadriť sklamanie*	Schade. Das ist aber schade. Was ist denn los? Pfui! Das schmeckt ja gar nicht gut. Was ist passiert?			
	Angst, Beunruhigung, Beklemmung ausdrücken *Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť*	Ich habe Angst. Ach, der/die/das Arme. Oh, nein. Was machen wir bloß?			
	Erleichterung ausdrücken *Vyjadriť úľavu*	Endlich! Jetzt geht es mir schon besser. … tut mir nicht mehr weh. ... ich habe keine Angst mehr. ... ist nicht böse... Peter ist gesund.			
	Zufriedenheit ausdrücken	Das ist super. Das war toll.			

© Štátny pedagogický ústav

	Vyjadriť spokojnosť	Danke, das ist prima.			
	Unzufriedenheit ausdrücken, sich beschweren *Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať si*	Das ist aber viel. Nicht so… Sei nicht kindisch. Das kann man nicht...! Das geht so doch nicht!			

Kompetenz 9 : « INTERRESSE UND GESCHMACK ZEIGEN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 9: „Predstaviť záľuby a vkus“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interresse und Geschmack zeigen *Predstaviť záľuby a vkus*	Was ich gern habe, was mir gefällt, was ich anerkenne, ausdrücken *Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam*	… mag ich/mag ich sehr … gefällt mir gut … gern/sehr gern	Slovesá mögen, gern haben, nicht gern haben (časovanie v prítomnom čase)	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ - dialóg Typy textov: jednoduchý osobný list, Reklamné materiály, brožúry a prospekty, plagáty.	Voľnočasové aktivity, rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajiny cieľového jazyka.
	Wen/was ich nicht gern habe, ausdrücken *Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád*	Ihn/sie/es/das… mag ich/mag ich nicht …nicht gern			

© Štátny pedagogický ústav

Kompetenz 11 : « REGELN ODER PFLICHTEN FESTLEGEN, BEKANNTGEBEN UND DAZU STELLUNG NEHMEN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 11: „Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam“ Úroveň 1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Regeln oder Pflichten festlegen, bekanntgeben und dazu Stellung nehmen *Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam*	Befehl/Verbot ausdrücken *Vyjadriť príkaz/zákaz*	Lies laut/Sprich leise…! Mach das... Hol.../Gib mir bitte... Ich darf kein/keine/keinen... Du musst... Das geht nicht.../du darfst nicht...	Ustálené slovné spojenia Oznamovacia, rozkazovacia, želacia, zvolacia veta Modálne slovesá wollen, dürfen, müssen (časovanie v prítomnom čase) Akuzatív podstatných mien Opytovacia veta Predložky – času (Wann? Am 11.1., am Montag, am Wochenende, bis Dienstag, um 10 Uhr, in einer Stunde, in zehn Minuten,	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: plagáty, recepty, odkazy, verejné značenia a nápisy.	Rozdielnosti v spôsobe vyjadrenia a prijatia základných pravidiel a povinností medzi Slovenskom a cieľovou krajinou. Rozdielnosti vo vyjadrení nesúhlasu, odmietnutia, sľubov a zákazov.
	Genehmigung und Zustimmung verlangen *Žiadať povolenie a súhlas*	Darf ich... Kann man...			
	Zustimmung geben *Dať súhlas*	Bitte sehr! Ja, ich mache das! Gut, das geht so... Ich mache das gern...			
	Ablehnen *Odmietnuť*	Das geht nicht . Das darf man nicht! Ich will aber/ ich will nicht…			
	Verbieten *Zakázať*	Du darfst nicht… Du darfst hier nicht parken! Hier darf man nicht.... Hier darf man nicht parken.			
	Vereinbaren *Dohodnúť*	Wir machen das so,… Geht das? Wann kannst du kommen? Um 10 Uhr?			
		Komm bitte rein. Ja, gern.			

© Štátny pedagogický ústav

	Angebote geben und annehmen *Dať a prijať ponuky*	Danke, gern. Ja, bitte. Das ist sehr nett. Möchtest du ...? Ja, ich möchte ...	von… bis – ustálené slovné spojenia) Predložka miesta a smeru: Wo bist du? In der Schule. Wohin gehst du? In die Schule.		
	Sich weigern *Zdráhať sa*	Ich kann/will jetzt nicht… Ich glaube, es geht nicht.			

Kompetenz 12 : « AUF VERLETZUNG DER REGELN ODER PFLICHTEN REAGIEREN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 12: „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinnosti“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Auf Verletzung der Regeln oder Pflichten reagieren *Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinnosti*	Beschuldigen, sich beschuldigen, gestehen *Obviniť, obviniť (sa), priznať (sa)*	Du warst es! Ja, ich war es.	Ustálené slovné spojenia časovanie *sein* a *haben* v präterite	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg - monológ s použitím základných fráz a základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, osobné listy, krátke formálne	Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosti, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku. Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským jazykom a cieľovým
	Sich entschuldigen *Ospravedlniť (sa)*	Ach, Entschuldigung! Entschuldigen Sie bitte, dass ich zu spät komme. Ich möchte mich entschuldigen.			
	Beschuldigung zurückweisen *Odmietnuť obvinenie*	Das war ich nicht./ Ich war es nicht. Den Kuli hatte ich nicht.			
	Vorwürfe machen *Vyčítať*	Das geht nicht! Das ist gemein von dir. Bist du verrückt?			

© Štátny pedagogický ústav

				listy.	jazykom.

Kompetenz 13 : « AUF EINE GESCHICHTE ODER EIN EREIGNIS REAGIEREN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 13: „Reagovať na príbeh alebo udalosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Auf eine Geschichte oder ein Ereignis reagieren *Reagovať na príbeh alebo udalosť*	Interesse für etwas zeigen *Vyjadriť záujem o niečo*	Das interessiert mich sehr. Ja, super, das machen wir...	Niektoré zvratné slovesá – ako ustálené slovné spojenie (sich interessieren, sich wundern) Zvolacia veta Perfektum pravidelných slovies a niektorých nepravidelných slovies (schreiben, lesen, singen, nehmen, geben, schlafen, sehen, liegen, sitzen, stehen, gehen, kommen, rennen, laufen, fahren, schwimmen, springen,besuchen,	Komunikačný kontext sa realizuje: - jednoduché rozprávanie, - opis udalostí a činností s uplatnením hovorového štýlu, - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché osobné listy, príbeh, úryvok z rozprávky, komiks, poznámky a odkazy.	Rozdielne formy reagovania v emocionálne zafarbených situáciách na Slovensku a v cieľovej krajine.
	Interesse dafür zeigen, was der andere sagt. *Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva*	Wirklich? Das ist ja interessant.			
	Überraschung ausdrücken *Vyjadriť prekvapenie*	Oh, das ist schön! Das war aber lustig Ach, wirklich? Der/die/das ist aber schön. Woher kennst du meinen Namen? Wer bist du? Gehst du wieder...?			
	Ausdrücken, dass mich jemand/etwas nicht überrascht hat *Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo*	Das wundert mich nicht. Das überrascht mich nicht. Das sind sie doch... Was machst du denn hier? Wer kommt denn da?			
	Desinteresse	Das interessiert mich nicht.			

© Štátny pedagogický ústav

	ausdrücken *Vyjadriť nezáujem*	Das finde ich langweilig/ blöd/doof.	brauchen, essen, trinken, hören, sprechen, rufen, heißen, helfen tragen, treffen,vergessen, tun, waschen, ziehen) Ustálené slovné spojenia		

© Štátny pedagogický ústav

Kompetenz 14 : « EIN ANGEBOT MACHEN UND AUF EIN ANGEBOT REAGIEREN» NIVEAU A1
Kompetencia č. 14: „Dať ponuku a reagovať na ňu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Ein Angebot machen und auf ein Angebot reagieren *Dať ponuku a reagovať na ňu*	Jemanden um etwas bitten *Žiadať niekoho o niečo*	Kannst du bitte... /machen/...! Schreib/lies...noch einmal! Schreiben Sie/lesen Sie bitte noch einmal.	Ustálené slovné spojenia Oznamovacia, zvolacia, rozkazovacia, opytovacia veta Predložka miesta – wo? in der Stadt, smeru – wohin? in die Stadt Modálne sloveso können (časovanie v prítomnom čase) Vykanie Podstatné mená – určitý a neurčitý člen, množné číslo	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	Rozdiely a zvláštnosti pri zdvorilom ponúkaní pomoci.
	Auf die Anforderung reagieren *Odpovedať na žiadosť*	Das kann ich... Ja, sehr gern. Bitte. In Ordnung!			
	Zum gemeinsamen Handeln auffordern *Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili*	Komm mit und ich zeige dir mein/meine... Machen wir ...? Gehen wir...? Spielen wir...? Wann…?			
	Hilfe abieten *Ponúknuť pomoc*	Ich bringe dich gern in die Schule. Ich kann jetzt... Kann ich dir/Ihnen helfen?			
	Nach Wünschen fragen *Pýtať sa na priania*	Möchtest du noch...? Was willst du machen? Wie möchtest du...? Möchtest du...?			
	Dinge, Gegenstände anbieten *Ponúkať veci, predmety*	Möchtest du...? Bitte! Das (Geschenk) ist für dich/für Sie.			

© Štátny pedagogický ústav

	Einladen *Pozvať*	Möchtest du mit uns... Ich möchte dich einladen. Komm bitte um 11.	Akuzatív podstatných mien Predložka *um* Wann? Um 9 Uhr. Wie spät ist es? Es ist 10 vor acht.		
	Einwilligen *Sľúbiť*	Gut, ich kann... Oh ja. Gern. Na klar, gerne.			

Kompetenz 15 : « AUF EIN ZUKÜNFTIGES EREIGNIS REAGIEREN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 15: „Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Auf ein zukünftiges Ereignis reagieren *Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti*	Jemanden vor etwas/vor jemanden warnen *Varovať pred niekým/niečím*	Pass doch auf! Sei vorsichtig. Du musst vorsichtig sein.	Ustálené slovné spojenia Podstatné mená – určitý a neurčitý člen, množné číslo, skloňovanie v nominatíve a v akuzatíve	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, krátke a jednoduché novinové správy.	Paralely v spôsobe trávenia voľného času detí v Európe.
	Jemandem raten *Poradiť*	Geh/geht lieber… Mach/Macht lieber...			
	Von jemanden etwas verlangen *Žiadať od niekoho niečo*	Kannst du/Können Sie mir bitte helfen? Ich möchte (gern)... Kann ich bitte...? Hast du/Haben Sie...? Kannst du mir heute Nachmittag helfen? Gib mir bitte.../geben Sie mir bitte...			

© Štátny pedagogický ústav

	Auf Anforderungen reagieren *Reagovať na žiadosť*	Das kann ich... Ja, bitte. Natürlich. In Ordnung! Das haben wir doch versprochen.	Imperativ – jednotné a množné číslo Predložkové spojenie niektorých slovies (sich interessieren für, antworten auf, fragen nach, fahren mit, sich freuen über) Opytovacia, rozkazovacia veta Slovosled v hlavnej vete Prídavné mená pri slovesách Du kannst gut schwimmen.		
	Ermuntern *Povzbudiť*	Setz dich doch, bitte! Komm doch mit... Mach das... Nimm dich zusammen... Du kannst gut schwimmen.			
	Einen Wunsch äußern *Vyjadriť želanie*	Kannst du bitte... machen? Könntest du/könnten Sie bitte...?			

Kompetenz 17 : « BEIM ERSTEN TREFFEN REAGIEREN » NIVEAU A1
Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Beim ersten Treffen reagieren *Reagovať pri prvom*	Jemanden jemandem vorstellen *Predstaviť niekoho*	Das ist..., die Freundin von.../der Freund von.../ die Mutter von... Das ist mein.../meine... Kennst du... schon? Wer ist das?	Opytovacia, oznamovacia veta Ustálené slovné spojenia (es freut mich, ich möchte dich gern	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty,	Spoločenské normy a zdvorilostné frázy pri zoznámení, napr. Angličania

© Štátny pedagogický ústav

stretnutí		Darf ich dir Tino vorstellen? Ich möchte dich gern meiner Mutter vorstellen.	vorstellen) Predložka *von* Wem? meiner Mutter/meinem Vater vorstellen	ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	si pri stretnutí podávajú ruky, Francúzi si vymenia bozk na líce, atď.
	Sich vorstellen *Predstaviť sa*	Ich bin... Ich heiße...			
	Reagieren, wenn sich jemand vorstellt oder vorgestellt wird *Reagovať na predstavenie niekoho*	Es freut mich.			
	Begrüßen/Willkommen heißen *Privítať*	Willkommen! Schön dich wiederzusehen.			

FÄHIGKEIT 19 : « TELEFONIEREN» NIVEAU A1
Kompetencia č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Telefonieren *Telefonovať*	Telefongespräch anfangen, führen und beenden *Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor*	Hallo/Guten/Tag/ Abend/..., Frau ... /Herr ..., hier ist ... Ist...zu Hause?/Es tut mir Leid, er/sie ist nicht da. Ich habe heute… Kommst du am Montag/... ins Kino/...? Ja, gerne. Tut mir Leid, ich kann nicht. Ich habe heute... Tschüs! Auf Wiederhören!	Ustálené slovné spojenia Časovanie modálnych slovies können, müssen v prítomnom čase Časovanie pomocných slovies haben, sein v prítomnom čase a v préterite	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg. Typy textov: telefónny zoznam, brožúry, prospekty.	Základné pravidlá pri používaní tiesňových liniek (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc a pod.).

© Štátny pedagogický ústav

Kompetenz 24 : « SICH VERGEWISSERN, DASS MEINE WORTE/AUSSAGEN/ARGUMENTE IM GESPRÄCH VERSTANDEN WURDEN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 24 : „Uistiť sa v rozhovore, že slová/výklad/argument boli pochopené" Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Sich vergewissern, dass meine Worte/ Aussagen/ Argumente im Gespräch verstanden wurden *Uistiť sa v rozhovore, že slová/ výklad/ argument boli pochopené*	Sich vergewissern, ob der Zuhörer meine Aussagen verstanden hat *Uisitiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia*	Verstehst du mich gut? Hast du das verstanden?	Oznamovacie, opytovancie vety Slovosled v hlavnej vete Ustálené slovné spojenia W-otázky Perfektum pravidelných slovies (machen, lernen, spielen,..) Perfektum niektorých nepravidelných slovies (gehen, fahren, nehmen,	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg - monológ so striedaním rečníckeho a hovorového štýlu. jednoduché a bežné úlohy, ktoré si vyžaduje iba jednoduchú a priamu výmenu informácií. Žiak dokáže anticipovať význam	Snaha pri komunikácii s cudzincom a odstránenie istých obáv. Rôzne situácie prinášajú v každom cudzom jazyku využitie rôznych jazykových prvkov spojených so špecifickým
	Um Ausdruckshilfe bitten *Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia*	Kannst du mir bitte helfen? Wie sagt man…auf Deutsch?			
	Rückfragen *Opätovne sa opýtať*	Was ist das? Wo ist das? Warum?			
	Um Wiederholung bitten *Prosiť o zopakovanie*	Entschuldigung, ich habe nicht verstanden. Können Sie/Kannst du das noch einmal wiederholen, bitte?			
	Um Erklärung, Kommentierung bitten *Prosiť o vysvetlenie, komentár*	Kannst du mir das bitte sagen?			

© Štátny pedagogický ústav

	Verstehen signalisieren *Signalizovať porozumenie*	In Ordnung.	schlafen, essen, trinken, kommen) Slovosled v hlavnej vete v minulom čase (perfekt)	už aj zo zložitejších konštrukcií. Typy textov: rozhovory v rôznych situáciách, ilustrované príbeh	kontextom.

© Štátny pedagogický ústav

6 Tematické okruhy a slovná zásoba

Slovná zásoba patrí k základným prvkom tvorby zmysluplného jazykového prejavu, preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína, najmä pri menej špecifickej, všeobecnej lexike.

Predložený dokument uvádza základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Naplnenie tematických okruhov konkrétnou slovnou zásobou, prípadne formulácia podtém, je špecifické pre každý jazyk. Nižšia úroveň vždy tvorí základ pre navŕšenie lexiky na vyššej úrovni (až po úroveň B2).

Uvedené tematické okruhy a vybraná slovná zásoba sú odporúčané, nie povinné.

Tematické okruhy

Rodina a spoločnosť
Osobné údaje
Rodina - vzťahy v rodine
Národnosť/štátna príslušnosť
Tlačivá/dokumenty
Vzťahy medzi ľuďmi
Náboženstvo

Náš domov
Môj dom/byt
Zariadenie bytu
Domov a jeho okolie
Bývanie v meste a na dedine
Spoločnosť a životné prostredie
Spoločnosť a jej životný štýl

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Ľudské telo
Fyzické charakteristiky
Charakterové vlastnosti človeka
Choroby a nehody
Hygiena a starostlivosť o telo
Zdravý spôsob života
Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Človek na cestách
Dopravné prostriedky
Osobná doprava
Príprava na cestu a cestovanie
Turistika a cestovný ruch
Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca
Škola a jej zariadenie
Učebné predmety
Pracovné činnosti a profesie
Školský systém
Celoživotné vzdelávanie
Pracovné podmienky

Človek a príroda
Zvieratá/fauna
Počasie
Rastliny/flóra
Klíma

© Štátny pedagogický ústav

Človek a jeho životné prostredie
Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby
Záľuby
Literatúra, divadlo a film
Rozhlas, televízia a internet
Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie
Mäso a mäsové výrobky
Zelenina a ovocie
Nápoje
Mliečne výrobky
Cestoviny a múčne výrobky
Stravovacie návyky
Stravovacie zariadenia
Príprava jedál
Kultúra stolovania
Zdravá výživa

Uprostred multikultúrnej spoločnosti
Cudzie jazyky
Rodinné sviatky
Štátne a cirkevné sviatky
Zvyky a tradície v rôznych krajinách
Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Odievanie a móda
Základné druhy oblečenia
Odevné doplnky
Výber oblečenia na rôzne príležitosti
Druhy a vzory odevných materiálov
Móda a jej trendy

Šport nám, my športu
Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
Športové disciplíny
Význam športu pre rozvoj osobnosti
Nové smerovania v športe
Čestnosť športového zápolenia

Obchod a služby
Nákupné zariadenia
Pošta a telekomunikácie
Nakupovanie a platby
Hotelové a reštauračné služby
Centrá krásy a zdravia
Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta
Krajiny a svetadiely
Moja krajina a moje mesto
Geografický opis krajiny
Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie
Druhy umenia
Kultúra a jej formy
Spoločnosť – kultúra – umenie
Kultúra a jej vplyv na človeka
Umenie a rozvoj osobnosti
Kultúrny život

Človek a spoločnosť; komunikácia
Jazyk ako dorozumievací prostriedok
Formy komunikácie
Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet
Aktivity mládeže
Vzťahy medzi rovesníkmi
Generačné vzťahy
Predstavy mládeže o svete
Konflikty predstáv a reality

Profesia a pracovný život
Výber profesie
Zamestnania
Pracovné pomery a kariéra
Platové ohodnotenie
Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva
Technické vynálezy
Vedecký pokrok

Vzory a ideály
Človek, jeho vzory a ideály
Pozitívne a negatívne vzory
Individuálne priority a hodnoty

Slovensko
Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím
Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície
O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Vybraná odporúčaná lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie
1 Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Národnosť/štátna príslušnosť Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi Náboženstvo	Adresse e, E-Mail e, Bruder r, Deutsche r, Familie e, Frau e, Freund r/-in e, Großmutter e, Oma e, Großvater r, Opa r, Herr r, Hobby s, Junge r, Kind s, Land s, Mann r, Mädchen s, Monat r, Januar r,...Dezember r, Montag, r,Sonntag r, Mutter e, Mutti e, Name r, Nummer e, Haus s, Telefon s, Schwester e, Slowake r/ -in e, Stadt e, Straße e, Telefon s, Tag, r, Ungar r/-in e, Vater r, Vati r, Österreicher r, Weihnachtsgeschenk s, /- in, gefallen, gern haben, heißen, kommen aus, können, lieben, machen, mögen, sein + Altersangabe, schicken, telefonieren, verkaufen, wohnen, alt, blöd, braun, deutsch, dumm, fleißig, geboren in, grau, groß, intelligent, jung, klein, kurz, lang, langweilig, nett, rot, schön, schwarz, slowakisch, traurig, ungarisch, deutsch
2 Náš domov Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie Spoločnosť a jej životný štýl	Abfall r, Bett s, Computer r, Dusche e, Fenster s, Fernseher r, Garten r, Glocke e/Klingel e, Tür e, Haus s, Herd r, Küche e, Licht s, Radio s, Schlüssel r, Schrank r, Kühlschrank r, Spiegel r, Stuhl r, Telefon s, Teppich r, Tisch r, Toilette e, Tür e, Haustür e , Uhr e, Wasser s, Wohnung e, Zimmer s, Schlaf-, Kinder-, Bade-, Wohnzimmer s, machen, (an-, auf-, aus-, zu-, mit-), drücken, kaufen, kochen, kosten, putzen, verkaufen, waschen, wohnen, alt, dunkel, geschlossen, groß, kalt, klein, laut, leise, neu, offen, oder, sauber, schmutzig, schön, teuer, warm
3 Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie	Knie s, Arm r, Gesicht s, Auge s, Bauch r, Bein s, Durst r, Schulter e, Finger r, Fuß r, Haar s, Hals r, Hand e, Hunger r, Kopf r, Rücken r, Mund r, Nase e, Ohr s, Zahn r, Arzt r, Ärztin e, Zahn r, Krankenhaus s, duschen, ins Bett gehen, kalt sein, lachen, schlafen, warm sein, waschen, gesund, gut, kaputt, krank, leicht, sauber, schlecht, schmutzig, schwer, stark
4 Človek na cestách Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí	Flugzeug s, Ampel e, Auto s, Boot s, Bahn e, U-Bahn e, S-Bahn e, Autobahn e, Bus r, Fahrkarte e, Ferien e (Pl), Garage e, Hotel s, Information, e, Koffer r, Kreuzung e, Motorrad s, Nummer e, Platz r, Polizei e, Rad s, Fahrrad s, Motorrad s, Reise e, Schiff s, Schlüssel r, Zimmer s, Straße e, Taxi s, Tourist r/-in e, Schiff s, Zug r, ankommen, Auto fahren, da sein, fahren (mit), finden, fragen, gehen, kommen, nehmen, nicht von hier sein, parken, reisen, rufen, schicken, schlafen, sehen, suchen, wissen, zahlen, bezahlen, frei, schnell, weit
5 Vzdelávanie a práca	Bleistift r, Buch s, Füller r , Geographie e, Klasse e,

©Štátny pedagogický úst

Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie Pracovné podmienky	Mathelehrer r/ -in e, Deutschlehrer r/- in e, Biologie e, Musik e, Sport r, Englisch s Physik r, Erdkunde e, Geschichte e, Hausaufgabe e, Heft s, Fach s, Lieblingsfach s, Ferien e (Pl), Klassenzimmer s, Klasse e, Klebstoff r, Kuli r, Kreide e, Mathematik e, Musik e, Religion e, Schüler r , Schultasche e, Slowakisch s, Sport r, Stuhl r, Stundenplan r, Tafel e, arbeiten, den Unterricht beginnen/beenden, besuchen, lernen, lesen, rechnen, schreiben, wichtig, in der ersten Stunde/ in der zweiten....
6 Človek a príroda Zvieratá/fauna Počasie Rastliny/flóra Klíma Človek a jeho životné prostredie Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia	Baum r, Berg r, Blume e, Erde e, Feld s, Fisch r, Fluss r, Gans e, Huhn s, Hund r, Katze e, Land s, Meer s, Park r, Platz r, Regen r, Schnee r, Schwein s, Sonne e, Stadt e, Taube e, Tier s, Vogel r, Wald r, Wiese e, Wind r, Zoo r, grün, rot, gelb, lila, weiß, schwarz, braun, rosa, blau, gut, frisch, heiß, kalt, schlecht, schön, warm, fliegen, fressen, wachsen, es ist sonnig, es ist bewölkt, es regnet, es schneit, es blitzt, es ist windig
7 Voľný čas a záľuby Záľuby Literatúra, divadlo a film Rozhlas, televízia a internet Výstavy a veľtrhy	Bild s, Buch s, Film r, Karte e, Kino s, Radio s, Baukasten/Sandkasten r, Computer r, Foto s, lesen, malen, schreiben, sehen, fotografieren, Ball/ Fußball spielen, basteln, laufen, singen, Sport treiben, springen, Musik hören, tanzen, schlafen, fotografieren, schwimmen, telefonieren, Freunde treffen, Briefmarken sammeln, fernsehen, Rad fahren, Schi fahren, Computer spielen, interessant, doof, klasse, sehr gut
8 Výživa a zdravie Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie Nápoje Mliečne výrobky Cestoviny a múčne výrobky Stravovacie návyky Stravovacie zariadenia Príprava jedál Kultúra stolovania Zdravá výživa	Abendbrot s, Abendessen s, Ananas e, Apfel r , Apfelsine/ Orange e, Banane e, Birne e, Brot s, Butter e, Dessert s, Durst r, Eis s, Essen s, Fisch r, Flasche e, Fleisch s, Frühstück s, Fruchtsaft r, Gemüse s, Salat r, Geschäft s, Glas s, Gulasch s/r, Gurke e, Huhn s, Hunger r, Kaffee r, Kakao, Karte e, Speise e, Kartoffel e, Käse r, Koch r, Köchin e, Kohl r, Küche e, Mahlzeit!, Marille e , Milch e, Mineralwasser s, Mittagessen s, Nudel e, Obst s, Orange e, Paprika e, Personal s, Pudding r, Reis r, Restaurant s, Saft r, Salat r, Salz s, Schnitzel s, Semmel e, Spinat r, Supermarkt r, Suppe e, Süßigkeit e, Tee r, Tisch r, Torte e, Trinken s, Wasser s, Zitrone e, Zucker r, Rezept s, bezahlen, einladen, essen, etwas zu trinken, geben, kochen, kosten, vorbereiten, machen, schmecken, gern, nicht gern, prima, super, Entschuldigen Sie bitte ... Guten Appetit!, heiße Schokolade
9 Uprostred multikultúrnej spoločnosti Cudzie jazyky Rodinné sviatky Štátne a cirkevné sviatky Zvyky a tradície v rôznych krajinách	Grammatik e, Geburtstag r, Geburtstagstorte e, Geburtstagsfest s, Geburtstagsfeier, e, e, Geschenk s, Kirche e, Musik e, Tanz r, Weihnachten s, Weihnachtsbaum r, Ostern, Wort s, auswendig, leicht, schwer, lesen, schreiben, sprechen, zu Besuch kommen, sein

©Štátny pedagogický úst

Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií	
10 Odievanie a móda Základné druhy oblečenia Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy	Rock r, Größe e, Hemd s/ Nacht-, Hose e, Jacke e, Jeans e (Pl.), Kleid s, Mantel r, Nummer e, Pullover r, Tasche e, T-Shirt s, Uhr e, Anorak r, Schuhe e (Pl.)/Hand-, Hausschuhe, Stiefel e (Pl.), Mütze e, Schal r, Bluse e, gelb, lila, orange, pink, rosa, rot, sauber, schmutzig, schön, tragen
11 Šport nám, my športu Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne Športové disciplíny Význam športu pre rozvoj osobnosti Nové smerovania v športe Čestnosť športového zápolenia	Tennis s, Gymnastik e, Spiel s, Sport r, Volleyball r, Schwimmen s, Judo s, Segeln s, Hockey s, Boxen s, Reiten s, Rudern s, Radfahren r, Fußball r, Tischtennis s, Handball r, Hobby s, Kanufahren r, Basketball r, Segen s, rennen, spielen, Eishockey, Fußball, Tennis usw. spielen, Sport machen, turnen, laufen, spielen, gewinnen, schaffen, verlieren
12 Obchod a služby Nákupné zariadenia Pošta a telekomunikácie Nakupovanie a platby Hotelové a reštauračné služby Centrá krásy a zdravia Kultúra nakupovania a služieb	Adresse e, E-Mailadresse e, Bank e, Brief r, Cent r, E-Mail e Mail e/s, Euro r, Geld s, Hilfe e, Karte, Postkarte e, Kilo(gramm) s, Liter r(s), Briefmarke e, Handynummer e, Paket s, Polizei e, Post e, Supermarkt r, Telefon s, Verkäufer r,/-in e, hoch, kaputt, teuer, voll (tanken), finden, geben, helfen, hören, kosten, nichts kosten, rufen, schicken, suchen, telefonieren, verstehen, zahlen
13 Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest	Stadt e, Kirche e, Rathaus s, Brücke e, Dom, r, Schule e, Park r, Bahnhof r, Zoo r, Platz r, Bahnhof r, Krankenhaus s, Bank e, Burg e, Postamt s, Bäckerei e, Metzgerei e, Markt r, Berg r, Land s, Meer s, Natur e, Park r, See r, See e , Wald r, Slowakei e, Ungarn s, Österreich s, Polen,
14 Kultúra a umenie Druhy umenia Kultúra a jej formy Spoločnosť – kultúra – umenie Kultúra a jej vplyv na	Kino s, Musik e, Theater s, ins Kino gehen, Musik hören, ins Theater gehen

©Štátny pedagogický úst

človeka Umenie a rozvoj osobnosti Kultúrny život	
15 Človek a spoločnosť; komunikácia Jazyk ako dorozumievací prostriedok Formy komunikácie Kultúra komunikácie	Adverb r, Adjektiv s, Seite e, Sprache e, Text r, Nomen s, Verb s, Wort s, gut, langsam, laut, leicht, leise, richtig, schlecht, schnell, schwer, bedeuten, lernen, fragen, heißen, hören, zuhören, können, korrigieren, lesen, sagen, schreiben, sprechen, verstehen, wiederholen
16 Mládež a jej svet Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy Predstavy mládeže o svete Konflikty predstáv a reality	Computer r, Disco e, Fernseher r, Freundschaft e, Internet s, sich treffen, etwas unternehmen, miteinander sprechen, sich unterhalten
17 Profesia a pracovný život Výber profesie Zamestnania Pracovné pomery a kariéra Platové ohodnotenie Nezamestnanosť	Arzt r, Ärztin e, Beruf r, Lehrer r, Lehrerin e, Maurer r, Verkäufer r, Verkäuferin e, Bäcker r, Bauarbeiter r, Gärtner r, Gärtnerin e, Koch r, Köchin e, Mechaniker r, Maler r, schlecht, schwer, arbeiten, finden, machen, schicken, suchen, verkaufen, helfen, nehmen, sprechen, treffen, einladen, ausladen, wollen
20 Slovensko Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície	meine Heimat, Slowakei e, Slowake r/-in e, slowakisch, Nikolaus r, Fest s, Weihnachten s, zeigen, erzählen, erfahren, kennen, können, abfahren, anrufen, aufgeben, fahren mit
21 Krajina, ktorej jazyk sa učím Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím	BRD e, Deutschland s, deutsch, Deutscher r, Deutsche e, Österreich s, Österreicher r, Österreicherin e, Schweiz e, schweizerisch, Schweizer r, Schweizerin e, besuchen, ansehen, erfahren, erzählen, mitfahren

©Štátny pedagogický úst

Literatúra

BEACCO, J.-C. *Les Dimensions culturelles des enseignements de langue.* Paris: Hachette éducation, 2000.

BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R. *LEVEL B2 pour le français (utilisateur / apprenant indépendant) – Un Référentiel*. Paris: Didier, 2004.

BEACCO, J.-C., DE FERRARI, M., LHOTE, G. *LEVEL A1.1 pour le français (Publics adultes peu francophones, scolarisés, peu ou non scolarisés) – Référentiel et certification (dilf) pour les premiers acquis en français*. Paris: Didier, 2005.

BELZ, H., SIEGRIST, M. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení v praxi*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-479-6.

BÉRARD, É. *Grammaire du français comprendre, réfléchir, communiquer (LEVELx A1/A2 du Cadre européen)*. Paris: Didier, 2005.

BUTAŠOVÁ, A. a kol.: *Jazyková politika v Slovenskej republike 2004. Jej východiská a smerovanie*, ŠPÚ 2006, ISBN 80-89225-04-07, (vsunuté kapitoly v publikácii: 1.1, s. 12 – 35), publikovanie čiastkových výstupov v rámci projektu ESF *Prehĺbenie efektívnosti vyučovania cudzích jazykov v súvislosti so vstupom Slovenska do EÚ*

BUTAŠOVÁ, A. a kol.: *Jazyková politika v Slovenskej republike 2004. Jej východiská a smerovanie*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2006. ISBN 80-89225-04-07.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Kontinuita vo vzdelávaní v cudzích jazykoch pri prechode zo základnej na strednú školu, *Pedagogická revue*, 57, 2005, 2, s. 139-161.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Úroveň niektorých cudzojazyčných kompetencií žiakov 9. ročníka základných škôl, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 2, s. 156-176.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Zloženie vyučujúcich a klíma vyučovania cudzích jazykov, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 3, s. 292-311.

Európsky Referenčný Rámec. Európske spoločenstvá, 2007. [cit. 2012.11.05] Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_sk.pdf.

Slovensko-anglicko-francúzsko-nemecký slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky. Vydanie 2. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. ISBN 978-80-89225-71-2.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2006. ISBN 80-58756-93-5, revidované vydanie 2013.

©Štátny pedagogický úst

Pedagogická dokumentácia z nemeckého jazyka. Úroveň A1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav 2009. ISBN 978-80-89225-69-9.

©Štátny pedagogický úst

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: NEJ 7.roč.

Pozdravy	4 hodiny
Predstaviť sa	6 hodín
Rodina	12 hodín
Hudba a iné aktivity	8 hodín
Ľudia a cestovanie	5 hodín
Škola	7 hodín
Výživa a zdravie	8 hodín
Kultúra doma a v zahraničí	7 hodín
Móda a odievanie	12 hodín
Veda a technika	9 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: NEJ 8.roč.

Moja rodina	12 hodín
Bývanie	11 hodín
Voľný čas	8 hodín
Cestovanie	17 hodín
Odievanie a móda	10 hodín
Počasie a ročné obdobia	9 hodín

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Ruský jazyk – Druhý cudzí jazyk**
Časový rozsah výučby:	**1hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**šiesty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2– Nižšie stredné vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**štyri roky**

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočnosti, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Osvojením si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov.

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.

Ciele vyučovacieho predmetu

Vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;

- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní;

Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať"

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

• riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,

• vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,

• lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

• kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie s využívaním interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu,

• prijímanie informovaných rozhodnutí a schopnosť zmeny pozícií zoči voči presvedčivým a pádnym argumentom,

• tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,

• prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov . Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí ruským jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

• jazykové kompetencie

• sociolingválne kompetencie,

• pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

• používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,

• používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,

• používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,

• ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,

• odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,

• vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

• nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

• spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,

• zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov

METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy práce

- vysvetľovanie (gramatické javy , osvojovanie si ruských písmen)

- situačný rozhovor - dialóg
- dramatizácia textu
- didaktická jazyková hra
- reprodukcia textu
- produkcia textu
- tvorba projektov
- čítanie a posluch s porozumením

Formy práce

- skupinová práca
- samostatná práca
- frontálne vyučovanie
- práca vo dvojiciach

Prehľad tematických celkov

Ja a moje bezprostredné okolie – 7 hodín

Ruská azbuka -12 hodín

Predstavujeme sa – 4 hodiny

Základy ruskej gramatiky- 10 hodín

OBSAH VZDELÁVANIA

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ja a moje bezprostredné okolie **Ruská azbuka** **Tlačená azbuka** **Písaná azbuka** **Predstavujeme sa**	**Moja osoba a moja rodina** Meno, vek, adresa, osobné údaje, pozdravy **Moje hobby a hobby členov mojej rodiny** Záľuby a záujmy, využitie voľného času **Ruská písaná a tlačená abeceda** Ako čítame a píšeme po rusky? Priateľstvo, vzťahy... Priatelia v škole, listoví priatelia, dopisovanie si	Vedieť nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou Dokázať plynule prečítať jednoduchý ruský text a prepísať ruský text azbukou Dokázať predstaviť seba aj iných, dokázať klásť otázky o osobných údajoch, odpovedať na ne, napr. kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, o veciach, ktoré vlastní Vedieť predstaviť svoju rodinu Predstaviť svojich kamarátov, opísať ich výzor , vlastnosti... Vedieť zostaviť list priateľovi Ovládať výslovnosť repertoáru naučených slov a slovných spojení
	Moji učitelia	Vedieť vymenovať svoje vyučovacie predmety v

Základy ruskej gramatiky	Vlastnosti učiteľov Časovanie slovies- **Gr.** Opisujeme učiteľov. Číslovky – **Gr.** Prídavné mená – **Gr.** **Ako vyzerá moja trieda?** Predmety v triede .Opisujeme triedu Zápor v ruštine- **Gr.** **Školské pomôcky**	škole Osvojiť si spôsob tvorenia radových číslovíek Ovládať názvy dní Opísať svoju triedu Pomenovať učebné pomôcky a vysvetliť, na čo slúžia

Uplatnenie prierezových tém

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

- Uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke
- Spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti

Environmentálna výchova

- Vedieť si vážiť prírodu
- Uvedomiť si význam a dôležitosť ochrany prírody

Multikultúrna výchova

Spoznať kultúru, literatúru, hudbu, tance, výtvarné umenie rusky hovoriacich krajín

- Poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín
- Viesť žiakov k vzájomnému medzinárodnému porozumeniu a tolerancii

Mediálna výchova

- Vedieť sa zorientovať v množstve informácií a naučiť sa s nimi pracovať a efektívne ich používať

- Naučiť sa rozpoznať pravé hodnoty

Osobnostný a sociálny rozvoj

- Poznať svoje práva a naučiť sa rešpektovať práva druhého
- Naučiť sa zodpovednosti za svoje správanie

Ochrana života a zdravia

- Naučiť sa vážiť si a chrániť svoje zdravie a zdravie svojich blízkych

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- Vedieť samostatne, vo dvojici , v skupine vytvoriť projekt
- Naučiť sa spolupracovať v skupine
- Vedieť vyjadriť, prezentovať svoj názor, argumentovať
- Akceptovať názor druhého
- Naučiť sa prezentovať svoju prácu pred triedou
- Vedieť obhájiť svoj názor a myšlienky

Finančná gramotnosť

- Využiť pri témach rodina, domov, obchod, doprava

Učebné zdroje

- Učebnica „Ruský jazyk pre 5.ročník“ Elena Kováčiková a kol.
- Pracovný zošit „Hravá ruština pre 5.ročník“
- Prekladový slovensko - ruský a rusko - slovenský slovník
- Internetové stránky ruského jazyka

Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011m z 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie žiakov sa vykonáva klasifikáciou.

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Ruský jazyk – Druhý cudzí jazyk**
Časový rozsah výučby:	**2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne** **2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne** **2hodiny týždenne, 66 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie stredné vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**štyri roky**

RUSKÝ JAZYK

ÚVOD

Vzdelávací štandard z ruského jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A1.

Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. V aktuálnej verzii sa používa namiesto pojmu *sociolingvistická kompetencia* pojem sociolingválna kompetencia, *komunikačné zručnosti* sa uvádzajú ako komunikačné jazykové činnosti a stratégie, *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

© Štátny pedagogický ústav

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu ruský jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,

© Štátny pedagogický ústav

- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie s využívaním interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- prijímanie informovaných rozhodnutí a schopnosť zmeny pozícií zoči voči presvedčivým a pádnym argumentom,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

© Štátny pedagogický ústav

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí ruským jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

© Štátny pedagogický ústav

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na

© Štátny pedagogický ústav

artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

4 Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.
Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,

© Štátny pedagogický ústav

- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

© Štátny pedagogický ústav

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci nižšieho stredného vzdelávania sa v cudzom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A1. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. **Jazyková dimenzia** dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzná dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

© Štátny pedagogický ústav

Časti **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** v obsahovom štandarde sú iba **odporúčané** a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** sú pre učiteľa východiskom a poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

Prehľad kompetencií a funkcií stanovených všeobecne pre úrovne A1 až B2

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať sa a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, skľúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvahu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť

© Štátny pedagogický ústav

9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnúť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc Navrhnúť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor

© Štátny pedagogický ústav

	Ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie / Argumentovať	Navrhnúť novú tému / bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme / k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/výklad/ argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad výskytu kompetencií na jednotlivých úrovniach SERR pre jazyky

Kompetencie	Úroveň A1	Úroveň A2	Úroveň B1	Úroveň B2
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou				
2. Vypočuť si a podať informácie				
3. Vybrať si z ponúkaných možností				
4. Vyjadriť názor				
5. Vyjadriť vôľu				
6. Vyjadriť schopnosť				
7. Vyjadriť pocity				
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne				
9. Predstaviť záľuby a vkus				
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii				
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam				
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností				
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť				
14. Dať ponuku a reagovať na ňu				
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti				
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti				
17. Reagovať pri prvom stretnutí				
18. Korešpondovať				
19. Telefonovať				
20. Komunikovať				
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu				
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu				
23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať				
24. Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené				
25. Porozprávať príbeh				

© Štátny pedagogický ústav

5 Obsahový štandard

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený úrovňovo, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Časti Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia v obsahovom štandarde sú nepovinné a dotvárajú kontext na rozvíjanie kompetencií a využívanie funkcií jazyka.

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 1: «НАЧАТЬ РАЗГОВОР, ИСХОДЯ ИЗ КОНКРЕТНОЙ СИТУАЦИИ» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č.1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Начать разговор, исходя из конкретной ситуации *Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou*	Обратить на себя внимание *Upútať pozornosť*	Скажите, пожалуйста, Извините, Простите Разрешите ... Вы не скажете, Познакомься, пожалуйста, Познакомьтесь	Rozkazovací spôsob slovies	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - neverbálna komunikácia s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: úryvky a dramatizácie rozprávok, riekanky, pesničky, básničky, komiksy a pod.	Pravidlá slušnosti v komunikácii. Interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru a neverbálnej komunikácii.
	Приветствовать *Pozdraviť*	Доброе утро! Добрый день! Добрый вечер! Здравствуй (-те)! Привет!	Spojenie prídavných mien s podstatnými menami.		
	Ответить на приветствие *Odpovedať na pozdrav*	Здравствуй (-те). Добрый день. Доброе утро. Добрый вечер. Привет.	Spojenie prídavných mien s podstatnými menami.		
	Поблагодарить и выразить свою признательность *Poďakovať sa a vyjadriť svoje uznanie*	Спасибо. Спасибо за ... Большое спасибо. Я благодарю за ... Мы благодарим за ...	Citoslovce vo význame prísudku. Časovanie slovies v prítomnom čase Krátke tvary prídavných mien		
	Попрощаться *Rozlúčiť sa*	До свидания. Пока. Спокойной ночи! Счастливого пути!	Spojenie prídavných mien s podstatnými menami.		

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 2: «ВЫСЛУШАТЬ И ИНФОРМИРОВАТЬ»
УРОВЕНЬ А1
Kompetencia č. 2: „Vypočuť si a podať informácie“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Выслушать и информировать *Vypočuť si a podať informácie*	Получить информацию *Informovať sa*	Как Тебя зовут? Откуда Ты? Скажите, пожалуйста, это..? Как поживаешь? Что у Тебя (у Вас) нового? Разрешите узнать Ваше имя и отчество? Вы можете мне дать Ваш адрес? Когда это было? Не могли бы Вы мне сказать ...	Intonácia opytovacích viet s opytovacím zámenom aj bez neho.	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, plagáty, krátke telegramy, jednoduché telefonické rozhovory, pohľadnice, blahoželania, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Služby: pošta, miestne úrady, polícia, atď.
	Подтвердить (настаивать на чём-либо) *Potvrdiť* a *trvať na niečom*	Да, это так. Это Красная площадь. Да, конечно. Хорошо. Очень хорошо. Я уверен, что ... Я настаиваю на…			
	Включить информацию *Začleniť informáciu*				
	Ответить на просьбу *Odpovedať na prosbu, žiadosť*	Пожалуйста. С удовольствием.			

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 3: «ВЫБРАТЬ ИЗ ПРЕДЛАГАЕМЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č. 3: „Vybrať si z ponúkaných možností“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Выбрать из предлагаемых возможностей *Vybrať si z ponúkaných možností*	Определить *Identifikovať*	Пример: Это город Братислава.	Skloňovanie podstatných mien. Štruktúra oznamovacej vety.	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklama a pod.	Základné pravidlá a interkultúrne rozdiely pri nákupoch.
	Описать *Opísať*	Пример: Город Братислава – столица Словакии. Он лежит на берегу Дуная.			
	Подтвердить. Выразить несогласие. Исправить. *Potvrdiť/Odmietnuť* *Opraviť*	Да, это так. Нет, это не так, а .			

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 4 : «ВЫСКАЗАТЬ СВОЁ МНЕНИЕ»
УРОВЕНЬ А1
Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Высказать своё мнение *Vyjadriť názor*	Высказать своё мнение *Vyjadriť názor*	Я думаю, что ... Я хочу сказать, что ... Мне кажется, что ...	Prítomný čas slovies. I.a II. časovanie slovies. Časovanie modálnych slovies v prítomnom čase.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozprávanie, pozvánky, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní prekvapenia a svojho názoru v neformálnom, styku.
	Выразить своё согласие *Vyjadriť súhlas*	Да, это так. Да, конечно. Я согласен (согласна). Ты прав (-а).			
	Выразить своё несогласие *Vyjadriť nesúhlas*	Нет, это не так. Я не согласен (не согласна). Нет, я (мы) против. Я должен (должна) сказать ...			
	Выразить убеждение *Vyjadriť presvedčenie*	Я знаю. Я верю, что ... Я убеждён,что			
	Выразить упрямство, сопротивление *Vyjadriť vzdor*	Нет. Я не буду ... Я не хочу ... Я не могу ...			
	Протестовать *Protestovať*	Это неправда! Это несправедливо! Это нечестно!			
	Выразить степень уверенности *Vyjadriť stupeň istoty*	Я знаю точно. Это верно. Я уверен.			

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 5: «ВЫРАЗИТЬ СВОЁ ЖЕЛАНИЕ»
УРОВЕНЬ А1
Kompetencia č. 5: „Vyjadriť vôľu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Выразить своё желание *Vyjadriť vôľu*	Выразить свои желания /мечты *Vyjadriť želania*	Я хочу ... Я мечтаю ... Я мечтаю о ...	Slovné spojenie быть, стать кем?+inštru-mentál	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: ilustrované opisy, pozvánky, pohľadnice, jednoduché telefonické rozhovory a pod.	Základné spoločenské normy pri vyjadrení želaní a túžob, napr. eliminácia direktívneho tónu, ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.
	Выразить свои планы (ближайшие и будущие) *Vyjadriť plány*	На следующей неделе я ... Мы будем ...	Budúci čas slovies. Slovné spojenia: на этой, будущей (следующей), прошлой неделе; в этом, в будущем в (следующем), прошлом году.		

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 6: «ВЫРАЗИТЬ СВОИ СПОСОБНОСТИ И УМЕНИЯ»
УРОВЕНЬ А1
Kompetencia č. 6: „Vyjadriť schopnosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Выразить свои способности и умения *Vyjadriť schopnosť*	Показать свои знания *Vyjadriť vedomosti*	Я знаю ... Я узнал, что ...	Časovanie slovesa знать, уметь, мочь a ich správne používanie pri komunikácii.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché telefonické rozhovory, pozvánky, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Záujmy a záľuby mládeže (šport, hudba a pod.) v cieľovej krajine.
	Высказать своё незнание *Vyjadriť neznalosť*	Я не знаю, как (что, где, кто, когда ...)			
	Высказать своё умение что-либо делать *Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť*	Я умею (могу) + инфинитив			

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 7 : «ВОСПРИНИМАТЬ И ПРОЯВЛЯТЬ СВОИ ЧУВСТВА»
УРОВЕНЬ А1
Kompetencia č. 7: „Vyjadriť pocity“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Восприни-мать и проявлять свои чувства *Vyjadriť pocity*	Проявить свою радость, удовлетворение *Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie*	Какой хороший день! Ах, как хорошо! Как здорово! Как красиво! Прекрасно!	Časovanie slovesa *бояться* a správne používanie slovesa *болеть* v rôznych významoch: a) болеть (чем?) гриппом *b) У меня* болит глаз, (болят глаза). *c)* Мы болеем за «Слован» Братислава.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke oznámenia, jednoduché telefonické rozhovory, krátke blahoželania, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť, nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny.
	Выразить печаль, удручённость *Vyjadriť smútok, skľúčenosť*	Жалко, что ... Мне неприятно. Мне грустно.			
	Проявить симпатии *Vyjadriť súcit*	Ты мне нравишься. Давай дружить!			
	Выразить физическую боль *Vyjadriť fyzickú bolesť*	Мне больно. У меня болит (-ят) ...			
	Успокоить, подбодрить, помочь набраться смелости *Utešiť, podporiť, dodať odvahu*	Всё нормально. Не беспокойся! Всё будет в порядке. Не бойся! Не бойтесь! Всё хорошо.			

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 8: «ВЫРАЗИТЬ ОЖИДАНИЯ И РЕАГИРОВАТЬ НА НИХ»
УРОВЕНЬ А1
Kompetencia č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Выразить ожидания и реагировать на них *Vyjadriť očakávania a reagovať na ne*	Выразить надежду *Vyjadriť nádej*	У тебя будет всё хорошо. У тебя всё получится.	Krátky tvar prídavných mien	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pozvánky, jednoduché telefonické rozhovory, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Medziľudské vzťahy a vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, spokojnosti, nespokojnosti.
	Выразить разочарование *Vyjadriť sklamanie*	А я тебе (вам) верил! Мы тебе (вам) верили!			
	Выразить страх, беспокойство *Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť*	Я боюсь, что ... Мне страшно!			
	Заверить в чём либо *Ubezpečiť*	Не бойся! Не бойтесь! Всё будет хорошо.			
	Выразить облегчение *Vyjadriť úľavu*	Ух! Наконец-то! Как хорошо, что всё прошло (закончилось).			
	Выразить удовлетворение *Vyjadriť spokojnosť*	Я рад (-а) ... Я доволен (довольна). Мне нравится.			
	Выразить неудовольствие, пожаловаться	Я недоволен (недовольна). Мне (нам) не нравится.			

© Štátny pedagogický ústav

	Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať sa				
	Узнать, кто доволен (не- доволен) кем-либо, чём-либо *Zistiť spokojnosť/ nespokojnosť*	Ты (не)доволен ...? Тебе (не) нравится ...?			

СПОСОБНОСТЬ 9: «ПРЕДСТАВИТЬ СВОИ УВЛЕЧЕНИЯ И СВОЙ ВКУС» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č. 9: „Predstaviť záľuby a svoj vkus“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Представить свои увлечения и свой вкус *Predstaviť záľuby a vkus*	Выразить, что мне нравится *Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam*	Мне нравится ... Я люблю …	Slovné spojenie: prítomný čas slovies + infinitív Záporná častica *не* so slovesami Používanie 3. stupňa príslovieк	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg. Typy textov: jednoduché osobné listy, reklamné materiály, brožúry a prospekty, plagáty.	Voľnočasové aktivity, rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajiny cieľového jazyka.
	Выразить своё отрицательное отношение к кому-либо/чему либо *Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád*	Я не люблю ... Мне не нравится ...			
	Выбрать из предлагаемого то, что нравится больше всего *Vyjadriť, čo uprednostňujem*	Больше всего я люблю ... Больше всего мне нравится ...			

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 11: «ОПРЕДЕЛИТЬ, СООБЩИТЬ И ПРИНЯТЬ ПРАВИЛА ИЛИ ОБЯЗАННОСТИ» УРОВЕНЬ A1

Kompetencia č. 11: „Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam“ Úroveň 1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Определить, сообщить и принять правила или обязанности *Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam*	Выразить приказ *Vyjadriť príkaz/zákaz*	Открой (-те) окно! Слушай (-те)! Повесь (-те)!	Používanie výrazov можно, нельзя. Budúci čas slovies	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: plagáty, recepty, odkazy, verejné značenia a nápisy.	Rozdielnosti v spôsobe vyjadrenia a prijatia základných pravidiel a povinností medzi Slovenskom a cieľovou krajinou. Rozdielnosti vo vyjadrení nesúhlasu, odmietnutia, sľubov a zákazov.
	Выразить моральную или социальную норму *Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu*	Поздоровайся! Поздоровайтесь! Уступи (-те) место старшим!			
	Получить разрешение *Získať povolenie, súhlas*	Можно открыть окно?			
	Дать разрешение, разрешить что-либо *Dať súhlas, potvrdiť niečo*	Пожалуйста. Да, можно. Вы можете смотреть телевизор.			
	Отказать *Odmietnuť*	Нет, нельзя.			
	Запретить	Не делай это!			

© Štátny pedagogický ústav

	Zakázať				
	Воспротивиться запрету *Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybniť zákaz*	Почему нельзя? Им можно, а нам нельзя?!			
	Угрожать *Vyhrážať sa*	Ну, подожди! Ты у меня получишь!			
	Обещать *Sľúbiť*	Извини, я больше не буду. Я буду слушаться. Я обещаю выполнить...			

СПОСОБНОСТЬ 12: «РЕАГИРОВАТЬ НА НЕСОБЛЮДЕНИЕ ПРАВИЛ ИЛИ ОБЯЗАННОСТЕЙ» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č. 12: „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinnosti“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Реагировать на несоблюдение правил или обязанностей *Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinnosti*	Обвинить. Признать свою вину *Obviniť (sa), priznať (sa)*	Это твоя вина. Я виноват.	Rozkazovací spôsob slovies Záporná častica *не* so slovesami	Komunikačný kontext sa realizuje - stručný dialóg - monológ s použitím základných fráz a základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, osobné listy, krátke formálne listy.	Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosti, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku. Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským jazykom a cieľovým jazykom.
	Извиниться *Ospravedlniť (sa)*	Извини (-те)! Прости (-те)!			
	Отрицать обвинение *Odmietnuť/Poprieť obvinenie*	Я не виноват! Я это не сделал.			
	Упрекать *Vyčítať/Kritizovať*	Как тебе не стыдно!			

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 13: «РЕАГИРОВАТЬ НА ЧТО-ЛИБО (СЛУЧАЙ ИЛИ СОБЫТИЕ)» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č. 13: „Reagovať na príbeh alebo udalosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Реагировать на что-либо (случай или событие) *Reagovať na príbeh alebo udalosť*	Выразить интерес к чему-либо *Vyjadriť záujem o niečo*	Я тоже хочу стать космонавтом. Я тоже пойду с вами в кино.	Záporná častica *не* so slovesami	Komunikačný kontext sa realizuje: -jednoduchý dialóg, - jednoduché rozprávanie s uplatnením hovorového štýlu Typy textov: jednoduché osobné listy, úryvky z rozprávok,	Rozdielne formy reagovania v emocionálne zafarbených situáciách na Slovensku a v cieľovej krajine.
	Выразить интерес к рассказу кого-либо *Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva*	Это очень интересно. Это меня особенно интересует			
	Выразить удивление *Vyjadriť prekvapenie*	Не может быть!			
	Выразить, что это меня не удивило *Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo*	Ничего нового. Ты нас не удивил.			

© Štátny pedagogický ústav

	Проявить незаинтересованность *Vyjadriť nezáujem*	Меня это не интересует.		poznámky a odkazy, príbehy.	

СПОСОБНОСТЬ 14: «ПРЕДЛОЖИТЬ И РЕАГИРОВАТЬ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕ» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č. 14: „Dať ponuku a reagovať na ňu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Предложить и реагировать на предложение *Dať ponuku a reagovať na ňu*	Выразить просьбу *Žiadať od niekoho niečo*	Дай мне, пожалуйста, ... Покажи ...	Rozkazovacie a zvolacie vety Skloňovanie podstatných mien	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované	Zdvorilo ponúknuť pomoc, prijať ju alebo odmietnuť.
	Ответить на просьбу *Odpoveď na žiadosť*	Пожалуйста. Конечно.			
	Предложить сделать что-либо *Navrhnúť niekomu, aby niečo urobil*	Ты придёшь ко мне сегодня? Спроси у дедушки.			
	Предложить сделать что-либо сообща	Давай посмотрим телевизор! Давайте играть в футбол!			

© Štátny pedagogický ústav

	Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili			rozprávky.	
	Предложить помощь (сделать что-нибудь вместо кого-либо другого) *Ponúknuť pomoc*	Я вам помогу.			
	Предложить что-либо одолжить/подарить *Navrhnúť, že niečo požičiam, darujem*	Возьми. Бери. Дарю.			
	Ответить на предложение кого-либо. *Odpovedať na návrh*	Спасибо. С удовольствием.			

СПОСОБНОСТЬ 15: «РЕАГИРОВАТЬ НА ТО, ЧТО ПРОИЗОЙДЕТ В БУДУЩЕМ» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č. 15: „Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Реагировать на то, что произойдет в будущем *Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti*	Предупредить кого-либо о чём-либо *Varovať pred niekým/niečím*	Осторожно! Внимание! Двери закрываются! (v metre)	Genitív podstatných mien pri vyjadrení želania	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované	Paralely v spôsobe trávenia voľného času detí v Európe.
	Посоветовать *Poradiť*	Купи ... это очень красиво. Подумай об этом предложении			
	Придать смелости/ поддержать *Povzbudiť*	Быстрее! Смелее! Ты победишь!			

© Štátny pedagogický ústav

	Выразить желание *Vyjadriť želanie*	Я хочу ... У меня к тебе просьба.... Желаю успеха в учебе и личной жизни		opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, krátke a jednoduché novinové správy.	

СПОСОБНОСТЬ 17: «РЕАГИРОВАТЬ ПРИ ПЕРВОЙ ВСТРЕЧЕ»
УРОВЕНЬ А1
Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Реагировать при первой встрече *Reagovať pri prvom stretnutí*	Представить кого-нибудь *Predstaviť niekoho*	Папа, познакомься, это ...	Rozkazovací spôsob slovies	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu.	Spoločenské normy a zdvorilostné frázy pri zoznámení, napr. Angličania si pri stretnutí podávajú ruky, Francúzi si
	Представиться *Predstaviť sa*	Разреши (-те) представиться. Меня зовут ...			
	Реагировать на чьё-то представление	Очень приятно. Рад (рада) с тобой (с вами) познакомиться.			

© Štátny pedagogický ústav

	Reagovať na predstavenie niekoho			Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	vymenia bozk na líce, Poliaci bozkávajú ruky dámam, ak sa Rusi pozdravia bozkom na líce, tak je to trikrát, atď.
	Приветствовать *Privítať*	С приездом! Добро пожаловать!			
	Произнести тост *Predniesť prípitok*	За здоровье!			

СПОСОБНОСТЬ 19: «ЗВОНИТЬ ПО ТЕЛЕФОНУ»
УРОВЕНЬ А1
Kompetencia č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia

© Štátny pedagogický ústav

Звонить по телефону *Telefonovať*	Начать, поддержать и закончить телефонный разговор *Začať, udržiavať, ukončiť telefonický rozhovor*	Алло! Да. Позовите, пожалуйста, ... Я могу говорить с ...? До свидания. До встречи.	Skloňovanie podstatných a prídavných mien, osobných a ukazovacích zámien, časovanie slovies.	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg. Typy textov: telefónny zoznam, brožúry, prospekty.	Základné pravidlá pri používaní tiesňových liniek (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc a pod.).

СПОСОБНОСТЬ 20: «ОБМЕНИВАТЬСЯ МНЕНИЯМИ, РАЗГОВАРИВАТЬ С КЕМ-ЛИБО» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č. 20: „Komunikovať“ Úroveň A1

© Štátny pedagogický ústav

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Обменивать-ся мнениями, разговари-вать с кем-либо *Komunikovať*	Завести разговор *Začať rozhovor*	Знаете, что ...	Skloňovanie podstatných a prídavných mien, osobných a ukazovacích zámien, časovanie slovies.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozhovory, úryvky, jazykovo vhodných umeleckých diel, jednoduché listy, e-maily, sms.	Základné pravidla slušnosti pri rozhovoroch s prihliadnutím na špecifiká komunikačného kontextu a komunikačných partnerov Vzťahy medzi rodičmi a deťmi, mužmi a ženami, staršími a mladšími Spôsob vyjadrovania a správania svedčí o správnej výchove v rodine a v škole.
	Взять инициативу *Ujať sa slova v rozhovore*	Можно, я скажу...			
	Попросить слова *Vypýtať si slovo*	Можно мне сказать?			
	Вернуться к рассказанному, когда меня прекратили в разговоре Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili	Я хотел ещё добавить, что...			
	Запретить кому-либо в разговоре Zabrániť niekomu v rozhovore	Перестань! Не говори, это невозможно слушать...			

СПОСОБНОСТЬ 24: «УБЕДИТЬСЯ, ЧТО МОИ СЛОВА, ТО, О ЧЁМ Я ГОВОРИЛ, МОИ АРГУМЕНТЫ БЫЛИ ПОНЯТЫ»
УРОВЕНЬ А1

© Štátny pedagogický ústav

Kompetencia č. 24: „Uistiť sa, že slová/ výklad/argument boli pochopené“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Убедиться, что мои слова, то, о чём я говорил, мои аргументы были поняты *Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené*	Убедиться в том, что слушатели меня поняли *Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia*	Вам понятно, что я сказал? Вам всё понятно?	Intonácia opytovacej vety bez opytovacieho zámena	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke príbehy, krátke rozhovory, ilustrované príbehy.	Snaha o nadviazanie rozhovoru s cudzincom, ktorého jazyk ovládame len čiastočne. Zdvorilo požiadať o zopakovanie alebo pomalšie rozprávanie. Ak chce niekto ovládať cudzí jazyk, musí odbúrať strach a začať rozhovor s cudzincom.
	Убедиться в том, что я правильно понял высказанное *Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané*	Вы всё правильно и точно поняли?			
	Убедиться в правильности понимания проблемного слова, фразы *Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní slova/slovné spojenia*	Скажите, пожалуйста, как это правильно сказать по-русски? Скажите, пожалуйста, как это будет по-русски?			
	Заменить трудное, непонятное слово *Nahradiť neznáme nepochopené slovo*	Попробуйте заменить это, непонятное мне слово, другим			
	Искать слово, предложение *Hľadať slovo/slovné spojenie*	Я не могу вспомнить, как это называется /как это сказать по-русски.			

© Štátny pedagogický ústav

	Исправить высказанное, Вернуться к разговору *Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru*	Давайте, вернемся еще раз к началу нашего разговора			

Odporúčané kompetencie

СПОСОБНОСТЬ 10: «РЕАГИРОВАТЬ В ОБОСТРЁННОЙ СИТУАЦИИ» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č. 10: „Reagovať vo vyhrotenej situácii“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Реагировать в обострённой ситуации *Reagovať vo vyhrotenej situácii*	Выразить свой гнев, плохое настроение *Vyjadriť hnev, svoju náladu*	Замолчи (-те)! Я не хочу тебя (вас) слушать! Оставь (-те) меня в покое!	Rozkazovací spôsob slovies
	Реагировать на гнев, на плохое настроение кого-либо *Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného*	Не кричи (-те)! Успокойся (-тесь)!	
	Реагировать на обиду *Reakcia na urážku*	Не позволяйте себе этого! Не смейте так говорить!	
	Ругать *Nadávať*	Дурак! Дураки! Тупец! Тупцы! Тупица! Тупицы!	

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 16: «РЕАГИРОВАТЬ НА ТО, ЧТО ПРОИЗОШЛО» УРОВЕНЬ А1

Kompetencia č. 16: „Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti” Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Реагировать на то, что произошло *Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti*	Вспомнить что-либо / кого-либо *Spomenúť si na niečo/niekoho*	Это был, (-а, -о, -и) ...	Minulý čas slovies
	Высказать, что я что-то / кого-то забыл *Vyjadriť, že som na niekoho/niečo zabudol*	Я забыл, ... Не помню ...	
	Напомнить *Pripomenúť*	Не забывай, что.... Помнишь ...?	
	Соболезновать *Kondolovať*	Мои соболезнования. Примите мои соболезнования.	
	Поздравлять *Blahoželať*	Дорогая мама! Поздравляю тебя с Днём Рождения!	

© Štátny pedagogický ústav

СПОСОБНОСТЬ 18: «ПЕРЕПИСЫВАТЬСЯ»
УРОВЕНЬ А1
Kompetencia č. 18: „Korešpondovať" Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Переписываться *Korešpondovať*	Начать писать письмо *Začať list*	Здравствуй (-те)! Дорогой (-ая) ... Глубокоуважаемый Александр Петрович!	Skloňovanie podstatných a prídavných mien, osobných a ukazovacích zámien, časovanie slovies.
	Закончить письмо *Ukončiť list*	До свидания. С искренним приветом... С уважением...	
	Переписываться *Korešpondovať*	Наша переписка с русскими друзьями началась...	

© Štátny pedagogický ústav

6 Tematické okruhy a slovná zásoba

Slovná zásoba patrí k základným prvkom tvorby zmysluplného jazykového prejavu, preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína, najmä pri menej špecifickej, všeobecnej lexike.

Predložený dokument uvádza základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Naplnenie tematických okruhov konkrétnou slovnou zásobou, prípadne formulácia podtém, je špecifické pre každý jazyk. Nižšia úroveň vždy tvorí základ pre navŕšenie lexiky na vyššej úrovni (až po úroveň B2).

Uvedené tematické okruhy a vybraná slovná zásoba sú odporúčané, nie povinné.

Tematické okruhy

Rodina a spoločnosť
Osobné údaje
Rodina - vzťahy v rodine
Národnosť/štátna príslušnosť
Tlačivá/dokumenty
Vzťahy medzi ľuďmi
Náboženstvo

Náš domov
Môj dom/byt
Zariadenie bytu
Domov a jeho okolie
Bývanie v meste a na dedine
Spoločnosť a životné prostredie
Spoločnosť a jej životný štýl

Ľudské telo,
starostlivosť o zdravie
Ľudské telo
Fyzické charakteristiky
Charakterové vlastnosti človeka
Choroby a nehody
Hygiena a starostlivosť o telo
Zdravý spôsob života
Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Človek na cestách
Dopravné prostriedky
Osobná doprava
Príprava na cestu a cestovanie
Turistika a cestovný ruch
Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca
Škola a jej zariadenie
Učebné predmety
Pracovné činnosti a profesie
Školský systém
Celoživotné vzdelávanie
Pracovné podmienky

Človek a príroda
Zvieratá/fauna
Počasie
Rastliny/flóra
Klíma
Človek a jeho životné prostredie

© Štátny pedagogický ústav

Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby
Záľuby
Literatúra, divadlo a film
Rozhlas, televízia a internet
Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie
Mäso a mäsové výrobky
Zelenina a ovocie
Nápoje
Mliečne výrobky
Cestoviny a múčne výrobky
Stravovacie návyky
Stravovacie zariadenia
Príprava jedál
Kultúra stolovania
Zdravá výživa
Slovenská a ruská kuchyňa v dialógu kultúr

Uprostred multikultúrnej spoločnosti
Cudzie jazyky
Rodinné sviatky
Štátne a cirkevné sviatky
Zvyky a tradície v rôznych krajinách
Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Odievanie a móda
Základné druhy oblečenia
Odevné doplnky
Výber oblečenia na rôzne príležitosti
Druhy a vzory odevných materiálov
Móda a jej trendy

Šport nám, my športu
Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
Športové disciplíny
Význam športu pre rozvoj osobnosti
Nové smerovania v športe
Čestnosť športového zápolenia

Obchod a služby
Nákupné zariadenia
Pošta a telekomunikácie
Nakupovanie a platby
Hotelové a reštauračné služby
Centrá krásy a zdravia
Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta
Krajiny a svetadiely
Moja krajina a moje mesto
Geografický opis krajiny
Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie
Druhy umenia
Kultúra a jej formy
Spoločnosť – kultúra – umenie
Kultúra a jej vplyv na človeka
Umenie a rozvoj osobnosti
Kultúrny život

Človek a spoločnosť; komunikácia
Jazyk ako dorozumievací prostriedok
Formy komunikácie
Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet
Aktivity mládeže
Vzťahy medzi rovesníkmi
Generačné vzťahy
Predstavy mládeže o svete
Konflikty predstáv a reality

Profesia a pracovný život
Výber profesie
Zamestnania
Pracovné pomery a kariéra
Platové ohodnotenie
Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva
Technické vynálezy
Vedecký pokrok

Vzory a ideály
Človek, jeho vzory a ideály
Pozitívne a negatívne vzory
Individuálne priority a hodnoty

Slovensko
Geografické údaje
História

© Štátny pedagogický ústav

Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím
Geografické údaje

História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície
O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Vybraná odporúčaná lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie
1. Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Národnosť/štátna príslušnosť Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi Náboženstvo	имя, фамилия, девочка, семья, папа, мама, ребёнок, дети, сын, дочка, бабушка, дедушка, внук, внучка, дядя, тётя, двоюродный брат, двоюродная сестра, жить, работать, профессия, инженер, учитель , учительница, врач, медсестра, водитель, официант, официантка, программист служащий, служащая, предприниматель, предпринимательница, экономист, компьютерщик, звать, меня зовут, представить, познакомить, познакомиться, подруга, друг, любить, отдыхать, играть, должен, должна, должны, помогать, углублять и расширять отношения
2. Náš domov Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie Spoločnosť a jej životný štýl	город, деревня, жить, дом, этаж, подъезд, лифт, комната, квартира, однокомнатная, двухкомнатная, трёхкомнатная, четырёхкомнатная, большая, маленькая, светлая, тёмная, уютная, большая, гостиная, детская, кабинет, спальня, кухня, ванная, туалет, балкон, лоджия, гардероб, помещение, прихожая, коридор, кровать, диван, кресло, удобный, ковёр, телевизор, стенка, лампа, плита (газовая, электрическая), посуда, стакан, убирать, спать, между, посреди, перед, за, под, над, далеко, недалеко, близко, электроприборы, холодильник, морозильник, стиральная машина, микроволновая печь, пылесос, утюг, видеомагнитофон, музыкальный центр, мебель, висеть, настольная, ночная лампа, занавеска, бельё (постельное), мусорный ящик, среда
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie	человек (люди), голова, волосы (короткие, длинные, светлые, тёмные, каштановые, рыжие), блондин, блондинка, брюнет, брюнетка, лицо (круглое, продолговатое, смуглое, бледное, доброе, злое, в веснушках), нос (курносый, длинный, маленький, орлиный), рот, губы, ухо (уши), глаз (-а), голубые, синие, карие, чёрные, шея, язык, зуб, щека, борода, усы, плечо, туловище, грудь, живот, спина, рука, нога, палец, возраст, юноша, молодой, пожилой, старый, мужчина, старик, девушка, женщина, старуха, рост, средний, высокий, низкий
4. Človek na cestách Dopravné prostriedky Osobná doprava	транспорт, городской, трамвай, троллейбус, автобус, машина, автомобиль, такси, метро, водитель, таксист, пассажир, самолёт, аэропорт, вокзал, расписание поездов, идти, ходить, ехать, ездить, пешком, пройти, проехать,

© Štátny pedagogický ústav

Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí	перейти, перекрёсток, переход, светофор, осторожно, свет, билет, пластиковая карта, турникет, остановка, стоянка такси, станция, войти, входить, выйти, выходить, спуститься, подняться, номер, посетить, пешеход, железная дорога, поезд, скорый, пригородный, электричка, вагон
5. Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie Pracovné podmienky	школа, класс, парта, доска, стул, стол, шкаф, полка, окно, дверь, стенгазета, школьные принадлежности, тетрадь, учебник, ручка, пенал, карандаш (простой, цветной), дневник, классный журнал, резинка, линейка, портфель, рюкзак, фломастер, мел, губка, тряпка, ученик, ученица, ученики, школьник, школьница, школьники, одноклассник, предмет, урок, занятие, перемена (большая, маленькая), отметка, оценка, диктант, контрольная работа, отличник, хорошист, троечник, двоечник, второгодник, учебный год, четверть, полугодие, каникулы, дежурный, расписание уроков, родной язык, иностранный язык, русский язык, словацкий язык, литература, английский язык, немецкий язык, французскуй, математика, физика, история, география, обществоведение, биология, химия, физкультура, информатика, сочинение, пение, рисование, кружок, стихотворение, кабинет, физкультурный зал, раздевалка, учительская, учить, учиться, писать, читать, изучать, говорить, сказать, рассказать, рассказывать, слушать, смотреть, отвечать, ответить, считать, переводить, перевести, знать, открыть, закрыть, встать, вставать, класть, положить, взять, брать, поднять, поднимать, рисовать, стирать, стереть, присутствовать, отсутствовать, преподавать, продолжать, повторять, спрашивать, предлагать, строгий, любимый, справедливый, хороший, интересный, пример, образец, цвет, красный, синий, чёрный, белый, зелёный, коричневый, оранжевый, розовый, фиолетовый
6. Človek a príroda Zvieratá/fauna Počasie Rastliny/flóra Klíma Človek a jeho životné prostredie Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia	домашние животные, гулять, кормить, собака, порода, дворняжка, породистая, шерсть, морда, хвост, лапа, вид, кошка, корова, лошадь, коза, овца, кролик, свинья, домашняя птица, курица (куры), гусь, утка, индюк, дикие животные, зоопарк, волк, лиса, олень, кабан, горный козёл, птицы, орел, сокол, воробей, ворона, синица, летать, улетать, прилетать, погода, хорошая, плохая, прекрасная, чудесная, пасмурная, ненастная, холодная, морозная, переменная, облачный, жаркий, туман, дождливый, ветреный, безветренный, светит солнце, идёт дождь, снег тает, дует ветер, слабый, сильный, молния сверкает, гром гремит, градус, термометр, мороз, жара, природа, времена года, весна, лето, осень, зима
7. Voľný čas a záľuby Záľuby Literatúra, divadlo a film Rozhlas, televízia a internet	свободное время, увлечение, хобби, кататься на санках, на коньках, на лыжах, на велосипеде, на лодке, на роликовых коньках, играть в футбол, лепить снежную бабу, играть в снежки, купаться, загорать на солнце, кино, фильм, книга, радио, музыка, популярная, классическая, галерея, музей, театр,спектакль, собирать, коллекционировать, коллекция,

© Štátny pedagogický ústav

Výstavy a veľtrhy	с открытка, наклейка, марка, плакат, значок, этикетка, монета, фотография, играть в компьютере, танцевать, заниматься, музыкальный инструмент, гитара, скрипка, рояль (фортепьяно), труба, флейта, аккордеон, компакт-диск, журнал, петь, исполнять, интересовать (-ся), записать (-ся), записывать, путешествовать, отдыхать, летний детский лагерь, палатка, костёр, поездка
8. Výživa a zdravie Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie Nápoje Mliečne výrobky Cestoviny a múčne výrobky Stravovacie návyky Stravovacie zariadenia Príprava jedál Kultúra stolovania Zdravá výživa Slovenská a ruská kuchyňa v dialógu kultúr	меню, закуска, холодный, горячий, завтрак, обед, ужин, первое, второе, третье, мясо: говяжье (говядина), свиное (свинина), баранина; сахар, шоколад, фрукты, яблоки, груши, сливы, лимон, банан, арбуз, черника, земляника, овощи: картошка, капуста, морковка, перец, помидор, свёкла, петрушка, укроп, салат, перец, огурец; напитки: чай, какао; конфета, суп, овощной, мясной, куриный, борщ, рецепт, сок, фруктовая вода, минеральная вода, пепси-кола, ветчина, колбаса, сыр, котлеты, жареный, варёный, печёный, мороженое, рис, тарелка, глубокая, мелкая, чашка, вилка, нож, ложка, столовая, чайная, кофейная, кастрюля, салфетка,чайник, есть, пить
9. Uprostred multikultúrnej spoločnosti Cudzie jazyky Rodinné sviatky Štátne a cirkevné sviatky Zvyky a tradície v rôznych krajinách Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií	язык, родной, чужой, словацкий, русский, английский, немецкий, французский, испанский, итальянский, поздравлять, праздник, семейный, праздновать, день рождения, именины, дарить, подарок, гость, хозяин, хозяйка, хозяева, домохозяйка, гостеприимный, добро пожаловать,тост, рожденственские святки, пасха,уважение к традиции и истории народа,сувениры
10. Obliekanie a móda Základné druhy oblečenia Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy	одежда, пальто, плащ, шуба, платье, блузка, брюки, джинсы, юбка, платье, рубашка, комбинезон, джемпер, свитер, куртка, сарафан, купальник, плавки, костюм, пиджак, жилет, носки, чулки, колготки, гольфы, сапоги, ботинки, туфли, сандалии, кроссовки, кеды, тапочки, босоножки, кофта, пуловер, шарф, варежки, перчатки, носить, надевать, одевать, одеваться, размер, мне идёт это платье (не идёт), шляпа, шапка, платок, одеваться по последней моде, без вкуса, со вкусом

© Štátny pedagogický ústav

Literatúra

BEACCO, J.-C. *Les Dimensions culturelles des enseignements de langue,* Paris: Hachette éducation 2000.

BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R. *УРОВЕНЬ B2 pour le français (utilisateur / apprenant indépendant) – Un Référentiel*. Paris : Didier 2004.

BEACCO, J.-C., DE FERRARI, M., LHOTE, G. *УРОВЕНЬ A1.1 pour le français (Publics adultes peu francophones, scolarisés, peu ou non scolarisés) – Référentiel et certification (dilf) pour les premiers acquis en français*. Paris: Didier 2005.

BELZ, H., SIEGRIST, M. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení v praxi*. Praha: Portál 2001, ISBN 80-7178-479-6.

BÉRARD, É. *Grammaire du français comprendre, réfléchir, communiquer (УРОВЕНЬх A1/A2 du Cadre européen)*. Paris : Didier 2005.

BUTAŠOVÁ, A a kol.: *Jazyková politika v Slovenskej republike 2004. Jej východiská a smerovanie*, ŠPÚ 2006, ISBN 80-89225-04-07, (vsunuté kapitoly v publikácii: 1.1, s. 12 – 35), publikovanie čiastkových výstupov v rámci projektu ESF *Prehĺbenie efektívnosti vyučovania cudzích jazykov v súvislosti so vstupom Slovenska do EÚ*

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Kontinuita vo vzdelávaní v cudzích jazykoch pri prechode zo základnej na strednú školu, *Pedagogická revue*, 57, 2005, 2, s. 139-161.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Úroveň niektorých cudzojazyčných kompetencií žiakov 9. ročníka základných škôl, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 2, s. 156-176.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Zloženie vyučujúcich a klíma vyučovania cudzích jazykov, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 3, s. 292-311.

Cadre européen commun de référence pour les langues: Apprendre, Enseigner, Evaluer. Paris : Didier 2001.

COMMISSION EUROPÉENNE, 2002. *Compétences clés*. Eurydice.

CONSEIL DE L'EUROPE, 1997. *Key competencies for Europe*. Report of the Symposium in Berne 27-30 March 1996. Strasbourg.

GOULLIER, F. *Cadre européen commun et Portfolios*. Paris : Didier 2005.

© Štátny pedagogický ústav

KOLLÁROVÁ, E. , *Hovory o kulturologickom smerovaní cudzojazyčnej edukácie*, Bratislava: ŠPÚ, 2013

KOLLÁROVÁ, E. a koll. *Tvorivý učiteľ-rusista v primárnom cudzojazyčnom vzdelávaní*, Bratislava: ŠPÚ, 2013

RIES,Ľ., KOLLÁROVÁ,E. Svet cudzích jazykov dnes, Bratislava, Didaktis,2004.

RIES,Ľ. Člověk a výchova,Ostrava.2011

TANDLICHOVÁ, Eva et al. *Glosár odborných anglicko-francúzsko-nemecko-slovenských termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky*. Bratislava: ŠPÚ 2002.

Slovensko-anglicko-francúzsko-nemecký slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky. Vydanie 2. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. ISBN 978-80-89225-71-2.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2006. ISBN 80-58756-93-5, revidované vydanie 2013.

Pedagogická dokumentácia z ruského jazyka. Úroveň A1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav 2009. ISBN: 978-80-89225-70-5

© Štátny pedagogický ústav

7. roč. Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Škola	10 hodín
Rodina a povolania	15 hodín
Dom a byt	15 hodín
Základné informácie o Rusku	5 hodín
Rok, ročné obdobia	15 hodín
Deň, časti dňa, hodina	6 hodín

8.roč. Prehľad tematických celkov a časová dotácia

Deň a čas	10 hodín
Jedlo a stravovanie	16 hodín
Nákupy a móda	20 hodín
Vzhľad a charakter človeka	20 hodín

9.roč. Prehľad tematických celkov a časová dotácia

Voľný čas a cestovanie	10 hodín
Doprava a orientácia	15 hodín
Zdravie a choroba	15 hodín
Sviatky	15 hodín
Moskva	8 hodín

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Francúzsky jazyk**
Časový rozsah výučby:	**1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**Šiesty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**Denná**
Vyučovací jazyk:	**Slovenský**
Dĺžka štúdia:	**štyri roky**

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočnosti, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Osvojením si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní;
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Metódy práce

- vysvetľovanie (gramatické javy)
- situačný rozhovor - dialóg
- dramatizácia textu
- didaktická jazyková hra
- reprodukcia textu
- produkcia textu
- tvorba projektov
- čítanie a posluch s porozumením
- písomný prejav

Formy práce

- skupinová práca
- samostatná práca
- frontálne vyučovanie
- práca vo dvojiciach

Obsah vzdelávania

Prehľad tematických celkov

6. ročník

Úvodná hodina	*1 hodina*
Francúzske reálie	*2 hodiny*
Modul 1 - Pozdravy, predstavovanie sa	*8 hodín*
- číslovky, veci okolo nás	
Modul 2 – záľuby, dni v týždni,	*10 hodín*
- symboly Francúzska	
Modul 3 –opis osoby, farby, oblečenie	*10 hodín*
- francúzske umenie	
Opakovanie	*2 hodiny*

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Francúzske reálie	Francúzsko a frankofónny svet Reálie – geografia, kultúra, história...	Spoznávanie krajiny, ktorej jazyk sa žiak začína učiť
Modul 1 *Pozdravy, predstavovanie sa* *- číslovky, veci okolo nás*	Základné pozdravy, poďakovanie, určitý a neurčitý členy podst. mien, podmet vo FRJ, melódia vety, číslovky do 20, sloveso *être*	Vedieť sa pozdraviť, poďakovať, opýtať sa na meno, pomenovať predmety, vytvoriť krátky dialóg, predstaviť svojich priateľov
Modul 2 *– záľuby, dni v týždni, symboly Francúzska*	Dni v týždni, záľuby, časovanie slovies -er, tvorenie otázky, zápor vo vete.	Povedať, čo máš rád a čo nenávidíš. Vedieť položiť otázku. Žiak vie použiť určitý člen, dbá na správnu výslovnosť. Vie opísať postavu.
Modul 3 *–opis osoby, farby, oblečenie* *-francúzske umenie*	Časovanie slovesa *avoir*=mať, prídavné mená v ženskom rode, prídavné mená v pluráli, neosobné zámeno *on,* farby, oblečenie	Žiak vie povedať svoj vek, opísať osobu, vie urobiť vonkajší opis osoby, pomenovať farby, oblečenie, vytvoriť projekt na tému Móda.
Opakovanie	Opakovanie slovnej zásoby a gramatiky.	

Uplatnenie prierezových tém

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

- Uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke
- Spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti

Environmentálna výchova

- Vedieť si vážiť prírodu
- Uvedomiť si význam a dôležitosť ochrany prírody

Multikultúrna výchova

- Spoznať spôsob života, kultúru, literatúru, hudbu, tance, výtvarné umenie francúzsky hovoriacich krajín
- Poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín
- Viesť žiakov k vzájomnému medzinárodnému porozumeniu a tolerancii

Mediálna výchova

- Vedieť sa zorientovať v množstve informácií a naučiť sa s nimi pracovať a efektívne ich využívať
- Naučiť sa rozpoznať pravé hodnoty

Osobnostný a sociálny rozvoj

- Poznať svoje práva a naučiť sa rešpektovať práva druhého
- Naučiť sa zodpovednosti za svoje správanie

Ochrana života a zdravia

- Naučiť sa vážiť si a chrániť svoje zdravie a zdravie svojich blízkych

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- Vedieť samostatne, vo dvojici , v skupine vytvoriť projekt
- Naučiť sa spolupracovať v skupine
- Vedieť vyjadriť, prezentovať svoj názor, argumentovať
- Akceptovať názor druhého
- Naučiť sa prezentovať svoju prácu pred triedou
- Vedieť obhájiť svoj názor a myšlienky

Učebné zdroje

- Učebnica Adosphère 1
- Pracovný zošit Cahier d´actités Adosphère 1
- CDrom k učebnici a k pracovnému zošitu
- Prekladový slovensko-francúzsky a francúzsko-slovenský slovník
- Obrázkový francúzsko-slovenský slovník
- Internetová stránka
- Interaktívna tabuľa

Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/ 2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie žiakov sa vykonáva klasifikáciou.

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Francúzsky jazyk**
Časový rozsah výučby:	**2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**ôsmy**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 1 – Primárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**Denná**
Vyučovací jazyk:	**Slovenský**
Dĺžka štúdia:	**Päť rokov**

FRANCÚZSKY JAZYK

ÚVOD

Vzdelávací štandard z francúzskeho jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A1.

Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. V aktuálnej verzii sa používa namiesto pojmu *sociolingvistická kompetencia* pojem sociolingválna kompetencia, *komunikačné zručnosti* sa uvádzajú ako komunikačné jazykové činnosti a stratégie, *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

© Štátny pedagogický ústav

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania francúzskeho jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu francúzsky jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu francúzsky jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,

© Štátny pedagogický ústav

- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie s využívaním interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- prijímanie informovaných rozhodnutí a schopnosť zmeny pozícií zoči voči presvedčivým a pádnym argumentom,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

© Štátny pedagogický ústav

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).
Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí francúzskym jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

© Štátny pedagogický ústav

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

© Štátny pedagogický ústav

4 Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s. 71 – 73).

© Štátny pedagogický ústav

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

© Štátny pedagogický ústav

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci nižšieho stredného vzdelávania sa v cudzom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A1. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. **Jazyková dimenzia** dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzná dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Časti **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** v obsahovom štandarde sú iba **odporúčané** a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. **Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia** sú pre učiteľa východiskom a poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať sa a vyjadriť uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, skľúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvahu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu

© Štátny pedagogický ústav

postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť (sa), priznať(sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/ niečo neprekvapil/lo Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnúť niekomu, aby niečo urobil Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnúť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore

© Štátny pedagogický ústav

21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie / Argumentovať	Navrhnúť novú tému / bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme / k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad výskytu kompetencií na jednotlivých úrovniach SERR pre jazyky:

Kompetencie	Úroveň A1	Úroveň A2	Úroveň B1	Úroveň B2
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou				
2. Vypočuť si a podať informácie				
3. Vybrať si z ponúknutých možností				
4. Vyjadriť názor				
5. Vyjadriť vôľu				
6. Vyjadriť schopnosť				
7. Vyjadriť pocity				
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne				
9. Predstaviť záľuby a vkus				
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii				
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam				
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností				
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť				
14. Dať ponuku a reagovať na ňu				
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti				
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti				
17. Reagovať pri prvom stretnutí				
18. Korešpondovať				
19. Telefonovať				
20. Komunikovať				
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu				
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu				
23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať				
24. Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené				
25. Porozprávať príbeh				

© Štátny pedagogický ústav

5 Obsahový štandard

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený úrovňovo, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Časti Diskurzná dimenzia a Interkultúrna dimenzia v obsahovom štandarde sú nepovinné a dotvárajú kontext na rozvíjanie kompetencií a využívanie funkcií jazyka.

© Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 1: « ETABLIR UN CONTACT POLI » NIVEAU A1
Kompetencia č.1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Etablir un contact poli *Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou*	Attirer l'attention *Upútať pozornosť*	S'il vous (te) plaît, pardon!, Excuse(z)-moi, Monsieur, Madame	Conjugaison des verbes du premier groupe au présent de l'impératif.	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialógy - neverbálna komunikácia s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: úryvky a dramatizácie rozprávok, riekanky, pesničky, básničky, komiksy a pod.	Pravidlá slušnosti v komunikácii Interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru a neverbálnej komunikácii
	Saluer *Pozdraviť*	Bonjour, bonsoir, salut			
	Répondre à une salutation *Odpovedať na pozdrav*	Ca va et vous (et toi) ? Très bien, merci.	Conjugaison du verbe aller au présent de l'indicatif Les pronoms personnels sujets.		
	Exprimer sa gratitude, sa reconnaissance, remercier *Poďakovať sa, vyjadriť svoje uznanie*	Merci (bien/beaucoup)			
	Prendre congé *Rozlúčiť sa*	Au revoir, à bientôt salut			

© Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 2: « PRENDRE ET DONNER DES INFORMATIONS » NIVEAU A1
Kompetencia č. 2: „Vypočuť si a podať informácie“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Prendre et donner des informations *Vypočuť si a podať informácie*	S’informer *Informovať sa*	Je voudrais savoir… Tu sais (toi)… Est-ce que… Les questions simples commençant par quand, comment, combien, pourquoi, quel, qu’est ce que…, qui, quoi, c’est quoi, où,	L’inversion du sujet pour former. l’interrogation. Le rôle de l’intonation dans le langage courant, particulièrement dans la formulation des questions. Les déterminants interrogatifs (quel, quels, quelle, quelles).	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, plagáty, krátke telegramy, jednoduché telefonické rozhovory, pohľadnice, blahoželania, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Služby: pošta, miestne úrady, polícia, atď.
	Affirmer *Potvrdiť* a *trvať na niečom*	Propositions -assertions *(ex : il pleut, il est grand…)*	Verbe être au présent de l’indicatif		
	Répondre à une demande d’information *Odpovedať na požiadavky*	Je ne sais pas En donnant des informations sur le temps *(ex : il arrive lundi)* En donnant des informations sur le lieu *(ex : il est sur la table ;*	Former la négation. Les verbes du premier groupe au présent de l’indicatif.		

© Štátny pedagogický ústav

		Marc va à Paris ; Jean vient de Bruxelles ; je viens de la poste) En donnant des informations sur la quantité *(ex : il y a 5 chaises, Il y a de l'eau, du vin et de la bière)*	Aller et venir à l'indicatif présent. Utilisation des prépositions « à » et « de » pour le lieu. Le verbe savoir au présent de l'indicatif. Les déterminants numériques, indéfinis, et partitifs.		

COMPETENCE 3: « FAIRE UN CHOIX » NIVEAU A1
Kompetencia č. 3: „Vybrať si z ponúkaných možností" Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Faire un choix *Vybrať si z ponúkaných možností*	Identifier *Identifikovať*	…cela/ça *(Ex : je veux ça)* C'est + groupe nominal *(Ex : c'est ce restaurant)* …nom + adjectif… *(Ex : le bonbon jaune, là)* Là, c'est la cuisine Voilà le bus Voici mes amis Il y avait deux personnes	L'accord de l'adjectif qualificatif avec le nom qu'il qualifie (épithète et attribut du sujet). Les articles définis, indéfinis, les déterminants numériques, possessifs et démonstratifs. Structures : c'est, il	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklamy a pod.	Základné pravidlá a interkultúrne rozdiely pri nákupoch.

© Štátny pedagogický ústav

			y a, voici, voilà,		
	Décrire *Opísať*	Verbe être + adjectif *(Ex : il est grand)* Verbe avoir + groupe nominal *(Ex : J'ai les cheveux blonds)*	Etre et avoir au présent. Accord des adjectifs de couleur (accords simples). La formation du pluriel des noms simples et des adjectifs.		
	Confirmer/démentir *Potvrdiť/Odmietnuť*	Oui/non			
	Rectifier *Opraviť*	Non + proposition *(Ex : non, je ne veux pas ce paquet)*	La négation. Les déterminants démonstratifs.		

COMPETENCE 4: « DONNER SON AVIS » NIVEAU A1
Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor" Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Donner son avis *Vyjadriť názor*	Exprimer son point de vue *Vyjadriť názor*	Moi, je crois que... *(ex.: Je crois que Julie est ici.)*	Verbe irrégulier « croire » au présent de l´indicatif, Les pronoms personnels disjoints	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozprávanie, pozvánky, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy,	Špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní prekvapenia a svojho názoru v neformálnom styku.
	Exprimer son accord *Vyjadriť súhlas*	...suite à une information négative ou positive : Oui/ Oui, c´est vrai. ...avec des réserves *:* Peut-être.			

© Štátny pedagogický ústav

		Bof !		katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	
	Exprimer son désaccord *Vyjadriť nesúhlas*	Non. Pas d´accord. ...atténué : Tu crois ? Je ne pense pas.	Forme négative au présent de l´indicatif		
	Exprimer son approbation *Vyjadriť presvedčenie*	Je suis pour. Je suis d´accord.			
	Exprimer sa désapprobation *Vyjadriť vzdor*	Je suis contre.			
	Exprimer des degrés de certitude *Vyjadriť stupne istoty*	Exprimer sa certitude : Je suis absolument sur/certain...de...(*ex: Je suis certain de ça.)* Exprimer la probabilité ou la possibilité : Peut-être. Exprimer sa capacité de faire quelque chose. : Je peux. Je sais. (*ex : Je peux courir le marathon. Je sais nager.)* Exp. son intention de faire quelque chose : Je pense... (à)... (*ex : Je pense à déménager.)* Exprimer l´obligation, l´interdit : Je dois. Il faut. Interdit de... (ex : *Je dois rentrer avant minuit. Il faut partir. Interdit de fumer.)* *Exprimer une norme morale ou sociale* : Il (ne) faut (pas). (ex : *Il faut arriver à temps.)*	Conjugaison des verbes vouloir, pouvoir, devoir, savoir au présent de l´indicatif		

© Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 5: « MANIFESTER UNE VOLONTE » NIVEAU A1
Kompetencia č. 5 „Vyjadriť vôľu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Manifester une volonté *Vyjadriť vôľu*	Exprimer son désir de (faire) quelque chose *Vyjadriť želania*	Je veux/souhaite/désire + groupe nominal/verbe à l'infinitif *(Ex : je veux une glace)* J'ai envie de + groupe nominal/verbe à l'infinitif *(Ex : j'ai envie de dormir)*	L'infinitif des verbes et leur répartition en 3 groupes	Komunikačný kontext sa realizuje: dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: ilustrované opisy, pozvánky, pohľadnice, jednoduché telefonické rozhovory a pod.	Základné spoločenské normy pri vyjadrení želaní a túžob, napr. eliminácia direktívneho tónu, ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.
	Exprimer son intention de faire quelque chose *Vyjadriť plány*	Je vais faire la vaisselle. Je vais partir dans cinq minutes.	Futur proche (aller+ infinitif)		

COMPETENCE 6 : « MANIFESTER SA CAPACITE » NIVEAU A1
Kompetencia č. 6: „Vyjadriť schopnosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Manifester sa capacité *Vyjadriť schopnosť*	Dire que l'on sait *Vyjadriť vedomosti*	Je sais Je connais + groupe nominal	Verbe savoir et connaître au présent	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov:jednoduchý telefonický rozhovor, pozvánky, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky	Záujmy a záľuby mládeže (šport, hudba a pod.) v cieľovej krajine
	Exprimer son ignorance *Vyjadriť neznalosť*	Je ne sais pas Je ne connais pas + groupe nominal	La négation		
	Exprimer sa capacité de faire quelque chose *Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť*	Je peux + proposition infinitive *(Ex : je peux ouvrir cette boîte)* Je sais + proposition infinitive *(Ex : je sais me servir de cet outil)*	Verbe pouvoir au présent L'infinitif des verbes et la proposition infinitive		

© Štátny pedagogický ústav

				a pod.	

COMPETENCE 7: « INTERAGIR AUTOUR DES SENTIMENTS » NIVEAU A1
Kompetencia č. 7: „Vyjadriť pocity“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interagir autour des sentiments *Vyjadriť pocity*	Exprimer le plaisir, la joie, le bonheur *Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie*	Extra/Super ! Quelle (bonne) surprise !	Intonation exclamative. Les déterminants exclamatifs (quel, quelle, quels, quelles)	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke oznámenia, jednoduché telefonické rozhovory, krátke blahoželania, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť, nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny.
	Exprimer la tristesse, l´abattement *Vyjadriť smútok, skľúčenosť*	Je suis triste. Ca va mal. Ca ne va pas.	Verbe aller et être à l’indicatif présent		
	Exprimer la sympathie *Vyjadriť súcit*	Je /te/ comprends.	Verbe comprendre au présent		
	Exprimer la souffrance physique *Vyjadriť fyzickú bolesť*	J´ai mal à ... Aie !			
	Consoler, encourager, réconforter *Utešiť, podporiť, dodať odvahu*	/Allez/ ça va aller ! /Allez/ ça va s’arranger !	Futur proche aller+infinitif, Impératif		

© Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 8: « INTERAGIR PAR RAPPORT A DES ATTENTES » NIVEAU A1
Kompetencia č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interagir par rapport à des attentes *Vyjadriť očakávania a reagovať na ne*	Exprimer son espoir *Vyjadriť nádej*	J´espère. Espérons...		Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pozvánka, jednoduché telefonické rozhovory, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Medziľudské vzťahy a vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, spokojnosti, nespokojnosti.
	Exprimer sa déception *Vyjadriť sklamanie*	C´est dommage !			
	Exprimer sa peur, son inquiétude, son angoisse *Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť*	J´ai peur de/que ...	Verbes aller, aimer, espérer, avoir au présent		
	Rassurer *Ubezpečiť*	Ce n´est rien.			
	Exprimer son soulagement *Vyjadriť úľavu*	Ouf !			
	Exprimer la satisfaction *Vyjadriť spokojnosť*	Parfait ! Super !	Intonation exclamative		
	Exprimer l´insatisfaction, se plaindre *Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať sa*	Je n´aime pas.			
	Interroger sur la satisfaction ou l´insatisfaction *Zistiť spokojnosť/nespokojnosť*	Qu´est-ce qui ne va pas ? Tout va bien ?	Structures interrogatives		

© Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 9: « PRESENTER SES GOUTS ET PREFERENCES » NIVEAU A1
Kompetencia č. 9: „Predstaviť záľuby a vkus“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Présenter ses goûts et préférences *Predstaviť záľuby a vkus*	Exprimer le fait d'aimer, d'apprécier quelque chose ou quelqu'un *Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam*	Ah ! Oh ! Joli ! Génial ! Super ! Bien ! Parfait !... J'aime (bien) + groupe nominal/groupe verbal à infinitif *(Ex : j'aime bien jouer au tennis)* Quel + nom *(Ex : quel champion !)*	L'accord dans le groupe nominal Les déterminants exclamatifs	Komunikačný kontext sa realizuje: - monológ, - dialóg. Typy textov: jednoduché osobné listy, reklamné materiály, brožúry a prospekty, plagáty.	Voľno časové aktivity, rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajiny cieľového jazyka.
	Exprimer le fait de ne pas aimer *Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád*	Je n'aime pas C'est/ce n'est pas + adjectif/adverbe *(Ex : ce n'est pas normal !)* Je déteste C (e n') est pas terrible !	La négation en français		
	Exprimer la préférence *Vyjadriť, čo uprednostňujem*	Je préfère + groupe nominal *(Ex : je préfère le pantalon bleu)*	Les verbes du premier groupe au présent		

COMPETENCE 11: « INTERAGIR AUTOUR DE REGLES OU D'OBLIGATIONS FUTURES » NIVEAU A1
Kompetencia č. 11: „Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam“ Úroveň 1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interagir autour de règles ou	Exprimer l'obligation, l'interdit *Vyjadriť príkaz/zákaz*	Je dois Il faut Interdit de + proposition infinitive	Verbes devoir, falloir et être au présent	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením	Rozdielnosti v spôsobe vyjadrenia a prijatia základných pravidiel

© Štátny pedagogický ústav

d'obligations futures *Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti*		C'est interdit de… Il est interdit de… Entrée interdite Passage obligatoire		hovorového štýlu. Typy textov: plagáty, recepty, odkazy, verejné značenia a nápisy.	a povinností medzi Slovenskom a cieľovou krajinou. Rozdielnosti vo vyjadrení nesúhlasu, odmietnutia, sľubov a zákazov.
	Refuser *Odmietnuť*	Non (Désolé,) ce n'est pas possible	La négation		
	Interdire *Zakázať*	C'est interdit/défendu de + proposition infinitive Il ne faut pas + proposition infinitive Proposition impérative	La proposition infinitive		

COMPETENCE 12: « INTERAGIR AUTOUR DE REGLES OU D'OBLIGATIONS PASSEES » NIVEAU A1

Kompetencia č. 12: „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností" Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interagir autour de règles ou d'obligations passées *Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností*	S'excuser *Ospravedlniť (sa)*	Pardon Désolé (+ proposition infinitive)		Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg, - monológ s použitím základných fráz a základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, osobné listy, krátke formálne listy.	Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosti, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku. Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským jazykom a cieľovým jazykom.

© Štátny pedagogický ústav

© Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 13: « REAGIR PAR RAPPORT A UN EVENEMENT OU UN RECIT » NIVEAU A1
Kompetencia č. 13: „Reagovať na príbeh alebo udalosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Réagir par rapport à un événement ou un récit *Reagovať na príbeh alebo udalosť*	Exprimer son intérêt pour quelque chose *Vyjadriť záujem*	J'aime + proposition infinitive/groupe nominal (*Ex : j'aime entendre le bruit des vagues)*	Verbes du premier groupe au présent	Komunikačný kontext sa realizuje: - jednoduchý dialóg. Typy textov: rozprávanie príbehov, opisy udalostí a činností jednoduché osobné listy, úryvky z rozprávok, komiksy, poznámky a odkazy	Obľúbené rozprávky a príbehy detí na Slovensku a v krajinách cieľového jazyka
	Exprimer sa surprise *Vyjadriť prekvapenie*	Ah ! Oh ! Quoi ? Tiens ! Non !			
	Exprimer son indifférence *Vyjadriť nezáujem*	Bof ! Et alors ?			

COMPETENCE 14: « INTERAGIR AUTOUR D´UNE PROPOSITION » NIVEAU A1
Kompetencia č. 14: „Dať ponuku a reagovať na ňu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interagir autour d´une proposition *Dať ponuku a*	Demander à quelqu´un qu´il fasse quelque chose *Žiadať niekoho o niečo*	En sollicitant son aide (ex : *Peux-tu/pourrais-tu m´aider s'il te plait* ?) En passant une commande au présent (ex : *Deux calvados s'il vous plait. Pouvez-*	Verbe « pouvoir » au présent	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu.	Rozdiely a zvláštnosti pri zdvorilom ponúkaní pomoci.

© Štátny pedagogický ústav

reagovať na ňu		*vous me donner une baguette* ?)		Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	
	Répondre à une demande *Odpovedať na žiadosť*	Sans émettre de réserves : Oui. D´accord. OK. En refusant : Je ne peux pas. Non. Désolé. Impossible			
	Proposer à quelqu´un qu'il fasse quelque chose *Navrhnúť niekomu, aby niečo urobil*	Vous voulez ? (ex : *Vous voulez lui en parler* ?) Tu peux ?	Verbe « vouloir » au présent		
	Proposer à quelqu´un de faire quelque chose ensemble *Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili*	On sort ? Tu veux ? (ex : *Tu veux venir avec nous demain* ?)	Les pronoms personnels sujets et compléments.		
	Proposer à quelqu´un de faire quelque chose a sa place ou pour lui, de l´aider *Ponúknuť pomoc*	Est-ce que je peux faire quelque chose pour toi ?			
	Proposer à quelqu´un de lui donner, offrir, prêter quelque chose *Navrhnúť, že niečo požičiam, darujem*	Vous voulez un peu d´eau ? Encore un café ?	Préposition « de » après des expressions de quantité. L'article partitif (du, de la/l', des (de/d').		
	Répondre à une proposition *Odpovedať na návrh*	En acceptant ou en refusant simplement : Oui. /Oui/, d´accord. Non (merci). Désolé.			

© Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 15: « INTERAGIR PAR RAPPORT A UNE ACTIVITE FUTURE » NIVEAU A1
Kompetencia č. 15: „Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interagir par rapport à une activité future *Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti*	Mettre en garde *Varovať pred niekým/niečím*	Attention ! Attention à + groupe nominal		Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, krátke a jednoduché novinové správy.	Vedieť zdvorilo požiadať o radu, pomoc a vedieť zdvorilo odpovedať. Moje plány do budúcnosti Rôzne formy želaní, napr. do nového roka, narodeniny
	Adresser un souhait à quelqu’un *Vyjadriť želanie*	Bon + nom (bon appétit, bon anniversaire, bonne journée, bonne nuit,…) Bon courage Joyeux Noël/anniversaire Meilleurs vœux	L’accord de l’adjectif avec le nom, formation du féminin des adjectifs.		

COMPETENCE 17: « SE COMPORTER DANS UNE SITUATION DE PREMIERE RENCONTRE » NIVEAU A1
Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Se comporter dans une situation de première	Présenter quelqu´un *Predstaviť niekoho*	Monsieur, Madame, prénom... C´est...		Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením	Spoločenské normy a zdvorilostné frázy pri zoznámení, napr. Angličania si pri
	Se présenter *Predstaviť sa*	Je m´appelle... Je suis...	Verbe pronominal « s´appeler »		

© Štátny pedagogický ústav

rencontre *Reagovať pri prvom stretnutí*	Répondre à une présentation *Reagovať na predstavenie niekoho*	Bonjour / Bonsoir Madame/ Monsieur Enchanté.		hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	stretnutí podávajú ruky, Francúzi si vymenia bozk na líce, atď.
	Accueillir quelqu´un *Privítať*	Bienvenu. Entre.			
	Porter un toast, trinquer *Predniesť prípitok*	A la santé de... / A ta santé…			

COMPETENCE 19 : « INTERAGIR AU TELEPHONE » NIVEAU A1
Kompetencia č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interagir au téléphone *Telefonovať*	Répondre *Odpovedať*	Allô (Allô) oui (allô) Allô, ici + groupe nominal + (bonjour) *(Ex : Allô, ici le cabinet du docteur Jacquet)* Groupe nominal, + bonjour *(Ex : Club de tennis de Sucy, Bonjour)*		Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg. Typy textov: telefónny zoznam, brožúry, prospekty	Základné pravidlá pri používaní tiesňových liniek (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc a pod.).
	Demander à parler à quelqu’un *Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor*	Pourrais-je parler à + nom (, s’il vous plaît) ? Je voudrais parler/j’aurais voulu parler à + nom (, s’il vous plaît) ? Est-ce que + nom + est là (, s’il vous plaît) ? Je cherche à joindre + nom Je suis bien chez + nom/au numéro… (Ex : allô, je suis bien au 03 54 67 40 00 ?)			

© Štátny pedagogický ústav

© Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 20: « CONVERSER » NIVEAU A1
Kompetencia č. 20: „Komunikovať “ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Converser *Komunikovať*	Commencer une conversation *Začať rozhovor*	Pardon ! Papa/Maman/Chéri !		Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: rozhovory, úryvky, jednoduché listy, e-maily, sms, ilustrované rozprávky, jednoduché komiksy.	Základné pravidla slušnosti pri rozhovoroch s prihliadnutím na špecifiká komunikačného kontextu a komunikačných partnerov Vzťahy medzi rodičmi a deťmi, mužmi a ženami, staršími a mladšími Spôsob vyjadrovania a správania svedčí o správnej výchove v rodine a v škole.
	Prendre la parole au cours d´une conversation *Ujať sa slova v rozhovore*	Eh bien,... Bon... Bon alors,...			
	Demander la parole *Vypýtať si slovo*	Un mot seulement.			
	Reprendre la parole après avoir été interrompu *Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili*	Un instant. Permettez.			
	Empêcher quelqu´un de parler *Zabrániť niekomu v rozhovore*	S´il te plaît.			

© Štátny pedagogický ústav

COMPETENCE 24: « INTERAGIR AVEC SON INTERLOCUTEUR POUR ASSURER L´EFFICACITÉ DE SON PROPOS » NIVEAU A1
Kompetencia č. 24: „Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzná dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interagir avec son interlocuteur pour assurer l´efficacité de son propos *Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené*	S´assurer que son interlocuteur a bien compris *Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia*	En épelant (ex : M.A.R.T.I.N) En syllabant (ex: MAR-TIN)	Alphabet français	Komunikačný kontext prebieha formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke príbehy, krátke rozhovory, ilustrované príbehy	Snaha o nadviazanie známosti s cudzincom, ktorého jazyk ovládame len čiastočne. Zdvorilo požiadať o zopakovanie alebo pomalšie rozprávanie. Ak chce niekto ovládať cudzí jazyk, nesmie mať strach začať rozhovor s cudzincom.
	S´assurer de bien comprendre son interlocuteur *Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané*	Comment ? Pardon ? Tu dis ? C´est quoi ? Peux-tu épeler cela/ce mot ? Moins vite s´il te plait.	L’intonation interrogative.		
	Demander de l´aide a propos d´un mot, d´une expression *Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/frázy*	Comment est-ce qu´on dit/ dit-on...En français quel est le mot pour « Gestern » ?	Dire à l’indicatif présent.		
	Remplacer un mot oublié ou inconnu *Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo*	On dit aussi...	« on » impersonnel		
	Chercher un mot ou une phrase *Hľadať slovo/vetu*	Euh... Tu sais / bien/ ...			
	Se corriger, se reprendre *Opraviť sa, vrátiť sa*	Pardon,...Euh, non...			

© Štátny pedagogický ústav

	k rozhovoru				

© Štátny pedagogický ústav

6 Tematické okruhy a slovná zásoba

Slovná zásoba patrí k základným prvkom tvorby zmysluplného jazykového prejavu, preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína, najmä pri menej špecifickej, všeobecnej lexike.

Predložený dokument uvádza základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Naplnenie tematických okruhov konkrétnou slovnou zásobou, prípadne formulácia podtém, je špecifické pre každý jazyk. Nižšia úroveň vždy tvorí základ pre navŕšenie lexiky na vyššej úrovni.

Uvedené tematické okruhy a vybraná slovná zásoba sú odporúčané, nie povinné.

Tematické okruhy

Rodina a spoločnosť
Osobné údaje
Rodina - vzťahy v rodine
Národnosť/štátna príslušnosť
Tlačivá/dokumenty
Vzťahy medzi ľuďmi
Náboženstvo

Náš domov
Môj dom/byt
Zariadenie bytu
Domov a jeho okolie
Bývanie v meste a na dedine
Spoločnosť a životné prostredie
Spoločnosť a jej životný štýl

Ľudské telo,
starostlivosť o zdravie
Ľudské telo
Fyzické charakteristiky
Charakterové vlastnosti človeka
Choroby a nehody
Hygiena a starostlivosť o telo
Zdravý spôsob života
Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Človek na cestách
Dopravné prostriedky
Osobná doprava
Príprava na cestu a cestovanie
Turistika a cestovný ruch
Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca
Škola a jej zariadenie
Učebné predmety
Pracovné činnosti a profesie
Školský systém
Celoživotné vzdelávanie
Pracovné podmienky

Človek a príroda
Zvieratá/fauna
Počasie
Rastliny/flóra
Klíma
Človek a jeho životné prostredie
Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby
Záľuby
Literatúra, divadlo a film
Rozhlas, televízia a internet
Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie
Mäso a mäsové výrobky
Zelenina a ovocie
Nápoje
Mliečne výrobky
Cestoviny a múčne výrobky
Stravovacie návyky
Stravovacie zariadenia
Príprava jedál
Kultúra stolovania

Zdravá výživa

Uprostred multikultúrnej spoločnosti
Cudzie jazyky
Rodinné sviatky
Štátne a cirkevné sviatky
Zvyky a tradície v rôznych krajinách
Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Odievanie a móda
Základné druhy oblečenia
Odevné doplnky
Výber oblečenia na rôzne príležitosti
Druhy a vzory odevných materiálov
Móda a jej trendy

Šport nám, my športu
Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
Športové disciplíny
Význam športu pre rozvoj osobnosti
Nové smerovania v športe
Čestnosť športového zápolenia

Obchod a služby
Nákupné zariadenia
Pošta a telekomunikácie
Nakupovanie a platby
Hotelové a reštauračné služby
Centrá krásy a zdravia
Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta
Krajiny a svetadiely
Moja krajina a moje mesto
Geografický opis krajiny
Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie
Druhy umenia
Kultúra a jej formy
Spoločnosť – kultúra – umenie
Kultúra a jej vplyv na človeka
Umenie a rozvoj osobnosti
Kultúrny život

Človek a spoločnosť; komunikácia
Jazyk ako dorozumievací prostriedok
Formy komunikácie
Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet
Aktivity mládeže
Vzťahy medzi rovesníkmi
Generačné vzťahy
Predstavy mládeže o svete
Konflikty predstáv a reality

Profesia a pracovný život
Výber profesie
Zamestnania
Pracovné pomery a kariéra
Platové ohodnotenie
Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva
Technické vynálezy
Vedecký pokrok

Vzory a ideály
Človek, jeho vzory a ideály
Pozitívne a negatívne vzory
Individuálne priority a hodnoty

Slovensko
Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím
Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície
O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Vybraná odporúčaná lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie
1. Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Národnosť/štátna príslušnosť Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi Náboženstvo	nom, prénom, nom de famille, adresse, être, personne, homme, femme, gens, vie, naître, mourir, être, vivre, (s')appeler, avoir, porter, prendre, présenter, donner, demander, Monsieur /Madame/Mademoiselle, datte de naissance, lieu de naissance, jour, mois année, âge, enfant, fille, fils, garçon, nationalité, étranger, signature, signer, donner, présenter, vrais, faux, famille, parent, familial, parents, père, mère, papa, maman, enfant, frère, sœur, oncle, tante, grands-parents, grand-père, grand-mère
2. Náš domov Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie Spoločnosť a jej životný štýl	adresse, numéro, maison, immeuble, hôtel, appartement, escalier, étage, rue, avenue, place, ville, village, pays, province, code postal, déménagement, déménager, vivre, habiter, envoyer, ferme, chambre, lumière, salon, salle à manger, cuisine, salle, salle de bain, toilette, placard, cave, garage, jardin, poubelle, mur, sol, plafond, porte, fenêtre, tapis, peinture, petit, grand, table, chaise, lit, armoire, frigo, robot, télévision, radio, serviette, code, location, voisin, habiter, vivre, amis, amitié, rencontrer, voir, connaître, sortir, aimer, élève, être, ensemble, au-dessus de, au-dessous de, intérieur, extérieur, dedans, dehors, droite, avant, haut, bas, à/au/aux, en, dans, hors, de, entre, sur, sous, autour, à côté de, devant, derrière, en face de, à l'intérieur de, à l'extérieur de, en dehors de, à droite de, à gauche de, sur le côté de, au milieu de, au centre de, au bord de, au fond de, au coin de, à côté de, loin de, près de, loin de, jusqu'au, direction, Nord, Sud, Est, Ouest, gauche, droite, centre, aller, là-bas, tout droit, vers, sec, prix, qualité, bon, bien, mieux, pas mal, très bien, faute, amitié, ami, voir, connaître, sortir, aimer bien
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie	Corps humain, vie, mort, santé, bien, malade, os, œil, yeux, oreille, langue, tête, cheveux, front, bouche, joue, dent, nez, cou, main, doigt, jambe, pied, homme, femme, garçon, fille, peau, grand, petit, gros, blond, brun, roux, mesurer, peser, faire, porter, grandir, grossir, châtain, blanc, gris, noir, mouvement, position, bouger, faire un mouvement, se lever, s'asseoir, se coucher, sauter, debout, assis, couché, marche, marcher, course, courir, s'arrêter, prendre, mettre, tenir, tirer, pousser, amener, ouvrir, fermer, poser, déplacer, tourner, verser, remplir, vider, vue, voir, regarder, retrouver, vendre, médicament, prendre, mettre, aide, douche, bain, se baigner, malade, être malade, médicament, hôpital, média, malade, toucher, chaud, froid
4. Človek na cestách	Train, métro, voiture, autobus bus, avion, bateau, place, entrée, sortie, porte, prendre, attraper, réserver, changer, monter,

© Štátny pedagogický ústav

Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí	descendre, départ, arrivée, station, arrêt, gare, heure, bagages, être, arriver, billet, ticket, aller, retour
5. Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie Pracovné podmienky	Ecole, classe, université, crayon, stylo, feuille, feutre, craie, tableau, année, élève, lire, écrire, compter, comprendre, directeur, aller à l'école, leçon, devoir, préparer; Français, lecture, écriture, poésie, calcule, mathématique, histoire, géographie, gymnastique, musique, dessin, langue, langue vivante/étrangère, langue maternelle, table, chaise, carte, aller à l'école, travail, travailler, vacances, difficile, intéressant, bien/mal payé
6. Človek a príroda Zvieratá/fauna Počasie Rastliny/flóra Klíma Človek a jeho životné prostredie Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia	Mer, Terre, monde, océan, lac, rivière, fleuve, animal, chien, chats, poisson rouge, oiseau, élever, promener, vache, taureau, cheval, mouton, cochon, chèvre, poule, coq, poulet, poussin, canard, oie, dinde, oeuf, lapin, loup, ours, hibou, serpent, mouche, abeille, moustique, éléphant, girafe, zèbre, lion, tigre, crocodile, arbre, fleur, jardin, rose, marguerite, plante, forêt, champ, pré, bois, temps, vent, pluie, soleil, nuage, neige, gel, chaud, froid, frais, doux, météo, climat, saison, température, printemps, été, automne, hiver, araignée, ville, village marche, marcher, marcheur, pêche, chasse, bois, champ, lac, fleuve, forêt, montagne, chaussures, Promener, nourrir, loup, ours, oiseau, hibou, arbre, fleur, plante, sapin, jardin
7. Voľný čas a záľuby Záľuby Literatúra, divadlo a film Rozhlas, televízia a internet Výstavy a veľtrhy	Promenade, pique-nique, se promener, marcher, faire de la randonnée, pêcher, chasser, culture, cinéma, film, journal, magazine, programme, jeux, spectacle, document, livre, lire, internet, photo, écouter, musique, regarder, s'intéresser, s'occuper, radio, théâtre, danse, cache-cache, loisir(s), Activité(s), Lecture, télévision, écrire, sortir, voir, voyager, jeu, joueur, jouet, jeu vidéo, jouer, gagner, perdre, spectacle, exposition, salle, théâtre, cirque, concert, opéra, place, scène, musée, peinture, tableau, sculpture, Voir, regarder, entendre, acteur, chanteur, danseur, musicien, groupe, orchestre, artiste, peintre, jaune, rouge, bleu, blanc, noir, gris, vert, violet, orange, couleur claire/sombre, brun, beige, aimer, beau/laid
8. Výživa a zdravie Stravovacie návyky Mäso a mäsové výrobky	Café, restaurant, terrasse, cuisine, table, salle, place, chaise, caisse, client, cuisinier, repas, manger, déjeuner, petit-déjeuner, dîner, menu, carte, plat, assiette, dessert, servir, prendre, bon, mauvais, garçon, boisson, vin, eau, bière, bouteille, verre, addition, prendre, manger, boire, payer

© Štátny pedagogický ústav

Zelenina a ovocie Nápoje Mliečne výrobky Cestoviny a múčne výrobky Stravovacie zariadenia Príprava jedál Kultúra stolovania Zdravá výživa	Tendre, dur, cuit, content, nourriture, boisson, boire/prendre un verre, aimer, faire la cuisine, faire/laver la vaisselle, casserole, Sucré, salé, excellent, payer, cher, cuire, mettre la table, laver, chaud, froid, sucré, salé, pain, gâteau, baguette, sandwich, croissant, pain au chocolat, glace, morceau, chocolat, bonbon, couper, soupe, Viande, boucherie, poisson, lapin, poulet, jambon, cuisse, fruits de mer, fruits, légumes, pomme de terre, tomate, carotte, haricots , haricots, verts, petits poids, épinards, chou, oignon, salade, persil, purée, frites, éplucher, couper, vert, sec, jus, noyau, peau, orange, citron, clémentine, pomme, poire, raisin, banane, kiwi, abricot, pêche, prune, melon, fraise framboise, cerise, noix, salade de fruits, confiture, boisson, jus de fruits, jus d'orange, soda, limonade, lait, thé, vin, eau, eau minérale, bière, café, coca, chocolat, boire, bouteille, litre, verre, ouvrir, servir, verser, boucherie, viande, porc, mouton, lapin, poulet, canard, steak, poêle, four, brochette, charcuterie, morceau, jambon, saucisse, saucisson, lard, pâté gras, maigre, cru, cuit, poissonnier, céréale, huile, vinaigre, fromage, gâteau, bouteille, litre, fourchette, couteau, cuillère, serviette
9. Uprostred multikultúrnej spoločnosti Cudzie jazyky Rodinné sviatky Štátne a cirkevné sviatky Zvyky a tradície v rôznych krajinách Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií	Langue, langue étrangère, parler, le français l'allemand, le chinois, le slovaque, parlé, écriture, famille, origine, mot, phrase, lettre, virgule, point, dire, lire, lecture, s'exprimer, connaître, apprendre, question, écrivain, affirmer, discuter, raconter, répondre, lettre, Noël, Pâques, anniversaire, mariage, naissance, sapin de Noël, Cloches, oeufs, chocolats, gâteau d'anniversaire, bougies, cadeaux, personne, genre, nombre, masculin, féminin, singulier, pluriel, dire, temps, traduire, complément, parler, écrire, lire, comprendre, écouter, répéter, prononcer, dictionnaire, grammaire, méthode, indicatif, actif, passif, participe, simple, composé, comparaison, religion, messe, curé, église, prier, Saint-Nicolas, carnaval, cortège, masque
10. Odievanie a móda Základné druhy oblečenia Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy	Vêtement, mode, vêtements de sport, veste, manteau, chapeau, jupe, chemise, robe, short, pantalon, tee-shirt, slip, culotte, chaussette, pyjama, chemise de nuit, chaussures, bottes, chaussons, tennis, baskets, gants, bonnet, écharpe, parapluie, sac à main, sac à dos, tissu, s'habiller, se déshabiller, aller bien/mal, élégant, de ville, de sport, chaud, vêtement, manteau, chapeau, serré, long, court, droit, neuf, usé, à la mode, démodé, cheveux
11. Šport nám, my športu Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne	Eté, hiver, neige, plage, Sport, sportif, aimer, football, tennis, marcher, balle, ballon, bateau, moto courir, danser, nager, sauter, regarder, vélo champion, course, match, club, piscine

© Štátny pedagogický ústav

Športové disciplíny Význam športu pre rozvoj osobnosti Nové trendy v športe Čestnosť športového zápolenia	
12. Obchod a služby Nákupné zariadenia Pošta a telekomunikácie Nakupovanie a platby Hotely a hotelové služby Centrá krásy a zdravia Kultúra nakupovania a služieb	Hôtel, pension complète/demi-pension, petit-déjeuner, réception, hall, chambre, lit, douche, salle de bains, toilettes, étage, couloir, ascenseur, restaurant, bar, salon, garage, parking, téléphone, clé, code, réserver, louer, payer, serveur, serveuse, note, facture, faire/défaire ses bagages, valise, sac à dos, consigne, camping, emplacement, tente, caravane, vacancier, camping-car, sac de couchage, campeur, client, complet, passeport, visa, fiche, formulaire, nom, prénom, adresse, nationalité, office du tourisme, papiers, pièce/carte d'identité, salle de musculation, piscine, sauna, court, shampooing, laver, sécher, ciseaux, commerce, marché, magasin, librairie, kiosque, marchand de journaux, panier, caddie, chariot, sac, caisse, ticket de caisse, achat, prix, facture, solde, banque, agence, distributeur Argent, chèque, carte bancaire/de paiement/de crédit, prendre, retirer, vente, billet, pièce, argent, monnaie, addition, vendre, compter, calculer, faire les courses, cher, bon, marché, gratuit, en promotion, alimentation, vêtements, tabac, hygiène, entretien, pharmacie, médicaments, coiffeur, serviette, gant de toilette, savon, gel-douche, dentifrice, brosse à dents, déodorant, parfum, rasoir, crème à raser, peigne, sèche-cheveux, shampooing, poste, guichet, boîte aux lettres, courrier, lettre, carte postale, paquet, colis, timbre (poste), enveloppe, adresse, expéditeur, destinataire, code postal, envoi par avion, en urgent, express, en recommandé, poster, recevoir, coller, facteur Communication, appel, conversation, message, téléphone, fax, télécopie, courrier électronique, internet, minitel GSM (B), natel (CH), cabine, numéro, touche, clavier, sonnerie, répondeur, télécarte, annuaire, appeler, répondre, sonner, enregistrer, décrocher, fichier, site, mot de passe, faxer, envoyer, passer.
13. Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest	banlieue, beau, bois, brouillard, campagne, centre-ville, champ, chaud, chemin, chute, colline, couler, étang, ferme, fleuve, forêt, froid, géographie, glace, gris, île, immeuble, lac, maison, marin, mauvais, mer, météo, monde, mont, montagne, neige, nuage, plage, plaine, pluie, pont, quartier, rivière, rochers, rue, ruisseau, sable, saison, soleil, temps, terre, vallée, vent, village, ville.
14. Kultúra a umenie Druhy umenia	accident, banque, comprendre, expliquer, drôle, esprit, guerre, idée, marché, monnaie, paix, pays, pensée, penser, prix, roi, savoir, sérieux, triste.

© Štátny pedagogický ústav

Kultúra a jej formy Spoločnosť – kultúra - umenie	
15. Človek a spoločnosť; komunikácia Jazyk ako dorozumievací prostriedok Formy komunikácie Kultúra komunikácie	écouter, information, informer, internet, journal, journaliste, lire, livre, média(s), ordinateur, parler, photo, regarder, télévision/ télé, voir.
16. Mládež a jej svet Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy Predstavy mládeže o svete Konflikty predstáv a reality	acteur, adolescent, adulte, ami, amour, tendresse, anniversaire, apprendre, aventure, balle, ballon, barbe, BD, bijou, boire, bougie, bouton, bronzer, cache-cache, cadeau, camper, cantine, chambre, chant, cheveux, cinéma, classe, colorier, copain, course à pied, crier, danser, dessiner, école, écouter, enfance, enfant, étudier, fête, fille, film, fils, football, forêt, frère, gagner, garçon, gâteau, grand-père, grand, grandir, grand-mère, internet, jeu électronique, jeu vidéo, jeune, Jeux olympiques, jouer au/à la, jouet, kayak, lire, livre, loisirs, luge, maman, mamy, marche match, mer, mère, montagne, moto, moustache, musique, nager, naissance, neige, obéir, ongle, papa, papy, partir, patin, pêche, perdre, père, petit ami, petit copain, petit, piscine, plage, pleurer, prof (professeur), promenade, radio, randonnée, rêve, rire, sable, sac à dos, saint Nicolas, salle, scout, skier, sœur, soirée, soleil, sortir, sport, télévision, tennis, train, vacances, vélo, vêtements, vieux, visiter, voir, voyager, faire du/de la, voiture, voyage, zoo.
17. Profesia a pracovný život Výber profesie Zamestnania Pracovné pomery a kariéra Platové ohodnotenie Nezamestnanosť	agriculteur, argent, avocat, beaucoup, bien/mal payé, bureau, chef, commerçant, difficile, directeur, écrire, enseignant, entreprise, études, étudiant, étudier, fatigant, ferme, gagner, infirmier/ière, intéressant, journaliste, médecin, métier, militaire, ouvrier, patron, perdre, peu, policier, privé, chercher, profession, restaurant, retrouver, sans emploi, secrétaire, société, travail, travailler, trouver, usine, vendeur/euse
18. Veda a technika v službách ľudstva Technické vynálezy Vedecký pokrok	air, alcool, argent, centre, champ, chiffre, chute, corps, couleur, définition, eau, échelle, étoile, fer, gaz, image, loi, lumière, lune, nombre, normal, or, ouvrir, passer, peser, place, placer, plan, planète, poids, porter, racine, rare, règle, riche, roche, schéma, sel, simple, soleil, tableau, terre, travail, utile, vitesse.
19. Vzory a ideály Človek, jeho vzory a ideály Pozitívne a negatívne vzory Individuálne priority a	acteur, argent, bateau, beau, beaucoup, bête, bien, blond, bronzé, brun, chanter, château, cinéma, danser, faux, fort, gentil, grand, gros, intelligent, laid, mal, méchant, mer, mince, pauvre, petit, peu, rêver, roux, riche, star, vacances, villa, voyage, vrai, yeux bleus.

© Štátny pedagogický ústav

hodnoty	
20. Slovensko Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície	Flûte, chapeau, robe, danse, bottes, ceinture, fouet, famille, fête, Pâques, saint Nicolas, vin, église, bois, cuir, montagne, ski, fromage, biscuit, gâteau, eau, drapeau, langue, Slovaquie, slovaque, vase, pot, village, choux blanc, jouet, paille, chant, soulier, ours, forêt, marche, goulasch, soupe, capitale, Danube, vélo, lac, hockey, glace, glisser, pêche, mine, gnocchi, fleuve, vallée, statue, grotte, truite, oie, musique, concert, opéra, fontaine, neige, grand-place, café, pont, verre, hache, porte, crêpe, ruche, croix, œuf, violon, Ukraine, Pologne, Hongrie, République tchèque, Autriche, Moravie, Europe centrale.
21. Krajina, ktorej jazyk sa učím Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím	Déjeuner-dîner-souper (B), BD, chope (B), (bière) pression (B), drache (B) essui(e), torchon (CH), GSM (B), natel (CH), septante (B, CH), huitante (CH), nonante (B, CH), friterie, chocolat, bière, vin, moule, banlieue, côte, canal, grand-place, pluie, neige, montre, banque, farde (B), lait, vache, français, Suisse, Belgique, Belge, bic (B), essuie de bain (B), lavette (B, CH), essuie (B), linge (CH), foehn (CH), aubette (B), montagne, forêt, romand, Wallonie, Wallon, Flandre, Flamand, Bruxelles, Bruxellois, grand-duché de Luxembourg, Luxembourgeois, fer, charbon, mine, Flandre (B), plat pays (B)Ardenne (B), Côte (B), Plateau (CH), Jura (CH), Alpes.

© Štátny pedagogický ústav

Literatúra

BEACCO, J.-C. *Les Dimensions culturelles des enseignements de langue,* Paris : Hachette éducation 2000.

BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R. *Niveau B2 pour le français (utilisateur / apprenant indépendant) – Un Référentiel*. Paris : Didier 2004.

BEACCO, J.-C., DE FERRARI, M., LHOTE, G. *Niveau A1.1 pour le français (Publics adultes peu francophones, scolarisés, peu ou non scolarisés) – Référentiel et certification (dilf) pour les premiers acquis en français*. Paris : Didier 2005.

BELZ, H., SIEGRIST, M. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení v praxi*. Praha : Portál 2001, ISBN 80-7178-479-6.

BÉRARD, É. *Grammaire du français comprendre, réfléchir, communiquer (Niveaux A1/A2 du Cadre européen)*. Paris : Didier 2005.

BUTAŠOVÁ, A a kol.: *Jazyková politika v Slovenskej republike 2004. Jej východiská a smerovanie*, ŠPÚ 2006, ISBN 80-89225-04-07, (vsunuté kapitoly v publikácii: 1.1, s. 12 – 35), publikovanie čiastkových výstupov v rámci projektu ESF *Prehĺbenie efektívnosti vyučovania cudzích jazykov v súvislosti so vstupom Slovenska do EÚ*

BUTAŠOVÁ, A a kol.: Pedagogická dokumentácia z francúzskeho jazyka. Úroveň A1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav 2009. ISBN 978-80-89225-74-3.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Kontinuita vo vzdelávaní v cudzích jazykoch pri prechode zo základnej na strednú školu, *Pedagogická revue*, 57, 2005, 2, s. 139-161.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Úroveň niektorých cudzojazyčných kompetencií žiakov 9. ročníka základných škôl, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 2, s. 156-176.

BUTAŠ, J., BUTAŠOVÁ, A.: Zloženie vyučujúcich a klíma vyučovania cudzích jazykov, *Pedagogická revue*, 58, 2006, 3, s. 292-311.

Cadre européen commun de référence pour les langues: Apprendre, Enseigner, Evaluer. Paris: Didier 2001.

COMMISSION EUROPÉENNE, 2002. *Compétences clés*. Eurydice.

CONSEIL DE L'EUROPE, 1997. *Key competencies for Europe*. Report of the Symposium in Berne 27-30 March 1996. Strasbourg.

© Štátny pedagogický ústav

GOULLIER, F. *Cadre européen commun et Portfolios*. Paris : Didier 2005.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie a hodnotenie (Franko, Š: slovenský preklad). Bratislava: ŠPÚ 2006, revidované vydanie 2013.

TANDLICHOVÁ, Eva et al. *Glosár odborných anglicko-francúzsko-nemecko-slovenských termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky*. Bratislava : ŠPÚ 2002.

© Štátny pedagogický ústav

Francúzsky jazyk – 8. ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Opakovanie 7. ročníka	4 hodiny
Nové gramatické javy (priebežne)	15 hodín
Pozdravy, veci okolo nás	8 hodín
Môj týždeň, záľuby	12 hodín
Šport	12 hodín
Mesto, doprava	12 hodín
Záverečné opakovanie	3 hodiny

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Matematika**
Časový rozsah výučby:	**5. ročník: 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne** **6. ročník: 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne** **7. ročník: 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne** **8. ročník: 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne** **9. ročník: 6 hodín týždenne, 198 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 –Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**Päť rokov**

MATEMATIKA

ÚVOD

Vzdelávací štandard pre učebný predmet matematika nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard učebného predmetu matematika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s **výrazným zastúpením propedeutiky**, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôsobiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú v tomto štandarde upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôsobiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia ZŠ absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente. Poradie tematických celkov v ročníku nie je týmto dokumentom určené. Podľa potrieb žiakov je vhodné sa k učivu viackrát vracať. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ prečítať a zapísať prirodzené čísla, ✓ rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu, ✓ zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu, ✓ rozlíšiť párne a nepárne čísla, ✓ porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión, ✓ zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ..., ✓ zobraziť prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne, ✓ doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi, ✓ vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť obrazov za sebou idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká, ✓ poznať základné rímske číslice a čísla, ✓ prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).	prirodzené číslo, cifra, číslica rád číslice, zápis prirodzeného čísla, stovky, tisíce, desaťtisíce, ..., susedné čísla, párne, nepárne čísla číselná os, vzdialenosť na číselnej osi znaky <, >, =, usporiadanie vzostupné a zostupné, zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky, ... rímske číslice I, V, X, L, C, D, M tabuľka, diagram, graf propedeutika desatinných čísel (napr. model eurá a centy): - porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel, - zaokrúhľovanie nadol na..., zaokrúhľovanie nahor na... zaokrúhľovanie na..., - sčítanie a odčítanie desatinných čísel (ako navzájom opačné operácie) - násobenie desatinného čísla číslom 10, 100, 1000, - súvis s prirodzenými číslami propedeutika zlomkov (zlomok ako časť celku)

© Štátny pedagogický ústav

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla, ✓ zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo, ✓ porovnať čísla rozdielom, ✓ písomne aj pomocou kalkulačky sčítať aj viac sčítancov, ✓ pohotovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní, ✓ že čísla sa dajú sčítať v ľubovoľnom poradí, ✓ že od daného čísla sa dajú čísla odčítať v ľubovoľnom poradí, ✓ spamäti vynásobiť a vydeliť primerané prirodzené čísla mocninou čísla 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. 70 . 800, 72 000 : 9 a pod.), ✓ písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom (aj so zvyškom), ✓ písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojciferným alebo trojciferným číslom, ✓ písomne vydeliť dvojciferným číslom, ✓ zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát, ✓ porovnať čísla podielom, ✓ pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom), ✓ že čísla sa dajú násobiť v ľubovoľnom poradí,	počtové výkony (operácie) – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, zvyšok pri delení viac, menej, rovnako, polovica, tretina, štvrtina, ... poradie počtových výkonov, úloha zátvoriek propedeutika záporných čísel (napr. model farebné čísla) propedeutika pomeru, priamej a nepriamej úmernosti (slovné úlohy) propedeutika distributívnosti

© Štátny pedagogický ústav

✓ vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti, ✓ správne určiť poradie počtových výkonov v úlohách s prirodzenými číslami, ✓ počítať správne so zátvorkami, ✓ použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím počtových operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti).	

© Štátny pedagogický ústav

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník, ✓ narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak poznajú dĺžky ich strán ✓ zostrojiť kružnicu s daným polomerom, ✓ rozlíšiť priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa, ✓ poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu, ✓ narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnobežné a kolmé priamky (úsečky), ✓ narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti, ✓ odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre, ✓ odhadnúť vzdialenosť na metre, ✓ premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel, ✓ vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku, ✓ vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, ✓ vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá, ✓ zväčšiť a zmenšiť útvary vo štvorcovej sieti podľa návodu alebo	priamka, bod, úsečka, trojuholník a jeho vrcholy a strany, štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa pravítko, kružidlo, rovnobežky, kolmica, päta kolmice, rovnobežník, susedné strany, protiľahlé strany, vodováha, olovnica dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km kocka, kváder, stena, vrchol a hrana kocky a kvádra náčrt, nákres, plán, kódovanie štvorcová sieť, obsah, propedeutika jednotiek obsahu cm^2, mm^2 v štvorcovej sieti

© Štátny pedagogický ústav

pomocou inej siete, ✓ postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak, ✓ určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder (propedeutika objemu).	

© Štátny pedagogický ústav

Súmernosť v rovine (osová a stredová)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je osovo súmerný podľa danej osi, ✓ identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi, ✓ nájsť (nakresliť/zostrojiť) os súmernosti dvojice bodov, úsečky, ✓ nájsť (nakresliť/zostrojiť) osi súmernosti osovo súmerného útvaru, ✓ pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je stredovo súmerný podľa daného stredu, ✓ identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa stredu, ✓ nájsť (nakresliť/zostrojiť) stred súmernosti dvojice bodov, ✓ nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov, ✓ zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti, ✓ pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich.	súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov, stred súmernosti, stredová súmernosť, os súmernosti, osová súmernosť, útvary osovo a stredovo súmerné, vzor, obraz konštrukcia rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti

© Štátny pedagogický ústav

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, ✓ zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje), ✓ znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom, ✓ rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť, ✓ zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života, ✓ zistiť počet vypisovaním všetkých možností, ✓ pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu alebo postupu, ✓ analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti.	dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka, jednoduchý diagram, štatistika možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia získavanie skúseností s prácou a organizáciou súborov predmetov

© Štátny pedagogický ústav

Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel, ✓ rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky, ✓ zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100, ✓ rozhodnúť o správnom poradí počtových operácií pri riešení úloh, ✓ vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr. 2 . 6 + 20 : 4 (aj na kalkulačke).	objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stomi práca podľa návodu – kritériá deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100 propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc) propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov – prirodzených čísel, propedeutika jednotiek objemu: mm^3, cm^3, dm^3, m^3

© Štátny pedagogický ústav

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla, ✓ uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte, ✓ správne zobraziť desatinné číslo na číselnej osi, ✓ zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi, ✓ porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky, ✓ sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky, ✓ vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti, ✓ desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke), ✓ vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel, ✓ vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami, ✓ využiť vlastnosti desatinných čísiel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti, ✓ porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne.	desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, ..., rád číslice v desatinnom čísle, číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel znaky =, >, < zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ..., zaokrúhľovanie na ... aritmetický priemer objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc) jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena v obore desatinných čísel propedeutika zlomkov na rôznorodých kontextoch: celok, časť celku, zlomok ako časť celku, znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh)

© Štátny pedagogický ústav

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti, ✓ vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel, ✓ vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika, ✓ premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel, ✓ zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možností výpočtu ich obsahu a obvodu, ✓ vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, ✓ vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.	rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohouholník, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km^2, m^2, dm^2, cm^2, mm^2) slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka

© Štátny pedagogický ústav

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, ✓ narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou, ✓ primerane odhadnúť veľkosť uhla, ✓ premeniť stupne na minúty a naopak, ✓ zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, ✓ porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, ✓ pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov, ✓ vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, ✓ rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly, ✓ vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu, ✓ sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch), ✓ využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.	uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer ramená uhla, vrchol uhla os uhla a jej vlastnosti porovnávanie uhlov priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník vrcholový uhol, susedný uhol sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov

© Štátny pedagogický ústav

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ rozlíšiť základné prvky trojuholníka, ✓ vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, ✓ vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka, ✓ rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine, ✓ zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, ✓ opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, ✓ narysovať pravidelný šesťuholník, ✓ vetu o trojuholníkovej nerovnosti, ✓ na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek, ✓ opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť), ✓ presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník, ✓ zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) a ich priesečník.	trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly) ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník náčrt, konštrukcia zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$ rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov); pravidelný šesťuholník výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka

© Štátny pedagogický ústav

Kombinatorika v kontextových úlohách

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, ✓ z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov, ✓ pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania, ✓ zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy, ✓ zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom.	usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) dáta, údaje, tabuľka, diagram kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov)

© Štátny pedagogický ústav

Zlomky, počtové výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ správne chápať, prečítať a zapísať zlomok, ✓ chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov, ✓ v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare, ✓ kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel, ✓ graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku, ✓ správne znázorniť zlomok na číselnej osi, ✓ porovnať a usporiadať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapísať znakmi >, <, =, ✓ vykrátiť a rozšíriť zlomok daným číslom, ✓ krátením upraviť zlomok na základný tvar, ✓ sčítať a odčítať zlomky s rovnakými aj nerovnakými menovateľmi, ✓ nájsť niektorého spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa), ✓ pri počítaní dodržať dohodnuté poradie operácií, správne používať zátvorky, ✓ písomne vynásobiť a vydeliť zlomok prirodzeným číslom a zlomkom, ✓ vypočítať zlomkovú časť z celku,	celok, zlomok ako časť z celku znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) znázornenie zlomkov na číselnej osi zlomok ako číslo zlomková čiara, čitateľ a menovateľ zlomku rovnosť zlomkov krátenie (zjednodušovanie) zlomkov, rozširovanie zlomkov základný tvar zlomku zmiešané číslo porovnávanie zlomkov (>, <, =) sčitovanie zlomkov, odčitovanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo násobenie zlomkov, delenie zlomkov zlomková časť z celku prevrátený zlomok desatinný zlomok, periodické číslo, perióda, periodický rozvoj (kladné) racionálne číslo propedeutika kladných a záporných čísel riešením úloh: číselná os, kladné a záporné číslo,

© Štátny pedagogický ústav

✓ pomocou kalkulačky prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať so zlomkami, ✓ prečítať a zapísať desatinné zlomky, ✓ previesť zlomok na desatinné číslo, ✓ zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest), ✓ určiť pri prevode zlomku na desatinné číslo periódu v zápise výsledku, ✓ zmiešané číslo previesť na zlomok, zlomok, kde je čitateľ väčší ako menovateľ, zapísať v tvare zmiešaného čísla, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy so zlomkami.	navzájom opačné čísla, usporiadanie čísel

© Štátny pedagogický ústav

Percentá, promile

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu, ✓ rozlíšiť, určiť a vypočítať základ, ✓ rozlíšiť, určiť a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent, ✓ vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent, ✓ vypočítať základ, keď poznajú počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent, ✓ uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života, ✓ že ak je rôzny základ, rovnakej časti zodpovedajú rôzne počty percent (napr.: číslo 50 je o 25 % väčšie ako číslo 40, ale číslo 40 je o 20 % menšie ako číslo 50 a pod.), ✓ vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu, ✓ vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami, ✓ vypočítať 10 %, 20 %, 25 %, 50 % bez prechodu cez 1 %, ✓ prečítať údaje súvisiace s počtom percent / promile z diagramov (grafov), ✓ zapísať znázornenú časť celku počtom percent /promile, ✓ znázorniť na základe odhadu (počtu percent /promile) časť celku v kruhovom diagrame, ✓ porovnať viacero častí z jedného celku a porovnanie zobraziť	percento (%), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent promile (‰) kruhový diagram, stĺpcový diagram istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková miera, pôžička, úver, vklad štatistické údaje, tabuľka, graf, diagram

© Štátny pedagogický ústav

vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom, ✓ zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram na základe údajov z tabuľky, ✓ vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere, ✓ vypočítať hľadanú istinu, ✓ vyriešiť primerané slovné (podnetové, kontextové) úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).	

© Štátny pedagogický ústav

Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, ✓ vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky, ✓ načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky, ✓ zostaviť na základe náčrtu alebo opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov, ✓ zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek, ✓ nakresliť nárys, bokorys a pôdorys telies zostavených z kvádrov a kociek, ✓ vzťah 1 liter = 1 dm^3, ✓ premeniť základné jednotky objemu, ✓ vypočítať povrch a objem kvádra a kocky, ak pozná dĺžky ich hrán, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu / objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu / objemu.	priestor, vzor, obraz, náčrt voľné rovnobežné premietanie, perspektíva kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany teleso, jednoduché a zložené teleso nárys, bokorys, pôdorys sieť kvádra, sieť kocky, ... povrch kocky a kvádra, jednotky povrchu objem kocky a kvádra, jednotky objemu: meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, kilometer kubický, liter, deciliter, centiliter, mililiter, hektoliter (m^3, dm^3, cm^3, mm^3, km^3, l, dl, cl, ml, hl), premena jednotiek priestorová predstavivosť a úlohy na jej rozvoj

© Štátny pedagogický ústav

Pomer, priama a nepriama úmernosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer, ✓ rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere, ✓ zväčšiť / zmenšiť dané číslo v danom pomere, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy, ✓ rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou / nepriamou úmernosťou , ✓ vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky).	pomer, prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátený zápis jednoduchých pomerov, rozdeľovanie celku v danom pomere plán, mapa, mierka plánu a mapy priama a nepriama úmernosť trojčlenka (jednoduchá, zložená) tabuľka priamej a nepriamej úmernosti kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, pomer a mierku

Kombinatorika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému, ✓ vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností, ✓ systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov), ✓ vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu.	objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania možností počet usporiadaní, počet možností úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií) propedeutika základných modelov kombinatoriky

© Štátny pedagogický ústav

Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ uviesť príklady využitia kladných a záporných celých čísel v praxi, ✓ prečítať a zapísať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov), ✓ určiť k danému číslu číslo opačné, ✓ vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi), ✓ porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti, ✓ správne zobraziť celé čísla na číselnej osi, ✓ priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi, ✓ zobraziť kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi, ✓ určiť absolútnu hodnotu celého, desatinného čísla a racionálneho čísla, ✓ sčítať a odčítať celé a desatinné čísla, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných), ✓ jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď, ✓ spamäti, písomne a na kalkulačke vynásobiť a vydeliť záporné číslo kladným číslom, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.	číselná os kladné a záporné číslo, celé číslo navzájom opačné čísla kladné a záporné desatinné číslo absolútna hodnota čísla usporiadanie čísel porovnanie čísel pojem racionálneho čísla súčet, rozdiel, súčin a podiel celých, desatinných a racionálnych čísel

© Štátny pedagogický ústav

Premenná, výraz

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané číselné výrazy, ✓ rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bez formalizácie do podoby rovnice, ✓ zapísať postup riešenia slovnej úlohy, ✓ overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy, ✓ rozlíšiť číselný výraz a výraz s premennou, ✓ zostaviť podľa slovného opisu jednoduchý výraz s premennou, ✓ určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej, ✓ určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej, ✓ sčítať a odčítať výrazy s premennou, ✓ vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly, ✓ vyjadriť neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 4 \,.\, a$), ✓ zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine, ✓ vyznačiť body v pravouhlej sústave súradníc v rovine podľa súradníc, ✓ určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc.	číselný výraz, rovnosť a nerovnosť číselných výrazov nerovná sa, je rôzne od, znaky =, ≠ hodnota číselného výrazu výraz s premennou (algebrický výraz) dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné rovnica dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch koeficient, premenná, člen s premennou, číslo (člen bez premennej) neznáma veličina vo vzorci vzorec (skrátený zápis vzťahov), vzorce na výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca vynímanie pred zátvorku riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením priama a nepriama úmernosť ako príklady závislosti veličín pravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, súradnice bodu, graf propedeutika riešenia lineárnych rovníc s jedným výskytom neznámej propedeutika riešenia lineárnych rovníc s viacnásobným výskytom neznámej

© Štátny pedagogický ústav

	propedeutika znázornenia priamej a nepriamej úmernosti grafom

© Štátny pedagogický ústav

Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ zostrojiť dve rovnobežné priamky (rovnobežky), ktoré sú preťaté priečkou, ✓ určiť súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnobežných priamkach preťatých priečkou, ✓ vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov, ✓ načrtnúť a pomenovať rovnobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, ✓ rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlými rovnobežníkmi, ✓ narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky, ✓ zostrojiť a odmerať v rovnobežníku (štvorci, kosoštvorci, obdĺžniku, kosodĺžniku) jeho dve rôzne výšky, ✓ načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky, ✓ zostrojiť ľubovoľný lichobežník (všeobecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa daných prvkov a na základe daného konštrukčného postupu, ✓ vyriešiť primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitím poznatkov o rovnobežníkoch a lichobežníkoch, ✓ vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, lichobežníka a trojuholníka,	rovnobežnosť, rovnobežné priamky (rovnobežky), rôznobežky, priečka, rovnobežky preťaté priečkou súhlasné a striedavé uhly a ich vlastnosti štvoruholníky, rovnobežníky, štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, lichobežník a ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku) strany, veľkosti strán, vnútorné uhly rovnobežníka (štvoruholníka), dve výšky rovnobežníka, uhlopriečky, priesečník uhlopriečok rovnobežníka, vlastnosti rovnobežníka súčet vnútorných uhlov štvoruholníka ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360^\circ$) základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, všeobecný lichobežník, pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník obvod a obsah rovnobežníka (kosoštvorca, kosodĺžnika), lichobežníka a trojuholníka (objavovanie výpočtu obsahu týchto útvarov)

© Štátny pedagogický ústav

✓ vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.	

© Štátny pedagogický ústav

Kruh, kružnica

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ zostrojiť kružnicu s daným polomerom alebo s daným priemerom, ✓ vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice, ✓ určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky, ✓ zostrojiť dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na tejto kružnici, ✓ zostrojiť dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo tejto kružnice, ✓ slovne opísať postup konštrukcie dotyčnice ku kružnici približnou metódou aj pomocou Tálesovej kružnice, ✓ vyznačiť na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu, ✓ vyznačiť v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu, ✓ vyznačiť v kruhu kruhový odsek, ✓ určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku, ✓ vypočítať obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice, ✓ vyriešiť slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu, alebo dĺžku kružnice.	kružnica, kruh, medzikružie stred kruhu (kružnice) polomer a priemer kruhu (kružnice) a ich vzťah vzájomná poloha kružnice a priamky sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, ich vlastnosti, vzdialenosť stredu kružnice od tetivy Tálesova kružnica kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek, kruhový odsek Ludolfovo číslo a jeho približné hodnoty $\pi \doteq 3{,}14$ (resp. $\pi \doteq \frac{22}{7}$) obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice, $S = \pi \cdot r \cdot r$; $o = 2\pi r = \pi d$

© Štátny pedagogický ústav

Hranol

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ načrtnúť kocku, kváder a hranol (trojboký, štvorboký) vo voľnom rovnobežnom premietaní, ✓ opísať hranol a identifikovať jeho základné prvky, ✓ určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola, ✓ zostrojiť sieť kolmého hranola, ✓ použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, kvádra, hranola), ✓ vypočítať objem a povrch kocky, kvádra, hranola, ✓ vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola.	teleso, kocka, kváder, vrcholy, hrany, steny hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký, ...) sieť, podstava, plášť a ich vlastnosti povrch, objem, vzorce na ich výpočet jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, ...) a objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, ...)

© Štátny pedagogický ústav

Pravdepodobnosť, štatistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ uskutočniť primerané pravdepodobnostné experimenty, ✓ posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti (javy), ✓ rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti, ✓ vypočítať relatívnu početnosť udalosti, ✓ spracovať, zhromaždiť a roztriediť údaje v experimente, ✓ vytvoriť zo zhromaždených údajov štatistický súbor, ✓ vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe, ✓ zaznamenať a usporiadať údaje do tabuľky, ✓ prečítať a interpretovať údaje z tabuľky, z kruhového a stĺpcového diagramu, ✓ znázorniť údaje z tabuľky kruhovým a stĺpcovým diagramom a naopak.	udalosť, pravdepodobnosť pokus, početnosť, relatívna početnosť možné a nemožné udalosti porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie jednotka a znak, početnosť javu, aritmetický priemer tabuľka, kruhový diagram, stĺpcový diagram

© Štátny pedagogický ústav

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa (exponent), ✓ zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov, ✓ zapísať súčin konkrétneho väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne, ✓ vysvetliť vzťahy $x^2 = (-x)^2$ a $x^3 \neq (-x)^3$, ✓ prečítať správne zápis druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom stupeň odmocnenia a odmocnenca (základ), ✓ zapísať druhú odmocninu ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, ✓ vypočítať na kalkulačke druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla, druhú odmocninu kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, ✓ vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel (1, ..., 5) a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100, ✓ zapísať ako mocninu 10 čísla 100, 1 000, 10 000..., ✓ zapísať čísla v tvare $a \,.\, 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) – vedecký zápis čísla, ✓ vyriešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami s využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania,	súčin rovnakých činiteľov, jeho zápis pomocou mocniny druhá mocnina, druhá mocnina ako obsah štvorca, zápis druhej mocniny reálneho čísla tretia mocnina, tretia mocnina ako objem kocky, zápis tretej mocniny základ mocniny (mocnenec), exponent (mocniteľ) druhá odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt{\ }$), základ odmocniny (odmocnenec), zápis druhej odmocniny tretia odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt[3]{\ }$), zápis tretej odmocniny mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami zápis čísla, vedecký zápis čísla, zápis čísla v tvare $a \,.\, 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$), a práca s takýmito číslami na kalkulačke veľmi veľké a veľmi malé čísla, vytváranie predstavy o nich odhad, odhad výsledku, zaokrúhľovanie

© Štátny pedagogický ústav

✓ použiť zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.	

© Štátny pedagogický ústav

Pytagorova veta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ vymenovať základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka, ✓ formuláciu Pytagorovej vety aj jej význam, ✓ zapísať Pytagorovu vetu v pravouhlom trojuholníku *ABC* s pravým uhlom pri vrchole *C* vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka, ✓ vyjadriť a zapísať zo základného vzťahu Pytagorovej vety obsah štvorca nad odvesnami ($a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, ✓ vyjadriť vzťah pre výpočet dĺžky odvesien pomocou odmocnín ($a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, ✓ vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán, ✓ samostatne použiť Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života.	pravouhlý trojuholník, základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka – pravý uhol, odvesny, prepona, súčet dvoch ostrých uhlov je 90 stupňov Pytagorova veta pre pravouhlý trojuholník vzťahy $c^2 = a^2 + b^2$, $a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$, $a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$, $c = \sqrt{a^2 + b^2}$, význam a využitie Pytagorovej vety vyjadrenie neznámej zo vzorca

© Štátny pedagogický ústav

Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ načrtnúť ihlan, valec a kužeľ vo voľnom rovnobežnom premietaní, ✓ opísať ihlan, valec, kužeľ a guľu a pomenovať ich základné prvky, ✓ určiť počet hrán, stien a vrcholov ihlana, ✓ zostrojiť sieť ihlana, valca a kužeľa, ✓ dosadením do vzorcov vypočítať objem a povrch ihlana, valca, kužeľa a gule, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu ihlana, valca, kužeľa a gule.	(rotačný) valec, (rotačný) kužeľ, guľa, guľová plocha ihlan (pravidelný, trojboký, štvorboký, ...) sieť, podstava (horná, dolná), plášť, výška, vrchol strana kužeľa stred gule, polomer a priemer gule objem, povrch

© Štátny pedagogický ústav

Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebrických) výrazov, ✓ rozlíšiť zápisy rovnosti, nerovnosti, rovnice, nerovnice, ✓ vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jedným výskytom neznámej, ✓ vyriešiť jednoduchými úpravami lineárnu rovnicu s viacnásobným výskytom neznámej (napr. $2x + 3 = 3x - 4$), ✓ význam skúšky správnosti a rozumie tomu, prečo nie je pri niektorých rovniciach nutná, ✓ vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej (napr.: $2(x + 8) > 42$), ✓ vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli (napr.: $\frac{2}{x+3} = 4$), ✓ urobiť skúšku správnosti riešenia jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli, ✓ určiť podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli, ✓ vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov), ✓ vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovnicou, nerovnicou, tipovaním, ...), ✓ vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici),	rovnosť a nerovnosť dvoch algebrických výrazov lineárna rovnica s jednou neznámou lineárna nerovnica s jednou neznámou ľavá a pravá strana rovnice (nerovnice), riešenie (koreň) rovnice a nerovnice znamienka rovnosti (nerovnosti), znaky nerovnosti, ostré a neostré nerovnosti skúška správnosti výraz, lomený výraz, výraz s neznámou v menovateli rovnica s jednou neznámou podmienky pre riešenie rovnice (s neznámou v menovateli), skúška správnosti slovná (kontextová) úloha, zápis, matematizácia textu úlohy postup riešenia, zostavenie lineárnej rovnice (nerovnice), skúška, odpoveď vyjadrenie neznámej zo vzorca

© Štátny pedagogický ústav

✓ overiť správnosť riešenia slovnej úlohy.	

© Štátny pedagogický ústav

Podobnosť trojuholníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov, ✓ rozhodnúť o podobnosti dvojice trojuholníkov v rovine, ✓ vypočítať pomer podobnosti dvoch podobných trojuholníkov, ✓ na základe viet o podobnosti trojuholníkov vyriešiť primerané výpočtové a konštrukčné úlohy, ✓ využiť vlastnosti podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok, ✓ určiť skutočnú vzdialenosť (mierka mapy) a skutočné rozmery predmetov (mierka plánu).	geometrické útvary v rovine zhodnosť geometrických útvarov podobnosť geometrických útvarov, podstata podobnosti pomer podobnosti dvoch geometrických útvarov podobnosť trojuholníkov vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu) podobnosť trojuholníkov v praxi

© Štátny pedagogický ústav

Štatistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ zrealizovať primeraný štatistický prieskum, ✓ pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu, ✓ vyriešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru, ✓ spracovať získané hodnoty – údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky, ✓ interpretovať údaje z tabuľky, ✓ prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty – údaje.	štatistický prieskum, štatistický súbor, rozsah štatistického súboru, štatistický znak, triedenie absolútna početnosť, početnosť a relatívna početnosť javu tabuľka, graf – diagram, prechod od jedného typu znázornenia k inému hodnoty – údaje, ich znázornenie a interpretácia využitie IKT v štatistike, prieskum

© Štátny pedagogický ústav

Grafické znázorňovanie závislostí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ opísať a zostrojiť pravouhlý súradnicový systém, ✓ zobraziť bod (úsečku, trojuholník, atď.) v pravouhlom súradnicovom systéme (napr. $A[3 ; 2]$; úsečka XY, ak $X[2 ; –4]$ a $Y[–3 ; 3]$, atď.), ✓ zostrojiť graf priamej úmernosti a lineárnej závislosti podľa údajov z tabuľky, ✓ určiť k danej prvej súradnici druhú súradnicu bodu, ktorý leží na danom grafe, ✓ prečítať údaje z grafu priamej a nepriamej úmernosti a použiť ich pri výpočte, ✓ vyriešiť slovné úlohy na využitie grafov priamej a nepriamej úmernosti.	pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine súradnicové osi, priesečník súradnicových osí súradnice bodu graf, hodnota hodnoty v tabuľke, najmenšia hodnota, nulová hodnota, najväčšia hodnota závislosť dvoch hodnôt, nezávislá a závislá premenná graf priamej úmernosti, graf nepriamej úmernosti lineárna závislosť, lineárna funkcia graf lineárnej funkcie

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 5. ročník

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión	21
Počtové výkony s prirodzenými číslami	55
Geometria a meranie	34
Súmernosť v rovine (osová a stredová)	10
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	10
Desatinné čísla – rozširujúce učivo	10
Opakovanie	15
Časová rezerva	10

Predmet Matematika v 5. ročníku sa navyšuje o jednu vyučovaciu hodinu a bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

<u>Počtové výkony s prirodzenými číslami:</u>

- Urobiť správny zápis slovnej úlohy
- Nájsť správne riešenie
- Zapísať riešenie správnymi počtovými operáciami
- Urobiť skúšku správnosti

<u>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie:</u>

- Čítať jednoduché grafy
- Prezentovať údaje z grafu

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 6. ročník

Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť	25
Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami	52
Obsah obdĺžnika, štvorca, pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu	21
Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami	21
Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov	19
Kombinatorika	10

Opakovanie	10
Časová rezerva	7

Predmet Matematika v 6. ročníku sa navyšuje o jednu vyučovaciu hodinu a bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

<u>Desatinné čísla – slovné úlohy:</u>

- Porozumieť zadaniu úlohy
- Urobiť zápis, riešenie, odpoveď
- Vybrať vhodné počtové operácie na vyriešenie úlohy

<u>Obsah obdĺžnika, štvorca, pravouhlého trojuholníka – slovné úlohy:</u>

- Pochopiť zadanie úlohy z praxe
- Aplikovať vhodné vzorce na vyriešenie danej úlohy

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 7. ročník

Zlomky	30
Percentá. Promile.	30
Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu	30
Pomer. Priama a nepriama úmernosť	30
Kombinatorika	15

Opakovanie	20
Časová rezerva	10

Predmet Matematika v 7. ročníku sa navyšuje o jednu vyučovaciu hodinu a bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

<u>Percentá: finančná matematika:</u>

- Vedieť rozlíšiť, čo je úrok, istina, úroková miera
- Zostaviť trojčlenku
- Vyriešiť trojčlenku
- Riešiť úlohy na jednoduché úrokovanie

<u>Priama a nepriama úmernosť:</u>

- Rozhodnúť, či ide o priamu alebo nepriamu úmernosť
- Zapísať trojčlenku
- Určiť správne neznámu v trojčlenke
- Vyriešiť úlohu jednoduchou alebo zloženou trojčlenkou

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 8. ročník

Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla	30
Premenná, výraz	35
Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka, trojuholníka	25
Kruh, kružnica	15
Hranol	20
Pravdepodobnosť, štatistika	10

Opakovanie	20
Časová rezerva	10

Predmet Matematika v 8. ročníku sa navyšuje o jednu vyučovaciu hodinu a bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

<u>Premenná, výraz:</u>

- Vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jednou neznámou
- Správne aplikovať ekvivalentné úpravy pri riešení rovníc so zlomkami
- Riešiť slovné úlohy pomocou lineárnych rovníc

<u>Hranol:</u>

- vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola – dôraz na čitateľskú gramotnosť
- porozumieť zadaniu úlohy
- urobiť správny náčrt a odvodiť vzorce

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 9. ročník

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel	25
Pytagorov veta	20
Ihlan, valec, kužeľ, guľa – objem, povrch	15
Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou	20
Podobnosť trojuholníkov	17
Grafické znázorňovanie závislostí	16
Štatistika	12

Opakovanie	20
Časová rezerva	20
Príprava na Testovanie 9	33

Predmet Matematika v 9. ročníku sa navyšuje o jednu vyučovaciu hodinu a bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

Vo všetkých tematických celkoch od 5. ročníka po 9. ročník ZŠ nasledovne (príprava na Testovanie 9) :

- Pochopiť zadanie úlohy – dôraz na čitateľskú gramotnosť
- Rozanalyzovať danú úlohu na čiastkové problémy
- Vybrať správny postup riešenia
- Vykonať algoritmus riešenia
- Urobiť skúšku správnosti danej úlohy

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Informatika**
Časový rozsah výučby:	**5. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **6. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **7. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **8. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**Piaty, šiesty, siedmy, ôsmy**
Stupeň vzdelania:	**ISCED2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**Päť rokov**

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci:

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním,
- rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov),
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém),
- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť,
- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov,
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať),

- rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebavzdelávanie,

- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Sociálne komunikačné kompetencie

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,

- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,

- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej prace na verejnosti, používa odborný jazyk,

- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

Kompetencia v oblasti matematického myslenia a prírodovedného myslenia

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v zadaných situáciách,

- používa matematické modely logického a priestorového myslenia,

- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja (zapnutie a vypnutie počítača, práca s myšou, klávesnicou).

Kompetencia riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,

- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,

- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovne ich rizika.

Kompetencie občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,

- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,

- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,

- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,

Kompetencie sociálne a personálne

- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,

- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch,

Stratégie vyučovania

Metódy práce

- vysvetľovanie
- rozhovor
- samostatná práca žiaka s počítačom
- demonštrácia učiteľom
- ústna žiacka prezentácia vyhľadaných informácii

Formy práce

- skupinová práca
- samostatná práca
- frontálne vyučovanie

Učebné zdroje

- učebnica informatiky
- magnetická tabuľa
- počítač
- interaktívna tabuľa

Obsah vzdelávania

Prehľad tematických celkov:

Informácie okolo nás	9 hodín
Komunikácia prostredníctvom IKT	5 hodín
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	11 hodín
Princípy fungovania IKT	3 hodiny
Informačná spoločnosť	3 hodiny

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Informácie okolo nás	• práca s textovým editorom, • využívanie možností informačných technológii pri riešení úloh v rámci projektového vyučovania, prezentovaní projektov, • práca s grafický editor, • práca s tabuľkovým kalkulátorom, • vytváranie animácií, • práca s multimédiami.	• formátovanie textu, vkladanie obrázkov do textu, úprava kopírovanie, mazanie, presúvanie obrázkov, • vytváranie prezentácií k voľnej a odbornej téme, • prezentovanie vlastnej prezentácie, • kreslenie obrázka voľnou rukou, • kreslenie obrázka s použitím nástrojov, efektívne používanie nástrojov editora, • vytvorenie animácie, úprava animácie, • nahrávanie, úprava zvukov, spúšťanie zvukov z CD, DVD, internetu.
Komunikácia prostredníctvom IKT	• interaktívna a neinteraktívna komunikácia, • adresár príjemcov, • príloha správy, • webová adresa, • katalógy, • portály,	• dokáže poslať emailovú správu s prílohou, plnohodnotne využíva možnosti poštového klienta, pozná správnu formu správy, • edukačný portál • pozná školský web, vyhľadávanie

	• vyhľadávače.	informácií na internete pomocou vyhľadávacích strojov a katalógov, • vie používať niektorý z nástrojov na interaktívnu komunikáciu, pozná nástroje netikety, • rozhovor (chat) so spolužiakmi v triede, okamžité správy so spolužiakmi a učiteľom, • prechádzanie a hľadanie v internetovom obchode.
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	• postup riešenia, formálny zápis riešenia, etapy riešenia problémov, • programovací jazyk, • elementárny príkaz, postupnosť, cyklus, procedúra, parametre, premenná, hodnota, priradenie. • zložitosť riešenia problému.	• dokáže zapisovať a interpretovať postupy do formálneho zápisu (napríklad zápis matematických algoritmov, algoritmu s na jednoduché zašifrovanie textu), • demonštruje v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností, zapamätávanie výpočtov do premenných, zoskupovanie častí riešenia do procedúr, • dokáže porovnať čas trvania rôznych riešení problému.
Princípy fungovania IKT	• hardvér, softvér, • formáty súborov, • operačné systémy, • disk, CD, usb-pamäťový kľúč,	• pozná určenie, parametre periférií, • dokáže spúšťať naraz viac aplikácií, • pozná ukladanie informácií na rôzne média, vie porovnať kapacitu,

	• lokálna sieť, zdieľanie súborov v triede, • princípy fungovania internetu, OSI/ISO model.	• dokáže zbaliť, rozbaliť údaje, • dokáže vykonať zálohovanie údajov, • dokáže pracovať v lokálnej sieti. • pozná logické princípy fungovania internetu, dokáže zistiť IP číslo počítača. • pozná formát a typy súborov.
Informačná spoločnosť	• informačné a komunikačné technológie, • počítačové vírusy, ochrana počítača, • bezpečnosť na internete, • bezpečnosť a spoľahlivosť informácii z internetu, • legálny a nelegálny softver.	• pozná využitie informačných a komunikačných technológií v znalostnej spoločnosti (bankovníctvo, zdravotníctvo, doprava, umenie...), • chápe ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú, pozná spôsoby bezpečnosti na internete a ochrany počítača, • pozná riziko počítačovej kriminality a jej dopady, • dokáže posúdiť spoľahlivosť získaných informácií, • vie čo sú autorské práva, legálny a nelegálny softvér, pozná rozdiel v používaní a šírení programov s rôznymi stupňami licencií.

Uplatnenie prierezových tém

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

- rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúry,
- akceptovať kultúrnu rozmanitosť,
- tolerovať, rešpektovať a prejavovať prosociálne správanie a konanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti,
- poznať svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokázať s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Environmentálna výchova

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu.

Osobnostný a sociálny rozvoj

- Naučiť sa uplatňovať svoje práva
- Učiť sa zodpovednosti za svoje správanie
- Viesť žiakov k prevencii sociálno-patologických javov

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

- Učiť sa komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi
- Naučiť sa prezentovať svoju prácu

Učebné zdroje

- učebnica informatiky
- magnetická tabuľa
- počítač
- interaktívna tabuľa

Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie žiakov sa vykonáva klasifikáciou.

INFORMATIKA

ÚVOD

Vzdelávací štandard stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Výkonový štandard predstavuje ucelený systém všeobecne formulovaných kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôsobí počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU 5. – 6. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, ✓ hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií, ✓ kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky, ✓ skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	*Pojmy*: oblasť, animácia *Vlastnosti a vzťahy*: obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rastri, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke) *Procesy*: kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka z animácie

© Štátny pedagogický ústav

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, ✓ voliť vhodný nástroj na prácu s textom, ✓ používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, ✓ posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom, ✓ skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	*Pojmy*: schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka *Vlastnosti a vzťahy*: slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii) *Procesy*: presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu

Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií, ✓ skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	*Pojmy*: snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami *Vlastnosti a vzťahy*: snímky a ich poradie – prezentácia *Procesy*: vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie

© Štátny pedagogický ústav

Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami.	*Pojmy*: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky *Vlastnosti a vzťahy*: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky a k o zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky *Procesy*: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ kódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, ✓ dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácii, ✓ vyhľadávať a získavať informácie v informačnom systéme a databáze (knižnica, elektronicky obchod, rezervácie lístkov...), ✓ získavať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), ✓ vyberať vhodné nástroje na spracovanie informácii (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov).	*Vlastnosti a vzťahy*: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk)

© Štátny pedagogický ústav

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, ✓ organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), ✓ interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.	*Pojmy*: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec *Vlastnosti a vzťahy*: poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky *Procesy*: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva), ✓ posúdiť účel webovej stránky.	

© Štátny pedagogický ústav

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o výsledkoch vyhľadávania (či spĺňajú naše očakávania), ✓ posúdiť správnosť vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania), ✓ vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe, ✓ získať z konkrétneho zdroja požadované výstupy, prostredníctvom presne zadaných inštrukcií ✓ vyhľadávať rôzne typy informácií na webe.	*Pojmy*: vyhľadávač *Procesy*: vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete

© Štátny pedagogický ústav

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zostaviť a posielať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e- mailového nástroja, ✓ hľadať a zobraziť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, ✓ pripojiť prílohu správy, zobraziť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, ✓ zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy.	*Pojmy*: príloha, adresár *Procesy*: dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz

© Štátny pedagogický ústav

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy, ✓ identifikovať opakujúce sa vzory, ✓ uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov), ✓ rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), ✓ vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, ✓ popísať vzťahy medzi informáciami vlastnými slovami, ✓ uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje, ✓ uvažovať o rôznych riešeniach.	*Vlastnosti a vzťahy*: platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) *Procesy*: krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka.	*Vlastnosti a vzťahy*: chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov *Procesy*: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu

© Štátny pedagogický ústav

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, ✓ aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, ✓ interpretovať postupnosť príkazov, ✓ hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.	*Pojmy*: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov *Vlastnosti a vzťahy*: ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov *Procesy*: zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)

Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, ✓ rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, ✓ stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, ✓ riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, ✓ zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, ✓ interpretovať algoritmy s cyklami.	*Pojmy*: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu *Vlastnosti a vzťahy*: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom *Procesy*: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní

© Štátny pedagogický ústav

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa.	*Vlastnosti a vzťahy*: jazyk – vykonanie programu *Procesy*: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať, že program pracuje nesprávne, ✓ hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, ✓ interpretovať návod, v ktorom je chyba, ✓ diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), ✓ diskutovať o rôznych postupoch a výstupoch riešenia (porovnať riešenia konkrétneho problému od rôznych žiakov z hľadiska dĺžky výsledku, trvania, veľkosti kódu/zápisu), ✓ doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, ✓ navrhnúť vylepšenie riešenia.	*Vlastnosti a vzťahy*: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme *Procesy*: hľadanie chyby

© Štátny pedagogický ústav

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ ukladať produkt do súboru, ✓ otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru, ✓ orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov, ✓ použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečinkami, ✓ presúvať, mazať, premenúvať súbory.	*Pojmy*: súbor, priečinok *Vlastnosti a vzťahy*: v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), odpadkový kôš *Procesy*: vytvorenie, ukladanie dokumentov

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.	*Vlastnosti a vzťahy*: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov *Procesy*: používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou

© Štátny pedagogický ústav

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie.	*Vlastnosti a vzťahy*: programy spracovávajú údaje a pomáhajú nám riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, ktorý vie pracovať iba s určitými typmi údajov, určitými typmi súborov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií,

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti, ✓ použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete, ✓ rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači, ✓ ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku, ✓ nahrávať súbory na sieťový disk, ✓ rozlíšiť e–mailovú a webovú adresu.	*Pojmy*: sieť *Vlastnosti a vzťahy*: lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku, cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť *Procesy*: sťahovanie a posielanie súborov

© Štátny pedagogický ústav

Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie.	*Vlastnosti a vzťahy*: vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o rizikách na internete, ✓ aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu, ✓ diskutovať o počítačovej kriminalite, ✓ diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe.	*Vlastnosti a vzťahy*: vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach *Procesy*: šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov

© Štátny pedagogický ústav

Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, ✓ diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi.	*Vlastnosti a vzťahy*: spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba *Procesy*: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie

Informačná spoločnosť – legálnosť používania softvéru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv.	*Vlastnosti a vzťahy*: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, ...)

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU 7. – 8. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ digitalizovať grafickú informáciu, ✓ zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, ✓ zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, ✓ navrhnúť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku.	*Vlastnosti a vzťahy*: obrázok v rastri, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku *Procesy*: kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom, ✓ použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, ✓ rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text, ✓ posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií.	*Pojmy*: odrážky a číslovanie, tabuľka *Vlastnosti a vzťahy*: skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaniach) *Procesy*: vkladanie tabuľky

© Štátny pedagogický ústav

Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ používajú nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií.	*Procesy:* manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia

Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu, ✓ rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu, ✓ skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	*Pojmy*: klip, efekt, prechod, strihanie, časová os *Vlastnosti a vzťahy*: video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom *Procesy*: vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu

© Štátny pedagogický ústav

Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, ✓ zvoliť a používajú funkcie pre jednoduché výpočty, ✓ skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	*Pojmy*: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky *Vlastnosti a vzťahy*: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami *Procesy*: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchej funkcie

© Štátny pedagogický ústav

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu, ✓ voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie, ✓ zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, ✓ dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácii, ✓ posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni, ✓ posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov (rôzne typy textov, rôzna grafika, zvuk, video), ✓ vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knižnica, el. obchod, rezervácie lístkov...), ✓ získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), ✓ rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácii (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov), ✓ vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke, ...).	*Vlastnosti a vzťahy*: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napr. dá sa v texte, a nie v grafike)

© Štátny pedagogický ústav

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, ✓ organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel,...), ✓ interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.	*Pojmy*: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka) *Procesy*: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva).	

© Štátny pedagogický ústav

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyhľadať rôzne typy informácií na webe, ✓ posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania).	

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu, ✓ porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu.	*Vlastnosti a vzťahy*: chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail *Procesy*: prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz

© Štátny pedagogický ústav

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ identifikovať opakujúce sa vzory, ✓ rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, ✓ vlastnými slovami sformulovať plán riešenia, ✓ rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku, ✓ uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje, ✓ uvažovať o rôznych riešeniach.	*Vlastnosti a vzťahy*: aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) *Procesy*: idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka, ✓ použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov.	*Vlastnosti a vzťahy*: algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov *Procesy*: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu

© Štátny pedagogický ústav

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, ✓ aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, ✓ interpretovať postupnosť príkazov, ✓ vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.	*Pojmy*: parameter príkazu, postupnosť príkazov *Vlastnosti a vzťahy*: ako súvisí príkaz, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov *Procesy*: zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)

Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, ✓ rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, ✓ stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, ✓ riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, ✓ zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, ✓ interpretovať algoritmy s cyklami.	*Pojmy*: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu *Vlastnosti a vzťahy*: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom *Procesy*: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní

© Štátny pedagogický ústav

Algoritmické riešenie problémov – pomocou vetvenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie, ✓ rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, ✓ zostaviť a zapísať podmienku, ✓ vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok), ✓ zapísať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka, ✓ interpretovať algoritmy s vetvením.	*Pojmy*: vetvenie, podmienka *Vlastnosti a vzťahy*: konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nesplnená podmienka *Procesy*: zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky

© Štátny pedagogický ústav

Algoritmické riešenie problémov – pomocou premenných

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia, a vyžadujú si použitie premenných, ✓ aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej, ✓ vyriešia problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty, ✓ zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami, ✓ interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými.	*Pojmy*: premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+,–,*,/) *Vlastnosti a vzťahy*: pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej *Procesy*: nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami

Algoritmické riešenie problémov – pomocou nástrojov na interakciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať situácie, keď treba čakať na vstup, ✓ zapísať algoritmus, ktorý reaguje na vstup, ✓ interpretovať zapísané riešenie, ✓ vytvoriť hypotézu, ako neznámy algoritmus spracuje zadaný vstup.	*Vlastnosti a vzťahy*: prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu *Procesy*: čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt

© Štátny pedagogický ústav

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa, ✓ vyjadriť princíp fungovania návodu – objaviť a popísať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu, ✓ vyhľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom.	*Vlastnosti a vzťahy*: jazyk – vykonanie programu *Procesy*: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe

© Štátny pedagogický ústav

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie a opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať, že program pracuje nesprávne, ✓ hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, ✓ zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne, ✓ diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), ✓ rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise, ✓ doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, ✓ navrhnúť vylepšenie.	*Vlastnosti a vzťahy*: chyba v postupností príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením a s premennými, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba) *Procesy*: hľadanie chyby

© Štátny pedagogický ústav

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, ✓ presúvať, mazať, premenúvať priečinky, ✓ vyhľadať súbor alebo priečinok, ✓ navrhnúť štruktúru priečinkov, ✓ preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov, ✓ zistiť parametre súborov, priečinkov.	*Vlastnosti a vzťahy*: rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, ✓ ovládať operačný systém na používateľskej úrovni, ✓ preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky, ✓ použiť nástroje na prispôsobenie si (pracovného) prostredia v počítači, ✓ skúmať nové možnosti operačného systému, ✓ použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.	*Vlastnosti a vzťahy*: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér *Procesy*: nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie

© Štátny pedagogický ústav

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie, ✓ pracovať s prídavnými zariadeniami (napr. naskenovať, vytlačiť dokument, nahrať zvuk, zosnímať obraz fotoaparátom alebo kamerou), ✓ skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru, ✓ porovnať klady a zápory počítačov rôznych typov (napr. stolný počítač, notebook, tablet), ✓ rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia.	*Pojmy*: program, procesor, pamäť *Vlastnosti a vzťahy*: počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, pamäť si pamätá programy a údaje, pamäť v počítači ako zariadenie na (krátkodobé) uchovanie informácií, disk v počítači ako zariadenie na dlhodobé uchovanie informácií, procesor vykonáva programy (program ako návod pre procesor), tlačiareň, reproduktor/slúchadlá ako zariadenia sprostredkovanie výstupu, skener, digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón ako zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti, ✓ pracovať so sieťovými zariadeniami (napr. tlačiareň, skener), ✓ diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti.	*Pojmy*: sieť, doména *Vlastnosti a vzťahy*: cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, zariadenie alebo údaje v sieti, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť, štruktúra webovej adresy, štruktúra mailovej adresy

© Štátny pedagogický ústav

Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ akceptovať, že nemá sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie, ✓ pracovať s mechanizmami na odhaľovanie a odstraňovanie vírusov.	*Vlastnosti a vzťahy*: vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok, antivírus ako softvér na zisťovanie a odstraňovanie škodlivého softvéru a blokovanie škodlivých činností, obmedzenia antivírusových programov (antivírus je tiež iba program, a nemusí odhaliť najnovší nebezpečný softvér) *Procesy*: v počítači môže bežať antivírusová ochrana a môže kontrolovať (takmer) všetko, čo robíme

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o rizikách na internete, ✓ zhodnotiť, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím, ✓ aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu, ✓ posúdiť riziká práce na počítači so škodlivým softvérom, ✓ diskutovať o počítačovej kriminalite, ✓ diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe, ✓ diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu.	*Vlastnosti a vzťahy*: vírus ako škodlivý softvér, spam ako nevyžiadaná správa, antivírový program ako nástroj na obranu proti vírusom, kvalita hesla ako mechanizmus zabezpečenia, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach *Procesy*: šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov

© Štátny pedagogický ústav

Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam, ✓ diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti.	*Vlastnosti a vzťahy*: informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách)

Informačná spoločnosť – legálnosť používania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o dodržiavaní základných princípov autorských práv, ✓ diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať, ✓ diskutovať o právnych dôsledkoch nelegálne používaného diela, ✓ diskutovať o právnych dôsledkoch publikovania kriminálneho a nelegálneho obsahu.	*Pojmy:* texty, obrázky, hudba, filmy, ...) *Vlastnosti a vzťahy*: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a jeho použitiu, bezplatný softvér a platený softvér *Procesy*: legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia z informatiky:

5. ročník

Reprezentácia a nástroje	15
Informačná spoločnosť	3
Komunikácia a spolupráca	6
Softvér a hardvér	3
Algoritmické riešenie problémov	6

6. ročník

Reprezentácia a nástroje	15
Informačná spoločnosť	3
Komunikácia a spolupráca	3
Softvér a hardvér	4
Algoritmické riešenie problémov	8

7. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou	9
Reprezentácie a nástroje – práca s textom	7
Reprezentácie a nástroje – informácie	2
Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou	1
Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe	2
Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu	2
Algoritmické riešenie problémov – analýza problému	2
Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia	2
Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami	1
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	1
Softvér a hardvér –počítač a prídavné zariadenia	3
Softvér a hardvér -práca v počítačovej sieti a na internete	1

8. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciou	3
Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami	4
Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami	1
Reprezentácie a nástroje – štruktúry	6
Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov	**2**
Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov	**2**
Algoritmické riešenie problémov – pomocou vetvenia	**2**
Algoritmické riešenie problémov – pomocou premenných	**2**
Algoritmické riešenie problémov – pomocou nástrojov na interakciu	**2**
Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia	**2**
Algoritmické riešenie problémov – hľadanie a opravovanie chýb	**3**
Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu	**1**
Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	**1**
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti	**1**
Informačná spoločnosť – legálnosť používania	**1**

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Fyzika**
Časový rozsah výučby:	**6. ročník: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne** **7. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **8. ročník: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne** **9. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**Šiesty, siedmy ,ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**päť rokov**

FYZIKA

ÚVOD

Vzdelávací štandard je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Výkonový štandard predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, experimentovať, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôsobiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepčnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE PREDMETU

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia,
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, tuhých látok a telies

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies, ✓ overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies, ✓ rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies, ✓ odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania a vypočítaním priemeru z nameraných hodnôt, ✓ zaznamenať namerané údaje správnym zápisom, ✓ prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, ✓ rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka, značka jednotky, ✓ zostrojiť graf lineárnej závislosti a zistiť hodnoty z grafu, ✓ použiť postup riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu, ✓ rozlíšiť termíny látka a teleso, ✓ porovnať a určiť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, tuhých látok a telies, ✓ vytvoriť a prezentovať projekt primeraný obsahu vyučovania.	vlastnosti kvapalín: nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť účinky pôsobenia vonkajšej sily na hladinu kvapaliny v uzavretej nádobe, Pascalov zákon využitie vlastností kvapalín meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom, kalibrácia objem, značka *V*, jednotky objemu ml, l vlastnosti plynov: stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínavosť, deliteľnosť využitie vlastností plynov tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka fyzikálnej veličiny, značka jednotky látka a teleso, vlastnosti tuhých látok a telies: krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a plynných telies hmotnosť, značka *m*, jednotky hmotnosti g, kg, t odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla (najmenší dielik, rozsah) dĺžka, značka *d*, jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km objem tuhých telies, jednotky objemu cm^3, dm^3, m^3, určenie objemu pravidelných telies (kocka, kváder) výpočtom, určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies

© Štátny pedagogický ústav

Správanie telies v kvapalinách a plynoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ riešiť problémy postupom: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov pokusov a meraní, ✓ prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, ✓ určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu, ✓ zostrojiť graf závislosti hmotnosti od objemu pre telesá z homogénnej látky, ✓ vyhľadať hodnoty hustoty látok v tabuľkách, ✓ riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hustoty, ✓ vysvetliť vybrané javy správania sa telies v kvapalinách a plynoch pomocou hustoty, ✓ vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.	plávajúce, vznášajúce a potápajúce sa telesá vo vode, meranie ich hmotnosti a objemu hustota, značka ρ, jednotka hustoty g/cm^3, vzťah $\rho = m / V$ vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej látky hustota kvapalín vytlačený objem kvapaliny plávajúcimi telesami a potápajúcimi sa telesami porovnanie hmotnosti telies plávajúcich v kvapaline s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny porovnanie hmotnosti potápajúcich sa telies s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny vplyv teploty na hustotu správanie sa telies (bubliniek) vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako má vzduch hustota plynov

© Štátny pedagogický ústav

Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ opísať pozorované javy pri skúmaní premien skupenstva látok,	meranie teploty, modelovanie zostrojenia Celsiovho teplomera, kalibrácia teplomera
✓ navrhnúť k meraniam tabuľku,	teplota, značka *t*, jednotka teploty ^{o}C
✓ zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva látok do tabuľky a grafu, analyzovať záznamy z meraní,	meranie času, meranie teploty v priebehu času, graf závislosti teploty od času, využitie PC pri zostrojovaní grafov
✓ objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyparovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu),	čas, značka *t*, jednotky času s, min, h premena kvapaliny na plyn, vyparovanie, podmienky vyparovania, vlhkomer
✓ objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, charakteristiky varu,	var, teplota varu, graf závislosti teploty od času pri vare vody, tlak vzduchu a teplota varu
✓ modelovať experimentom zostrojenie teplomera, vznik dažďa,	premena vodnej pary na vodu, kondenzácia, teplota rosného bodu destilácia, modelovanie dažďa
✓ vyhľadať hodnoty teploty varu, teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách,	premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, topenie tuhnutie, teplota topenia a tuhnutia pre kryštalické a amorfné látky, graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí
✓ zrealizovať a vyhodnotiť meteorologické pozorovania a merania,	meteorologické pozorovania
✓ prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi.	

© Štátny pedagogický ústav

Teplo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať historický prístup k chápaniu pojmu teplo, ✓ overiť experimentom fyzikálnu vlastnosť látok – tepelná vodivosť, ✓ opísať šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením, ✓ opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi, ✓ dodržať podmienky experimentu, ✓ odhadnúť výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou, ✓ overiť experimentom odovzdávanie tepla kovmi vode, ✓ objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla, ✓ vyhľadať hodnoty hmotnostnej tepelnej kapacity látok v tabuľkách, ✓ riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla, ✓ overiť postup stanovenia energetickej hodnoty potravín (napríklad spaľovaním), ✓ získať informácie o energetickej hodnote potravín, ✓ posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné	historické aspekty chápania pojmu teplo, staršia jednotka tepla cal teplo a pohyb častíc látky, teplota šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením tepelné vodiče a tepelné izolanty odovzdávanie a prijímanie tepla telesom, kalorimeter výsledná teplota pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou výsledná teplota pri odovzdávaní tepla horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) vode, rozdiel dvoch teplôt (Δt) tepelná rovnováha hmotnostná tepelná kapacita, značka c, jednotka J/kg^{o}C teplo, značka Q, jednotka tepla J, vzťah $Q = c \cdot m \cdot \Delta t$ teplo a premeny skupenstva energetická hodnota potravín

© Štátny pedagogický ústav

prostredie a spôsoby eliminácie týchto vplyvov.	

Svetlo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo,	svetelná energia a jej premena na teplo, výpočet tepla
✓ porovnať zdroje svetla – Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov,	svetelný lúč, rovnobežné a rozbiehavé svetelné lúče zdroj svetla, Slnko a žiarovka ako zdroje svetla
✓ overiť experimentom priamočiare šírenie svetla,	dôkazy priamočiareho šírenia svetla
✓ rozlíšiť termíny – odrazené, prepustené a absorbované svetlo,	odrazené, prepustené a absorbované svetlo, rozklad svetla, farby spektra
✓ overiť experimentom rozklad svetla na spektrum,	absorbovanie a odraz farieb spektra povrchmi rôznej farby, svetlo a fotosyntéza
✓ overiť experimentom skladanie farebných svetelných lúčov,	skladanie farebných svetelných lúčov
✓ navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla,	odraz svetla, zákon odrazu
✓ overiť experimentom lom svetla,	lom svetla, vznik dúhy
✓ znázorniť obraz predmetu vytvorený spojkou a rozptylkou,	zobrazovanie šošovkami
✓ vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka,	optické prístroje – lupa, fotoaparát chyby oka, okuliare
✓ určiť aplikácie základných zákonov optiky v technickej praxi,	
✓ tvoriť nové informácie z pozorovaní a zovšeobecniť závery,	svetelné znečistenie
✓ vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.	

© Štátny pedagogický ústav

Sila a pohyb. Práca. Energia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies, ✓ odmerať silu vhodne vybraným silomerom, určiť jeho rozsah a chybu merania, ✓ znázorniť sily v konkrétnej situácii a určiť telesá, na ktoré tieto sily pôsobia, ✓ skladať sily pôsobiace na teleso v jednej priamke, ✓ objaviť praktickou činnosťou rovnováhu na páke, ✓ určiť ťažisko vybraných telies a chápať jeho význam, ✓ rozlíšiť termíny tlaková sila a tlak, ✓ riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku, ✓ riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hydrostatického tlaku, ✓ analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia, ✓ zmerať silomerom veľkosť trecej sily vo vybraných situáciách, ✓ zostrojiť graf závislosti dráhy od času pre rovnomerný pohyb, ✓ zostrojiť graf závislosti rýchlosti od času pre rovnomerný pohyb, ✓ zistiť hodnoty (rýchlosť, čas, dráha) z grafu, interpretovať grafické závislosti rýchlosti od času a dráhy od času pre rôzne pohyby, ✓ riešiť úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný pohyb, ✓ riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet mechanickej práce.	vzájomné pôsobenie telies, sila, značka F, jednotka sily N gravitačná sila, značka F_g, vzťah na výpočet sily, ktorou Zem priťahuje telesá pri svojom povrchu $F_g = g \,.\, m$, gravitačné zrýchlenie, značka g, gravitačné pole meranie sily, silomer, kalibrácia silomera, chyba merania skladanie síl, rovnováha síl, otáčavé účinky sily ťažisko telesa a jeho určenie tlaková sila, tlak, značka p, jednotky tlaku Pa, hPa, kPa, MPa, vzťah $p = F / S$ hydrostatický tlak, značka p_h, vzťah $p_h = h \cdot \rho_k \cdot g$ atmosférický tlak, barometer, normálny atmosférický tlak trenie, trecia sila, meranie veľkosti trecej sily pohyb telesa, pohyb rovnomerný a nerovnomerný rýchlosť rovnomerného pohybu, značka v, jednotky rýchlosti m/s, km/h, km/s; vzťah $v = s / t$, priemerná rýchlosť v_p dráha rovnomerného pohybu, značka s, vzťah $s = v \cdot t$ grafické znázornenie rýchlosti a dráhy pohybu v čase mechanická práca, značka W, jednotka práce J, vzťah $W = F \cdot s$ výkon, značka P, jednotky výkonu W, kW, MW

© Štátny pedagogický ústav

Sila a pohyb. Práca. Energia – pokračovanie tabuľky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanickou prácou a teplom, medzi mechanickou prácou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa, ✓ vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie, ✓ vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.	pohybová energia telesa, značka E_k, jednotky pohybovej energie J, kJ, MJ polohová energia telesa, značka E_p, jednotky polohovej energie J, kJ, MJ, vzťah $E_p = m \cdot g \cdot h$ vzájomná premena pohybovej a polohovej energie telesa, zákon zachovania mechanickej energie energia v prírode

Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti vlastnosti magnetu, ✓ vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom, ✓ zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok, ✓ vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope, ✓ overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu, ✓ zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek, ✓ zapojiť elektrický obvod podľa schémy.	magnet a jeho vlastnosti, magnetické pole Zem ako magnet, kompas stavba atómu – jadro a obal atómu, protón, neutrón, elektrón zelektrizovanie telies, elektrický náboj kladný a záporný elektrické pole elektroskop, elektrometer elektrický obvod, časti elektrického obvodu, znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami elektrické vodiče a elektrické izolanty z tuhých látok elektrický prúd v kovovom vodiči, tepelné účinky prúdu

© Štátny pedagogický ústav

Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod – pokračovanie tabuľky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch, ✓ odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia v elektrickom obvode, ✓ zostrojiť z nameraných hodnôt graf závislosti prúdu od napätia pre rezistor, ✓ riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona, ✓ navrhnúť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča, ✓ riešiť kvalitatívne úlohy týkajúce sa elektrických obvodov so spotrebičmi zapojenými za sebou a vedľa seba, ✓ rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon a pozná ich praktické využitie, ✓ navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom, pozná využitie tohto javu, ✓ vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynoch, pozná praktické využitie tohto vedenia, ✓ rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom, ✓ vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.	žiarovka a história jej vynálezu elektrický prúd, značka *I*, jednotky elektrického prúdu A, mA, μA meranie elektrického prúdu, ampérmeter elektrické sily a elektrické pole vo vodiči elektrické napätie, značka *U*, jednotky elektrického napätia V, kV meranie elektrického napätia, voltmeter Ohmov zákon $I = U / R$, elektrický odpor vodiča, značka *R*, jednotky elektrického odporu Ω, kΩ, MΩ meranie elektrického odporu rezistora graf závislosti elektrického prúdu od elektrického napätia závislosť elektrického odporu od vlastností vodiča, reostat zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode za sebou zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode vedľa seba elektrická práca, značka *W*, jednotky elektrickej práce J, kWh elektrický príkon, značka *P*, jednotky elektrického príkonu W, kW, MW magnetické pole v okolí vodiča a cievky s prúdom, elektromagnet vedenie elektrického prúdu v kvapalinách, zdroje elektrického napätia vedenie elektrického prúdu v plynoch bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami elektrická energia a jej premeny

© Štátny pedagogický ústav

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a hodinovej dotácie k UO pre 6.,7.,8.,9. ročník:

FYZIKA 6. ročník:

Tematický celok	**Počet hodín**
Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, pevných látok a telies	39
Správanie telies v kvapalinách a plynoch	17
Magnetické javy- rozširujúce učivo	10

FYZIKA 7. ročník:

Tematický celok	**Počet hodín**
Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok	16
Teplo	17

FYZIKA 8. ročník:

Tematický celok	**Počet hodín**
Svetlo	24
Sila a pohyb. Práca. Energia	36
Zvuk – rozširujúce učivo	6

FYZIKA 9. ročník:

Tematický celok	**Počet hodín**
Magnetické a elektrické vlastnosti látok	10
Elektrický prúd	23

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Chémia**
Časový rozsah výučby:	**7.ročník-2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne** **8.ročník-2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne** **9.ročník-1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**Siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 –Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**tri roky**

CHÉMIA

ÚVOD

Vzdelávací štandard bližšie špecifikuje a rozvíja ciele Štátneho vzdelávacieho programu s dôrazom na rozvoj prírodovednej gramotnosti. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia výučby prispôsobí počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vyučovací predmet chémia má bádateľský a činnostný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- porozumejú chemickým javom a procesom,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémia pri ochrane zdravia a životného prostredia.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Látky a ich vlastnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ získať návyky systematického pozorovania vlastností látok, ✓ určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, ✓ rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky, ✓ roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky, ✓ uviesť príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí, ✓ rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo, ✓ vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku; hmotnosť rozpustenej látky, rozpúšťadla a roztoku, ✓ pripraviť roztoky daného zloženia podľa daného návodu, ✓ pripraviť (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený roztok, ✓ dodržiavať zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s laboratórnymi pomôckami, ✓ realizovať postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu (usadzovaním, odparovaním, filtráciou, kryštalizáciou), ✓ vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd, ✓ uviesť príklady rôznych druhov vôd, ✓ posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich	pozorovanie vlastností látok: skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť, horľavosť na modelovej skupine látok (cukor, kuchynská soľ, piesok, modrá skalica, sklo, parafín, plast, voda, etanol – lieh, ocot) príklady chemicky čistých látok a zmesí rovnorodé a rôznorodé zmesi roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látka vodný roztok, nasýtený roztok plynné a kvapalné roztoky, tuhé roztoky (zliatiny) hmotnostný zlomok zložky v roztoku základné laboratórne pomôcky a zariadenia spôsoby oddeľovania zložiek zmesí: odparovanie, usadzovanie, kryštalizácia, filtrácia, destilácia voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda) voda ako zmes látok (minerálna, pitná, úžitková, odpadová) úprava pitnej vody čistenie odpadových vôd vzduch ako zmes látok

© Štátny pedagogický ústav

znečistenia, ✓ vysvetliť rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody, ✓ skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd, ✓ modelovať jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd, ✓ vymenovať základné zložky vzduchu, ✓ chápať význam vzduchu pre život.	zdroje znečistenia vzduchu: prach, výfukové plyny, splodiny horenia a priemyselné splodiny

Premeny látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií, ✓ rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách, ✓ uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad, ✓ vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života, ✓ uskutočniť pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách, ✓ zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a interpretovať ich, ✓ zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života, ✓ dodržiavať zásady bezpečnej práce s horľavinami, ✓ navrhnúť s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie,	pozorovanie chemických dejov (chemická reakcia, reaktant, produkt) zákon zachovania hmotnosti chemické zlučovanie, chemický rozklad tepelné zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie) zápalná teplota horľavina požiar hasenie látok rýchlosť chemických reakcií príklady pomalých a rýchlych reakcií faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií

© Štátny pedagogický ústav

✓ rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie, ✓ uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie.	

Zloženie látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť pojmy chemický prvok a chemická zlúčenina, ✓ rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión, ✓ vysvetliť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia, ✓ pozorovať vlastnosti látok.	makroskopický pohľad na chemicky čisté látky (chemický prvok, chemická zlúčenina) mikroskopický pohľad na látky: časticový model látky (atóm, ión, molekula) stavba atómu a jeho model (elektrónový obal, jadro atómu, protón, neutrón, elektrón) symbolické vyjadrenie zloženia látok (značky a vzorce) pozorovanie vlastností iónových, kovalentných a kovových látok (lesk, tvrdosť, kujnosť, elektrická a tepelná vodivosť, magnetizmus) chemické väzby v niektorých látkach (kovalentná a iónová väzba)

Významné chemické prvky a zlúčeniny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP), ✓ vyvodiť možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich	opis periodickej tabuľky prvkov (ďalej len PTP) vlastnosti látok a ich súvislosti s PTP vodík, kyslík (ozón)

© Štátny pedagogický ústav

umiestnenia v PTP, ✓ uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP, ✓ porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, ✓ posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie, ✓ uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, ✓ vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie, ✓ orientovať sa v stupnici pH, ✓ určiť pomocou indikátora pH roztoku, ✓ uviesť príklady využitia neutralizácie, ✓ overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačno-redukčných reakcií.	železo alkalické kovy (sodík, draslík) halogény (fluór, chlór. bróm, jód) vzácne plyny oxidy (oxid uhoľnatý, oxid uhličitý, oxid siričitý, oxid sírový, oxid vápenatý, oxid kremičitý, oxidy dusíka) kyseliny (kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, kyselina uhličitá, kyselina sírová) hydroxidy (hydroxid sodný, hydroxid draselný, hydroxid vápenatý) soli (chlorid sodný, chlorid draselný, síran vápenatý, síran meďnatý, uhličitan sodný, uhličitan vápenatý, hydrogenuhličitan sodný) pozorovanie kyslých a zásaditých vlastností látok (indikátor, kyselina, zásada, neutralizácia, pH stupnica) pozorovanie oxidačných a redukčných vlastností látok (oxidačno-redukčné reakcie)

Zlúčeniny uhlíka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť anorganické a organické látky, ✓ realizovať jednoduché pokusy na rozlíšenie a identifikáciu anorganických a organických látok,	pozorovanie vlastností organických látok: správanie sa pri zahrievaní, rozpustnosť vo vode a v organických rozpúšťadlách, horľavosť, zloženie organických látok (najdôležitejšie prvky organických

© Štátny pedagogický ústav

✓ rozlíšiť najjednoduchšie uhľovodíky, ✓ vymenovať prírodné zdroje uhľovodíkov, spôsob ich vzniku, získavania, spracovania a využitia, ✓ vymenovať alternatívne zdroje energie a ich využívanie v súčasnosti, ✓ rozlíšiť uhľovodíky a deriváty uhľovodíkov, ✓ uviesť vlastnosti a použitie derivátov, ✓ zdôvodniť negatívny vplyv a dôsledky pôsobenia metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus, ✓ uviesť zdroje a význam prírodných látok, ✓ vymenovať reaktanty a produkty fotosyntézy, ✓ charakterizovať význam plastov, syntetických vláken, čistiacich a pracích prostriedkov, ✓ zrealizovať podľa vlastného návrhu pokusy na demonštrovanie pracích účinkov mydla, ✓ uplatniť v praxi poznatky o látkach nebezpečných pre človeka a životné prostredie.	zlúčenín) stavba organických látok (štvorväzbovosť atómu uhlíka, uhlíkový reťazec, otvorený a uzavretý reťazec, jednoduchá, dvojitá a trojitá väzba) vlastnosti a použitie najjednoduchších organických látok: nasýtené a nenasýtené uhľovodíky alkány (metán, etán, propán, bután) alkény (etén) alkíny (etín) prírodné zdroje uhľovodíkov uhľovodíky ako palivo deriváty uhľovodíkov (kyselina octová, metanol, etanol, acetón) vlastnosti a použitie prírodných látok (sacharidy, tuky, bielkoviny) vlastnosti a použitie polymérov, polymerizácia (polyetylén), plasty, syntetické vlákna čistiace a pracie prostriedky vplyv látok na chemické procesy v živých organizmoch (vitamíny, liečivá, jedy, drogy)

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

7. ročník

Látky a ich vlastnosti	33 hodín
Premeny látok	33 hodín

8. ročník

Zloženie látok	22 hodín
Významné chemické prvky a zlúčeniny	44 hodín

9. ročník

Vlastnosti organických látok	6 hodín
Uhľovodíky	8 hodín
Deriváty uhľovodíkov	7 hodín
Organické látky v živých organizmoch	6 hodín
Organické látky v bežnom živote	6 hodín

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Biológia**
Časový rozsah výučby:	**2 hodina týždenne, 66 hodín ročne – 5. ročník** **1 hodina týždenne, 33 hodín ročne – 6. ročník** **2 hodina týždenne, 66 hodín ročne – 7. ročník** **1 hodina týždenne, 33 hodín ročne – 8. ročník** **2 hodina týždenne, 66 hodín ročne – 9. ročník**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**päť rokov**

BIOLÓGIA

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.
Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôsobí počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Príroda a život

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť na príklade živé a neživé časti prírody, ✓ rozhodnúť, ktoré informácie získajú pozorovaním a ktoré pokusom, ✓ vybrať vhodnú pomôcku na pozorovanie konkrétnej prírodniny, ✓ pozorovať prírodniny mikroskopom, lupou.	príroda, živé a neživé časti prírody, organizmy pozorovanie, pokus lupa, mikroskop, ďalekohľad mikroskopický preparát, podložné sklo, krycie sklíčko, pinzeta, preparačná ihla

Spoločenstvá organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť spoločenstvá podľa zastúpenia organizmov, ✓ rozhodnúť o zaradení vybraných organizmov do lesného, vodného, poľného, lúčneho a vysokohorského spoločenstva, ✓ rozlíšiť organizmy podľa vonkajšej stavby, ✓ pozorovaním zistiť spoločné a rozdielne znaky skupín organizmov, ✓ vysvetliť prispôsobenie sa organizmov danému prostrediu, ✓ zdôvodniť potravové vzťahy medzi organizmami žijúcimi v spoločenstve,	spoločenstvo lesa, vody, poľa, lúky, vysokohorské baktérie, huby, rastliny, živočíchy potravový reťazec dreviny, stromy, kry, byliny vonkajšia stavba tela rastlín a húb (drevín, bylín, húb s plodnicou) vrstvy lesa dreviny ihličnaté a listnaté machy, paprade, prasličky rastliny chránené, liečivé, jedovaté podzemné zásobné orgány

© Štátny pedagogický ústav

✓ zostaviť jednoduchý potravový reťazec pre každé spoločenstvo, ✓ zhodnotiť význam organizmov v prírode a pre človeka, ✓ argumentovať, prečo musia byť niektoré rastliny a živočíchy chránené, ✓ vyhľadať informácie, ktoré rastliny alebo živočíchy v ich regióne sú chránené, ✓ nájsť príklady poškodzovania prírody nevhodnou činnosťou človeka v okolí školy, ✓ rozhodnúť, ktoré zásady správania sa v prírode sú bezpečné z hľadiska ochrany vlastného zdravia, ✓ akceptovať zásady zberu húb a liečivých rastlín z prírody, ✓ zhodnotiť význam kyslíka rozpusteného vo vode pre život vodných organizmov, ✓ zdôvodniť škodlivosť a príčiny premnoženia niektorých druhov organizmov pre lesné a poľné spoločenstvo, ✓ zhotoviť záznam z pozorovania (nákres a popis), ✓ vyhľadať neznáme organizmy pomocou atlasu, ✓ spracovať doplňujúce informácie o jednotlivých spoločenstvách vyhľadané z rôznych zdrojov, ✓ prezentovať vlastné práce (plagáty, modely, prezentácie).	huby jedlé, jedovaté lišajníky, spolužitie vonkajšia stavba tela živočíchov (bezstavovce, stavovce) parazity, inštinkt ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce koža, šupiny, perie, srsť bylinožravce, mäsožravce, všežravce vtáky stále, sťahovavé, dravce, sovy, spevavce voda stojatá, tečúca, kyslík, teplota vody planktón, riasy jednobunkové, mnohobunkové, sinice živočíchy jednobunkové, mnohobunkové plávacie blany, mastné perie, vtáky kŕmivé, nekŕmivé hustá srsť, silný chvost, hlodavé zuby, hlodavce lúka, pasienok, pole, medza, remízka trávnaté porasty, hospodárske plodiny obilniny, krmoviny, okopaniny, olejniny pohlavná dvojtvarosť, hniezdenie

© Štátny pedagogický ústav

Život s človekom a v ľudských sídlach

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach a v ich okolí, ✓ zhodnotiť vplyv človeka na prostredie organizmov, ✓ vysvetliť, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, pestované rastliny a živočíchy žijúce v ľudských sídlach a v ich okolí, ✓ navrhnúť a realizovať projekt na poznávanie organizmov žijúcich v okolí svojho bydliska alebo školy, ✓ prezentovať výsledky z projektu.	ľudské sídlo, zdomácňovanie, šľachtenie, odroda, plemeno mikroorganizmy (baktérie, plesne, kvasinky) zelenina cibuľová, hlúbová, koreňová, plodová, strukoviny rastliny hospodárske, ovocné včela, včelstvo, včelárstvo, ryby, rybárstvo, rybnikárstvo zvieratá hospodárske, domáce škodcovia, parazity vonkajšie, vnútorné, prenášače nákazy, prevencia, premnoženie hlodavcov, hmyzu dezinfekcia, dezinsekcia, deratizácia biologická ochrana, spevavce

Živé organizmy a ich stavba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby, ✓ vymenovať základné funkcie častí bunky, ✓ pozorovať bunky mikroskopom, ✓ pripraviť prezentáciu o vírusových a bakteriálnych ochoreniach a ich prevencii, ✓ zostaviť schému všeobecnej stavby a organizácie tela	bunka, bunkové organely vírusy, baktérie organizmus jednobunkový, mnohobunkový pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava, organizmus stavba rastlín vonkajšia, vnútorná (koreň, stonka, list, kvet, plod, semeno) vlákno, podhubie, výtrusnica

© Štátny pedagogický ústav

mnohobunkovej rastliny a živočícha, ✓ porovnať časti tela machu a kvitnúcej rastliny na ukážke, ✓ vysvetliť základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastliny, ✓ porovnať stavbu tela húb s plodnicami a bez plodníc, ✓ pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov, ✓ kategorizovať zástupcov přhlivcov, ploskavcov, hlístovcov, mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov na ukážke, ✓ navrhnúť a zaznamenať pozorovanie vybraného bezstavovca, ✓ spracovať a prezentovať výsledky pozorovania rôznymi formami.	životný cyklus parazitov stavba tela bezstavovcov vonkajšia, vnútorná (sústava tráviaca, obehová, dýchacia, nervová, zmysly) rozmnožovanie a vývin bezstavovcov

Stavba a funkcie tela stavovcov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť pojmy orgán a orgánová sústava, ✓ identifikovať jednotlivé orgánové sústavy stavovcov pomocou obrázkov, ✓ pomenovať základné orgány orgánových sústav stavovcov pomocou obrázkov, ✓ vysvetliť význam orgánových sústav pre život stavovca, ✓ zdôvodniť adaptáciu orgánov opornej, dýchacej a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a	stavovce orgán, orgánová sústava orgánové sústavy stavovcov, sústava krycia, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, nervová, zmysly rozmnožovanie a vývin stavovcov oplodnenie vonkajšie, vnútorné, vývin jedinca mimo tela samice, v tele samice životné prejavy a správanie stavovcov

© Štátny pedagogický ústav

spôsob života, ✓ zdôvodniť odlišnosti orgánov tráviacej sústavy v závislosti od potravy, ✓ porovnať vonkajšie a vnútorné oplodnenie, ✓ analyzovať rozdiely vo vývine jedinca rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov, ✓ naplánovať a uskutočniť sledovanie správania stavovcov, ✓ prezentovať svoje zistenia rôznymi formami, ✓ pozorovať kožné útvary stavovcov a zhodnotiť ich význam, ✓ vytvoriť prezentáciu o význame vybranej orgánovej sústavy stavovcov.	

Človek a jeho telo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ porovnať spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu, ✓ pomenovať na ukážke orgány ľudského tela, ✓ vysvetliť význam procesov a štruktúr v ľudskom tele, ✓ objasniť prepojenie orgánových sústav, ✓ zistiť, čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe (namáhavej práci),	znaky ľudského organizmu, ľudské spoločenstvo rasizmus stavba a funkcia orgánových sústav: koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia, regulačné sústavy výživa, zložky potravy, potravinová pyramída, stravovacie návyky krvné skupiny, darcovstvo krvi, transfúzia vývin jedinca, starostlivosť o dieťa antikoncepcia, plánované rodičovstvo

© Štátny pedagogický ústav

✓ demonštrovať jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci, ✓ aplikovať osvojené spôsoby boja proti nákazlivým ochoreniam, ✓ zhotoviť plán pozorovania a skúmania ľudského tela, ✓ orientovať sa v informáciách súvisiacich so zdravým životným štýlom a ochranou zdravia, ✓ naplánovať a uskutočniť projekt v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka.	ochorenia orgánových sústav, úrazy zásady predlekárskej prvej pomoci infekčná choroba, choroboplodné mikroorganizmy, inkubačná doba prevencia, imunita, očkovanie zdravie, zdravý životný štýl, režim dňa, stres, hygienické zásady, intímna hygiena, alkoholizmus, obezita, hladovanie, fajčenie psychoaktívne látky (legálne a nelegálne drogy), závislosť

Základné životné procesy organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zdôvodniť odlišnosť stavby a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky, ✓ zhodnotiť význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov, ✓ vytvoriť pojmovú mapu vzťahov orgánových sústav živočíchov, ✓ porovnať životné procesy rastlín a živočíchov, ✓ naplánovať pozorovanie základných znakov a procesov organizmov rôznymi zmyslami a rôznymi spôsobmi, ✓ uskutočniť jednoduchý pokus alebo pozorovanie na skúmanie životných procesov organizmov,	bunka rastlinná a živočíšna bunkové organely a ich funkcie výživa organizmov, živiny organizmy parazitické, saprofytické, symbiotické baktérie rozkladné, kvasné, mliečne, hľuzkové výživa rastlín, fotosyntéza výživa živočíchov, trávenie, vstrebávanie dýchanie organizmov, rozklad organických látok, uvoľnenie energie vylučovanie živočíchov dráždivosť, citlivosť a pohyb rastlín a živočíchov regulácia hormonálna, nervová

© Štátny pedagogický ústav

✓ formulovať závery z uskutočneného pozorovania alebo pokusu.	delenie bunky rozmnožovanie organizmov pohlavné a nepohlavné rast, vývin, životný cyklus organizmov

Dedičnosť a premenlivosť organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:	genetika
✓ lokalizovať uloženie genetickej informácie v bunke,	dedičnosť, premenlivosť, potomstvo
✓ opísať stavbu chromozómu,	genetická informácia
✓ monitorovať dedične podmienené znaky svojej rodiny,	jadro, chromozóm, nukleová kyselina, DNA, dvojzávitnica
✓ vysvetliť príčinu tvorby kópie nukleovej kyseliny a význam zníženia počtu chromozómov pri vzniku pohlavných buniek,	gén, znak, vlastnosť kópia DNA
✓ schematicky znázorniť prenos určitého znaku z rodičov na potomkov,	alela dominantná, recesívna bunka telová, pohlavná, oplodnená
✓ rozlíšiť na príklade dedičnú a nededičnú premenlivosť,	kríženie, schéma kríženia
✓ zhodnotiť význam dedičnosti a premenlivosti,	premenlivosť nededičná, dedičná
✓ zdôvodniť podstatu šľachtenia,	šľachtenie, odroda, plemeno
✓ diskutovať o dedičných chorobách, ich vplyve na život človeka a možnosti využitia genetického poradenstva,	dedičná choroba genetické poradenstvo
✓ posúdiť využitie vedeckých poznatkov genetiky.	

© Štátny pedagogický ústav

Životné prostredie organizmov a človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zistiť, ako pozitívne a negatívne človek zasahuje do zložiek životného prostredia, ✓ monitorovať znečistenie ovzdušia, vody, pôdy v okolí školy a bydliska, ✓ zdôvodniť príčiny negatívneho vplyvu človeka na životné prostredie, ✓ zhodnotiť dôsledky znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy na život, ✓ argumentovať o pozitívach a negatívach priemyslu, dopravy, energetiky, poľnohospodárstva, ťažby nerastných surovín, ✓ určiť chránené rastliny, živočíchy a chránené územia Slovenska, ✓ analyzovať možnosti zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov, ozónovej diery, hromadenia odpadov, ✓ zhodnotiť význam recyklácie druhotných surovín a alternatívnych zdrojov energie, ✓ dodržiavať osvojené návyky na šetrenie energie a pitnej vody, ✓ zorganizovať aktivity na šetrenie vody alebo energie vo svojom okolí, ✓ vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov organizmov a prostredia, ✓ navrhnúť jednoduchý projekt zameraný na riešenie environmentálnych problémov v okolí.	životné prostredie zložky životného prostredia človeka ekológia, environmentalistika podmienky života priemysel, doprava, energetika, poľnohospodárstvo znečistenie vzduchu, vody, pôdy globálne environmentálne problémy odpad, skládky, spaľovanie, recyklácia starostlivosť o prírodné a životné prostredie človeka ochrana prírody, zákon o ochrane prírody, chránené druhy, chránené územia obnoviteľné zdroje energie

© Štátny pedagogický ústav

Neživá príroda a jej poznávanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť závislosť organizmov od neživej prírody a vplyv organizmov na neživú prírodu na príkladoch, ✓ diskutovať o význame nerastných surovín pre život človeka, ✓ vytvoriť model stavby zemského telesa, ✓ porovnať sféry zemského telesa podľa zloženia a významu, ✓ pozorovaním zistiť odlišnosti medzi minerálmi a horninami, ✓ identifikovať vybrané minerály a horniny, ✓ zdokumentovať výskyt minerálov alebo hornín v okolí školy, bydliska, ✓ navrhnúť spôsob na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov, ✓ zrealizovať pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov, ✓ vyhodnotiť pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov, ✓ vyhľadať informácie o praktickom využití minerálov a hornín a ich výskyt na Slovensku, ✓ kategorizovať horniny podľa znakov,	neživá a živá príroda nerastné suroviny, rudy, nerudy zemská kôra pevninská a oceánska, zemský plášť, zemské jadro minerál, hornina kryštál, kryštalizácia vlastnosti minerálov, tvrdosť, hustota, farba, lesk chránené minerály horniny vyvreté, usadené, premenené geologické procesy vnútorné, vonkajšie zdroje energie geologických procesov činnosť magmatická, sopečná, zemetrasenie, premena hornín zvetrávanie mechanické, chemické geologické činitele, činnosť rušivá, tvorivá rozrušovanie, prenášanie, usadzovanie, spevňovanie kras, krasové útvary povrchové, podzemné

© Štátny pedagogický ústav

✓ zdôvodniť vplyv geologických procesov na tvary zemského povrchu, na život organizmov, ✓ zdokumentovať katastrofické geologické procesy vo svete i na Slovensku a ich následky, ✓ navrhnúť projekt na poznávanie zaujímavostí neživej prírody na území Slovenska, ✓ vysvetliť vznik a výskyt krasu a krasových útvarov.	

Dejiny Zeme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ modelovať proces vzniku skameneliny, ✓ usporiadať skameneliny na ukážke podľa geologických ér, ✓ zhodnotiť významné geologické procesy, ktoré prebiehali v jednotlivých geologických érach, ✓ zostaviť tabuľku jednotlivých etáp vývoja prírody Slovenska s významnými geologickými procesmi a organizmami z konkrétneho obdobia, ✓ zistiť informácie o vývoji prírody svojho okolia.	vek hornín, pomerný, skutočný skameneliny, vedúce skameneliny geologické éry vývoj života, zmena zemskej kôry, klimatické zmeny

© Štátny pedagogický ústav

Ekologické podmienky života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov prostrediu, ✓ porovnať rozsah nárokov organizmov na faktory prostredia na príkladoch, ✓ identifikovať vonkajšie a vnútorné vzťahy populácií na príklade, ✓ vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov medzi populáciami, ✓ zhotoviť jednoduchú koláž ľubovoľného spoločenstva, ✓ zdokumentovať výskyt spoločenstiev rastlín a živočíchov v okolí školy alebo bydliska, ✓ analyzovať umelý a prírodný ekosystém z hľadiska druhovej rozmanitosti, ✓ zhodnotiť dôsledky narušenia biologickej rovnováhy, ✓ vytvoriť pojmovú mapu vzťahov a závislostí zložiek ekosystému, ✓ zdôvodniť výhody ekologického hospodárenia v krajine.	druh, prostredie, biotop biogénne prvky, faktory abiotické, biotické prispôsobivosť, znášanlivosť jedinec, populácia vlastnosti populácie spoločenstvo, druhová rozmanitosť, štruktúra spoločenstva producent, konzument, reducent ekosystém prírodný, umelý potravová sieť, pyramída rovnováha biologická, ekologická ekologické hospodárenie

© Štátny pedagogický ústav

Biológia 5.ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Príroda a život okolo nás	2 hodiny
Život v lese	22 hodín
Život vo vode a na brehu	20 hodín
Život na poliach a lúkach	18 hodín
Praktické aktivity	4 hodiny

Biológia 6.ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Život s človekom a v ľudských sídlach	13 hodín
Živé organizmy a ich stavba	20 hodín

Biológia 7.ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Stavba tela stavovcov	preložené do 9.ročníka
Človek a jeho telo	56 hodín
Zdravie a život človeka	6 hodín
Praktické aktivity	4 hodiny

Biológia 8.ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Základné znaky a životné procesy organizmov	18 hodín
Základná stavba organizmov	4 hodiny
Dedičnosť a jej podstata	6 hodín
Životné prostredie organizmov a človeka	2 hodiny
Praktické aktivity	3 hodiny

Biológia 9.ročník

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

Neživá príroda a jej poznávanie	2 hodiny
Zem a jej stavba	4 hodiny
Minerály a horniny – stavebné jednotky Zeme	8 hodín
Geologické procesy	30 hodín
História Zeme	11 hodín
Príroda Slovenska	1hodina
Ekologické podmienky života	10hodín

Vo vyučovacom predmete biológia v 9.ročníku sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa využije na zmenu kvality výkonu:

Žiak vie: (rozšírené výkony kurzívou)

- *preukázať na príkladoch závislosť organizmov od neživej prírody*
- *poznávať význam nerastných surovín pre život človeka*
- *zhodnotiť pozitívny a negatívny vplyv človeka na prostredie organizmov*
- *navrhnúť možnosti pôsobenia človeka na faktory ovplyvňujúce zmeny na povrchu zemskej kôry*
- *rozlíšiť minerály a horniny, pozorovať ich základné rozlišovacie znaky, kategorizovať hlavné činitele vonkajších aj vnútorných geologických procesov a ich vplyv na život človeka*
- *navrhnúť spôsob prevencie pred ničivými dôsledkami činiteľov ovplyvňujúcich pretváranie zemského povrchu*
- *poznať dôkazy života v jednotlivých geologických obdobiach*
- *pochopiť význam základných podmienok života a poznať vzájomné vzťahy a fungovanie biosféry*
- *navrhnúť a realizovať starostlivosť o konkrétne druhy rastlinných a živočíšnych druhov v rámci poznávania spoločenstiev organizmov v okolí školy*
- *na základe pozorovania svojho bydliska, okolia školy posúdiť mieru znečistenia prostredia*

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Ochranca prírody**
Časový rozsah výučby:	**2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**tri roky**

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet Ochranca prírody využíva základné poznatky z biológie a geografie a aplikuje ich na možnosti a potreby ľudskej spoločnosti.

V súčasnej dobe je ochrana prírody snahou o spoločenský konsenzus , teda zjednotenie pohľadov rôznych subjektov, začínajúc prostým občanom, cez samosprávy, podnikateľské subjekty, až po štátnu a medzinárodnú úroveň.

Ochrana prírody odpovedá na otázky čo chrániť, ako chrániť a prečo chrániť. Ako odpoveď na otázku, prečo chrániť, sú v súčasnej dobe obecne prijímané tri skupiny dôvodov (zdroj od zdroje sa formulácie mierne líšia, ide skôr o zhodný duch):

Estetické (rekreačné): Prírodu je potrebné chrániť, pretože je krásna a pretože je to miesto, kde sa ľudia môžu odreagovať od stresu, od civilizácie.
Etické (teologické): Človek ako správca prírody (chcete zástupca Boha), tvor obdarený schopnosťami prírodu vážne poškodiť, by sa mal skôr snažiť o jej ochranu.
Biologické (ekologické): Biodiverzitu v prírode potrebujeme, lebo je nutná k ochrane funkcií krajiny či ekosystémov, ktorých vyhubenie jedného kľúčového druhu môže predstavovať vážny problém. Ďalším dôvodom k ochrane druhov môže byť potenciálne lekárske využitie.

Je to pre žiakov prijateľný spôsob, ako získať veľa zaujímavých informácií o prostredí v ktorom žijú, a naučia sa čo chrániť, ako chrániť a prečo chrániť. Žiaci získajú slovnú zásobu z ekológie a environmentalistiky

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom je získať základné vedomosti o krajine a životnom prostredí, fyzicko-geografickú a socioekonomicko-geografickú charakteristiku. Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v mestách a na vidieku v rôznych častiach sveta a o ich vplyve na životné prostredie.

Ochranca prírody učí vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a chcieť ich zachovať pre budúce generácie. Učí hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie a rozmýšľať o tom ako pomôcť, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt, prezentovať ho),

Ochranca prírody učí aj praktickým zručnostiam vzhľadom k chápaniu prírody ako živej bytosti. Vytvára správne návyky, ktoré si potom žiak môže preniesť do domáceho prostredia a hlavne ovplyvňovať svojim pozitívnym príkladom svojich rovesníkov.

Metódy a formy práce

Z didaktických metód vyučovania sa v predmete Ochranca prírody využije niekoľko :

Klasické metódy : motivačný rozhovor, vysvetľovanie, rozprávanie, precvičovanie, opakovanie.

Samostatné vyhľadávanie informácií - vedie žiakov k samostatnej práci pri vypracovaní referátov a projektov. Na druhej strane rozvíja aj tvorivú prácu v kolektíve a pre kolektív rovesníkov.

Formy práce: frontálne vyučovanie, individuálna práca a začlenenie kooperatívneho / skupinového / učenia do výučby na podporu komunikácie medzi žiakmi a učiteľom.

Obsah vzdelávania

7.ročník: Prehľad tematických celkov:

Základy ENV	8 hodín
Voda	20 hodín
Les	14 hodín
Zdravý životný štýl	10 hodín
Praktické činnosti	14 hodín

8.ročník: Prehľad tematických celkov:

Vzduch	10 hodín
Energia	30 hodín
Civilizačné choroby	6 hodín
Biodiverzita	10 hodín
Praktické činnosti	20 hodín

9.ročník: Prehľad tematických celkov

Ochrana prírody na Slovensku	15 hodín
Ochrana prírody vo svete	15 hodín
Globálne ekologické problémy	20 hodín
Praktické činnosti	16 hodín

Uplatnenie prierezových tém

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

•Naučiť žiakov komunikovať, argumentovať, používať informácie o krajine a pracovať s nimi, riešiť problémy, pracovať v skupine, prezentovať svoju prácu aj prácu skupiny.

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

•Uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke.

•Spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti.

Multikultúrna výchova

•Spoznávať svoju kultúru aj iné kultúry, histórie, zvyky a tradície regiónov predstaviteľov, rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné.

Environmentálna výchova

• Poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta**.**

•Pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

•Poznať význam a ochranu lesov.

•Analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi.

•Poznať význam prírodných zdrojov pre človeka.

•Zaujať postoj k najvážnejším problémom ľudstva a ponúknuť vhodné riešenia.

•Pochopiť zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek

•Triedenie pevného odpadu.

Čitateľská gramotnosť

•Čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.

•Získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov máp, tabuliek, štatistických údajov.

Finančná gramotnosť

- Bohatstvo a chudoba
- Rozdiely medzi regiónmi

Učebné zdroje:

Prezentácie

Internet

Rôzne environmentálne publikácie

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Dejepis**
Časový rozsah výučby:	**5. ročník - 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **6. ročník - 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **7. ročník - 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **8. ročník - 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **9.ročník – 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**päť rokov**

DEJEPIS

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov a v chronologickom usporiadaní. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z dejepisu ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia minulosti. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE PREDMETU

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne,

© Štátny pedagogický ústav

- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti.

s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti.

s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v skúmateľských postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

© Štátny pedagogický ústav

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad **písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,**
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad **fotografie, historického obrazu,**
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad **pästného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,**
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad **o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu.**

pri vyhľadávaní relevantných informácií

- z rôznych zdrojov–textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie.

pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

- vyberaní informácií, napríklad **z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,**
- organizovaní informácií, napríklad **prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,**
- porovnávaní informácií, napríklad **podobnosti a odlišnosti, porovnať staré a nové, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,**
- rozlišovaní a triedení informácií, napríklad **rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, legendy, povesti, spomienky,**
- zaraďovaní informácií, napríklad **na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,**
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napríklad **zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému.**

pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu

© Štátny pedagogický ústav

- zoradení výsledkov, napríklad **na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém,** rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad **určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov do pamäťovej mapy,**
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad **prostredníctvom chronologickej tabuľky,**
- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad **overovaním historických faktov,**
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad **obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby.**

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vzťahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku. Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii. **1. pozorovanie 2. analýza 3. interpretácia 4. hodnotenie 5. produkcia.**“

Uvedený komplex predmetových kompetencií sa konkretizuje vo vzdelávacom štandarde.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek v premenách času a priestoru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ použiť správne pojmy, ktoré súvisia s tokom času,	minulosť, prítomnosť, budúcnosť
✓ zakresliť na časovú priamku časové kategórie od blízkych po vzdialené,	deň, mesiac, rok, dátum, letopočet kalendár
✓ preskúmať okolie svojho bydliska,	desaťročie, storočie, tisícročie
✓ rozpoznať staré od nového	bydlisko, obec, región, Slovensko
✓ rozpoznať, čo sa zmenilo za posledný rok jeho života,	rodinný album, fotografia
✓ zaznamenať rozprávanie rodinných príslušníkov o minulosti,	generácia, rodostrom
✓ rozlíšiť jednotlivé generácie vo svojej rodine,	historické pramene (písomné, obrazové, hmotné)
✓ rozlíšiť jednotlivé druhy historických prameňov,	múzeum, knižnica, archív, školská kronika
✓ rozpoznať rozdiel medzi zemepisnou a dejepisnou mapou,	mapa
✓ zostaviť obrazový materiál o pohybe ľudí v minulosti a prítomnosti,	vysťahovalectvo, prisťahovalectvo, stretávanie kultúr základné analytické otázky:
✓ pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.	Kto je autorom prameňa? Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsahom prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa?

© Štátny pedagogický ústav

Človek a komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť jednotlivé druhy komunikácie medzi ľuďmi, ✓ prerozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu, ✓ identifikovať dôsledky konfliktov a vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije, ✓ zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti a prítomnosti, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.	jazyk, písmo, kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet náboženstvo legendy, mýty, povesti konflikt, vojna, detský vojak, mier, obete detská práca

Obrazy pravekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov, ✓ porovnať výhody a nevýhody kamenných a kovových nástrojov, resp. zbraní, ✓ zdôvodniť oddelenie remeselníkov od roľníkov, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	zberač, lovec, roľník kameň, meď, bronz, železo, oppidum

© Štátny pedagogický ústav

Obrazy starovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov, ✓ rozlíšiť jednotlivé vrstvy spoločnosti v mestskom štáte, ✓ identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes, ✓ určiť hlavné znaky aténskej demokracie, ✓ vymedziť hlavné znaky rímskej republiky, ✓ zdôvodniť premenu rímskej republiky na ríšu, ✓ rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž Dunaja, ✓ zhromaždiť informácie o prítomnosti Rimanov na našom území, ✓ zhrnúť príčiny zániku Rímskej ríše, ✓ zhodnotiť prínos antickej kultúry pre našu prítomnosť, ✓ zostaviť turistického sprievodcu o divoch starovekého sveta, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	riečne civilizácie, deľba práce mestský štát polis, aténska demokracia, olympijské hry republika, cisárstvo, Limes Romanus, judaizmus, kresťanstvo, Biblia islam, Korán

© Štátny pedagogický ústav

Obrazy stredovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe vazalských vzťahov, ✓ identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti, ✓ vysvetliť fungovanie stredovekého mesta, ✓ zdôvodniť význam kláštora pre hospodárstvo a kultúru, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	kráľ, léno, vazal, lénny systém, šľachta, duchovenstvo poddaní, mestské obyvateľstvo hrad, dedina, mesto, kláštor, univerzita

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy, ✓ rozpoznať kultúrny odkaz Veľkej Moravy, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Samova ríša, Franská ríša, Byzantská ríša Veľká Morava byzantská misia

© Štátny pedagogický ústav

Slováci v Uhorskom kráľovstve

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť kľúčové udalosti stredovekého Uhorska, ✓ rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska, ✓ zdôvodniť politický a hospodársky rozmach Uhorska, ✓ vytvoriť turistického sprievodcu po banských mestách, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Uhorsko dynastie kolonizácia banské mestá

Obrazy novovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť, ✓ vymedziť hlavné príčiny a dôsledky zámorských objavov, ✓ porovnať proces výroby v cechu a manufaktúre, ✓ zovšeobecniť hlavné myšlienky reformácie, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	mešťan, humanizmus a renesancia kolónie, kolonializmus remeselník, cech, manufaktúra reformácia, protestant, katolík

© Štátny pedagogický ústav

Habsburská monarchia na prahu novoveku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526, ✓ vystihnúť spoločné znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Moháč, Turci Bratislava Habsburgovci protireformácia

Zrod modernej doby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zhrnúť základné myšlienky osvietenstva, ✓ rozpoznať viedenský kongres ako medzník vo vývoji európskych dejín, ✓ porovnať proces výroby v cechu, manufaktúre a továrni, ✓ vystihnúť základné znaky priemyselnej revolúcie, ✓ zdôvodniť vplyv zjednotených štátov na mocenské pomery v Európe, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	osvietenstvo Veľká francúzska revolúcia priemyselná revolúcia továreň, podnikateľ, robotník národný štát, nacionalizmus militarizácia

© Štátny pedagogický ústav

Moderný slovenský národ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zhodnotiť význam osvietenských reforiem, ✓ rozpoznať ciele slovenského národného hnutia, ✓ vystihnúť, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v postavení Slovákov po revolúcii, ✓ určiť príčiny a dôsledky vysťahovalectva z Rakúsko– Uhorska, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	tereziánske a jozefínske reformy spisovný jazyk revolučný rok 1848/49 Slovenská národná rada, Matica slovenská rakúsko – uhorské vyrovnanie modernizácia, industrializácia maďarizácia

© Štátny pedagogický ústav

Obrazy prvej svetovej vojny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ porovnať ciele štátov Dohody a Trojspolku, ✓ rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí počas prvej svetovej vojny, ✓ identifikovať ciele domáceho a zahraničného odboja, ✓ zdokumentovať pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko – Uhorska, ✓ vyhľadať svedectvá týkajúce sa prvej svetovej vojny, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Dohoda, Trojspolok front, zázemie československé légie Parížska mierová konferencia nástupnícke štáty po prvej svetovej vojne Československá republika

Európa v medzivojnovom období

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ objasniť základné znaky parlamentnej demokracie, ✓ rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu, ✓ rekonštruovať každodenný život v diktatúrach, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	parlamentná demokracia komunizmus, fašizmus, nacizmus

© Štátny pedagogický ústav

Československo v medzivojnovom období (1918 - 1939)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ identifikovať politický systém ČSR, ✓ rozpoznať mnohonárodnostný charakter ČSR, ✓ porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku, ✓ rozpoznať dôsledky rozbitia ČSR, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Česi, Slováci, národnostné menšiny kultúra, spolky, školstvo centralizmus, autonómia

Obrazy druhej svetovej vojny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vymedziť kľúčové medzníky druhej svetovej vojny, ✓ vyhľadať svedectvá o útrapách ľudí na fronte a v zázemí počas druhej svetovej vojny, ✓ spracovať holokaust na konkrétnom príbehu, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	fašistická os protihitlerovská koalícia totálna vojna protifašistický odboj holokaust, koncentračné tábory

© Štátny pedagogický ústav

Slovenský štát (1939-1945)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ porovnať politický systém Slovenského štátu s politickým systémom ČSR, ✓ rozpoznať vzťahy medzi Nemeckom a Slovenským štátom, ✓ zhodnotiť hospodársky a kultúrny rozvoj Slovenského štátu ✓ konkretizovať postupné obmedzovanie práv a slobôd židovských spoluobčanov, ✓ zhodnotiť význam Slovenského národného povstania, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	totalitný režim židovský kódex deportácie odboj Slovenské národné povstanie

Rozdelený svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať vplyv bipolárneho sveta na každodenný život, ✓ nájsť prejavy odporu obyvateľstva vo východnom bloku, ✓ vystihnúť základné medzníky procesu európskej integrácie, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	OSN superveľmoci: USA, ZSSR železná opona, studená vojna hospodárske a vojenské bloky hrozba jadrovej vojny dekolonizácia, svet ako „globálna dedina“

© Štátny pedagogický ústav

Československo za železnou oponou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať dôsledky februárového prevratu, ✓ zdokumentovať prejavy totality, ✓ identifikovať premeny vidieka a mesta, ✓ spracovať spomienky svedka augustových udalostí, ✓ zistiť konkrétne prejavy „normalizácie“ v každodennom živote, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia,	Február, politické procesy znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia Pražská jar „normalizácia“ Charta 77, disident sviečková manifestácia, nežná revolúcia

Slovensko po roku 1989

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ identifikovať hlavné zmeny v Československu po roku 1989, ✓ určiť príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky, ✓ rozpoznať podoby spolužitia Čechov a Slovákov v 20. storočí, ✓ určiť výhody a nevýhody voľného pohybu osôb a tovaru v Európskej únii, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	parlamentná demokracia rozdelenie Československa, vznik Slovenskej republiky vstup Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

5. ročník

Človek v premenách času a priestoru	12 hodín
Človek a komunikácia	21 hodín

6. ročník

Obrazy pravekého sveta	6 hodín
Obrazy starovekého sveta	12 hodín
Obrazy stredovekého sveta	15 hodín

7. ročník

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	6 hodín
Slováci v Uhorskom kráľovstve	14 hodín
Obrazy novovekého sveta	7 hodín
Habsburská monarchia na prahu novoveku	6 hodín

8. ročník

Zrod modernej doby	15 hodín
Moderný slovenský národ	18 hodín

9. ročník

Obrazy prvej svetovej vojny	10 hodín
Európa v medzivojnovom období	8 hodín
Československo v medzivojnovom období (1918 - 1939)	11 hodín
Obrazy druhej svetovej vojny	5 hodín
Slovenský štát (1939-1945)	7 hodín
Rozdelený svet	10 hodín
Československo za železnou oponou	10 hodín
Slovensko po roku 1989	5 hodín

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Geografia**
Časový rozsah výučby:	**5. ročník: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne** **6. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **7. ročník: 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne** **8. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **9. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**Piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**päť rokov**

GEOGRAFIA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard pre predmet geografia ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE PREDMETU

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najvážnejším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Planéta Zem

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy na jednoduchom náčrte,	vesmír, slnečná sústava (Slnko a osem planét, Mesiac)
	guľatý tvar Zeme
✓ opísať zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe (obrázkoch, náčrtoch),	dopad slnečných lúčov
	otáčanie Zeme
✓ vysvetliť príčiny striedania dňa a noci na Zemi,	sklon zemskej osi
✓ určiť podľa mapy časových pásem, kde na Zemi je viac hodín ako na Slovensku a kde menej,	severná a južná pologuľa, východná a západná pologuľa
	obeh Zeme okolo Slnka
✓ uviesť dôvody vzniku teplotných pásem na Zemi,	priklonenie severnej a južnej pologule
✓ vysvetliť striedanie ročných období,	časové pásma
✓ rozpoznať na glóbuse (mape) svetadiely a oceány na Zemi.	svetadiely, svetový oceán

© Štátny pedagogický ústav

Zobrazovanie Zeme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť na glóbuse jednotlivé zemské pologule, ✓ určiť vybrané miesto na mape pomocou geografických súradníc, ✓ porovnať na mapách rôznych grafických mierok vzdialenosti, ✓ identifikovať na mape základné objekty v krajine (vie „čítať“ obsah mapy), ✓ vyhľadať konkrétne miesta na digitálnych mapách.	glóbus nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky východná a západná pologuľa geografická sieť mapa, obsah mapy (mapové znaky, grafická mierka mapy) GPS

© Štátny pedagogický ústav

Cestujeme po Zemi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní vybraným pohorím: • vysvetliť (vlastnými slovami) príčiny vzniku pohorí, • vymenovať činitele, ktoré sa podieľajú na zarovnávaní pohorí, • zhodnotiť podľa mapy (glóbusu) rizikové zemetrasné oblasti na Zemi, • zdôvodniť usporiadanie rastlinstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky (výškovú stupňovitosť), ✓ Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní popri rieke od jej prameňa k ústiu: • vysvetliť vznik riek a jazier, • opísať, ako sa vytvárajú doliny (kaňony) a vodopády, ✓ Porozprávať o cestovaní balónom od rovníka do polárnych krajín: • zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou výškou, • vysvetliť vznik usporiadania rastlinstva a živočíšstva na Zemi do pásiem (šírkovú pásmovitosť), • priradiť k jednotlivým šírkovým pásmam dva typické rastlinné druhy a dva druhy živočíchov, • na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany prírodných pamiatok zapísaných v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbuse).	pohoria, nížiny sopky, zemetrasenia doliny (kaňony), rieky, vodopády, jazerá podnebné pásma (teplé, mierne, studené), ovzdušie, oblaky výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť typy krajín (tropické dažďové lesy, savany, púšte, subtropická krajina, stepi, listnaté lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy mierneho pásma, tundra, polárna krajina, vysokohorská krajina) ochrana prírody

© Štátny pedagogický ústav

Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ Porozprávať o cestovaní mestom a vidiekom: • porovnať životné podmienky ľudí žijúcich v meste a na vidieku, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva, • na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany kultúrnych pamiatok zapísaných v Zozname kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbuse).	mestá, vidiecke sídla prírodné a kultúrne pamiatky zapísané v zozname UNESCO

© Štátny pedagogický ústav

Geografické exkurzie a vychádzky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytýčiť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a slovne opísať jej priebeh, ✓ odhadnúť vzdialenosti k zaujímavým bodom na mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky) a náročnosť prístupu k nim, ✓ pomocou prístroja GPS (mobilu) nájsť zaujímavé miesto.	turistické vybavenie, turistická mapa orientácia mapy, kompas členitosť terénu, nadmorská výška, záujmové body, vrcholy s výhľadom, turistické značky, smerovník Geocaching, GPS

© Štátny pedagogický ústav

Afrika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), ✓ zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, ✓ vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike, ✓ porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky, ✓ uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky,	Afrika Madagaskar, Somálsky polostrov Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv rovník, obratníky panvy, pohoria, plošiny, púšte Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro pasáty Níl, Kongo, Niger rastlinné pásma, živočíchy
✓ zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky, ✓ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky, ✓ uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike, ✓ vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách, ✓ v obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie	oblasti Afriky Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa Juhoafrická republika Keňa Egypt Nigéria rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia národnostné zloženie

© Štátny pedagogický ústav

oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), ✓ zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky, ✓ uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky, ✓ zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.	hospodárstvo a nerastné suroviny problémy obyvateľstva Afriky pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

© Štátny pedagogický ústav

Ázia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), ✓ opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy), ✓ uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie, ✓ zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“), ✓ vysvetliť prúdenie monzúnov, ✓ identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované, ✓ zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie, ✓ objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie, ✓ vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí, ✓ identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami,	Ázia Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundy, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus Suezský prieplav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero Chang-Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina monzúny, tajfúny, cunami typy krajiny

© Štátny pedagogický ústav

✓ zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike, ✓ uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii,	
✓ vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie, ✓ zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, ✓ uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie, ✓ pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, ✓ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, ✓ pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy), ✓ zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov, ✓ uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie, ✓ popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy,	obyvateľstvo Ázie Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus hospodárstvo Ázie Čína India Japonsko Indonézia Turecko Izrael ázijské tigre, elektronika, ropa pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

© Štátny pedagogický ústav

✓ uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii, ✓ zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete, ✓ uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie, ✓ odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape.	

© Štátny pedagogický ústav

Európa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy),	Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov
✓ identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy,	Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia
✓ vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy,	Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán
✓ vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmorí,	nultý poludník, severný polárny kruh Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávske vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna
✓ zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy,	Východoeurópska nížina, Panónska panva
✓ vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy,	povodie, úmorie, rozvodie
✓ porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi,	Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe kontinentalita
✓ vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe,	ľadovec podnebné pásma
✓ uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy,	typy krajín
✓ zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy,	Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím

© Štátny pedagogický ústav

✓ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, ✓ zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, ✓ vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, ✓ zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, ✓ vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, ✓ v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), ✓ porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, ✓ na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ, ✓ zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, ✓ zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, ✓ zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete,	rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie hospodárstvo, nerastné suroviny problémy Európy oblasti Európy Česko Poľsko Nemecko Francúzsko Spojené kráľovstvo Švédsko Taliansko Rusko pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

© Štátny pedagogický ústav

✓ rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, ✓ usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, ✓ vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy.	

© Štátny pedagogický ústav

Slovensko

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy a sveta z mapy (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) („čítanie“ mapy),	Karpaty Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy, Nízke Beskydy
✓ identifikovať na mape najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska,	Podunajská nížina, Záhorská nížina, Hornonitrianska kotlina, Považské podolie, Žilinská kotlina, Juhoslovenská kotlina, Košická kotlina, Východoslovenská nížina
✓ vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska,	
✓ zdôvodniť vznik troch klimatických oblastí na území Slovenska,	Dunaj, Váh, Hron, Orava, Hornád, Poprad, Ondava
✓ vymedziť a porovnať podľa mapy povodia najväčších slovenských riek,	jazerá, plesá, umelé vodné nádrže minerálne a termálne pramene
✓ vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas roka v najväčších riekach Slovenska,	klimatické oblasti vegetačné (rastlinné) stupne
✓ v tematickej mape rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody,	chránené oblasti
✓ odôvodniť pomocou nákresu usporiadanie vegetačných (rastlinných) stupňov na Slovensku,	
✓ uviesť päť typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých vegetačných stupňoch,	

© Štátny pedagogický ústav

✓ v tematickej mape ohraničiť veľkoplošné chránené územia na Slovensku („čítanie“ mapy),	
✓ v časovej postupnosti zaradiť tri najdôležitejšie historické udalosti v dejinách Slovenska, ✓ vysvetliť príčiny zmien v počte obyvateľov Slovenska za posledných 50 rokov, ✓ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska, ✓ zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska, ✓ na základe tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najľudnatejších miest Slovenska, ✓ zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy a Košíc na Slovensku a v Európe, ✓ vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve Slovenska po roku 1989, ✓ porovnať hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska, ✓ v obsahu tematickej mapy rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska („čítanie“ mapy), ✓ zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu, ✓ zaujať postoj k trom závažným problémom Slovenska,	história obyvateľstvo mestá, vidiecke sídla Bratislava, Trnava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina Nitra, Trenčín, Poprad, Martin hospodárstvo a nerastné suroviny administratívne členenie cestovný ruch problémy Slovenska regióny Slovenska pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

© Štátny pedagogický ústav

✓ zdôvodniť zaradenie piatich pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, ✓ vymedziť na mape administratívneho členenia Slovenska hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určiť ich hlavné mestá, ✓ porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku, ✓ usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie kraje Slovenska, ✓ porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty v ich hospodárstve.	

© Štátny pedagogický ústav

Austrália a Oceánia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať polohu a pobrežie Austrálie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), ✓ vysvetliť príčiny vzniku suchých oblastí v centrálnej a západnej časti Austrálie a celkový nedostatok vlahy a pitnej vody na území svetadielu, ✓ zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii, ✓ uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii, ✓ rozlíšiť pevninské, sopečné a koralové ostrovy Oceánie, ✓ porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu,	Austrália Tasmánia obratník Kozorožca Veľká koralová bariéra Veľké predelové vrchy, Austrálske Alpy, plošiny, nížiny, púšte, Uluru Eyrovo jazero, Murray, Darling, podzemná voda rastlinné pásma, živočíchy Tichý oceán, Tasmanove more Polynézia, Melanézia, Mikronézia Nový Zéland, Havajské ostrovy
✓ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie, ✓ vysvetliť dôvody vysokého stupňa urbanizácie Austrálie, ✓ zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie podľa tematickej mapy („čítanie“ mapy), ✓ rozlíšiť základné odvetvia hospodárstva,	Austrálsky zväz Sydney, Melbourne, Perth, Canberra rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prisťahovalectvo, pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci), hospodárstvo a sídla, pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva

© Štátny pedagogický ústav

✓ identifikovať najdôležitejšie odvetvia hospodárstva Austrálie, ✓ posúdiť možnosti hospodárskeho využitia najväčších ostrovov Oceánie, ✓ zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Austrálie do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.	UNESCO

Polárne oblasti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať polohu Antarktídy voči ostatnými kontinentom a oceánom („čítanie“ mapy), ✓ zdôvodniť pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom, ✓ vysvetliť striedanie polárneho dňa a noci v polárnych oblastiach, ✓ zhodnotiť ekologické riziká hospodárskeho využitia polárnych oblastí.	Antarktída, Arktída Grónsko Severný ľadový oceán, Južný oceán severný polárny kruh, južný polárny kruh pevninské ľadovce polárne stanice, hrozba znečistenia, globálne otepľovanie

© Štátny pedagogický ústav

Amerika – Nový svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vymedziť polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), ✓ opísať z mapy pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány). („čítanie“ mapy), ✓ vysvetliť vznik najdlhšieho pásma pohorí na svete na západe Ameriky, ✓ zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v Amerike, ✓ popísať oblasti ohrozené činnosťou tornád a hurikánov, ✓ zdôvodniť rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky, ✓ porovnať typy krajiny v Amerike a Austrálii, ✓ uviesť tri príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike, ✓ zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa, ✓ odôvodniť zaradenie dvoch pamiatok Ameriky do Zoznamu prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,	Amerika rovník, obratníky Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika Malé Antily, Veľké Antily Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina sopky, zemetrasenia Mississippská nížina, Atlantická nížina, Orinocká nížina, Laplatská nížina hurikány, tornáda Mississippi, Missouri, Veľké kanadské jazerá, Amazonka, Orinoco, Uruguaj, Parana, Titicaca typy krajiny prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

© Štátny pedagogický ústav

✓ opísať priebeh objavovania a osídľovanie Ameriky, ✓ vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej rôznorodosti obyvateľstva Ameriky, ✓ popísať proces urbanizácie a uviesť jej príklady, ✓ popísať príčiny vysokej urbanizácie Ameriky, ✓ z obsahu tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ameriky („čítanie“ mapy), ✓ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ameriky, ✓ určiť dve najdôležitejšie odvetvia hospodárstva štátov Severnej Ameriky, ✓ uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky, ✓ zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA v Amerike aj vo svete, ✓ porovnať hospodársku vyspelosť štátov Ameriky, ✓ uviesť dva problémy, ktorým v súčasnosti čelí hospodárstvo USA.	obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci (Angličania, Francúzi, Španieli, Portugalci, Afričania), miešanci, kresťanstvo Mexiko, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Lima, New York, Chicago, Los Angeles, Toronto, Rio de Janeiro, Atlanta, Miami, Montreal, Washington, Ottawa hospodárstvo Ameriky USA Kanada Mexiko a štáty Strednej Ameriky Južná Amerika Latinská Amerika Brazília Argentína

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

5. ročník

Planéta Zem	18 hodín
Zobrazovanie Zeme	14 hodín
Cestujeme po Zemi	28 hodín
Geografické exkurzie a vychádzky	6 hodín

6. ročník

Obyvateľstvo	3 hodiny
Afrika	13 hodín
Ázia	17 hodín

7. ročník:

Európa – náš svetadiel	9 hodín
Stredná Európa	4 hodiny
Západná Európa	4 hodiny
Severná Európa	4 hodiny
Južná Európa	3 hodiny
Juhovýchodná Európa	2 hodiny
Východná Európa	4 hodiny
Projekty- Pamiatky UNESCO	3 hodiny

8. ročník:

Úvod do vyučovania GEO	2 hodiny
Fyzická geografia Slovenska	11 hodín
Humánna geografia Slovenska Regióny Slovenska	8 hodín 12 hodín

9. ročník:

Opakovanie Slovenska	2 hodiny
Austrália a Oceánia	12 hodín
Polárne oblasti Zeme Amerika	2 hodiny 17 hodín

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Občianska náuka**
Časový rozsah výučby:	**6. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **7. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **8. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **9. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
DÍžka štúdia:	**päť rokov**

OBČIANSKA NÁUKA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.
Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z občianskej náuky ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti aj na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia prítomnosti. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vedie ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- realisticky sa spoznávajú, hodnotia seba samých,
- osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú,
- preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- uznávajú základné princípy demokracie,
- budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomostí o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Moja rodina

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ určiť typy spoločenstiev, v ktorých žije, ✓ uviesť typy spoločenských rolí, ktoré vo svojom živote zohráva/bude zohrávať, ✓ vysvetliť pomocou príkladov päť základných funkcií rodiny, ✓ charakterizovať základné znaky rodiny, ✓ porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny, ✓ uviesť na príkladoch fungovanie pravidiel v rodine, ✓ zostaviť rebríček práv a povinností detí v rodine, ✓ navrhnúť zoznam piatich práv a povinností rodičov v rodine, ✓ určiť vzťahy medzi členmi svojej širšej rodiny, ✓ uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi.	rodina, poslanie a funkcie rodiny vzťahy v rodine normy a pravidlá práva a povinnosti (detí a rodičov) medziľudské vzťahy viacgeneračné spolunažívanie príbuzní, priatelia, susedia

Moja trieda, moja škola

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede/škole,	školská trieda triedna samospráva

© Štátny pedagogický ústav

✓ zdôvodniť vybrané práva a povinnosti žiaka zo školského poriadku, ✓ vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede/v škole, ✓ zdôvodniť úlohu a význam fungovania žiackej školskej rady, ✓ vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti/aktivity v škole, obci a okolí.	školská samospráva mimovyučovacia činnosť mimoškolská činnosť

Moja vlasť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka, ✓ vytvoriť na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu, ✓ predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce/regiónu, ✓ prezentovať pozitívne tradície svojho regiónu, ✓ vysvetliť spôsoby používania štátnych symbolov Slovenskej republiky, ✓ rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR, ✓ prezentovať vyhľadané základné informácie o vzniku, význame	občan obec región Slovenská republika štátne symboly Európska únia

© Štátny pedagogický ústav

a základných inštitúciách EÚ.	

Postavenie jednotlivca v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ simulovať v rolových hrách základné typy osobnosti podľa temperamentu, ✓ rozpoznať prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka, ✓ porovnať rôzne spôsoby učenia sa, ✓ zhodnotiť prínos spolupráce a súťaženia v sociálnej skupine, ✓ rozpoznať pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách, ✓ identifikovať jednotlivé životné štýly, ✓ zdôvodniť svoj výber vhodných a nevhodných spôsobov trávenia voľného času.	osobnosť človeka socializácia jednotlivca sociálna komunikácia učenie sociálne skupiny sociálne vzťahy zdravý životný štýl

Sociálne vzťahy v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ analyzovať štruktúru spoločnosti podľa veku, pohlavia, náboženstva, vzdelania, národnosti, ✓ určiť hlavné príčiny sociálnych zmien v spoločnosti a ich	spoločnosť sociálne zmeny v spoločnosti sociálne a politické napätia – konflikty, vojny, extrémizmus tolerancia

© Štátny pedagogický ústav

dôsledky, ✓ uviesť príklady rozmanitosti kultúr v Slovenskej republike, ✓ rozpoznať prejavy šikanovania, extrémizmu, vandalizmu, ✓ vysvetliť príčiny rôznych konfliktov v spoločnosti, ✓ navrhnúť konkrétne formy pomoci pre zdravotne postihnutých a starých ľudí v okolí.	dobrovoľníctvo charitatívna činnosť

Štát a právo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ analyzovať články Ústavy SR, týkajúce sa znakov štátu a štátnej moci, ✓ zhodnotiť význam Ústavy SR pre občana, ✓ vysvetliť na príkladoch vybraných štátov funkcie štátu, ✓ porovnať na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády, ✓ zdôvodniť potrebu deľby štátnej moci, ✓ vystihnúť rozdiely medzi priamou a nepriamou demokraciou, ✓ rozlíšiť parlamentné, prezidentské a komunálne voľby, ✓ vytvoriť hierarchiu právnych predpisov, ✓ rozpoznať na príkladoch znaky protiprávneho konania.	Ústava Slovenskej republiky štát, jeho znaky a funkcie forma vlády deľba štátnej moci demokracia voľby právo právne normy právna spôsobilosť spôsobilosť na právne úkony trestná zodpovednosť prezumpcia neviny

© Štátny pedagogický ústav

Ľudské práva a slobody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v texte Druhej hlave Ústavy SR a Dohovoru o právach dieťaťa, ✓ rozpoznať v konkrétnych situáciách prejavy diskriminácie, ✓ identifikovať rodové stereotypy v okolí a médiách, ✓ prezentovať výsledky samostatne nájdených príkladov najčastejšieho porušovania práv dieťaťa v rodine, škole, na Slovensku, vo svete.	ľudské práva a slobody predsudky diskriminácia práva dieťaťa Dohovor o právach dieťaťa

Voľba povolania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zdôvodniť opodstatnenosť vzdelania a vzdelávania ako hodnoty, ✓ vytvoriť schému školského systému SR, ✓ orientovať sa pri výbere povolania v rôznych zdrojoch informácií, ✓ prezentovať plán budovania svojej kariéry.	vzdelanie ako hodnota voľba povolania spôsobilosť na povolanie profesijná orientácia

© Štátny pedagogický ústav

Ekonomický život v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť pojmy ekonómia a ekonomika, ✓ konkretizovať na príkladoch spôsoby riešenie troch základných ekonomických otázok, ✓ uviesť základné rozdiely medzi trhovou, príkazovou a zmiešanou ekonomikou, ✓ demonštrovať vzťahy medzi kupujúcimi a predávajúcimi na trhu, ✓ simulovať postup pri reklamácií tovarov alebo služieb.	ekonómia a ekonomika základné ekonomické otázky typy ekonomík trh trhový mechanizmus základné formy podnikania spotreba spotrebiteľ ochrana spotrebiteľa

Finančná gramotnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zostaviť modelový osobný/rodinný rozpočet, ✓ ilustrovať na príklade vybraný problém z oblasti finančnej gramotnosti, ✓ zhodnotiť mieru rizika pri využití služieb bankových a nebankových inštitúcií.	rozpočet finančné inštitúcie

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 6. ročník

Moja rodina	13 hodín
Moja trieda, moja škola	10 hodín
Moja vlasť	10 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 7. ročník

Postavenie jednotlivca v spoločnosti	17 hodín
Sociálne vzťahy v spoločnosti	16 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 8. ročník

Štát a právo	18 hodín
Ľudské práva a slobody	15 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 9. ročník

Voľba povolania	6 hodín
Ekonomický život v spoločnosti	12 hodín
Finančná gramotnosť	15 hodín

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Etická výchova**
Časový rozsah výučby:	**5. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **6. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **7. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **8. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **9. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**päť rokov**

ETICKÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací program pre predmet etická výchova má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom prosociálneho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V etickej výchove sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja požadované správanie.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou povinne voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedieme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávania spoločensky uznávaných noriem.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Otvorená komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ objasniť pravidlá otvorenej komunikácie,	komunikácia, druhy a úrovne
✓ identifikovať na príkladoch prejavy neverbálnej komunikácie,	verbálna a neverbálna komunikácia
✓ ovládať základné komunikačné zručnosti,	úrovne komunikácie
✓ identifikovať komunikačné šumy a prekážky,	komunikačné zručnosti
✓ diskutovať o problémoch komunikácie v triede,	komunikačné šumy a prekážky

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť pojmy – sebaúcta, sebahodnotenie, sebaovládanie,	sebapoznanie a sebaúcta
✓ identifikovať prvky podporujúce sebaúctu,	prvky podporujúce sebaúctu
✓ zhodnotiť svoje silné a slabé stránky,	sebaovládanie, sebahodnotenie
✓ vysvetliť vzťah medzi sebaúctou a sebaovládaním,	sebapoznanie a osobnostný rozvoj
	akceptácia slabých stránok a rozvoj silných stránok

© Štátny pedagogický ústav

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť potrebu poznania pre pozitívne hodnotenie iných, ✓ vyjadriť formy a príklady pozitívneho hodnotenia iných, ✓ napísať list osobe, v ktorom vyjadrí obdiv a poďakovanie, ✓ vyjadriť pochvalu,	pozitívne hodnotenie iných formy pochvaly a uznania pozitívne hodnotenie v záťažových situáciách renatalizácia

Tvorivosť v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymedziť faktory podporujúce tvorivosť, ✓ vysvetliť miesto tvorivosti v medziľudských vzťahoch, ✓ vymyslieť spôsoby riešenia problémových situácií v triede, ✓ určiť znaky tvorivého človeka,	tvorivosť a iniciatíva faktory tvorivosti tvorivosť v medziľudských vzťahoch

Etické aspekty ochrany prírody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť osobnú zodpovednosť každého človeka za životné prostredie, ✓ napísať úvahu o svojom vzťahu k prírode, ✓ vytvoriť projekt ochrany prírody v miestnej lokalite, ✓ realizovať konkrétne žiacke ochranárske aktivity.	ekosystém vnímanie prírody ľudská činnosť a životné prostredie zodpovednosť za prírodu

© Štátny pedagogický ústav

Identifikácia a vyjadrovanie citov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pomenovať city zodpovedajúce prežívaniu pohody a nepohody, ✓ uviesť príklady vplyvu citov na zdravie človeka, ✓ zahrať scénku s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov, ✓ rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov, ✓ zahrať formou scénky spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou,	city základné delenie citov city a zdravie city a výkonnosť kultivované vyjadrovanie citov

Kognitívna a emocionálna empatia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť pojem empatia a jej dôležitosť v medziľudských vzťahoch, ✓ vysvetliť, čo ovplyvňuje empatiu, ✓ používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii, ✓ diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov,	empatia faktory ovplyvňujúce empatiu empatia v modelových situáciách počúvanie a empatia

© Štátny pedagogický ústav

Asertívne správanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie, ✓ predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania, ✓ použiť asertívne techniky v modelových situáciách, ✓ vysvetliť podstatu asertívnych práv, ✓ použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania,	asertivita typy správania: pasívne, agresívne a asertívne, ich výhody a nevýhody asertívne techniky a ich použitie asertívne práva a ich použitie

Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť pojmy: vzor, model, idol, ideál, ✓ rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory historických postáv, ✓ analyzovať vlastnosti zobrazených vzorov, ✓ posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť, ✓ diskutovať o morálnych dilemách,	vzor, model, idol, ideál vzory správania v histórii literárne vzory, filmoví hrdinovia dobro a zlo

© Štátny pedagogický ústav

Pozitívne vzory v každodennom živote

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uviesť rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi, ✓ vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov, ✓ identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí, ✓ zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote, ✓ posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších,	reálne vzory správania verejné vzory správania anonymné prosociálne vzory

Prosociálne správanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy, ✓ uviesť príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí, ✓ vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania, ✓ prejaviť konkrétnu pomoc spolužiakom, ✓ zhodnotiť, v akých sociálnych projektoch by mohol participovať.	prosociálne správanie a jeho druhy (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca) fyzická a psychická pomoc empatia v prosociálnom správaní spolupráca na sociálnych projektoch

© Štátny pedagogický ústav

Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ zdôvodniť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti,	dôstojnosť ľudskej osoby
✓ vystihnúť svoje silné a slabé stránky,	sebaúcta, zdravé sebavedomie
✓ dokázať vyjadriť svoj názor,	sebaprijatie
✓ prejaviť sebaúctu a zdravé sebavedomie,	úcta k iným

Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť význam asertivity v každodennom živote,	asertivita
✓ charakterizovať asertívne techniky,	asertívne techniky, asertívne práva, manipulačné povery
✓ vysvetliť pojem manipulácia a asertívne právo,	manipulácia a tlak skupiny
✓ simulovať príklady presadenia sa v rôznych situáciách,	
✓ prezentovať príklady riešenia konfliktov,	

© Štátny pedagogický ústav

Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ formulovať zásady prosociálneho správania, ✓ vysvetliť vzťah asertivity a prosociálneho správania, ✓ opísať pojmy: vlastná identita, rešpekt, nezávislosť, ponúkanie a prijímanie slobody, vernosť záväzkom, ✓ zdôvodniť potrebu zodpovednej slobody v živote jednotlivca, ✓ diskutovať o prosociálnom správaní v triednom kolektíve, ✓ konkretizovať rôzne prejavy rešpektu,	nezávislosť a rešpekt identita osobnosti a jej rozvoj sloboda, zodpovednosť, vernosť – vytrvalosť prijatie záväzkov tolerancia a rešpekt

Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymedziť vlastné práva a povinnosti v rodine, ✓ vysvetliť potrebu pozitívneho hodnotenia, empatie, asertivity a tvorivosti v rodinnom prostredí, ✓ realizovať projekt – „jeden deň v mojej rodine“, ✓ diskutovať o možnostiach prosociálneho správania v rodine, ✓ naplánovať si konkrétnu iniciatívu na budovanie vzťahov v rodine,	rodina, v ktorej žijem komunikačné zručnosti v rodine sociálne zručnosti v rodine tolerancia a rešpektovanie autority súrodenecké vzťahy

© Štátny pedagogický ústav

Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť potrebu vnímania sexuality ako hodnoty, ✓ diskutovať o otázkach sexuality slobodne a s úctou, ✓ prejaviť pozornosť a empatiu voči opačnému pohlaviu, ✓ vysvetliť počatie a prenatálny život človeka, ✓ rozlíšiť medzi pohlavnou zrelosťou a pripravenosťou stať sa rodičom, ✓ zhodnotiť význam priateľstva a lásky medzi mužom a ženou, ✓ vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexu, ✓ opísať prejavy, príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS, ✓ poukázať na dôležitosť osobného vzťahu k sexuálnemu partnerovi,	sexuálna identita vzťahy medzi chlapcami a dievčatami priateľstvo a láska počatie a prenatálny život človeka pohlavná zrelosť a pripravenosť na rodičovstvo predčasný sex pohlavné choroby a AIDS sexualita – súčasť integrity človeka

Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ prejaviť pochopenie pre starých a chorých ľudí, ✓ zdôvodniť potrebu komunikácie s nimi, ✓ diskutovať o prínose starých, chorých a postihnutých ľudí pre spoločnosť, ✓ navrhnúť projekt osobnej účasti ľuďom odkázaným na pomoc.	sociálna empatia vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným obmedzenia a prednosti v chorobe a v starobe odlišnosti a generačné rozdiely

© Štátny pedagogický ústav

Zdroje etického poznania ľudstva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ uviesť hlavné zdroje etiky,	zdroje etiky
✓ vymenovať niektoré mravné hodnoty,	mravné hodnoty a mravné normy
✓ vysvetliť, na čo slúžia mravné normy,	hodnotová orientácia, rebríček hodnôt
✓ vysvetliť význam svedomia,	svedomie
✓ vymenovať príklady pozitívnych vzorov z dejín a literatúry,	etika a náboženstvá
✓ porovnať etický odkaz náboženstiev,	aktuálne etické problémy v spoločnosti
✓ diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti,	

Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť spôsoby starostlivosti o zdravie svoje a iných,	život a zdravie ako hodnota
✓ identifikovať prejavy zdravého životného štýlu,	starostlivosť o zdravie, psychohygiena
✓ vysvetliť dôsledky nesprávnej životosprávy,	zdravý životný štýl
✓ diskutovať o etických problémoch súčasnosti,	profesijná etika
✓ rozlíšiť medzi etickým a neetickým konaním človeka,	etika a rozvoj technológií
	etika a ekológia
	etické problémy doby – eutanázia, génová manipulácia, trest smrti, interrupcia

© Štátny pedagogický ústav

Ekonomické hodnoty a etika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ určiť formy vlastníctva, ✓ diskutovať o vzťahu k peniazom, ✓ vysvetliť pojem konzumizmus, ✓ analyzovať prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti, ✓ zhodnotiť význam solidarity, ✓ posúdiť potrebu pomoci slabším, ✓ vystihnúť negatívne prvky reklamy, ✓ vysvetliť zásady ochrany spotrebiteľa na konkrétnych príkladoch zo života,	vlastníctvo peniaze – „cieľ, alebo prostriedok?“ materiálne a nemateriálne hodnoty konzumná spoločnosť sociálna nerovnosť ekonomické cnosti solidarita, dobrovoľníctvo, charita reklama a manipulácia zákazníkov ochrana spotrebiteľa

Dobré meno a pravda ako etické hodnoty

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka, ✓ vysvetliť význam tajomstva a utajovaných skutočností, ✓ pomenovať význam poznania a poznávania v živote človeka, ✓ zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena, ✓ diskutovať o dôležitosti vzdelávania, ✓ zostaviť si konkrétny plán efektívneho zvládnutia školských úloh.	poznanie pravda ako etická hodnota kritické myslenie, argumentácia pravda a lož, etické dilemy tajomstvo dobré meno jednotlivca i spoločenstva poznanie a úsilie poznávať

© Štátny pedagogický ústav

Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zdôvodniť dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii, ✓ vymedziť zásady dialógu, ✓ uviesť príklad vyjadrenia a spôsob prijatia komplimentu, ✓ objasniť efektívne riešenie konfliktov, ✓ vyjadriť dôležitosť kompromisu pri riešení problémov,	počúvanie dialógu, diskusia, hodnotiace postoje vyjadrenie a prijatie komplimentu riešenie konfliktov asertívne správanie kompromis

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu, ✓ posúdiť potrebu rovnováhy medzi zábavou a povinnosťami, ✓ rozlíšiť prejavy konvenčného a nekonvenčného správania, ✓ uznávať potrebu ochrany svojho zdravia a zdravia iných, ✓ vysvetliť miesto prosociálneho správania v zdravom životnom štýle,	ochrana života zdravie psychické a fyzické práca, voľný čas zdravý životný štýl v konzumnej spoločnosti vzťahy medzi chlapcom a dievčaťom, zodpovedný sex ostych, intimita, hygiena otvorenosť pre vzťahy ako súčasť zdravého životného štýlu cieľavedomosť, prosociálnosť

© Štátny pedagogický ústav

Závislosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ identifikovať typy závislostí, ✓ diskutovať o škodlivosti siekt, ✓ objasniť dôležitosť zodpovednosti pri ochrane pred závislosťami,	závislosti sekty a kulty sloboda od závislostí a zdravý životný štýl

Masmediálne vplyvy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ diskutovať o zámeroch tvorcov televíznych programov, ✓ analyzovať prvky mediálneho produktu, ✓ vystihnúť rozdiel medzi správou a komentárom, ✓ zostaviť zoznam zásad kritického diváka, ✓ zhodnotiť prínos médií v živote človeka, ✓ vytvoriť návrh vlastného mediálneho produktu, ✓ diskutovať o výhodách a nevýhodách používania internetu.	masmédiá a ich posolstvo typy mediálnych produktov kritický divák užívanie internetu sociálne siete

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 5. ročník

Otvorená komunikácia	10 hodín
Poznanie a pozitívne hodnotenie seba	5 hodín
Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých	8 hodín
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch	6 hodín
Etické aspekty ochrany prírody	4 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 6. ročník

Identifikácia a vyjadrenie citov	6 hodín
Kognitívna a emocionálna empatia	5 hodín
Asertívne správanie	7 hodín
Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre	5 hodín
Pozitívne vzory v každodennom živote	3 hodiny
Prosociálne správanie	7 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 7. ročník

Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity	4 hodiny
Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory	4 hodiny
Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity	3 hodiny
Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine	6 hodín
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti	10 hodín
Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom	6 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 8. ročník

Zdroje etického poznania ľudstva	7 hodín
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	6 hodín
Ekonomické hodnoty a etika	11 hodín
Dobré meno a pravda ako etické hodnoty	9 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 9. ročník

Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí	8 hodín
Zdravý životný štýl	10 hodín
Závislosti	10 hodín
Masmediálne vplyvy	5 hodín

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Náboženská výchova (EVN, PRN)**
Časový rozsah výučby:	**1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (5. ročník)** **1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (6. ročník)** **1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (7. ročník)** **1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (8. ročník)** **1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (9. ročník)**
Názov ŠkVP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**Piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 1 – Primárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**Denná**
Vyučovací jazyk:	**Slovenský**
Dĺžka štúdia:	**štyri roky**

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
EVANJELICKÁ CIRKEV A. V.

ÚVOD

Vzdelávací štandard náboženskej výchovy/náboženstva nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné učebné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v danom ročníku.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova/náboženstvo má svoje špecifiká. Jedným z nich je predovšetkým rozvíjanie sociálnych spôsobilostí a komunikačných zručností, ktoré sa orientujú na postoje v životných situáciách a na konkrétne prejavy správania. Predmet náboženská výchova/náboženstvo má duchovný charakter a z toho vychádza aj jeho zameranie. Získavané vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú dôležité pre praktický život. Pomáhajú pri správnej orientácii v súčasnosti, pomáhajú pri humanizácii, vytváraní priaznivej klímy v škole a spoločnosti.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v primárnom vzdelávaní má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov – prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom. Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutnosti individuálnych zmien v živote žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov. Žiaci sa na hodinách náboženskej výchovy/náboženstva oboznamujú predovšetkým so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie. Náboženská výchova/náboženstvo ich vovádza do života cirkvi, kde si nachádzajú svoje miesto a zodpovednosť. Biblické príbehy ich vedú k objavovaniu podstaty človeka, ktorý je stvorený na Boží obraz.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- si osvoja základné biblické pojmy a príbehy,
- akceptujú vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí,
- získajú základy kresťanskej viery v Trojjediného Pána Boha a prehĺbia si vzťah s Pánom Bohom a s ľuďmi,
- rozlíšia dobré a zlé konanie,
- zapamätajú si základné vieroučné a morálne pravdy Evanjelickej cirkvi a. v.,
- získajú záujem o Slovo Božie, modlitbu, duchovnú pieseň, o duchovné hodnoty a aktívny kresťanský život v cirkvi,
- získajú vzťah k prírode ako k Božiemu stvoreniu a sú motivovaní k zodpovednosti.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek a spoločenstvo – Ja a môj svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ definovať rodinu,	rodina, rodinné vzťahy, domov
✓ rozpoznať vzťahy v rodinách,	4. Božie prikázanie
✓ vysvetliť význam domova,	úcta k starším
✓ zhodnotiť význam domova ako Božieho daru,	pozemský a nebeský domov
✓ porovnať obraz pozemského a nebeského domova,	Božie kráľovstvo

Boh a jeho stvorenie – Boží svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ opísať postupnosť stvorenia,	stvorenie, Stvoriteľ
✓ oceniť dokonalosť Stvoriteľa,	1. Božie prikázanie
✓ načrtnúť význam 1. Božieho prikázania,	raj, Božia starostlivosť
✓ vysvetliť Boží zámer s človekom,	modlitba
✓ zhodnotiť dôležitosť manželstva,	hriech
✓ charakterizovať hriech,	dobro a zlo
✓ porovnať dôsledky dobra a zla,	

© Štátny pedagogický ústav

Záchranca pre svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť príbeh narodenia Pána Ježiša, jeho výnimočnosť a význam pre nás, ✓ opísať príchod mudrcov z východu, ✓ vysvetliť dôvod zotrvania 12–ročného Ježiša v chráme, ✓ prepojiť príbeh o rybolove s privádzaním ľudí k Pánovi Ježišovi, ✓ priradiť Pánu Ježišovi Božie vlastnosti, ✓ uviesť príklady podobenstiev a ich posolstvo, ✓ interpretovať príbeh o poslednej večeri a o ustanovení Večere Pánovej, ✓ opísať udalosti ukrižovania, vzkriesenia Pána Ježiša, ✓ zapamätať si rozlúčku Pána Ježiša s učeníkmi a na jeho slová pred vstúpením do neba,	Vianoce – narodenie Pána Ježiša, mudrci odpustenie, milosť, poslušnosť učeník Peter strach a rešpekt nasledovanie Ježišova moc a láska, najlepší učiteľ, vďačnosť podobenstvá pravidlá Božieho kráľovstva Večera Pánova ukrižovanie, vzkriesenie, večný život

© Štátny pedagogický ústav

Som Božie dieťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ opísať udalosť zoslania Ducha Svätého, ✓ rozlíšiť tri osoby Božej Trojice, ✓ vyjadriť účinky pôsobenia Ducha Svätého, ✓ interpretovať príbeh o stretnutí Saula s Pánom Ježišom, ✓ definovať cirkev a jej členov, ✓ vysvetliť, čo je krst, a prečo sa krstíme, ✓ vyjadriť, čo je modlitba, ✓ sformulovať krátku modlitbu vďaky.	Božia Trojica Duch Svätý viera stretnutie s Pánom Ježišom Saul Cirkev, spoločenstvo veriacich kostol krst, Božie dieťa, krstní rodičia osobný vzťah

Kniha života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť pojem Biblia, jej pôvod a výnimočnosť, ✓ rozpoznať v Biblii, s pomocou učiteľa, knihy, kapitoly a verše,	 Boh Biblia – Kniha kníh kapitoly a verše

© Štátny pedagogický ústav

Vzťah medzi Pánom Bohom a človekom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ kritizovať Kainovu závisť a vraždu, ✓ oceniť dobroprajnosť a láskavosť, ✓ zhodnotiť význam Nóachovej dôvery v Boha pre jeho ďalší život, ✓ označiť Abraháma za vzor poslušnosti a oddanosti Pánu Bohu, ✓ označiť klamstvo a podvod Jákoba za zlé vlastnosti, ✓ odporučiť dobré vzťahy medzi súrodencami, ✓ zhodnotiť biblický príbeh o Jozefovi a jeho bratoch, ✓ zhodnotiť pomstu ako nesprávne riešenie, ✓ označiť Pána Boha za nášho ochranca a pomocníka v ťažkých situáciách, ✓ poukázať na situáciu Izraelcov v Egypte - Pán Boh ich jediné útočisko, ✓ označiť Mojžiša za vyvoleného muža pre uskutočnenie Božích plánov, ✓ vymenovať 10 pohrôm v Egypte, ✓ porovnať Božiu starostlivosť o Izraelcov na púšti so starostlivosťou Pána Boha v našom živote, ✓ porozprávať udalosti vydania Desatora, ✓ zdôvodniť potrebu pravidiel a autority,	Kain a Ábel Nóach, poslušnosť, dôvera Abrahám, viera Ézav a Jákob, klamstvo Jozef, žiarlivosť, pomsta, otrok, charakter Izraelci Mojžiš - horiaci krík desať pohrôm putovanie púšťou 10 Božích prikázaní, Sinaj Jozue Jericho

© Štátny pedagogický ústav

Doba sudcov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozpoznať Samsonovu silu ako Boží dar, s ktorým treba zaobchádzať rozumne, ✓ opísať okolnosti narodenia Samuela, ✓ poukázať na dôležitosť dodržania sľubu, ✓ oceniť pozitívne vlastnosti Rút, ako príklad pre naše rodiny,	sudca Samson neposlušnosť, trest Anna, modlitba Samuel, služba Rút, starostlivosť

Doba kráľov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uviesť vlastnosti, ktoré potrebuje dobrý kráľ, ✓ vysvetliť, čo znamená pomazanie kráľa, ✓ zdôvodniť výber za kráľa, ✓ zdôvodniť, prečo je nevera zlá, ✓ obhájiť potrebu manželskej vernosti, ✓ kritizovať sebectvo a intrigy, ✓ oceniť, že Šalamún si od Boha žiadal múdrosť, ✓ vyjadriť dôležitosť výstavby chrámu, ✓ vyjadriť príbeh záchrany Izraelcov prostredníctvom odvážnej Ester,	kráľ pomazanie Saul, Dávid, Goliáš viera a odvaha Batšéba zaslepenie láskou Nátan hriech, pokánie Šalamún, múdre srdce, chrám Ester

© Štátny pedagogický ústav

Proroci

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poukázať na Eliášovu vieru a odvahu, ✓ vyjadriť, ako sa Pán Boh priznal k Eliášovi, ✓ opísať, ako sa Elízeus stal Eliášovým nástupcom, ✓ kritizovať klamstvo Gécházího, ✓ posúdiť Jonášov príbeh ako naplnenie Božieho poslania, ✓ vyjadriť význam zodpovednosti, ✓ zhodnotiť, že Pán Boh nám pomáha aj keď trpíme pre vieru,	Eliáš, Božia starostlivosť, odvaha a viera vrch Karmel Elízeus Naáman, malomocenstvo Jonáš, poslušnosť a neposlušnosť Daniel, vernosť

Prorok ohlasuje príchod Mesiáša

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ charakterizovať poslanie Jána Krstiteľa, ✓ interpretovať krst Pána Ježiša, ✓ porovnať Ježišov krst s krstom ostatných ľudí.	Ján Krstiteľ krst v Jordáne krst Pána Ježiša

© Štátny pedagogický ústav

Ježišovo verejné pôsobenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zrekapitulovať udalosť pokrstenia Pána Ježiša, ✓ opísať, ako sa Pán Ježiš pripravoval na verejné účinkovanie, ✓ vysvetliť, kto je diabol, ✓ vymenovať tri spôsoby pokúšania Pána Ježiša, ✓ označiť poslušnosť Pána Ježiša za príklad pre nás, ✓ pamätať si mená učeníkov, ✓ prerozprávať niektoré príbehy povolania učeníkov,	krst Pána Ježiša pokúšanie na púšti diabol povolanie učeníkov bohaté lovenie rýb

Pán Ježiš mení životy ľudí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ pomenovať, čo bránilo bohatému mládencovi nasledovať Pána Ježiša, ✓ diskutovať o tom, či bohatstvo robí človeka šťastným, ✓ poukázať na nesprávnosť odsudzovania človeka na základe rasovej alebo národnostnej príslušnosti, ✓ vysvetliť, prečo sa Zacheus po stretnutí s Pánom Ježišom zmenil,	závislosť na bohatstve Ježiš a Samaritánka nepriatelia Hebrejci a Samaritáni zvestovanie evanjelia a misia predsudky a bariéry colník Zacheus pokánie a odpustenie

© Štátny pedagogický ústav

Pán Ježiš vyučuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ načrtnúť Ježišovo verejné pôsobenie, ✓ vysvetliť, čo je podobenstvo, ✓ interpretovať podobenstvo o štvorakej pôde, ✓ diskutovať o talentoch a ich využití, ✓ porovnať konanie rozumných a nerozumných panien, ✓ analyzovať podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi ako príklad správania k blížnym, ✓ poukázať na potrebu pomáhať trpiacim bez ohľadu na sympatie, ✓ posúdiť správanie márnotratného syna v evanjeliovom príbehu, ✓ identifikovať podobnosť odpúšťajúcej lásky u pozemského a Nebeského Otca, ✓ vysvetliť na príkladoch pojmy pokora a namyslenosť, ✓ porozprávať podobenstvo o zlých vinohradníkoch, ✓ poukázať na podobnosť s odmietaním Božieho slova v súčasnosti,	Ježišovo verejné pôsobenie kázeň podobenstvá kresťanský život dobročinnosť súcit s trpiacimi ochota odpúšťať

© Štátny pedagogický ústav

Pán Ježiš uzdravuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť uzdravenia stotníkovho sluhu, porazeného, hluchonemého a malomocného, ✓ zhodnotiť, že Pán Ježiš má moc aj nad chorobami, s ktorými si človek neporadí, ✓ poukázať na to, že Pán Ježiš lieči aj našu dušu, ✓ diskutovať o tom, kedy môže Ježiš uzdravovať,	uzdravenie stotníkov sluha, porazený, hluchonemý a malomocný viera v Ježišovu moc, prosba, vrúcnosť, vďačnosť, milosrdenstvo Boží Syn

Ježiš robí divy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretovať vykonanie prvého divu Pána Ježiša, ✓ porovnať ľudské a Božie dielo, ✓ zrekapitulovať príbeh Jairovej dcéry, ✓ definovať vzkriesenie, ✓ zhodnotiť, že moc kriesiť mŕtvych má jedine Pán Boh,	Ježišove divy pomoc prosba – modlitba Jairos – predstavený synagógy

Pán Ježiš hovorí o sebe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť, prečo je Pán Ježiš ako pastier a my ako ovečky, ✓ vysvetliť, prečo je Pán Ježiš ako vínny kmeň a my ako ratolesti,	Pán Ježiš – pastier , Spasiteľ ratolesť viniča a jeho kmeň

© Štátny pedagogický ústav

Ježišovo dielo vykúpenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ definovať paschu, ✓ opísať udalosť poslednej večere Pána a atmosféru na nej, ✓ vyjadriť rozpoloženie Pána Ježiša v Getsemane, ✓ prerozprávať chronologicky udalosti utrpenia a smrti Pána Ježiša, ✓ vysvetliť, prečo je obeť Pána Ježiša dokonalá, ✓ opísať pohreb Pána Ježiša, ✓ definovať sabat, ✓ vyrozprávať udalosti vzkriesenia,	Posledná Večera pascha Getsemanská záhrada utrpenie a strach – poslušnosť smrť Pána Ježiša, pohreb sabat – sviatočný deň, svätiť, vzkriesenie svedkyne vzkriesenia moc nad smrťou

Cirkev je miesto, kde patrím

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť znenie misijného príkazu, ✓ zdôvodniť, prečo je dôležité zúčastňovať sa služieb Božích, ✓ vymenovať časti služieb Božích, ✓ oceniť odvahu a vernosť diakona Štefana, ✓ vysvetliť význam krstu pre život kresťana, ✓ vyrozprávať príbeh premeny Saula na Pavla, ✓ oceniť, že Pánu Bohu záleží nielen na Židoch, ale na všetkých.	vstúpenie do neba, misijný príkaz zoslanie Ducha Svätého evanjelium Služby Božie, chrám diakon Štefan, odvaha viery diakonia Filip, eunuch Saul, prenasledovanie kresťanov, Kornelius, Petrovo videnie

© Štátny pedagogický ústav

V koho verím

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ zapamätať si znenie 1. článku VVK,	Všeobecná viera kresťanská (ďalej len VVK)
✓ sformulovať, čo znamená Stvoriteľ neba i zeme,	1. článok VVK
✓ pamätať si znenie 2. článku VVK,	2. článok VVK
✓ vysvetliť pojem Ježiš – Boží Syn,	proroctvá o Ježišovi
✓ uviesť prorokov, ktorí predpovedali príchod Pána Ježiša,	narodenie Ježiša
✓ zrekapitulovať okolnosti narodenia Pána Ježiša,	utrpenie, smrť a vzkriesenie Pána Ježiša
✓ vyrozprávať príbeh utrpenia Pána Ježiša,	poslušnosť, obeť
✓ vysvetliť, v čom je víťazstvo vzkrieseného Pána Ježiša,	Spasiteľ – vykúpenie
✓ sformulovať, prečo je Pán Ježiš našim Spasiteľom,	hriech a smrť
✓ vysvetliť obsah misijného príkazu,	vstúpenie do neba
✓ pamätať si znenie 3. článku VVK,	misijný príkaz
✓ opísať zoslanie Ducha Svätého a prejavy jeho prítomnosti,	Radca – Duch Svätý
✓ charakterizovať cirkev a jej službu,	ovocie Ducha v nás
✓ vysvetliť, čo je hriech, jeho pôsobenie na nás,	cirkev ako spoločenstvo veriacich, služba
✓ vyjadriť význam odpustenia,	uzdravenie
✓ reprodukovať učiteľovo rozprávanie o večnom živote,	večný život

© Štátny pedagogický ústav

Boh nám dáva svoje Slovo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ charakterizovať Bibliu, ✓ vyjadriť odkaz Biblie pre nás, ✓ vyhľadať zadané verše v Biblii,	Biblia Božie slovo v našom živote

Dekalóg

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vyrozprávať udalosti vydania Dekalógu, ✓ pamätať si znenie 10 Božích prikázaní, ✓ vysvetliť význam 1. a 2. prikázania, ✓ uviesť príklady modiel, ✓ porovnať, ako máme a nemáme používať Božie meno, ✓ vysvetliť význam 3. a 4. prikázania, ✓ obhájiť potrebu zúčastňovať sa služieb Božích, ✓ opísať ideálny vzťah detí a rodičov, ✓ vyjadriť, ako súvisí ochrana telesného a duševného zdravia s 5. prikázaním, ✓ obhájiť potrebu manželskej vernosti a dôsledky nevernosti, ✓ charakterizovať krádež a jej dôsledky, ✓ diskutovať o pravdovravnosti, ohováraní a klamaní, ✓ navrhnúť spôsob riešenia konfliktov, ✓ vysvetliť súvislosť 9. a 10. prikázania so 6. a 7. prikázaním, ✓ vyjadriť súvislosť našej neposlušnosti s Božou milosťou, ✓ porovnať dva typy záchrany (medený had a Pán Ježiš Kristus),	Mojžiš, dosky zákona, Sinaj poznanie Božej vôle a poslušnosti prikázania modla Hospodin – Jahve, horiaci krík, Božie meno medený had – Kristov kríž sviatočný deň rodičia a deti úcta k životu, šikanovanie, závislosti, nepozornosť neopatrnosť sebectvo pravdovravnosť, klamstvo krádež, chamtivosť závisť Elízeus Géchází

© Štátny pedagogický ústav

„Pane, nauč nás modliť sa !“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ charakterizovať modlitbu a jej hlbší zmysel,	modlitba
✓ reprodukovať Modlitbu Pánovu,	modlitba Pánova
✓ vymenovať Božie mená a vysvetliť ich význam,	oslovenie – Božie meno
✓ opísať vzťah človeka k Pánu Bohu ako k nebeskému Otcovi,	úcta, rešpekt
✓ určiť, skrze koho prichádza k nám Božie kráľovstvo,	prosby
✓ vysvetliť, ako sa deje Božia vôľa,	Božie kráľovstvo
✓ vymenovať, čo všetko znamená „chlieb každodenný“,	Zacheus, odpustenie, zmena života
✓ obhájiť dôležitosť odpúšťania iným,	pokúšanie
✓ vysvetliť na príkladoch, čo je pokušenie a čo zlo,	diabol, zlo vo svete
✓ navrhnúť spôsoby, ako odolávať zlu a bojovať proti nemu,	víťazstvo dobra
✓ priradiť skutočnú moc a slávu Pánu Bohu,	hodnota
✓ vysvetliť význam slova amen.	Božie kráľovstvo

© Štátny pedagogický ústav

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
PRAVOSLÁVNA CIRKEV

ÚVOD

Vzdelávací štandard náboženskej výchovy/náboženstva Pravoslávnej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné učebné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v danom ročníku.

Vzdelávací štandard náboženskej výchovy/náboženstva má svoje špecifiká. Jedno z nich spočíva v spoznávaní a rozvíjaní dobrých medziľudských vzťahov, reflexii v otázkach Boha, v oboznamovaní sa s posolstvom, na ktorom sa zakladá viera a v motivácii k osobnému náboženskému životu v Cirkvi a zodpovednému konaniu v spoločnosti.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo Pravoslávnej cirkvi v primárnom vzdelávaní u dieťaťa mladšieho školského veku formuje náboženské cítenie prostredníctvom poznávania biblických príbehov, objavovaním Trojjediného Boha vo svojom živote a postupným poznávaním a začleňovaním sa do života Cirkvi. Oboznamuje sa s Božím slovom po teoretickej ale aj odkazovej, praktickej stránke. Žiaci sú vedení k prežívaniu vzťahu s Isusom Christom, cez informácie o Jeho živote a učení. V primárnom vzdelávaní je ťažiskom poukázanie na Božiu lásku k nám, ktorá má mnohoraké podoby – rodičovská láska, stvorenie, Ježišov príchod na svet a Jeho spásny plán pre ľudí. Zo základnej potreby materinskej lásky vychádza aj ponuka vzťahu k Panne Márii Božej Matke, prostredníctvom príbehov i modlitieb k Bohorodičke. Už v primárnom vzdelávaní sa naučia deti na základe Desatora rozlišovať dobré od zlého, čím budujú svoj mravný úsudok ako predpoklad vzťahu k sebe, k ľudom i k Bohu.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE PREDMETU

Žiaci

- nadobudnú povedomie jedinečnosti každého človeka, ktoré garantuje to, že sme stvorení na Boží obraz,
- naučia sa prijímať seba aj iných,
- získajú spôsobilosť vhodnej komunikácie pri vyjadrovaní vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- nadobudnú spôsobilosť rešpektovať názory a cítenie druhých ľudí,
- rozvíjajú spôsobilosť skutkami i slovami vyjadrovať svoju vieru,
- nadobudnú spôsobilosť rozlišovania dobra od zla,
- naučia sa základné vieroučné a morálne pravdy,
- získajú informácie a vzťah k Isusovi Christovi, k Panne Márii a svätým,
- nadobudnú povedomie príslušnosti k Pravoslávnej cirkvi.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Moja rodina a Božia rodina

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ opísať svoje miesto v rodine, ✓ prejaviť modlitbou vďačnosť za lásku rodičov, ✓ priblížiť atmosféru oslavy, ✓ aplikovať skúsenosť lásky z rodiny na celé Božie stvorenie,	modlitba Boh Isus Christos (Ježiš Kristus) Bohorodička Cirkev Eucharistia

Cirkev, modlitba a náš život

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uviesť, kde je v jeho bydlisku pravoslávny chrám, ✓ rozpoznať aj chrámy ostatných kresťanských vierovyznaní v jeho okolí, ✓ oboznámiť sa s chrámom a bohoslužbami, ✓ namaľovať, čo sa mu v chráme páčilo, ✓ rozpoznať základné bohoslužby,	chrám, cerkov, kostol liturgia, večerňa, utreňa ikona, ikonostas Evanjelium kríž krst kňaz

Modlitba a náš život

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlíšiť ďakovnú, prosebnú a oslavnú modlitbu, ✓ predniesť základnú kresťanskú modlitbu Otče náš, ✓ rozlíšiť na príkladoch zo života dobré a zlé správanie, ✓ ospravedlniť sa a poprosiť o odpustenie, ✓ uviesť rozdiely medzi biskupom, kňazom a diakonom,	Svätá Trojica hriech pokánie biskup kňaz diakon

Svätí v Cirkvi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať svätcov, ktorých pozná, ✓ aplikovať správanie sa svätcov na vlastné správanie, ✓ predniesť prvých šesť prikázaní z Desatora, ✓ identifikovať pomocou rodičov na internete alebo v iných zdrojoch život svätca, ktorého meno nosí, ✓ vysvetliť význam svojho krstného mena,	Desatoro Boží zákon sebaovládanie svätí v našom živote

Cirkevné sviatky

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uviesť rozdiel medzi pracovným dňom, nedeľou a sviatkom, ✓ vysvetliť, že nedeľa je dňom oslavy zmŕtvychvstania Isusa Christa, ✓ uviesť najvýznamnejšie udalosti zo života Isusa Christa a Bohorodičky, ktoré sa neskôr stali základom pre sviatok, ✓ namaľovať obľúbenú udalosť zo života Isusa Christa alebo Bohorodičky, ✓ určiť sviatky najvýznamnejších svätcov, ✓ povedať, akému sviatku je zasvätený chrám v jeho bydlisku.	Hospodský sviatok Bohorodičný sviatok Zmŕtvychvstanie celonočné bdenie

Stvorenie sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyjadriť modlitbou a piesňou radosť z Božieho stvoriteľského diela, ✓ opísať jednotlivé dni (etapy) Božieho stvoriteľského diela, ✓ porovnať človeka s ostatnými Božími stvoreniami, ✓ zapamätať si, že „Boh učinil všetko dobré“, a preto sa máme aj my podieľať na šírení dobra a lásky, ✓ uviesť príklady o existencii neviditeľných skutočností, ✓ vysvetliť úlohu anjelov ochrancov v našom živote,	stvorenstvo raj poslušnosť Boží obraz rozum slobodná vôľa anjel

Neposlušnosť prvých ľudí

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ prerozprávať biblický príbeh o pokušení a páde prvých ľudí, ✓ rozlíšiť dobré a zlé konanie, ✓ uviesť príklad, kde človek svojím zlým konaním spôsobil druhému bolesť, ✓ vysvetliť, že Boh neopúšťa človeka ani po jeho zlyhaní,	hriech, pokušenie svedomie prarodičovský hriech pokánie Spasiteľ

Následky hriechu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ porovnať biblické príbehy o Kainovi a Ábelovi, potope sveta a Babylonskej veži, ✓ opísať dôsledky Kainovho konania, ✓ vyjadriť zmysel a hodnotu daru, ✓ uviesť príklady Božej spravodlivosti a milosrdenstva, ✓ uviesť príklad namyslenosti (pýchy) zo života,	dar obeta vďačnosť závisť nenávisť modloslužba

Abrahám a jeho rod

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uviesť situáciu, keď dôveroval inému človeku, ✓ zapamätať si pôvod a význam vlastného mena, ✓ uviesť príklad obety z vlastného života, ✓ porozprávať Mojžišov príbeh, ✓ opísať prostredníctvom obrazu „horiaceho kríka“ svoju predstavu o Bohu, ✓ opísať putovanie Božieho ľudu po púšti a Božiu starostlivosť, ✓ reprodukovať 7., 8., 9. a 10. Prikázanie, ✓ nakresliť svoje predstavy o zasľúbenej zemi (raji, Božom kráľovstve),	viera manželstvo, prvorodenstvo, dedičstvo, požehnanie faraón Izrael, otroctvo, zasľúbená zem Božia prozreteľnosť archa zmluvy manna Desatoro modla

Svätí – naši záchrancovia

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ opísať oslavu Vianoc vo svojej rodine, ✓ vysvetliť odkaz Roždestva Isusa Christa a chudoby, v ktorej sa rodí, ✓ vysvetliť základné príbehy z Evanjelií, ktoré ukazujú Christovu moc nad prírodou, chorobou a smrťou, ✓ opísať vlastnosti dobrej mamy v prepojení s vlastnosťami Panny Márie, ✓ prerozprávať udalosť zvestovania s dôrazom na Máriinu dôveru v Boha, ✓ predniesť modlitbu Bohorodice Divo (Bohorodička Panna), ✓ zdôvodniť potrebu ticha a mlčania na príklade Zachariáša, ✓ porozprávať o živote sv. Mikuláša a jeho dobrých skutkoch.	Betlehem a betlehem Roždestvo Christovo /Vianoce/ apoštol prorok Isus Christos Bohorodička svätožiara krst zázrak vzkriesenie biskup charita

Boh zjavuje ľuďom svoju vôľu

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poukázať na krásy stvoreného sveta darované nám Bohom, ✓ vyjadriť modlitbou vďačnosť za život a stvorený svet, ✓ pripraviť plán vyčistenia životného prostredia v blízkosti školy, ✓ opísať postavenie a úlohu rodičov a detí v rodine, ✓ vyjadriť modlitbou vďačnosť za rodičov, súrodencov, starých rodičov a príbuzných, ✓ uviesť príklady pomoci druhým, ✓ prosiť v modlitbe za dobrých kamarátov a naučiť sa modlitby pred a po učení, ✓ porozprávať, ako svätí nedeľu a kde v blízkom okolí vidí kresťanské symboly, ✓ reprodukovať základné kresťanské pozdravy, oslovenie kňaza a sviatok, ktorému je zasvätený chrám v jeho cirkevnej obci,	ekológia rodina blížny priateľstvo Cirkev Eucharistia

Sudcovia a králi

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlíšiť medzi Starým a Novým Zákonom, ✓ vysvetliť dôvod príchodu Isusa Christa – Spasiteľa, ✓ zhodnotiť na príkladoch správanie biblických postáv,	sudcovia Gedeon, Samson, Samuel Rút králi, Saul, Dávid, Šalamún Izrael Babylon

Proroci

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť význam prorokov pri nevernosti Božieho ľudu, ✓ oceniť odvahu prorokov pri hlásaní pravdy, ✓ vysvetliť, že zlo, utrpenie, konflikty, choroby, vojny a smrť sú dôsledkom hriechu prvých ľudí, ✓ poukázať na to, že nie všetko zlo a utrpenie, ktoré postihne človeka, je dôsledkom jeho osobného hriechu a zlého konania, ✓ uviesť príklad, kedy jeho osobný problém, ťažkosti alebo choroba boli dôsledkom jeho zlého konania,	prorok Eliáš Izaiáš Jeremiáš Daniel Jonáš Jób trpezlivosť viera, pravda

Príchod Spasiteľa Isusa Christa

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uviesť príklady Božej vernosti a odpustenia zo starozákonných príbehov, ✓ vysvetliť Božiu starostlivosť o ľudí, ✓ vyjadriť modlitbou vďaku za Božiu vernosť a lásku,	Isus (Ježiš) Christos (Kristus) Mesiáš Pomazaný dejiny spásy

Cirkevnoslovanský jazyk – tradícia Cirkvi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ prerozprávať životy svätých Cyrila a Metoda a kniežaťa Rastislava, ✓ vymaľovať ich ikony, ✓ porovnať cyrilskú abecedu s latinkou, ✓ napísať k cyrilským písmenám ich výslovnosť latinkou.	misia Veľká Morava vierozvestovia, sv. Cyril a sv. Metod knieža Rastislav hlaholika, cyrilika cirkevná slovančina

Isus Christos – dobrý pastier

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uviesť, za čo sme vďační sv. Cyrilovi a Metodovi, ✓ vymenovať hlavné postavy cyrilo-metodskej misie, ✓ predniesť modlitbu Otče náš v cirkevnej slovančine, ✓ napísať cyrilikou modlitbu Bohorodice Divo (Bohorodička Panna), ✓ zúčastniť sa na bohoslužbách konaných v cirkevnej slovančine, ✓ predniesť modlitby Carju nebesnyj (Kráľ nebeský) a Dostojno jesť (Je dôstojné),	Cyrilometodská misia liturgický jazyk Hlaholika Cyrilika

Svätý Ján Krstiteľ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť význam ticha na hodinách a pri modlitbe, ✓ vyhľadať v Biblii vety vyzývajúce k sústredenému tichu, ✓ prerozprávať život sv. Jána Krstiteľa,	predchodca Isusa Christa – Ján Krstiteľ prorok pokánie krst spravodlivý

Presvätá Bohorodička

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ priblížiť atmosféru oslavy svojich narodenín, ✓ modlitbou vyjadriť vďaku za dar života a za lásku a starostlivosť rodičov, ✓ zarecitovať ďalšie modlitby k Bohorodičke, ✓ prerozprávať najdôležitejšie udalosti Máriinho života, ✓ vymenovať najznámejšie Mariánske pútnické miesta,	Bohorodičný sviatok Bohorodička, Zvestovanie Panne Márii Uvedenie do chrámu Zosnutie Panny Márie cnosť, viera, nádej, láska, pokora, poslušnosť

Život Isusa Christa

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vyrozprávať príbeh o sv. Jozefovi a Márii a o udalostiach pred narodením Isusa Christa i po ňom, ✓ priblížiť a opísať oslavu Roždestva Christovho vo svojej rodine, ✓ prerozprávať udalosť nájdenia Isusa v chráme, ✓ vysvetliť, čo znamená, že Isus sa dáva pokrstiť a plní Otcovu vôľu, ✓ prerozprávať udalosť povolania učeníkov, ✓ prerozprávať udalosť uzdravenia ochrnutého, ktorá predstavuje aj naše uzdravenie z hriechov, ✓ prerozprávať príbeh o Zachejovi ako svedectvo, že Boh prijíma každého človeka takého, aký je, a láskou ho mení, ✓ uviesť príklady ľudí odsunutých na okraj spoločnosti, ✓ poukázať na Isusovu moc pri búrke na mori, ✓ reprodukovať modlitby Ja hrišnyj (Ja hriešny) a Oslabi, ostavi (Odpusť a prepáč), ✓ vypísať najdôležitejšie vďakyvzdania zo Žalmu 103/104,	Mesiáš Spasiteľ Bohozjavenie Svätá Trojica viera zázrak všemohúcnosť vzkriesenie premenenie Evanjelium svätá tajina myropomazanie

Utrpenie a zmŕtvychvstanie Isusa Christa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ opísať, akým spôsobom vládli a vládnu pozemskí panovníci,	svätenie treb (potrieb)

© Štátny pedagogický ústav

✓ rozpovedať udalosť vstupu Christa do Jeruzalema na oslíkovi, ✓ porovnať oba spôsoby vládnutia (ľudský a Boží), ✓ zdôvodniť Božiu vládu prostredníctvom lásky a pokory, ✓ prerozprávať udalosti od Tajomnej večere, cez Isusovo zatknutie až po Jeho pohreb, ✓ uviesť príklad, ako by pomohol trpiacim ľuďom, ✓ vyjadriť, že vzkriesenie Isusa Christa je najväčší zázrak a najväčšie tajomstvo kresťanskej viery.	Eucharistia liturgia kríž veľkňaz zákonníci farizeji zmŕtvychvstanie

© Štátny pedagogický ústav

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Náboženská výchova**
Časový rozsah výučby:	**5. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **6. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **7. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **8. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **9. ročník: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**päť rokov**

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
KATOLÍCKA CIRKEV

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo Katolíckej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Požadované vedomosti, spôsobilosti a zručnosti v náboženskej výchove/náboženstve slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojím preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehĺbia si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Boh hovorí človeku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v pojmoch: Biblia, Sväté písmo, Starý zákon, Nový zákon, ✓ vymenovať základné delenie SZ a NZ, ✓ vymenovať evanjeliá, ✓ hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom Písme, ✓ reprodukovať tri výroky Ježiša Krista, ✓ opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda, ✓ vysvetliť prínos misie sv. Cyrila a Metoda pre Slovensko,	Sväté písmo – posvätná kniha Byzantská misia na území Veľkej Moravy žiaci vierozvestov – sv. Gorazd a sv. Bystrík

Dialóg Boha a človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlíšiť formy modlitby, ✓ prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna, ✓ charakterizovať stručne jednotlivé prosby modlitby Otče náš, ✓ zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život, ✓ vymenovať tri vlastnosti (charakteristiky) dobrej modlitby,	modlitba ako dialóg modlitba ako prosba, nárek, chvála, vďaka tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba miesto a čas modlitby v živote človeka

© Štátny pedagogický ústav

Náš dialóg s Bohom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť úlohu a zmysel symbolov, ✓ vymenovať základné časti liturgického roka, ✓ priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu, ✓ uviesť päť prikázaných sviatkov, ✓ u r č i ť základné časti chrámu, ✓ vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov,	komunikácia prostredníctvom symbolu náboženské symboly potreba slávenia v živote človeka liturgický rok miesto slávenia – posvätné miesta

Obeta Božieho ľudu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety, ✓ uviesť príklady obety druhých ľudí, ✓ vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši a potrebu sa jej zúčastniť, ✓ nájsť analógiu medzi baránkom v SZ a Božím baránkom v NZ, ✓ rozlíšiť časti sv. omše, ✓ charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši,	obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka náboženský význam slova obeta židovský a kresťanský obetný kult obeta Ježiša Krista sv. omša osobná obeta

© Štátny pedagogický ústav

Dialóg cez službu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednym v dejinách a v súčasnosti, ✓ vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj život pomoci iným, ✓ porovnať možnosti angažovanosti chlapcov a dievčat v službe rodine a spoločenstvu, ✓ oceniť službu rodičov pre rodinu, ✓ poukázať na úlohu kňaza ako Božieho služobníka, ✓ vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a zasväteného života z pohľadu služby.	Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, kláštorná starostlivosť o chudobných a chorých) starostlivosť o chudobných a chorých v súčasnej farnosti (charita, paliatívna starostlivosť) služba chorým, služba ľudskej rodine a služba Cirkvi a spoločnosti sviatosti služby spoločenstvu (sviatosť manželstva a kňazstva)

Pravda ako hodnota

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť príbeh o Jakubovi a Ezauovi (vzhľadom na klamstvo), ✓ rozlíšiť v konkrétnej situácii pravdu od klamstva, ✓ posúdiť pravdu v masmédiách na základe novinových článkov, ✓ sformulovať zásady pre správne fungovanie medziľudských vzťahov,	potreba pravdy Jakub a Ezau, sila slova – šírenie informácii (pravda v etike, v médiách, zachovanie tajomstva, posudzovanie, čestnosť, ohováranie, osočovanie) 8. Božie prikázanie

© Štátny pedagogický ústav

Hľadanie pravdy o svete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ charakterizovať inšpiráciu a pravdivosť Svätého písma, ✓ porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom a starovekými mýtmi, ✓ zhodnotiť potrebu hľadania pravdy v súvislosti so stvorením sveta,	cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti mýtický obraz sveta vedecké hľadanie pravdy stvorenia sveta – biblický príbeh stvorenia

Hľadanie pravdy o sebe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť biblický príbeh o stvorení človeka, ✓ vysvetliť hodnotu človeka stvoreného na Boží obraz a potrebu úcty, ✓ vyjadriť pravdy vyplývajúce z biblického príbehu o páde človeka, ✓ diskutovať o dôsledkoch prvotného hriechu, hriechu a slabosti človeka v dnešnej dobe, ✓ vnímať svoje vlastné hranice, ✓ vysvetliť pojem svedomie (mravný zákon),	pôvod človeka biblický obraz stvorenia človeka (Boží obraz, hodnota každej ľudskej osoby) pád človeka (prvotný hriech, hriech) hranice človeka (svedomie, pocit viny, mravný zákon) sviatosť zmierenia – kresťanská nádej

© Štátny pedagogický ústav

Ohlasovatelia pravdy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť význam ohlasovania pravdy, ✓ opísať povolanie proroka Ezechiela a Izaiáša ako ohlasovateľov pravdy, ✓ vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše áno, nech je áno a vaše nie, nech je nie“ (Mt 5, 37), ✓ vyjadriť potrebu prítomnosti Ducha Svätého pri ohlasovaní pravdy (sviatosť birmovania), ✓ opísať poslanie sv. Petra, sv. Štefana, sv. Pavla, ✓ uviesť príklad ohlasovateľov v dnešnej dobe,	proroci Ezechiel, Izaiáš Ježiš Kristus – učiteľ pravdy, ohlasovanie pravdy v podobenstvách apoštoli, ohlasovatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan, sv. Pavol)

Konať v pravde

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť význam „Zlatého pravidla“ (Mt 7,12), ✓ oceniť prínos Ježišovho príkazu lásky, ✓ porovnať ho s podobnými pravidlami v iných náboženstvách, ✓ sformulovať príklady skutkov telesného i duchovného milosrdenstva, ✓ posúdiť na konkrétnych situáciách postoj spoločnosti k pravde, láske a spravodlivosti, ✓ vysvetliť pojem sociálneho hriechu.	zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky („zlaté pravidlo“) Ježišov príkaz lásky (morálky) skutky lásky (skutky telesného a duchovného milosrdenstva) spravodlivosť a pravda v spoločnosti sociálny hriech

© Štátny pedagogický ústav

Sloboda človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte, ✓ porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu, ✓ posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka, ✓ opísať pojem slobody a jej zneužitie, ✓ uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá, ✓ rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora,	chápanie slobody a povolanie k nej Exodus – cesta k slobode hranice slobody – Desatoro práva človeka otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu)

Sloboda a rozhodnutie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky, ✓ poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život, ✓ uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómnu a autonómnu morálku, ✓ oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote,	slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidlá) sloboda a zodpovednosť princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)

© Štátny pedagogický ústav

Boh oslobodzuje človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky, ✓ sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie, ✓ uviesť príklady odpustenia v rodine a škole, ✓ vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania, ✓ uviesť príklady sviatostných i mimo sviatostných foriem pokánia,	vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky kresťanský pohľad na vinu a odpustenie chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné a mimo sviatostné)

Rešpektovanie vierovyznaní

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou, ✓ vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva, ✓ rozpoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev, ✓ opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti, ✓ zhodnotiť prínos kresťanstva,	rozdielne cesty hľadania Boha – hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus náboženstvo, sekta kresťanstvo – zjavené náboženstvo putovanie po ceste predkov - kresťanské korene

© Štátny pedagogický ústav

Láska ako princíp slobody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi, ✓ zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi, ✓ vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi, ✓ rozpoznať hranice osobnej slobody, ✓ uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku, ✓ interpretovať blahoslavenstvá.	sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) láska ako cesta k slobode - blahoslavenstvá hierarchia Cirkvi (autorita – služba) sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)

Kto som?

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť pojmy: sebaúcta, sebaprijatie, pocit menejcennosti, ✓ uviesť biblické súvislosti na túto tému, ✓ vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie, ✓ sformulovať modlitbu vďaky za prijaté dary,	sebapoznanie a sebaúcta (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti) zodpovednosť za prijaté dary a talenty sebaprijatie, komplexy menejcennosti

© Štátny pedagogický ústav

Kto je človek?

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma, ✓ opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením, ✓ oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore,	byť človekom dôstojnosť človeka stvoreného na Boží obraz človek ako muž a žena (dôstojnosť muža a ženy) rozdiely medzi mužom a ženou pre vzájomné dopĺňanie sa

Ľudskosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ diskutovať o príčinách a zmysle ľudského utrpenia, ✓ uviesť príklady o neľudskom konaní človeka, ✓ skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta, ✓ poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých, ✓ posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania, ✓ naplánovať si pomoc núdznym,	odvrátená tvár ľudskosti (konflikty, zneužívanie a zločiny proti ľudskosti) človek sa pýta „prečo“ (hľadanie odpovedí na otázku utrpenia v Starom zákone) ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji spoločnosti) zmysel utrpenia (Boh ukrytý v biede sveta) objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)

© Štátny pedagogický ústav

Dôstojnosť a výkon človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu, ✓ porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti, ✓ diskutovať o zachovávaní a nerešpektovaní 7. a 10. Božieho ✓ prikázania, ✓ oceniť pozitívne vzory z dejín Cirkvi, ktoré vynikali milosrdenstvom, ✓ poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých,	„mať“, alebo “byť“ hodnota ľudskej práce a dôstojnosť človeka, Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva, základné princípy sociálnej náuky Cirkvi) utrpenie – sviatosť pomazania chorých

Kultúra života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť hodnotu každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť, ✓ podporiť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru, ✓ poukázať na význam 5. Božieho prikázania pre celú spoločnosť, ✓ diskutovať o dôležitosti spoločného dobra a solidarity.	kultúra – rozvoj človeka a ľudskej spoločnosti hodnoty kultúry života a kultúry smrti ľudskosť – kresťanský postoj ku kultúre života

© Štátny pedagogický ústav

Zodpovednosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť etymológiu pojmu „zodpovednosť“, ✓ dať do súvislosti podobenstvo o talentoch s pojmom zodpovednosť, ✓ formulovať dôvody osobnej zodpovednosti za svoj život,	zodpovednosť život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch)

Zodpovednosť za seba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ konfrontovať sa s potrebou životných vzorov, ✓ analyzovať kriticky mediálne ponuky, ✓ analyzovať pozitívne a negatívne vzory a ich vplyv na svoj život, ✓ vnímať sebaprijatie a sebaocenenie ako podmienku osobnostného rozvoja, ✓ oceniť ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru, ✓ diskutovať o súčasných kresťanských vzoroch,	osobnostný rozvoj (sebaocenenie a prijatie) potreba životných vzorov korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov) výzva k hľadaniu a odkrývanie životného zmyslu Ježiš ako vzor (Ježiš ako človek, Ježiš ako Boží Syn) ponuka kresťanských vzorov (Jn1,35-39)

© Štátny pedagogický ústav

Zodpovednosť za svoju vieru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť dôvody svojho kresťanského presvedčenia, ✓ vyjadriť význam religiozity človeka ako prejavu po Bohu a zmysle života, ✓ reprodukovať Vyznanie viery, ✓ charakterizovať sekty a ich nebezpečenstvá, ✓ vysvetliť pojmy: dogma, Učiteľský úrad cirkvi a ich význam, ✓ zdôvodniť potrebu novej reči Cirkvi v súčasnej spoločnosti,	prečo veriť (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru) poverčivosť – nesprávna forma religiozity nebezpečenstvo siekt a ich aktuálna ponuka vyznanie viery - rozhodnutie pre vieru reč Cirkvi – metaforická reč dogiem nová reč Cirkvi – Druhý vatikánsky koncil kresťanská zrelosť (sviatostný život)

© Štátny pedagogický ústav

Zodpovednosť za budovanie vzťahov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ objasniť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu, ✓ charakterizovať priateľskú, manželskú, rodičovskú lásku a lásku k Bohu, ✓ rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti, ✓ uznávať kresťanské manželstvo ako spoločenstvo lásky pochádzajúce od Boha, ✓ zdôvodniť jednoduchým spôsobom nerozlučnosť manželstva, ✓ vymenovať základné riziká vyplývajúce zo zneužitia a nepochopenia lásky, ✓ vyjadriť niekoľko základných zásad slušnej komunikácie v rodine aj mimo nej, ✓ vyjadriť v modelových situáciách alternatívy efektívneho riešenia rodinných konfliktov, ✓ obhájiť potrebu zdravej rodiny pre zrelosť človeka a pre odovzdávanie viery,	túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu) priateľstvo a láska vzťah muž a žena ideál rodiny a pseudorodina medzigeneračné vzťahy

© Štátny pedagogický ústav

Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť dôležitosť ekologického myslenia v celospoločenskom kontexte, ✓ aplikovať kresťanské hodnoty na ekologické myslenie, ✓ zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a vo verejnom živote, ✓ vysvetliť historické dôvody rozdelenia kresťanov, ✓ akceptovať nevyhnutnosť úcty a tolerancie voči ľuďom iného vierovyznania, ✓ charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku, ✓ vysvetliť pojem ekumenizmus.	ekológia a zodpovednosť (globálne problémy) angažovanosť kresťana v spoločnosti úloha Cirkvi v spoločnosti kresťanské denominácie na Slovensku ekumenizmus

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 5. ročník

BOH HOVORÍ K ČLOVEKU	6 hodín
DIALÓG BOHA A ČLOVEKA	4 hodiny
MOJA MODLITBA	3 hodiny
NÁŠ DIALÓG S OTCOM	7 hodín
OBETA BOŽIEHO ĽUDU	6 hodín
DIALÓG CEZ SLUŽBU	7 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 6. ročník

PRAVDA AKO HODNOTA	6 hodín
HĽADANIE PRAVDY O SVETE	7 hodín
HĽADANIE PRAVDY O SEBE	7 hodín
OHLASOVATELIA PRAVDY	7 hodín
KONAŤ V PRAVDE	6 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 7. ročník

SLOBODA A ČLOVEK	9 hodín
SLOBODA A ROZHODNUTIA	6 hodín
BOH OSLOBODZUJE ČLOVEKA	7 hodín
REŠPEKTOVANIE VIEROVYZNANÍ	5 hodín
LÁSKA AKO PRINCÍP SLOBODY	6 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 8. ročník

KTO SOM?	6 hodín
KTO JE ČLOVEK?	9 hodín
ĽUDSKOSŤ	6 hodín
DÔSTOJNOSŤ A VÝKON ČLOVEKA	5 hodín
KULTÚRA ŽIVOTA	7 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 9. ročník

ZODPOVEDNOSŤ	5 hodín
ZODPOVEDNOSŤ ZA SEBA	5 hodín
ZODPOVEDNOSŤ ZA SVOJU VIERU	6 hodín
ZODPOVEDNOSŤ ZA BUDOVANIE VZŤAHOV	8 hodín
ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA ZA SVET, V KTOROM ŽIJEM	8 hodín
ZHRNUTIE A OPAKOVANIE ROČNÍKOVEJ TÉMY	1 hodina

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Technická výchova**
Časový rozsah výučby:	**5.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **6.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **7.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **8.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **9.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2– Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**štyri roky**

TECHNIKA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.
Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činností žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručností s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard učebného predmetu *technika* sa člení na dva tematické okruhy *technika a ekonomika domácnosti*, pričom každý z nich sa ďalej člení na jednotlivé tematické celky. Dôraz sa kladie na tematický okruh *technika*. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu *technika* najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu *ekonomika domácnosti* podľa svojich materiálno-technických a personálnych podmienok.

© Štátny pedagogický ústav

TECHNIKA

Človek a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa, ✓ vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova, ✓ uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť, ✓ zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky, ✓ vypracovať projekt na tému z ochrany prírody.	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni technika prostredie technické – prírodné – spoločenské, vzťahy medzi nimi ochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky

© Štátny pedagogický ústav

Človek a výroba v praxi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, ✓ vysvetliť pojem výrobok, ✓ opísať proces vzniku jednoduchého výrobku, ✓ vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, ✓ vyhodnotiť priebeh tematickej exkurzie z výroby, ✓ prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku z dostupných prírodných materiálov v danom regióne.	remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby – výrobok návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život

Úžitkové a darčekové predmety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť náčrt jednoduchého výrobku, ✓ vybrať technické materiály a nástroje na zhotovenie výrobku, ✓ navrhnúť postup práce pri zhotovení výrobku, ✓ zhotoviť navrhnutý výrobok, ✓ prezentovať výsledky svojej práce.	surovina, materiál, polotovar, darčekový a úžitkový predmet myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce materiál: špajdľa, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, latka, tenký drôt, alobal, kartón a pod. výrobky: náhrdelník; náušnice; náramok; zvieratko; počítadlo; svietnik; kvet; stojan na pero; stojan na „mobil“ a pod.

© Štátny pedagogický ústav

Človek a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť vlastnými slovami rozdiely medzi vynálezom, patentom a objavom, ✓ opísať proces vzniku výrobku.	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni významné etapy v dejinách vývoja techniky v Európe a vo svete vynález, patent, objav a ich spoločenský význam proces vzniku výrobku: myšlienka – konštruovanie – výroba – použitie výrobkov – likvidácia a recyklácia

Grafická komunikácia v technike

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou, ✓ uviesť príklady uplatnenia piktogramov, ✓ vytvoriť vlastný návrh piktogramu, ✓ vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa, ✓ uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu – nárysňu, ✓ porovnať význam základných druhov čiar na technickom náčrte a výkrese, ✓ určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa, ✓ narysovať zobrazenie jednoduchého telesa v jednej priemetni, ✓ priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu, ✓ vypracovať projekt na porovnanie rôznych druhov zobrazení.	zobrazovanie v technike návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres kóta, kótovanie, druhy čiar, mierka zobrazovanie telies na jednu priemetňu – nárysňu čítanie jednoduchého technického výkresu vlastný jednoduchý výrobok odporúčané výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku

© Štátny pedagogický ústav

Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ porovnať vlastnosti rôznych drevín, ✓ zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania dreva podľa technického výkresu, ✓ rozlíšiť základné druhy kovov, ✓ porovnať vlastnosti kovov, ✓ vysvetliť princíp spracovania kovov na polotovary, ✓ uviesť príklady využitia kovov v praxi v závislosti od ich vlastností, ✓ zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plechu a drôtu podľa technického výkresu, ✓ rozlíšiť základné druhy plastov, ✓ uviesť príklady použitia plastov v praxi, ✓ zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plastov podľa technického výkresu.	drevo – stavba, štruktúra, rozdelenie, vlastnosti, drevo – ťažba, surovina, spracovanie, druhy reziva, polotovary, použitie, pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, rašpľovanie, pilovanie, brúsenie, vŕtanie, lepenie, spájanie klincami a skrutkami, povrchová úprava, výrobok z dreva výrobky: kŕmidlo pre vtáčikov (do klietky; do exteriéru); stojan na varešky; počítadlo; rámik na obraz; krabička na šperky; stojan na „mobil“ a pod. výroba železa a ocele, surovina kovy – rozdelenie, vlastnosti, polotovary, použitie pracovné postupy: meranie a obrysovanie, vyrovnávanie, strihanie, štikanie, ohýbanie, pilovanie, prebíjanie, vysekávanie, povrchová úprava, samostatná práca, výrobok z kovu výrobky: ozdobná brošňa alebo retiazka; kvet; košík; stojan na písacie potreby; oplietané vajíčko; zvonkohra a pod. plasty – rozdelenie, vlastnosti, druhy, výroba plastov, surovina, použitie, likvidácia a recyklácia pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, pilovanie, vŕtanie,

© Štátny pedagogický ústav

	leštenie a matovanie, lepenie, spoj skrutkou, samostatná práca, výrobok z plastu výrobky: prívesok na kľúče; stierka na cesto; kvet; hodiny; škrabka na okno; pokladnička; ozdoba na vianočný stromček; veľkonočný svietnik a pod.

© Štátny pedagogický ústav

Elektrická energia, elektrické obvody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť rozdiely medzi monočlánkom, batériou a akumulátorom, ✓ znázorniť prvky jednoduchých elektrických obvodov, ✓ zapojiť jednoduchý elektrický obvod na stavebnici, ✓ zdôvodniť zber nebezpečného odpadu, ✓ opísať hlavné zásady postupu poskytnutia prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom, ✓ zapojiť samostatne ďalšie elektrické obvody na el. stavebnici podľa schémy.	elektrická energia, výroba – premena energií, zdroje, využitie v priemysle a v domácnosti, šetrenie elektrickou energiou elektrické obvody prvky a schematické značky, schémy elektrických obvodov elektrotechnická stavebnica nebezpečný odpad – jeho zber a separovanie (monočlánky, batérie, akumulátory) účinky elektrického prúdu prvá pomoc pri úraze elektrickým prúdom

Jednoduché stroje a mechanizmy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uviesť príklady využitia jednoduchých strojov, mechanizmov a prevodov v praxi, ✓ porovnať niektoré druhy prevodov v mechanických hračkách.	jednoduché stroje, mechanizmy prevody – druhy a princípy, využitie (mechanické hračky, mechanické prístroje a zariadenia v domácnosti a v praxi)

© Štátny pedagogický ústav

Grafická komunikácia v technike

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ určiť jednotlivé priemety na technickom výkrese, ✓ doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese, ✓ uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobraziť viacerými priemetmi, ✓ narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch, ✓ vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou, ✓ naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok.	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni zobrazovanie telies na tri priemetne, technická dokumentácia výrobku návrh, technický výkres vlastného jednoduchého výrobku z dreva (kombinovaného výrobku) výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku; návrh výrobku (polotovar, pracovné postupy... usmerňuje učiteľ) má byť realizovateľný v rámci nasledujúceho tematického celku

© Štátny pedagogický ústav

Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ porovnať vlastnosti vybraných druhov technických materiálov, ✓ vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybranej vlastnosti materiálov, vlastnosť aplikujú na príkladoch v praxi, ✓ uviesť príklady využitia vybraných druhov technických materiálov v praxi, ✓ navrhnúť technologický postup zhotovenia vlastného výrobku, ✓ zrealizovať na výrobkoch vybrané pracovné postupy ručného obrábania podľa technického výkresu.	technické materiály – kovy, drevo, plasty, keramické materiály, sklo, guma, textil, kompozitné materiály, vlastnosti a využitie pracovné postupy obrábania dreva: rezanie, dlabanie, vŕtanie, lepenie, spájanie skrutkami, spájanie dreva plátovaním, povrchová úprava pracovné postupy obrábania kovov: rezanie, pilovanie, vŕtanie, nitovanie, ohýbanie pracovné postupy obrábania plastov: vŕtanie, lepenie, ohýbanie, tvárnenie, spájanie skrutkami samostatná práca, výrobok kombináciou materiálov výrobky: otvárač na veká fliaš; vianočný svietnik; značkovač záhradného záhonu; hviezdicová miska pod kvetináč; dopravná značka; netradičný prívesok; forma na odlievanie panáčika /autíčka; kyprič pôdy a pod.

© Štátny pedagogický ústav

Stroje a zariadenia v domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ charakterizovať stroje a zariadenia používané v domácnosti, ✓ zdôvodniť výhody a nevýhody využitia strojov a zariadení na rôzny pohon, ✓ vyhľadať na internete návod na obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení, ✓ identifikovať nebezpečenstvo pri práci so strojmi a zariadeniami, ✓ prezentovať bezpečné postupy používania vybraných mechanických strojov a zariadení v domácnosti, ✓ vypracovať projekt na tému obsluhy a údržby vybraného domáceho stroja (zariadenia).	stroje a zariadenia – mechanické, plynové, benzínové, elektrické stroje a zariadenia – charakteristika, návody na obsluhu a údržbu, bezpečné používanie

© Štátny pedagogický ústav

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií.	trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov

© Štátny pedagogický ústav

Elektrické spotrebiče v domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať princípy činnosti vybraných elektrických spotrebičov, ✓ ovládať pravidlá použitia vybraných elektrických spotrebičov v domácnosti, ✓ vypočítať spotrebu elektrickej energie vybraných spotrebičov v domácnosti s využitím energetického štítku ✓ porovnať finančné náklady na prevádzku niektorých elektrických spotrebičov v domácnosti, ✓ zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu vyradených elektrických spotrebičov, ✓ zrealizovať prieskum projekt na kúpu elektrického spotrebiča do domácnosti.	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, BOZP elektrické spotrebiče v domácnosti, druhy elektrických spotrebičov princíp činnosti elektrických spotrebičov pravidlá bezpečného používania a obsluhy ekonomika domácnosti, energetický štítok (energetická trieda) elektrických spotrebičov spotreba elektrickej energie

© Štátny pedagogický ústav

Technická elektronika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zapojiť diódu v priepustnom a nepriepustnom smere, ✓ vysvetliť využitie diódy a tranzistora v elektrickom obvode, ✓ vyhľadať na internete príklady využitia snímačov v bežnom živote, ✓ uviesť spôsoby regulácie elektrických prístrojov a zariadení v domácnosti, ✓ pracovať samostatne s virtuálnou elektronickou stavebnicou, ✓ opísať princíp prenosu telekomunikačných signálov.	dióda, tranzistor, integrovaný obvod, mikročip logické obvody snímače a regulačné prvky prenos signálov, telekomunikačná technika virtuálna elektronická stavebnica (Edison)

© Štátny pedagogický ústav

Technická tvorba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe, ✓ vytvoriť reklamný leták s cenovou ponukou na predaj vlastného výrobku, ✓ navrhnúť vlastný výrobok, ✓ zrealizovať na svojom výrobku pracovné postupy ručného obrábania materiálov s využitím zapájania elektrických obvodov, ✓ vypracovať projekt vlastného jednoduchého kombinovaného výrobku.	konštruktér, technológ, konštruovanie, technológia výroby návrh a tvorba technickej dokumentácie, dizajn marketing PC, kresliace programy výrobky: stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka; ochranca bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; štedrovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach a pod.

© Štátny pedagogický ústav

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy, ✓ využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania, ✓ navrhnúť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, náklady a možné zadlženie, ✓ vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá), ✓ uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora), ✓ použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy.	voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebapoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb

© Štátny pedagogický ústav

Bytové inštalácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť príčiny možných porúch elektrickej inštalácie a z nich vyplývajúce nebezpečenstvá pre človeka, ✓ vysvetliť pravidlá správania sa pri poruchách plynoinštalácie, ✓ uviesť najčastejšie poruchy vodoinštalácie a kanalizácie, ✓ vyhľadať informácie o možnosti využitia solárnej a geotermálnej energie pri vykurovaní, ✓ vysvetliť niektoré poruchy vykurovacích systémov a základné pravidlá správania sa pri poruchách, ✓ uviesť príklady možností šetrenia energiami.	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni elektroinštalácia, silnoprúdová, slaboprúdová, základné prvky bytovej (domovej) inštalácie, elektroinštalačný materiál, spotreba elektrickej energie v domácnosti plynoinštalácia, základné prvky a ich funkcia, poruchy, plynové spotrebiče vodoinštalácia a kanalizácia, základné prvky a ich funkcia, regulácia spotreby v domácnosti kúrenie a klimatizácia v domácnosti, druhy kúrenia a vykurovania, regulácia spotreby tepla, poruchy, klimatizačné zariadenia, formy energie, výpočet spotreby energií v domácnosti revízia a údržba bytových inštalácií

© Štátny pedagogický ústav

Strojové opracovanie materiálov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť podľa princípu obrábania (tvary obrábaných plôch – nástroj – obrábací stroj) metódu obrábania (vŕtanie, brúsenie, sústruženie, frézovanie, lisovanie), ✓ zdôvodniť význam vybraných technológií pre výrobnú prax, ✓ prezentovať výsledky pozorovanie s exkurzie zameranej na strojové obrábanie technických materiálov.	metódy strojového opracovania dreva, kovov a plastov obrábací stroj, obrobok – výrobok, nástroj, pohyby, obrábané plochy CNC stroje (aj modely) progresívne vybrané metódy obrábania materiálov: laser, vodný lúč, elektroerozívne obrábanie a pod.

© Štátny pedagogický ústav

Tvorivá činnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnúť technologický postup zhotovenia výrobku, ✓ zhotoviť výrobok s využitím aj ďalších pracovných postupov, ✓ zdôvodniť potrebu použitia ďalších pracovných postupov ručného spracovania vybraných materiálov pri zhotovení výrobku, ✓ aplikovať jednoduchý elektrický obvod na vlastnom výrobku, ✓ zhotoviť vlastný zložitejší kombinovaný výrobok podľa nimi navrhnutého projektu.	praktické činnosti zamerané na zhotovovanie navrhnutých výrobkov kombinované pracovné námety ďalšie dostupné pracovné postupy z oblasti opracovania dreva, kovov, plastov a z oblasti elektrotechniky návrh a technický výkres vlastného zložitejšieho kombinovaného výrobku, dizajn výrobky: výber z výrobkov z 8. ročníka, t.j. stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka; ochranca bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; štedrovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach; návrh ďalších výrobkov: blikajúci robot – hračka;, pohybový spínač osvetlenia domácej posilňovne; domáci hlásič požiaru; „čistotný“ a bezpečný mechanický drvič vlašských orechov; hlásič krádeže bicykla/kočíka/kufra/tašky; ťažidlo – reprezentačná plaketa školy a pod.

© Štátny pedagogický ústav

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa pri vstupe na trh práce, ✓ identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní, ✓ stanoviť si kariérne ciele.	voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebapoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania, malé a stredné podnikanie

© Štátny pedagogický ústav

EKONOMIKA DOMÁCNOSTI

Plánovanie a vedenie domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, ✓ uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec), ✓ zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti, ✓ vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, ✓ prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností, ✓ zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia, ✓ stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa priority a kroky na ich dosiahnutie, ✓ vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie), ✓ vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu, ✓ vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou), ✓ viesť domáce účtovníctvo,	súlad osobných želaní s potrebami človeka vzťah ľudská práca – peniaze finančné informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk) hotovostný a bezhotovostný platobný styk príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb a pod.) úspory, sporenie, možnosti sporenia úvery, kreditná karta úverová história a jej význam spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti (požiar, krádež a pod.) poistenie poistenie motorových vozidiel (PZP) – porovnanie ponúk poistenie stavby a domácnosti spotrebiteľská gramotnosť (kritický spotrebiteľ)

© Štátny pedagogický ústav

✓ roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti, ✓ vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov, ✓ rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky, ✓ opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť, ✓ zostaviť rozpočet domácnosti, ✓ vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov, ✓ vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí), ✓ porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch, ✓ uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe, ✓ zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu, ✓ kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou, ✓ analyzovať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách v súlade s osobným rozpočtom, ✓ vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky, ✓ vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi, ✓ uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu, ✓ vysvetliť hodnotu a význam tvorby finančnej rezervy v domácnosti, ✓ uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti, ✓ na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie	

© Štátny pedagogický ústav

funguje, ✓ diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.	

© Štátny pedagogický ústav

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: ✓ orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií, ✓ posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy, ✓ využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania, ✓ preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa pri vstupe na trh práce, ✓ navrhnúť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, ✓ vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá), ✓ uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda, napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora, náklady a možné zadlženie, ✓ použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy, ✓ identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní, ✓ stanoviť si kariérne ciele.	trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebapoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania, malé a stredné podnikanie sústava povolaní - národná sústava povolaní, národné štandardy zamestnaní, register zamestnaní, karta zamestnania plán profesijného rozvoja

© Štátny pedagogický ústav

Domáce práce a údržba domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: ✓ zostaviť podľa návodu, náčrtu, plánu daný model, ✓ overiť funkčnosť, stabilitu a nosnosť daného modelu, ✓ urobiť montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení, ✓ zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti, ✓ ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti, ✓ orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov, ✓ správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby, ✓ urobiť drobnú domácu údržbu, ✓ dodržiavať základné hygienické a bezpečnostné pravidlá a predpisy, ✓ poskytnúť prvú pomoc pri úraze, vrátane úrazu elektrickým prúdom, ✓ skontrolovať a zabezpečiť domácnosť pri odchode.	stavebnice (konštrukčné, elektrotechnické, elektronické) zostavovanie modelov tvorba konštrukčných prvkov montáž a demontáž údržba odevov a textílií upratovanie domácnosti, organizácia upratovania, postupy, prostriedky a ich dopad na životné prostredie odpad a jeho ekologická likvidácia spotrebiče v domácnosti a ich údržba elektrotechnika v domácnosti nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom zavesenie police, obrazu založenie ohňa, príprava dreva, uskladnenie dreva oprava omietok, maľovanie, tapetovanie tepelné a vodné zdroje, hlavný uzáver prívodu vody, plynu, elektrickej energie

© Štátny pedagogický ústav

Príprava jedál a výživa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: ✓ orientovať sa v základnom vybavení kuchyne, ✓ používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče, ✓ pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň, ✓ vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla, ✓ pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy, ✓ pripraviť vybrané tradičné slovenské jedlo a typické jedlo inej kultúry, ✓ opísať vplyv technologickej úpravy na kvalitu jedla, ✓ dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania sa a obsluhy pri stole v spoločnosti, ✓ udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce, ✓ poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni.	kuchyňa (základné vybavenie, udržiavanie poriadku a čistoty, bezpečnosť a hygiena prevádzky) potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka) základné zložky potravy príprava jedál (úprava jedál v studenej kuchyni, základné spôsoby tepelnej úpravy, základné postupy pri príprave jedál a nápojov) základné znalosti o konzervovaných a trvanlivých (chladených, mrazených, sušených, kondenzovaných, solených a iných potravinách), vrátane skladovania uchovávanie a podávanie hotových pokrmov úprava stola a stolovanie (jednoduché prestieranie, obsluha a správanie sa pri stole, slávnostné stolovanie v rodine, dekorácie a kvety na stole) denný režim – rozloženie a zloženie potravy v priebehu dňa význam bielkovín, tukov a sacharidov pre zdravie človeka význam vitamínov a minerálov pre zdravie človeka pitný režim racionálne jedlá, diétne jedlá, jedlá pre deti tradičné jedlá, typické jedlá iných kultúr stravovanie v rôznych kultúrach

© Štátny pedagogický ústav

Ručné práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: ✓ oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce, ✓ rozoznať rôzne druhy tkanín, ✓ šiť rôznymi stehmi, ✓ robiť drobné opravy odevov, ✓ oboznámiť sa so strihom na najjednoduchších príkladoch, ✓ háčkovať s vlnou, ✓ ručne pliesť, ✓ oboznámiť sa s ďalšími netradičnými (menej rozšírenými) ručnými prácami.	základné pomôcky a nástroje na ručné práce, šijací stroj tkaniny – bavlnené, hodvábne, vlnené, syntetické základné stehy, pomocné stehy, obnitkovacie stehy, spojovacie stehy, ozdobné stehy prišívanie zapínadiel prišitie pútka navlečenie gumy a šnúrky strih a jeho základné využitie háčkovanie (krátky a dlhý stĺpik, retiazkové očká) pletenie(hladké a obrátené očká, začínanie a ukončenie pletenia, pridávanie a uberanie očiek) práca s netradičným materiálom (napr. šúpolie, drotárstvo, gumičkovanie) kultúra odievania

© Štátny pedagogický ústav

Rodinná príprava

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: ✓ identifikovať predpoklady pre založenie rodiny, ✓ analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu, ✓ efektívne komunikovať v rodine, ✓ diskutovať o roliach v rodine, ✓ vyhľadať inštitúcie, ktorým je povinnosť nahlásiť narodenie dieťaťa, ✓ demonštrovať starostlivosť o dieťa (dojča), ✓ odmerať telesnú teplotu rôznymi spôsobmi. ✓ oboznámiť sa so starostlivosťou o chorých a starých ľudí.	predpoklady pre založenie rodiny (fyzická, duševná a spoločenská zrelosť človeka) význam vzťahov, hodnotová orientácia, zodpovednosť, tolerancia, význam rodinného zázemie, zodpovednosť za deti, člena rodiny, rodičov, starých rodičov byt a jeho funkcia – kultúra racionálneho bývania komunikácia medzi členmi rodiny, rodinné súžitie (rodičia a deti, spolužitie viacerých generácií) nebezpečné zlozvyky a ich následky (napr. fajčenie, závislosť na hrách), šikanovanie, domáce násilie svadba, rôzne tradície, obrady a zvyky, multikultúrna výchova úplná a neúplná rodina úloha a ciele manželstva (povinnosti a práva manželov) tehotenstvo (základy hygieny, povinné lekárske vyšetrenia, príprava na materstvo) rodičovstvo (povinnosti voči úradom v súvislosti s narodením dieťaťa, rola matky a otca) starostlivosť o dieťa (detská výbavička, príprava mlieka a iných pokrmov, denný režim dieťaťa) starostlivosť o rodinných príslušníkov, starších a chorých (napr. rôzne spôsoby merania telesnej teploty, prikladanie obkladov, podávanie liekov, stravovanie, základné lekárske vyšetrenia, spoločné trávenie času - komunikácia zdravý životný štýl, význam starostlivosti o zdravie a o sebarozvoj

© Štátny pedagogický ústav

Pestovateľské práce a chovateľstvo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: ✓ vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, ✓ zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, ✓ využívať kvety pre výzdobu, ✓ zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu, ✓ dodržiavať technologické postupy, ✓ preukázať základnú znalosť chovu drobných zvierat a zásad bezpečného kontaktu so zvieratami, ✓ dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti, ✓ poskytnúť prvú pomoc pri úraze vrátane úrazu spôsobeného zvieratami.	základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie – rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; zvyšovanie úrodnosti – hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy) zelenina (osivo, výsadba, priesady, jednotenie zeleniny, podmienky a zásady pestovania, pestovanie vybraných druhov zeleniny) okrasné rastliny (zásady ošetrovania izbových rastlín, rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami, pestovanie vybraných okrasných drevín a kvetov, kvety v interiéri a exteriéri) rez, jednoduchá úprava kvetov, jednoduché aranžovanie a viazanie kytíc ovocné dreviny (druhy, spôsob pestovania, uskladnenie a spracovanie) liečivé rastliny (pestovanie vybraných druhov rastlín, rastliny a zdravie človeka, liečivé účinky rastlín, jedovaté rastliny, rastliny ako drogy a ich zneužívanie, alergie) poznávanie škodcov, ochrana zeleniny... chovateľstvo (chov zvierat v domácnosti, podmienky chovu, hygiena a bezpečnosť chovu, kontakt so známymi i neznámymi zvieratami)

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia:

5.ročník

Človek a technika	5 hodín
Človek a výroba v praxi	8 hodín
Úžitkové a darčekové predmety	9 hodín
Plánovanie a vedenie domácnosti	4 hodiny
Príprava jedál a výživa	7 hodín

6.ročník

Človek a technika	9 hodín
Grafická komunikácia v technike	9 hodín
Technické materiály a pracovné postupy	15 hodín

7.ročník

Grafická komunikácia v technike	11 hodín
Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania	11 hodín
Stroje a zariadenia v domácnosti	11 hodín

8.ročník

Človek a technika	8 hodín
Grafická komunikácia	4 hodiny
Materiály a technológie	4 hodín
Elektrická energia	7 hodín
Technika – domácnosť – bezpečnosť	10 hodín

9.ročník

Bytové inštalácie	9 hodín
Strojové opracovanie materiálov	6 hodín
Tvorivá činnosť	10 hodín
Svet práce	8 hodín

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Hudobná výchova**
Časový rozsah výučby:	**5.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **6.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **7.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **8.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2– Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**štyri roky**

HUDOBNÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť troma prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE PREDMETU

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:	**Hlasové činnosti**
✓ hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,	ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom pomocné rytmické a intonačné prostriedky cvičenia zamerané na správne držanie tela, dychové cvičenia, artikulačné cvičenia, hlasové cvičenia
✓ hlasom improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám,	metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie
✓ intonovať, rytmizovať, zapisovať a čítať výšku a dĺžku tónu v obmedzených tónových okruhoch,	ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu, grafická notácia, klasická notácia

© Štátny pedagogický ústav

	tónové okruhy napr. *s-m; l-s-m; l-s-m-d; d´-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d´-t-l-s-f-m-r-d;* a i..; rytmické slabiky *(tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri;* a i.) **Inštrumentálne činnosti**
✓ rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, vzhľadu i názvu,	elementárne hudobné nástroje a zdroje zvuku, ktoré sú k dispozícii: a) ľudské telo (tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie) b) okolité predmety a prírodné materiály vydávajúce zvuk c) vlastnoručne zhotovené nástroje d) Orffove nástroje rytmické (chrastidlo/hrkálka/rumba gule, marakas, ozvučné drievka/claves/drevené paličky, drevený blok, rúrový bubienok, drhlo/škrabadlo/reco-reco/guiro e) Orffove nástroje melodické (zvonkohra, xylofón, metalofón, zobcová flauta) f) slovenské ľudové nástroje (napr. píšťalka, píšťalka-dvojačka, fujara, gajdy, korýtkové husličky, citara, cimbal, ozembuch) g) dostupné nástroje iných kultúr (napr. bicie nástroje z Afriky, Južnej Ameriky – kongo, bongo) držanie nástrojov, tvorba tónu

© Štátny pedagogický ústav

✓ technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ reprodukovať a produkovať hudbu na nástrojoch, ✓ vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a hrať na nich,	skladby iných autorov vlastná elementárna improvizácia a elementárna kompozícia: a) inštrumentálny sprievod k piesni na princípe burdonu b) ostinata, základných harmonických funkcií c) b) predohra, medzihra, dohra k piesni d) c)zvukomalebná a scénická hudba jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vznikania zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách
	Aktívne počúvanie hudby
✓ počúvať sústredene a pozorne, ✓ vnímať okolité zvuky, opísať ich účinky, ✓ poznať riziká poškodenia sluchu, ✓ vedome počúvať ticho, ✓ z okolitých zvukov komponovať zmysluplné celky, (zvukové koláže),	zvuky, šumy, ruchy, hluky, tóny, súzvuky okolitého sveta

© Štátny pedagogický ústav

✓ rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby, ✓ aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, ✓ verbalizovať atmosféru (charakter) hudby,	vyjadrovacie prostriedky hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov hudba krásna, vznešená, smutná, veselá a ďalšie estetické kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov
✓ vyjadriť hudbu pohybom, ✓ identifikovať základné estetické kategórie v hudbe, ✓ pohybovo improvizovať,	**Hudobno-pohybové činnosti** kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby improvizácia pohybová spontánnosť, uvoľnenosť
✓ syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku, ✓ nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu,	**Hudobno-dramatické činnosti** Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika

© Štátny pedagogický ústav

kostýmy, rekvizity, ✓ koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybového predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.	materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scénky rôzne dramatické žánre, napr. divadlo s hercom, bábkové divadlo, tieňové divadlo, divadlo v maskách návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod., alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:	**Hlasové činnosti**
✓ hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra	ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom
✓ tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi,	
✓ hlasom realizovať rytmické a melodické modely,	metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností
✓ spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia),	obrázky, grafický i notový záznam piesne
	Inštrumentálne činnosti
✓ správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu,	elementárne hudobné nástroje

© Štátny pedagogický ústav

✓ hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,	hra na jednom klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnícka úroveň
✓ na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu,	jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne
✓ vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom,	jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vznikania zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách
	Aktívne počúvanie hudby
✓ aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno–výrazový potenciál hudby,	skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov
✓ pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,	skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)
✓ podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových období dejín hudby,	skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby

© Štátny pedagogický ústav

✓ verbalizovať atmosféru hudby,	
✓ hudbu vyjadriť pohybom,	
✓ identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia,	tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy
✓ rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe,	napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe
✓ poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín,	vybrané skladby významných skladateľov s ukážkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom
✓ pohybom reagovať na počutú hudbu,	zoznam vypočutých skladieb v triede napr. na nástenke

© Štátny pedagogický ústav

✓ zapamätať si jednoduché choreografie, ✓ pohybovo improvizovať,	**Hudobno-pohybové činnosti** kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku pohybová spontánnosť, uvoľnenosť
✓ realizovať hudobno-dramatické činnosti, ✓ realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.	**Hudobno-dramatické činnosti** Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: **Hlasové činnosti**	**Hlasové činnosti**
✓ hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, ✓ spievať rytmicky a intonačne čisto v hlasovom rozsahu primeranom veku,	ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom
✓ tvorivo pracovať s textom, rečou,	deklamácia, artikulácia
✓ tvorivo pracovať s hlasom,	rozšírená hlasová technika – tóny, ruchy, zvuky, efekty
✓ hlasom realizovať rytmické a melodické modely,	
✓ hlasom realizovať rytmickú polyfóniu,	súčasné znenie rozličných rytmických modelov a celkov
✓ ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasného spevu,	napr. kánon, quodlibet, burdon, ostinato, speivanie v terciách, v sextách)

© Štátny pedagogický ústav

✓ improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám,	improvizácia, elementárna kompozícia, metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie
	Inštrumentálne činnosti
✓ správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát,	elementárne hudobné nástroje
✓ hrať na tzv. klasickom jednom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,	hra na jednom tzv. klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)
✓ dodržať správny spôsob hry na nástroji,	
✓ zahrať na nástroji tóny, motívy, frázy, piesne podľa notového zápisu,	jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne

© Štátny pedagogický ústav

✓ tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),	elementárna improvizácia, kompozícia
✓ zaradiť hudobné nástroje do základnej klasifikácie,	Sachsova-Hornbostelova klasifikácia, nástrojové skupiny symfonického orchestra
✓ vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a použiť ich v hudobnom procese	jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vznikania zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách
	Aktívne počúvanie hudby
✓ aktívne počúvať hudbu,	skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov
✓ pri počúvaní hudby rozpoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,	skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)
✓ z počutej skladby odvodiť a slovne vyjadriť hudobné špecifiká konkrétneho štýlového obdobia,	identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia
✓ pri počúvaní hudby odlíšiť od seba dve rozličné štýlové obdobia,	

© Štátny pedagogický ústav

	budovanie triednej databázy odpočutých skladieb – aspoň tri štýlové obdobia
	návšteva koncertov a iných hudobných podujatí kritické myslenie, vkus, hodnoty
✓ vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne,	
✓ vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá vo svojom regióne,	stretnutia s umelcami domáceho regiónu
✓ pohybom reagovať na počutú hudbu,	**Hudobno-pohybové činnosti** kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela pohybové stvárnenie hudobno-vyjadrovacích prostriedkov hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma
✓ zapamätať si jednoduché choreografie,	

© Štátny pedagogický ústav

✓ navrhnúť pohyb k hudbe, ✓ navrhnúť jednoduché choreografie,	zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku
✓ pohybovo improvizovať,	pohybová spontánnosť, uvoľnenosť
✓ podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, ✓ tvorivou dramatikou zobrazovať charakteristické prvky konkrétneho štýlového a historického obdobia.	**Hudobno-dramatické činnosti** Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika, integrácia s výtvarnou výchovou, literatúrou, príp. inými predmetmi integrácia s dejepisom

© Štátny pedagogický ústav

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
	Hlasové činnosti
✓ spievať intonačne čisto,	ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom
✓ tvorivo pracovať s hlasom,	syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 5 – 7
	Inštrumentálne činnosti
✓ správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát,	hra na elementárnych hudobných nástrojoch
✓ hrať na jednom klasickom štandardizovanom hudobnom nástroji,	hra na klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)
✓ podľa sluchu a podľa notového zápisu zahrať melodickú líniu,	
✓ tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),	elementárna improvizácia, kompozícia
✓ prezentovať výsledky svojej práce ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach,	vystúpenie pred obecenstvom (pred spolužiakmi, rodičmi)

© Štátny pedagogický ústav

	školské hudobné teleso, kapela (school band)
✓ aktívne počúvať hudbu, ✓ rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy, ✓ rozoznať podľa farby zvuku, vzhľadu i názvu klasické hudobné nástroje, ✓ rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v populárnej hudbe,	**Aktívne počúvanie hudby** skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov soprán alt, tenor, bas, detský hlas, ženský zbor, mužský zbor, zmiešaný zbor, detský zbor nástroje relatívne bežne používané v stredoeurópskej kultúre: napr. flauta, hoboj, klarinet, fagot, trúbka, lesný roh, pozauna, tuba, husle, viola, violončelo, kontrabas, klavír, organ, gitara, harfa, cimbal, bežné bicie nástroje napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe

© Štátny pedagogický ústav

✓ identifikovať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, určiť ich názov, meno autora,	skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti), podľa triedneho zoznamu vypočutých diel z 5. – 8. ročníka
✓ sluchom rozoznať a slovne vyjadriť najdôležitejšie štýlové odlišnosti stredovekej, renesančnej, barokovej, klasicistickej, romantickej hudby a hudby 20. storočia,	identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia
✓ rámcovo poznať periodizáciu dejín európskej hudby,	
✓ sledovať plynutie znejúcej hudby v notovom zázname,	notové záznamy skladieb pre sólo, pre rôzne komorné zoskupenia i ukážka jednoduchej partitúry pre orchester
✓ orientovať sa v ponuke koncertov a hudobných podujatí vo svojom regióne i na Slovensku,	názvy štýlových období – gotika, renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. storočia, súčasná hudba
✓ vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory	meno jedného skladateľa z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu a žijúceho skladateľa

© Štátny pedagogický ústav

venované hudbe vo svojom regióne i na Slovensku, ✓ vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá slovenskej a svetovej hudobnej kultúry,	
✓ pohybom reagovať na počutú hudbu, ✓ zapamätať si jednoduché choreografie, ✓ navrhnúť pohyb k hudbe, ✓ navrhnúť hudbu k pohybu, ✓ navrhnúť jednoduché choreografie, ✓ pohybovo improvizovať, ✓ zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov,	**Hudobno-pohybové činnosti** kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku pohybová spontánnosť, uvoľnenosť

© Štátny pedagogický ústav

	valčík, polka, tango, príp. niektoré ľudové párové tance
✓ podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky,	**Hudobno-dramatické činnosti** syntéza hlasových, inštrumentálnych, hudobno-pohybových a hudobno-vizuálnych činností
✓ príp. zhotoviť a spracovať videozáznam projektu,	kamera, mikrofón, zvukové reproduktory, počítač, projekcia
✓ diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte,	kritické myslenie
✓ koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybového predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.	návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod. v profesionálnom divadle, alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu

© Štátny pedagogický ústav

Hudobná výchova

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 5. ročník

Ako sa nám prihovára hudba	úvodná hodina+12 hod
Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov	10 hodín
Hudba spojená s inými druhmi umenia	10 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 6. ročník

Hudba minulosti a súčasnosť	úvodná hodina+21hod+vianočné piesne
Prostredníctvom hudby spoznávame kultúru rôznych národov	10 hod + hudobno-dramatická hodina

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 7. ročník

1.Hudobné prechádzky storočiami	úvodná hodina+11hod
2.Pestrá paleta populárnej hudby	11 hod
3.Hudba na pomedzí	10

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Výtvarná výchova**
Časový rozsah výučby:	**5.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **6.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **7.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **8.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne** **9.roč.- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**štyri roky**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

© Štátny pedagogický ústav

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch – povrchov, farieb a farebných kombinácií, ✓ usporiadať rôzne prvky do kompozície.	pozitív a negatív na ploche – šablóny z obrysového tvaru (figúra, predmet) dynamické zobrazenie pohybu opakovaním obrysového tvaru pozitív a negatív v priestorovom tvare: otláčanie predmetov do mäkkej modelovacej hmoty (figuratívna alebo abstraktná kompozícia) – odlievanie do sadry

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov, ✓ vymodelovať približný tvar videného predmetu.	základné proporcie predmetov analytické pozorovanie predmetov (celok a časti) kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií); vyjadrenie približného tvaru a modelácie tieňovaním, šrafovaním, lavírovaním modelovanie tvaru predmetu podľa videnej skutočnosti s dôrazom na základy výstavby proporcií (budovaných od geometrických tvarov k približnej modelácii predmetu), viacpohľadovosť plastického tvaru

© Štátny pedagogický ústav

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť geometrizáciu tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu), ✓ vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov, ✓ slovne opísať kubistické dielo, ✓ slovne opísať surrealistické dielo.	geometrizácia tvarov predmetov (napr. zátišie) kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov – kubistický princíp fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských a zvieracích postáv ...) surrealistické umenie kubistické umenie porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pomenovať typické prvky mozaiky, ✓ tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky.	mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia) umenie neskorej antiky – mozaiky byzantské umenie – ikony uvedenie do dobovej situácie – príbeh umelca neskorej antiky (Byzancie), ranokresťanské umenie

© Štátny pedagogický ústav

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia, ✓ vymenovať druhy výtvarného umenia.	výtvarná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej reprodukcie (alebo diela v galérii) výtvarné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe vzniku, technike, námete) orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) – vyhľadávanie diel, ich slovná interpretácia možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ charakterizovať exteriér a interiér v architektúre, ✓ výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľubovoľného architektonického priestoru.	odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach modely „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa) exteriér a interiér

© Štátny pedagogický ústav

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber – rámovanie, približovanie – vzďaľovanie, uloženie fotografie), ✓ využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.	základy práce s digitálnym fotoaparátom fotografia (digitálna) hľadanie záberu – výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne výseky rovnakého námetu v hľadáčiku (napr. drobné predmety) rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) - celok a detail hry s približovaním (zoomom) rovnaký námet s rôznou expozíciou režim makro uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači vznik fotografie

© Štátny pedagogický ústav

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať základné úkony pri nakrúcaní videa.	záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera) veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie voľba témy, výber/príprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času základné pojmy a ich praktické ozrejmenie, prostredníctvom výtvarných činností informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov)

© Štátny pedagogický ústav

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby, ✓ naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela.	animácia (digitálne pečiatky, nástroj priesvitka, fázy animácie pomocou digitálnej pečiatky, vytváranie a úprava fáz animácie, kompozícia v animácii, čas v animácii, uloženie animácie) pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba) skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka nástroje v počítačovom programe

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť jednoduché znaky, ✓ slovne opísať významy použitých znakov.	zásady tvorby, znaku a značky návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku) alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky

© Štátny pedagogický ústav

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ modelovať nádoby podľa vlastného návrhu, ✓ vytvoriť ornamenty s tradičnými prvkami, ✓ navrhnúť svojské ornamenty.	výtvarné reakcie (inšpirácie, interpretácie, kombinácie) na rôzne typy regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr aplikácia a aktualizácia navrhnutého ornamentu (napr. na súčasný úžitkový predmet, časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet) podnety hrnčiarstva návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty použitie rôznych spôsobov povrchovej úpravy (napr. vlys, špagátová technika, vryp) možnosti farebnej úpravy a aplikácie dekoru/ornamentu možnosti odrôtovania tvaru mäkkým drôtom stručná história hrnčiarstva a drotárstva

© Štátny pedagogický ústav

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť svojský zápis hudby.	grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného vymysleného systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, asambláže z predmetov... (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie) pokus o zvukovú interpretáciu

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu.	výtvarné hry s problematikou dejepisu a /alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/orientačná schéma svojej biografie – dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti – možnosť kolektívnej práce) reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov – podľa ukážok)

© Štátny pedagogický ústav

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore, ✓ vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru (krajiny).	mierka a proporčné vzťahy operácie s mierkou zobrazovania: zmenšovanie – zväčšovanie, vzďaľovanie – približovanie pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti operácie s proporciami: približný pomer častí videnej a kreslenej predlohy farebné budovanie priestoru v obraze: blízkosť a vzdialenosť

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy, ✓ vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy.	proporcie postavy (človek, zviera) analytické pozorovanie postavy kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu) modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu)

© Štátny pedagogický ústav

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia, ✓ nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi.	op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavý efekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka...) kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry, ✓ tvorivo použiť (transformovať) historický motív.	gotické umenie a architektúra (katedrála, hrad, odev) uvedenie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov – vlastný motív žiaka, alebo knižná iluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.)

© Štátny pedagogický ústav

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ slovne interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela.	vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie) – reakcie rôznych zmyslových modalít; obraz pre päť zmyslov (vcítenie sa do diela na základe jeho pozorovania; priraďovanie chuti, vône, zvuku a hmatového pocitu – farbe, tvaru, povrchu, svetlosti, motívu) interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny, ✓ vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy.	urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán plán mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly; vzájomné vzťahy, vzťah ku krajine porovnanie: mesto a dedina fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia

© Štátny pedagogický ústav

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ nafotografovať inscenovanú situáciu, ✓ využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.	inscenovaná fotografia práca s materiálmi – príprava inscenovaného prostredia(inštalácie), fotogenického terénu (napr. z papiera, plastelíny, rôznych priehľadných a polopriehľadných materiálov),využitie povrchov(textúr), umiestnenie predmetu v inscenácii osvetlenie, nasvietenie s farebným svetlom fotografovanie s rôznych uhlov pohľadu – celok, detail

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu.	vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme ozvučenie krátkej ukážky (experimentovanie s ozvučením s použitím vybraného obrazu a zvuku v počítačovom programe) hudba, hlas a ruchy

© Štátny pedagogický ústav

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií , malieb, alebo písma, ✓ vytvoriť varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe.	digitálna úprava farieb obrazu digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb; rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb digitálna obrazová koláž/koláž z obrazu a písma

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnúť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv.	odevný dizajn odev, časť odevu, doplnok história odievania odevný dizajn

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ tvorivo variovať tradičnú techniku.	podnety košikárstva pletenie objektu z prútov (napr. papier, kartón, bužírka, drôt, drevo...) výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov...)

© Štátny pedagogický ústav

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov.	objekt vydávajúci zvuk – hudobno-vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier, plech ...) zvuková performancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy) zvukové objekty, autorské a hudobné nástroje

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne reagovať na témy biológie.	podnety biológie: výtvarné interpretácie prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov ...)

© Štátny pedagogický ústav

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov.	poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii náhodná a konštruovaná zostava kompozícia symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok), geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zobraziť jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve.	zobrazovanie priestoru lineárna perspektíva pozorovanie a konštrukcia interiér zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér lineárna kresba kolorovanie renesančné zobrazenia perspektívy(F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L.da Vinci…)

© Štátny pedagogický ústav

Podnety výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, ✓ pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi.	dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže) dadaistický text, dadaistický objekt ready-made - kompozícia z nájdeného predmetu pop-art – výtvarné hry s reklamou(ikonografia každodennosti, masmédií, reklamy), zväčšeninou, zmnožením, materiálovou zmenou(napríklad mäkká plastika) nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...)

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, ✓ rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.	renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra) výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...) uvedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca

© Štátny pedagogický ústav

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ slovne a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo.	slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu) výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie) vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukcii)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, ✓ rozlíšiť výraz architektonického priestoru, ✓ nakresliť návrh architektúry vybraného typu.	návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom charakteristika členenia, tvaru a výrazu funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok ...; spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý...) typy architektonických priestorov

© Štátny pedagogický ústav

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim.	fotografovanie krajiny, premeny denného svetla formát, výrez, približovanie, detail a celok ukážky krajinárskej fotografie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pripraviť krátky scenár a storybord videa.	scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej) rozkreslenie kľúčových scén – storybord návrh postáv (výzor, kostým) návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ nakresliť telesá v 3D programe, ✓ vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe.	telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket) kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúra kopírovanie, spájanie, telies vyfarbovanie telies a priraďovanie textúr ukladanie modelov do formátu skp export do formátu jpg

© Štátny pedagogický ústav

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnúť tvar úžitkového predmetu.	návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...) tvar vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn dopravných prostriedkov)

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu.	legendy a história regiónu (obce, sociálnej skupiny) pamiatky regiónu a ich príbehy miestne zvyky miestne remeselné tradície, ich história výtvarná interpretácia regionálnych legiend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií

© Štátny pedagogický ústav

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu.	vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom) koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gestické ...) vyjadrenie

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, ✓ porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazeniami) a slovami.	výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synoným, opozít ...) priraďovanie výtvarných znakov ku slovám vizuálna poézia(náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi alt. predmetmi) *pozn. téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia (dadaizmus)*

© Štátny pedagogický ústav

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ štylizovať motív.	transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plastickosti ...)

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry).	zobrazovanie výrazu tváre karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie) subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz expresionistické portréty, výrazové hlavy

© Štátny pedagogický ústav

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie, ✓ predviesť performanciu na vlastnú tému.	umenie inštalácie: inštalácia (alebo: pre konkrétny priestor/z konkrétnych predmetov/z vytvorených rekvizít/z prírodnín...), fotodokumentácia umenie performancie a happeningu : performancia (samostatná – symbolika gesta, postoja, pohybu); happening (skupinový; napr. zorganizovaný nevšedný zážitok)

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry.	barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia ...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete.	umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom umenia a výstavou krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“) výstavy alebo virtuálnej galérie časopisy o súčasnom umení/dizajne/architektúre

© Štátny pedagogický ústav

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlišiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru, ✓ navrhnúť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby.	interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy) výraz a funkcie vnútorného a vonkajšieho priestoru tvaroslovie a materiály návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portrétu.	fotografovanie portrétu (osvetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrte profil, en face, podhľad, nadhľad) portrétna fotografia *pozn. prepojenie s tematickým celkom: zobrazovanie skutočnosti*

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlišovať základné filmové žánre.	video a film – spoločné znaky a rozdiely žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál ...) charakteristické znaky jednotlivých žánrov napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storybordu, krátkeho videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov *pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: elektronické médiá*

© Štátny pedagogický ústav

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať zásady strihania videa.	zostrih – montáž z častí (krátkych ukážok) filmov (napr. stiahnutých z portálu youtube) alebo z vlastných videozáberov strihanie, výber častí, spájanie, inštalácia zvuku výber hudby/zvuku, ruchu k danej scéne (napr. z internetových zdrojov) – spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe *pozn. možnosť prepojenia s tematickým celkom: podnety filmu a videa*

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, ✓ objasniť zámery reklamy.	reklama vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet…) návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (bilboardu) – vzťah obrazu a textu reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn…) alebo akciu/event/koncert/športové podujatie/školský večierok… tvorba reklamnej kampane reklamný dizajn *pozn. možnosť prepojiť s predmetom informatika*

© Štátny pedagogický ústav

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať tradície svojho prostredia, ✓ výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia.	tradície a súčasnosť charakteristické prvky (tradície, zvyky, slávnosti, jedlá ...) vlastnej rodiny (sociálnej skupiny) charakteristické znaky svojho domova rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školské a triedne rituály subkultúry *pozn.: možnosť prepojiť s tematickým celkom: podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – performancia, happennig*

© Štátny pedagogický ústav

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne interpretovať hmatové pocity.	hmatové pocity vnímanie kvality povrchu: teplo – chlad, hladkosť – drsnosť, vlhkosť – suchosť, mäkkosť – tvrdosť, slizkosť... vnímanie tvaru: hranatý – zaoblený, tupý – ostrý, jednoduchý – zložitý... vnímanie váhy, veľkosti, dotyku, bolesti, pohybu... vyjadrenie hmatového pocitu (perfomačné, farebné, tvarové, prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktného zobrazenia)

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou.	výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie, násobenie delenie...), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazeniami motívov variácie, kombinácie, transformácie, rady a série vybraných prvkov plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce ...

© Štátny pedagogický ústav

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze.	konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok) vybrané „- izmy“ moderného umenia maľba vybraných predmoderných slohov výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych a výrazových vlastností rôznych štýlov

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.	doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (maľbou) dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti „rekonštrukcia“ – tónovanie plastickosti (reštaurovanie chýbajúcej časti)

© Štátny pedagogický ústav

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom).	konceptuálne umenie nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchej forme podstatu „ zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu(sochy, akcie…) text a písmo vo výtvarnom umení, konceptuálny text, obraz z písma, textu -lettrizmus text umiestnený v konkrétnom prostredí (kontexte), na objekte, alebo na časti obrazu

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry, ✓ rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.	secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk ...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný secesný artefakt, využitie organického ornamentu

© Štátny pedagogický ústav

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme).	komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcií) knihy o modernom umení/dizajne/architektúre časopisy o súčasnom umení *pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: výtvarné vyjadrovacie prostriedky*

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu.	návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinnej architektúry…) práca architekta – tvorba architektonického návrhu

© Štátny pedagogický ústav

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ upraviť fotografiu v počítači.	digitálna postprodukcia fotografie montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, fotomontáž. digitálnej fotografie *pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá*

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela.	krátky príbeh – video (klip) film a videoumenie hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu *pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá*

© Štátny pedagogický ústav

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ upraviť videoklip v počítači.	postprodukcia obrazovej a zvukovej časti videoklipu, fotografie prenos dát (z kamery, fotoaparátu alebo mobilného telefónu do počítača) uloženie dát, videoformát výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu prezentácia videoklipu *poz.: prepojenie s tematickými celkami: podnety fotografie a podnety videa*

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku.	telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechtov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantazijné, historické...) experimentovanie so svojim zovňajškom body art *pozn.: možnosť prepojiť s tematickými celkami: možnosti zobrazovania videného sveta a podnety fotografie*

© Štátny pedagogický ústav

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá.	tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky) výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením.	výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta, fuga, ária...) vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, ✓ výtvarne interpretovať vybraný proces.	výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych / chemických / biologických procesov dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces - procesuálne umenie

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 5. ročník:

Základné prvky výtvarného vyjadrovania	4 hodiny
Možnosti zobrazovania videného sveta	4 hodiny
Podnety výtvarného umenia	24 hodín
Škola v galérii	3 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 6. ročník:

Tematický celok	Počet hodín
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	*3*
Možnosti zobrazovania videného sveta	5
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	*3*
Podnety filmu a videa	*2*
Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia	*3*
Podnety fotografie	*2*
Podnety architektúry	*1*
Podnety dizajnu	*3*
Elektronické médiá	*2*
Synestetické podnety	*2*
Podnety poznávania sveta	*1*
Tradícia a podnety remesiel	*3*
Škola v galérii	*3*

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 7. ročník:

Základné prvky výtvarného vyjadrovania	4 hodiny
Možnosti zobrazovania videného sveta	6 hodiny
Podnety výtvarného umenia	21 hodín
Škola v galérii	2 hodiny

Tematické okruhy: Výtvarný výchova pre 8. ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky - 3 hod

Možnosti zobrazovania videného sveta – 4 hod

Podnety moderného a súčasného výt. umenia – 2 hod

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia -3 hod

Podnety fotografie – 2 hod

Podnety filmu a videa – 2 hod

Syntetické podnety – 2 hod

Podnety architektúry - 1 hod

Podnety dizajnu - 3 hod

Tradícia a podnety remesiel – 2 hod

Podnety poznávania sveta – 3 hod

Elektronické médiá – 4 hod

Škola v galérii – 2 hod

Tematické okruhy: Výtvarný výchova pre 9. ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky - 3 hodiny

Možnosti zobrazovania videného sveta – 4 hodiny

Podnety moderného a súčasného výtvarného sveta – 2 hodiny

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – 3 hodiny

Podnety fotografie – 2 hodiny

Podnety filmu a videa – 3 hodiny

Synestetické podnety - 2 hodiny

Podnety architektúry - 1 hodina

Podnety dizajnu – 3 hodiny

Tradície a podnety remesiel – 2 hodiny

Podnety poznávania sveta - 3 hodiny

Elektronické médiá – 4 hodiny

Škola v galérii – 2 hodiny

Základná škola, Trebišovská 10, Košice

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Telesná a športová výchova**
Časový rozsah výučby:	**2 hodiny týždenne/66 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 –Nižšie sekundárne vzdelanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**päť rokov**

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom je priradený obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Pri plánovaní vzdelávacej činnosti je cieľom učiteľa vytvárať pre žiakov podnetné prostredie, ktoré im umožní osvojiť si nové pohybové zručnosti a tie budú predpokladom pre vykonávanie pohybovej aktivity i mimo školského prostredia. V prípade účinného osvojenia si týchto zručností existuje reálna možnosť vytvorenia si trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, ktorá je kľúčom k zdravému životnému.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

Vzdelávací štandard má štyri základné časti: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %).

V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in–line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity.

© Štátny pedagogický ústav

Základnou organizačnou formou je 45-minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Zdravie a jeho poruchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2.stupňa základnej školy vie/dokáže:	
✓ vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,	úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením
✓ zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok,	cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku
✓ dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,	hygiena úborov
✓ aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení,	dopomoc a záchrana pri cvičení
✓ poskytnúť prvú pomoc,	prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín)
✓ ohodnotiť správne držanie tela,	zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela
✓ vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém,	základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadhmotnosti, obezity

© Štátny pedagogický ústav

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť základy racionálnej výživy,	zásady racionálnej výživy
✓ charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl,	pohybový režim, aktívny odpočinok
✓ charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka,	negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí
✓ uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa,	základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)

© Štátny pedagogický ústav

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,	poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť
✓ posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem,	poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike
	kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii
✓ aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,	kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná gymnastika rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia
✓ každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,	skok do diaľky z miesta, členkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah–sed za 30 sek, vytrvalostný členkový beh

© Štátny pedagogický ústav

Športové činnosti pohybového režimu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností,	odborná terminológia telovýchovných a športových činností
✓ charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov,	systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení
✓ prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností,	technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov
✓ aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností,	pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov
✓ uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci,	dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží
✓ uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov,	úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH
✓ popísať význam základných olympijských myšlienok,	OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair–play

© Štátny pedagogický ústav

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Atletika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín,	technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Základy gymnastických športov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ popísať štruktúru gymnastických športov,	rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy)
	športová gymnastika
	prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby
✓ prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej	akrobacia

© Štátny pedagogický ústav

a modernej gymnastiky, ✓ vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, ✓ zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,	ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad skoky a obraty znožmo, skrčmo prípätmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom cvičenie na náradí a s náradím hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka nízka kladina D (do 110 cm) – zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo, kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise

© Štátny pedagogický ústav

	moderná gymnastika D švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; vyvažovanie šatka – závoj– oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie zostava, spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov

© Štátny pedagogický ústav

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,	funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy
✓ vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva,	hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre
✓ ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,	basketbal prihrávka, dribling, streľba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel,
✓ využiť herné kombinácie a systémy v hre,	futbal prihrávka, tlmenie lopty, streľba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel hádzaná prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, streľba zhora z miesta, skokom do bránkoviska, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel volejbal odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)

© Štátny pedagogický ústav

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrovať základné plavecké zručnosti, ✓ popísať základné obrátky pri zvolenom plaveckom spôsobe a štartový skok, ✓ preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 50 m (vybraný plavecký spôsob), ✓ vysvetliť spôsoby dopomoci a záchrany topiaceho, ✓ popísať základné techniky jednotlivých jázd oblúkov, brzdení a pod., ✓ správne vykonať základné pohyby na lyžiach s prispôsobením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde, ✓ zvládnuť preteky na jednoduchej slalomovej trati, resp. bežeckej trati v dĺžke 1 – 2 km, ✓ správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády pri vykonávaní sezónnych činností, ✓ prispôsobiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností,	plávanie základné plavecké zručnosti (dýchanie, vznášanie, splývanie, skok do vody, ponáranie) plavecké obrátky, štartový skok, plavecké spôsoby kraul, znak, prsia dopomoc unavenému plavcovi, základy záchrany topiaceho lyžovanie zjazdové lyžovanie – postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti, základy carvingovej techniky bežecké lyžovanie – chôdza, základný, striedavý beh, beh s odpichom súpažne, korčuľovanie, výstupy, obraty, brzdenie, odšliapávanie pády na lyžiach a vstávanie výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroja

© Štátny pedagogický ústav

✓ orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, ✓ absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km, ✓ v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia, ✓ zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov, ✓ dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.	cvičenia v prírode orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok základné pravidlá ochrany životného prostredia, cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti

© Štátny pedagogický ústav

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 5. ročník:

Atletika	16 hodín
Gymnastika	8 hodín
Športové hry	40 hodín
Testy	2 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 6. ročník:

Atletika	16 hodín
Gymnastika	8 hodín
Športové hry	40 hodín
Testy	2 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 7. ročník:

Atletika	16 hodín
Gymnastika	8 hodín
Športové hry	40 hodín
Testy	2 hodiny

* *V prípade priaznivých podmienok škola organizuje lyžiarsky výcvik pre žiakov 7. ročníka a to dennou, alebo pobytovou formou.*

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 8. ročník:

Atletika	16 hodín
Gymnastika	8 hodín
Športové hry	40 hodín
Testy	2 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 9. ročník:

Atletika	14 hodín
Športové hry	34 hodín
Všeobecná gymnastika + Základy gymnastických športov	6 hodín
Povinný výberový tematický celok	8 hodín
Testovanie	4 hodín

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	**Plávanie**
Časový rozsah výučby:	**1 hodina týždenne, 33 hodín ročne**
Názov ŠvP:	**KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha**
Názov ŠVP:	**Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike**
Ročník:	**piaty**
Stupeň vzdelania:	**ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie**
Forma štúdia:	**denná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský**
Dĺžka štúdia:	**Jeden rok**

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet plávanie telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom plávania telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju plaveckú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

vysvetľovanie

rozhovor

ukážka

Obsah vzdelávania

Prehľad tematických celkov:

Plavecký spôsob kraul	
Plavecký spôsob znak	
Skoky do vody	
obrátky	
Plávanie pod vodou	

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Kraul	Pochopiť význam a zmysel plávania z hľadiska zdravotného a bezpečnosti. Zvládnuť organizačnú činnosť hodiny, plaveckú terminológiu a techniku	Nebať sa vody, prekonať bariéru - strach z vody Vedieť koordinovať prácu nôh, rúk a dýchania.Vedieť techniku plaveckého spôsobu kraul

	plaveckého spôsobu kraul	
Znak	Zvládnuť popis plaveckej techniky(práca nôh,rúk, dýchanie) Zvládnuť súhru práce dolných, horných končatín a dýchania	Vedieť techniku plaveckého spôsobu znak
Skoky do vody a obrátka	Zvládnuť skok a obrátku	Min. úroveň:preplávať so skokom a obrátkou 50m, max. úroveň :200m
Plávanie pod vodou	Zvládnuť plávanie pod vodou	Preplávať pod vodou min.8m.

Uplatnenie prierezových tém

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

- Uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke
- Spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti

Environmentálna výchova

- Poznať význam čistoty vody
- Poznať význam prírodných zdrojov pre človeka
- Triedenie pevného odpadu

Ochrana života a zdravia

- Poznať nebezpečenstvo neznámej vody
- Predvídať nebezpečenstvo v prírode

Učebné zdroje

Webové stránky s témou plávania a telesnej výchovy
Štátny vzdelávací program- Telesná a športová výchova:
prof. PaedDr. Jaromír Šimonek, PhD.
PhDr. Milan Mikuš
doc. PaedDr. Viera Bebčáková, PhD.

Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie žiakov sa vykonáva klasifikáciou.